

Lietuvos Respublikos Seimo *aštuntoji sesija*

2020 m. birželio 16 d.
420 ir 421 posėdžiai

Stenogramos

226

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

VIII (PAVASARIO) SESIJA

2020 m. birželio 16 d.

Rytinis posėdis Nr. 420

*Minėjimas, skirtas Gedulo ir vilties bei Okupacijos ir genocido dienų
tragiškoms netektims ir pasipriešinimui atminti*

Seimo Pirmininko V. Pranckiečio kalba	9
Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininko A. Gumuliausko kalba	10
Seimo nario J. Sabatausko kalba	13
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos sovietų okupacijos 1940 m. ir jos pasekmių“ projekto Nr. XIIIIP-4908 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Gumuliauskas)	14
Šios rezoliucijos priėmimas	18
Informaciniai pranešimai	19
Seniūnų sueigos patikslintos 2020 m. birželio 16 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	19
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 3, 6, 7 straipsnių, vienuoliktojo skirsnio pavadinimo ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 73 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4850(2) ir Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2, 7, 9, 45, 46, 51, 53 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4851(2) svarstymas	22
Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo Nr. IX-986 1, 2, 15, 17, 18, 20, 21 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4852(2) svarstymas	22
Inovacijų skatinimo fondo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4530(2) ir Technologijų ir inovacijų įstatymo Nr. XIII-1414 14, 21 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4531(2) svarstymas	23
Seimo nario K. Glavecko kalba	23
Seimo nario D. Kreivio kalba	24
Seimo nario P. Gražulio kalba	24
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9 ¹ , 12, 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju ² skirsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4206(2), Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4207(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 4, 6, 17, 20, 23 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4208(2), Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4209(2) ir Žemės įstatymo Nr. I-446 9 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4210(2) svarstymas	26
Seimo nario E. Pupinio kalba	28
Seimo nario A. Kupčinsko kalba	29
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Turkijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl abipusio investicijų skatinimo ir apsaugos ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-4380 pateikimas (L. A. Linkevičius)	32
Kelių įstatymo Nr. I-891 4, 5, 7, 9, 10, 18 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4746GR, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4747GR, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 1, 6, 9, 10, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4748GR, Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4749GR, Triukšmo valdymo įstatymo Nr. IX-2499 9 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4750GR ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4751GR (Respublikos Prezidento grąžinti Seimui pakartotinai svarstyti) pateikimas (J. Neverovič)	33

Valstybės apdovanojimų įstatymo Nr. IX-957 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4932 pateikimas (A. Budrytė)	38
--	----

Vakarinis posėdis Nr. 421

Valstybės kontrolieriaus Mindaugo Macijausko atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį)

Valstybės kontrolieriaus M. Macijausko kalba	42
Valstybės kontrolieriaus M. Macijausko atsakymai į Seimo narių klausimus	46

Seimo kontrolierių atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį)

Seimo kontrolieriaus, įstaigos vadovo A. Normanto kalba	48
Seimo kontrolierės M. Vainiutės kalba	50
Seimo kontrolieriaus, įstaigos vadovo A. Normanto atsakymai į Seimo narių klausimus	53

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 11, 13, 19, 23, 24 ir 24 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4959 ir Administracinių nusižengimų kodekso 107, 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4960 pateikimas (V. Augienė)	54
Sporto įstatymo Nr. I-1151 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4977 pateikimas	57
Miškų įstatymo Nr. I-671 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4471 pateikimo tęsinys (K. Mažeika)	58
Sporto įstatymo Nr. I-1151 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4977 pateikimo tęsinys (A. Monkevičius)	63
Seimo nutarimo „Dėl Šiaulių universiteto reorganizavimo prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu“ projekto Nr. XIII P-4982 pateikimas (A. Monkevičius)	64
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 papildymo 5 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII P-4964 pateikimas (T. Tomilinas)	68
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. XIII-2849 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIII P-4996 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Širinskienė)	72
Šio nutarimo priėmimas	72
Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4954 pateikimas (A. Širinskienė)	72
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio plėtos banko steigimo ir valstybės dalyvavimo kredito įstaigų kapitale“ projekto Nr. XIII P-4966 pateikimas (V. Ažuolas)	74
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 6 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4871(2), Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4872(2) ir Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4873(2) svarstymas	78
Seimo nario M. Majausko kalba	79
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	80
Seimo nario P. Urbšio kalba	81
Seimo nario K. Glavecko kalba	81
Seimo narės R. Budbergytės kalba	81

Strateginio valdymo įstatymo projekto Nr. XIII-4294(2), Seimo nutarimo „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Seimo nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ projekto Nr. XIII-4295(2), Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4296(2), Energetikos įstatymo Nr. IX-884 1, 2, 4, 5, 6, 7, 13¹, 14, 15, 18 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4297(2), Sporto įstatymo Nr. I-1151 6, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4298(2), Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 6, 46, 60, 61, 64, 65, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4299(2), Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 54, 55, 56, 58, 61 ir 66 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4300(2), Technologijų ir inovacijų įstatymo Nr. XIII-1414 7, 11 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4301(2), Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2, 36, 37, 38, 39, 40 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4302(2), Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 10, 18, 20 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4303(2), Aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4304(2), Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 1, 4, 8, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4305(2), Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 4, 5, 6, 13, 20, 20¹, 22, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4306(2), Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 4, 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4307(2), Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 2, 5, 8, 17, 18, 32 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 14¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII-4308(2), Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4309(2), Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo Nr. VIII-1328 6¹ ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4310(2), Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymo Nr. VIII-1661 papildymo 1¹ straipsniu ir 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4311(2), Jūros aplinkos apsaugos įstatymo Nr. VIII-512 3, 4, 6 straipsnių ir antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4312(2), Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 2, 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4313(2), Miškų įstatymo Nr. I-671 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4314(2), Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 20 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4315(2), Muziejų įstatymo Nr. I-930 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4316(2), Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 5 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4317(2), Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4318(2), Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymo Nr. VIII-822 7, 8, 9, 11, 12, 14, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4319(2), Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-1190 2, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4320(2), Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 7, 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4321(2), Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 3, 6, 7, 8, 8¹, 9, 10 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4322(2), Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. VIII-822 4, 6, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4323(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 7, 11, 13, 14, 16, 17, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4324(2), Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 10 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4325(2), Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 10³ ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4326(2), Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4327(2), Civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4328(2), Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 7, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4329(2), Melioracijos įstatymo Nr. I-323 4, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4330(2), Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo Nr. XI-329 antrojo skirsnio pavadinimo ir 3, 4, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir 23 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIII-4331(2), Teismų įstatymo Nr. I-480 120, 124 ir 128 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4332(2), Nacionalinės teismų administracijos įstatymo Nr. IX-787 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4333(2) ir Profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4334(2) svarstymas

86

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo VIII-2032 2, 3, 6, 9 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1250(2), Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1251(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 463 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1252(2) svarstymas

91

Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4355(2), Karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4356(2), Administracinių nusižengimų kodekso 505, 517, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 188 ² , 505 ¹ , 505 ² , 517 ¹ , 517 ² , 517 ³ , 517 ⁴ , 560 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-4357(2), Baudžiamojo kodekso XLVI skyriaus pavadinimo, 330 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 316 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-4358(2), Darbo kodekso 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4359(2), Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatymo Nr. VIII-1856 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4360(2), Karo prievolės įstatymo Nr. I-1593 3, 3, 15, 25, 26, 29 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4361(2), Kašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 12, 13, 14, 17, 21, 23 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4362(2), Laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo Nr. I-830 2, 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4363(2), Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 2, 3, 8, 9, 12, 13, 21, 34, 35 ir 41 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20 ¹ ir 33 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-4364(2), Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4365(2), Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio 7, 8, 18, 19 ir 22 ¹ skyrių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4366(2), Nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4367(2), Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4368(2), Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4369(2), Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 20 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju ¹ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-4370(2), Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 11, 19, 25 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4371(2), Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4372(2) ir Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 63, 69, 172 ir 186 ² straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIIP-4373(2) svarstymas	92
Valstybės gynimo tarybos įstatymo Nr. VIII-209 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4013(2) svarstymas	94
Organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymo projekto Nr. XIIP-4041(2), Strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4042(2), Sprogmenų apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-1315 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4043(2), Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4044, Radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4045(2), Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4046(2), Valstybės tarnybos ir paslapčių Nr. VIII-1443 7, 17 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4047(2), Narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatymo Nr. VIII-1207 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4048(2), Valstybės tarnybos ir paslapčių Nr. VIII-1443 7, 17 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4049(2), Valstybės tarnybos ir paslapčių Nr. VIII-1443 7, 17 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4050(2), Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 papildymo 7 ³ straipsniu ir Įstatymo 1, 2, 3, 4, 5, 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4051, Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-931 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4052(2), Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4053(2), Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4054, Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 66 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4055, Asmens ir turto saugos įstatymo Nr. IX-2327 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4056(2), Administracinių nusižengimų kodekso 512 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4057(2), Baudžiamojo kodekso papildymo 32 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-4058 ir Baudžiamojo proceso kodekso 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4059(2) svarstymas	94
Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4412(2) svarstymas	95
Teismų įstatymo Nr. I-480 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4842(2) ir Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4843(2) svarstymas	95
Seimo nario E. Gentvilo kalba	96

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. XIII-2849 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-4962 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (P. Saudargas)	98
Šio nutarimo priėmimas	98
Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4957 pateikimas (P. Saudargas)	98
Darbo kodekso patvirtinimo, išgaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 123 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4975 ir Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4976 pateikimas (A. Gumuliauskas)	99

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario S. Gentvilo pareiškimas	100
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	101

SANTRUMPOS

LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 420 STENOGRAMA

2020 m. birželio 16 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiami kolegos, gerbiami svečiai, pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. birželio 16 d. posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 89 Seimo nariai.

10.01 val.

Minėjimas, skirtas Gedulo ir vilties bei Okupacijos ir genocido dienų tragiškoms netektims ir pasipriešinimui atminti

Gerbiami kolegos, šiais metais paminėjome Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 30-metį, Steigiamojo Seimo ir Lietuvos Respublikos šimtmetį ir pasidžiaugėme šiomis sukaktimis. Šiandien prisimename tragišką Lietuvos valstybei ir Lietuvos piliečiams istorijos laikotarpį – Lietuvos okupaciją, kuri nulėmė Lietuvos likimą atnešdama žudynes, žiaurias represijas, masinius trėmimus.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, prašau jūsų dėmesio. Maloniai kviečiu Seimo Pirmininką V. Pranckietį tarti žodį. Prašom.

Seimo Pirmininko Viktoro Pranckiečio kalba

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos, brangūs Lietuvos žmonės! Kreipiuosi šiandien į laisvus žmones, tačiau minime Gedulo ir vilties... kodėl vilties ir kodėl gedulo? Viena iš atsakymų radau mokytojos ir tremtinės telšiškės Elenos Šidlauskienės prisiminimuose. Ji rašė: „Kai mama turėjo gimdyti, tada ją perkėlė į tuščią, šaltą vagoną, kuriame buvo sumesti visokie ūkiniai reikmenys. Buvo tėvas, mama ir kelias moteris atsiuntė. Kai gimiau, mama neturėjo pieno, nes buvo labai silpna. Maitinti manęs nebuvo kuo. Mano pirmasis maistas buvo mamos sukramtyta ir jos seilėmis sumaišyta duona, įrišta į nosinaitės kampelį.“

Tremties metais traukiniuose gimdė ir daugiau moterų, tačiau retas kūdikis išgyvendavo. Tėvas pasakojo, kaip ką tik gimusį ir tuojau mirusį kūdikį, traukiniui sustojus, kareivio nuvarytos dvi tremtinės moterys užkasė šalia geležinkelio.“

Kai gnaužiant gerklę skaitome tūkstančius vardų ir tą akimirką, kai tarp tų vardų pamatome savo tėvų, senelių pavardes, galime tik bandyti suprasti, ką jiems teko išgyventi, bandyti suprasti, už ką mano, jūsų, visų mūsų giminės buvo pavadinti liaudies priešais, tapo politiniais kaliniais, tremtiniais ir buvo brutaliai išguiti iš savo namų, savo giminės, savo Tėvynės. Šis istorijos tarpnis yra mūsų tautos tragedija, kurios išdava – suluošinti gyvenimai ir tūkstančiai aukų.

Reikšdami pagarbą jų atminimui – susikaupkime tyloje.

Tylos minutė

Ačiū.

Gyvename su tuo, bet pamiršti – niekada. Tomskas, Irkutskas, Krasnojarskas, Tiumenė... iš viso 3 tūkst. 327 vietos, į kurias buvo pasiųsti vagonai su vyrais, moterimis ir vaikais, tarp kurių ir mano penkerių metų pusbrolis, septynerių ir aštuonerių metų pusseserės.

Ne kartą atsitiesę ir sustiprėję dabar jau gyvename Nepriklausomybės antrąjį šimtmetį. Demokratiškai įrodę, kad esame verti laisvės, ir būdami politiškai stiprūs minime Steigiamojo Seimo ir Lietuvos Respublikos šimtmetį.

Prieš 79 metus įsiveržę gniuždyti ir naikinti, sovietiniai stribai negalėjo įvertinti, kad demokratija sugrįš dar stipresne banga. 1970 metais tuometinėje Vakarų Vokietijoje apie Steigiamąjį Seimą profesorius Zenonas Ivinskis sakė: „Prieš 50 metų buvo padėti pagrindai tai nemariai Lietuvai, kuri šiandien ir po sovietinės okupacijos propagandos sluoksniu tebežėri lyg auksas pelenuose.“

Tuomet, kai prieš šimtą metų patriotai atėjo liudyti naujos valstybės, ją gynė kovose.

Kaip tuo metu sakė Aleksandras Stulginskis: „Mūsų priešininkų buvo skelbiama pasauliui, jog lietuviuose nesą jokios politinės sąmonės... Rinkimai į Seimą kaip tik parodė visai ką kita.“

Deja, tie drąsiauši vėliau, po 20 metų, buvo suimti už rezistencinę veiklą, nuteisti už savo tikėjimą ir įsitikinimus, pasodinti į kalėjimus, kankinti, ištremti ir nužudyti.

Septyni Steigiamojo Seimo nariai buvo ištremti kartu su šeimomis, šešiolika buvo pasiūsta į lagerius, dar septyni buvo sušaudyti kažkur Rusijoje, du – čia, Lietuvoje, dar trys buvo pasodinti ir kankinti. O daugiau kaip penktadalio Steigiamojo Seimo narių likimas apskritai nėra žinomas. Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, jų visų istorija turėjo dingti užmarštyje. O nelegaliais metodais užvaldytas Seimas tapo diktatorių teisėtvarkos įrankiu.

Šiandien ir visada mes prisiminsime, kaip tarpukario parlamentarai ir seimų pirmininkai buvo persekiojami ir tardomi, o Seimui vadovavę Aleksandras Stulginskis, Antanas Tumėnas, Leonas Bistras, Vytautas Petrulis, Konstantinas Šakenis buvo įkalinti už meilę ir atsidavimą Tėvynei.

Prieš 50 metų, 1970 metais, minint Steigiamojo Seimo pusamžį, likę gyvi ir išėivijoje aktyviai veikę parlamentarizmo kūrėjai kreipėsi į viso pasaulio vyriausybes ir parlamentus, prašydami laikyti neteisėtu 1939 m. rugpjūčio 23 d. pasirašytą Molotovo–Ribentropo sąmokslą, kurio pagrindu buvo naikinamos valstybės ir tautos. 1989 metais šio susitarimo neteisėtumą pripažino ir pati Sovietų Sąjunga, tačiau šiandien bandoma tokius sprendimus revizuoti. Mes turime pareigą neleisti pripažinti tokios revizionistinės ir revanšistinės politikos.

Būkime verti savo pirmtakų, kad gedulas dėl okupacijos ir genocido aukų visada išliktų motyvacija ir viltimi tęsti. Tęskime.

Ačiū.

PIRMININKĖ. Nuoširdžiai dėkoju Seimo Pirmininkui Viktorui Pranckiečiui. (*Plojimai*)

Istorija – tai žmonijos atmintis. Prisimindami okupacijos pradžią, mename 1940 m. birželio 15 d. ankstų rytą, kai Raudonosios armijos specialieji smogikų būriai įvykdė pirmuosius agresijos aktus prieš Lietuvą – žiauriai nužudė Ūtos pasienio baro viršininką atsargos viršilą, Šaulių sąjungos narį Aleksandrą Barauską. Netrukus okupantai pradėjo griauti nepriklausomos Lietuvos valstybės ir mūsų visuomenės pagrindus.

Kviečiu Seimo narį, Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininką Arūną Gumuliauską. Prašau.

Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininko Arūno Gumuliausko kalba

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiamas Ministrė Pirmininke, gerbiamas Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininke, mieli kolegos Seimo nariai.

Praėjusio amžiaus ketvirtajame dešimtmetyje pasikeitusi politinė situacija Europoje, čia įsigalėjus dviem totalitariniams režimams – nacių ir sovietų, negalėjo neturėti įtakos ir Lietuvai, kuri, jau daugelį amžių tapusi civilizacijų sankirtos riba, šiuo atveju užėmė svarbią geopolitinę padėtį. Mes buvome priversti laviruoti tarp agresyvių kaimynų, kad užtikrintume savo valstybės saugumą, nepriklausomą nuo išorės jėgų jos raidą. Tačiau tuo metu besiklostantys įvykiai tarptautinėje arenoje vis labiau siaurino laviravimo galimybes.

Nacių agresija Europoje vertė mažąsias valstybes ieškoti būdų išsilaikyti. Tuo metu vis dar tikėta tarptautinės teisės bei diplomatinio priemonių galia. Todėl 1938 metais Lietuvos užsienio reikalų ministras Stasys Lozoraitis pareiškė, kad reikia laikytis neutralumo. Mažųjų valstybių diplomatomis neutralumas atrodė vienintelė išeitis. Komplicuojantis tarptautinei padėčiai, Baltijos valstybių vyriausybės neutralumo klausimą svarstė ne tik kiekviena atskirai, bet ir visos kartu. Jos nutarė suvienodinti savo neutralumo įstatymus. Apsvarstytą ir galutinai parengtą teisės akto

projektą pirmiausia priėmė Estijos parlamentas, po to – Latvijos ministrų taryba, galiausiai – Lietuvos Seimo nepaprastoji sesija. Tikėtasi, kad neutralumas padės šaliai ne tik išlikti, bet ir neprarasti savarankiškumo. Tačiau kaip buvo skaudžiai apsirikta! Niekas net negalėjo pagalvoti, kad rudasis bei raudonasis maras taip brutaliai išplis, pamindamas bet kokias tarptautinės teisės normas. Taip Maskva vienašališkai sulaužė iki tol pasirašytas dvišales Lietuvos Respublikos ir Sovietų Sąjungos sutartis, pradedant 1920 m. liepos 12 d. taikos sutartimi ir baigiant 1933 m. liepos 5 d. dvišale konvencija dėl agresijos sąvokos apibrėžimo. Šiame kontekste reikėtų paminėti 1926 m. rugsėjo 28 d. Sovietų Sąjungos ir Lietuvos nepuolimo ir neutralumo sutartį, pagal kurią sovietai dar kartą atvirai pripažino, kad Vilnius ir jo kraštas yra Lietuvos Respublikos sudedamoji dalis. Be to, šia sutartimi sovietai pasižadėjo gerbti Lietuvos suverenumą ir teritorinį vientisumą, susilaikyti nuo bet kurių agresijos veiksmų prieš Lietuvą. 1931 m. gegužės 6 d. Lietuvos ir SSRS susitarimu 1926 m. rugsėjo 28 d. Lietuvos ir Sovietų Sąjungos nepuolimo ir neutralumo sutarties galiojimo laikas buvo pailgintas iki 1936 metų. Po to 1934 m. balandžio 4 d. Maskvoje pasirašytas naujas abipusis protokolai, kuriuo minėtoji sutartis pratęsta net iki 1945 m. gruodžio 31 d. Analogiškai diplomatijos kontekste su Lietuva elgėsi ir nacistinė Vokietija. Kita vertus, šie nusikalstami režimai, prarydami vieną svetimą teritoriją po kitos, neišvengiamai artėjo prie tarpusavio susidūrimo.

Nacistinė Vokietija planingai rengėsi dideliui karui. Agresyvius jos kėslus ir veiksmus skatino Didžiosios Britanijos bei Prancūzijos nesikišimo politika, ypač po 1938 metų Miuncheno susitarimo. Tais pačiais metais likimo valiai buvo palikta Ispanija, nuo 1939 metų kovo mėnesio – Čekoslovakija ir Klaipėdos kraštas. Klaipėdos užgrobimu prasidėjo Vokietijos agresija Baltijos regione ir paaiškėjo tikrieji jos nacistinės vadovybės grobikiški kėslai. Kita vertus, suaktyvino savo politiką Baltijos valstybėse ir Sovietų Sąjunga. Tai rodo jos 1939 m. kovo 28 d. nota Estijos bei Latvijos vyriausybėms. Sovietų Sąjunga šiuo dokumentu išreiškė ryžtą ginti savo valstybinius interesus Baltijos regione.

Tad 1939 metais Europoje brendė karas. Vokietija rengėsi užpulti Lenkiją. Nujausdama nacių planus, Sovietų Sąjunga siekė pasidalyti įtakos sferas Baltijos regione. Taip 1939 m. rugpjūčio 23 d. Maskvoje pasirašyta Vokietijos ir Sovietų Sąjungos nepuolimo sutartis, vadinamasis Molotovo–Ribentropo paktas, ir jos slaptieji papildomi protokolai, kurie pašalino bet kokias tarpusavio kliūtis pradėti Antrąjį pasaulinį karą. Po nacių ir komunistų sąmokslų susiklostė labai nepalankios tarptautinės sąlygos. Lietuvai neliko jokių galimybių išlikti nepriklausomai. 1939 m. rugpjūčio 23 d. sutartis palaidojo Lenkijos valstybingumą ir nulėmė Baltijos šalių likimą. Dėl Vokietijos ir Sovietų Sąjungos agresyvios politikos jos ne tik prarado daugybę žmonių, patyrė didelių nuostolių, bet ir neteko to, kas svarbiausia, – Nepriklausomybės.

Nedvejojant galima teigti, kad Lenkija, Suomija, Estija, Latvija, Lietuva, Besarabija tapo suplanuotomis agresorių aukomis jau karo pradžioje. Dėl to visiškai akivaizdu, kad šio daugiausiai aukų žmonijos istorijoje pareikalavusio karo iniciatorėmis tapo Vokietija ir Sovietų Sąjunga, rugsėjo mėnesį įsiveržusios į Lenkiją. O turint galvoje, jog Vilnius ir Vilniaus kraštas dar 1920 metais buvo okupuotas lenkų, peršasi loginė išvada, kad Antrojo pasaulinio karo banga į Lietuvos teritoriją atsirito ne 1941 m. birželio 22 d. (kaip dar daugelis šiandien mano), bet 1939 metų rugsėjį. Todėl daugiau nei keistai atrodo šiandieniniai Rusijos Dūmos bandymai denonsuoti 1989 m. gruodžio 24 d. Sovietų Sąjungos liaudies deputatų suvažiavimo nutarimą „Dėl Tarybų Sąjungos ir Vokietijos 1939 metų nepuolimo sutarties politinio ir teisinio įvertinimo“, kuriuo Sovietų Sąjungos liaudies deputatų suvažiavimas, pripažindamas niekiniais slaptuosius Molotovo–Ribentropo pakto protokolus, taip pat konstatavo, kad šie protokolai buvo panaudoti „[...] ultimatumams kelti ir jėgos spaudimui daryti kitoms valstybėms, pažeidžiant teisinius joms prisiimtus įsipareigojimus [...]“.

Tačiau juodų debesų fone tuo metu buvo galima įžvelgti ir šviesos spindulėlių, ypač santykiuose tarp kaimynų, kurie tarpukariu, švelniai tariant, susiklostė prastai. Antai Vokietija stengėsi į karą įtraukti ir Lietuvą. Tai nebuvo netikėta. Nuo ketvirtąjo dešimtmečio antros pusės Vokietija visą laiką mėgino paimti Lietuvą į savo įtaką. Dar karo su Lenkija išvakarėse jos vyriausybė siūlė Lietuvai atsiimti Vilnių. Tačiau Lietuvos Vyriausybė nutarė jėga neatsiimti Lenkijos užgrottų lietuviškų žemių. Atvirkščiai, tragiškais Lenkijai dienomis Lietuva ištisė pagalbos ranką. Per

Lietuvos ir Lenkijos demarkacijos liniją 1939 m. rugsėjo 18 d. buvo praleistos pirmos Lenkijos kariuomenės grupės. Lietuvoje rado prieglobstį apie 14 tūkst. lenkų kareivių ir karininkų. Lietuviai stengėsi internuotuosius kuo geriau priimti ir apgyvendinti. Į Lietuvą atbėgo ir 2 tūkst. civilių lenkų, tarp jų Juzefo Pilsudskio žmona ir dvi jo dukros. Dalis Lietuvoje internuotų Lenkijos karių pasitraukė į Prancūziją, kur steigėsi nauja lenkų kariuomenė. Likę Lietuvoje lenkų kariai ir karininkai 1940 metų rudenį neišvengė sovietų represijų.

Po Lenkijos sutriuškinimo Sovietų Sąjunga ir Vokietija tapo kaimynėmis, kurios kūrė tolesnius užkariavimo scenarijus, kartu užtikrindamos, nors laikinai, taiką tarpusavio sambūvį. Taip 1939 m. rugsėjo 28-osios naktį pasirašyta Vokietijos ir Sovietų Sąjungos sienų nustatymo ir draugystės sutartis numatė naują ribą tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos užimtų Lenkijos teritorijos dalių. Prie sutarties buvo pridėti trys protokolai: vienas konfidencialus ir du slapti. Ši sutartis patenkino Josifo Stalino norą turėti savo įtakos sferoje Suomiją, Estiją, Latviją, Lietuvą. Be to, ji galutinai palaidojo Lenkijos valstybingumą. Beje, 1940 m. birželio 19 d. sovietų kariuomenė, pažeisdama pastarąją sutartį, užėmė ir tą Užnemunės dalį, kuri turėjo atitekti naciams. Taip 1941 m. sausio 10 d. Sovietų Sąjunga sutiko Vokietijai už Užnemunės dalį sumokėti 7,5 mln. aukso dolerių, arba 31,5 mln. reichsmarkių, kompensaciją auksu ir strateginėmis žaliavomis (daugiausia spalvotais metalais). Paradoksalu, bet analogišką sumą 1867 metais Jungtinės Amerikos Valstijos sumokėjo Rusijai už Aliaską.

1939 m. rugsėjo 28 d. sutartis netrukus pakeitė Lietuvos tarptautinį statusą, jos ne tik tarptautinę, bet ir vidaus situaciją. Sovietų Sąjunga netrukdomai Baltijos regione galėjo realizuoti savo kruvinąjį scenarijų. Pirmiausia regiono valstybės buvo priverstos su Maskva pasirašyti savitarpio pagalbos sutartis, pagal kurias jose įkurdintos sovietų karinės įgulos, įrengtos karinio jūrų laivyno bazės ir sovietų aviacijos aerodromai.

Estija tai padarė rugsėjo 28 dieną, o Latvija – spalio 5 dieną. Kiek sunkiau sovietams sekėsi su Lietuva. Tačiau tada Maskva išmetė Vilniaus kortą, prieš kurią neatsilaikėme. 1939 m. spalio 10 d. pasirašyta Vilniaus ir Vilniaus srities perdavimo Lietuvos Respublikai ir Lietuvos ir Sovietų Sąjungos savitarpio pagalbos sutartis reiškė okupacijos pradžią. Visuomenėje paplitęs posakis – „Vilnius mūsų, o mes rusų“ – tapo toliaregiškas. Dabar sovietams realizuoti Lietuvos valstybės sunaikinimą tebuvo techninė problema. Taip 1940 metų pavasarį Maskvos okupacijos scenarijuje atsirado išgalvota istorija apie Lietuvoje dislokuotų raudonarmiečių grobimą bei kankinimą.

Po to jau sekė kaltinimai personalijoms, tai yra vidaus reikalų ministrui Kaziui Skučui ir Valstybės saugumo departamento direktoriui Augustinui Povilaičiui, išgalvotai Lietuvos, Latvijos ir Estijos karinei sąjungai prieš Sovietų Sąjungą. Galiausiai – Vyriausybei, kuri esą nusiteikusi priešišškai ir nevykdo savitarpio pagalbos sutarties įsipareigojimų. Jokie pasiaiškinimai nepadėjo. Atrodė, kad vyksta tik Maskvos monologas, o dialogui čia vietos nebėra ir nebus. Tad, esant tokioms aplinkybėms, birželio 14 dieną 23 val. 50 min. sovietų vyriausybė paskelbė Lietuvos Vyriausybei ultimatumą, kuriuo Sovietų Sąjunga sulaužė visas iki tol su Lietuva sudarytas sutartis. Tai reiškė okupaciją.

Jau po ketverių valandų Raudonoji armija pradėjo provokacijas Lietuvos pasienyje. Tada pirmąją okupacijos auką tapo Lietuvos kariuomenės atsargos viršila, Šaulių sąjungos narys, Alytaus apskrities pasienio policijos Alytaus baro VI rajono 2-osios Ūtos sargybos viršininkas vyresnysis policininkas Aleksandras Barauskas. 15 valandą Sovietų Sąjungos kariuomenės 3-ioji ir 11-oji armijos, gavusios karinės parengties įsakymą, peržengė Lietuvos sieną. Jos užėmė svarbiausius Lietuvos strateginius taškus, paralyžiavo Lietuvos kariuomenės judėjimą. 16 valandą virš didesnių Lietuvos miestų pasirodė sovietų karo lėktuvų eskadrilės, kurios leidosi Radviliškio, Šiaulių ir kituose aerodromuose. Maždaug 19 valandą Kauno gatvėse pasirodė Raudonosios armijos tankai. Sovietų Sąjungos pasiuntinybės parūpintų vedlių lydimi, jie apsupo prezidentūrą, ministrų kabinetą, Saugumo departamentą, Lietuvos banką ir kitas vyriausybines įstaigas, taip pat sustojo prie tiltų per Nemuną ir Nerį.

To meto kauniečių atsiminimuose galime pajaušti ne tik okupacijos baisybes, bet ir patirtą kultūrinį šoką. Tarsi šalį užėmė azijinės ordos. Cituoju: „Po tankų pasirodė sovietų kavalerija. Atėjo ir į Laisvės alėją. Krito į akis labai prasta ekipuotė. Pakinktai ne odiniai, kaip Lietuvos kariuomenės, o kažkokie virviniai. Patys kareiviai atrodė suvargę ir suskretę. Labai prasta karininkų

aprangą: kojos apvyniotos autais, brezentiniai pusbačiai... Įspūdis apie garsiai apdainuotą „šlovimąją“ ir „nepobedimąją“ susidarė prastas.“ O grupei Kauno „Aušros“ gimnazijos gimnazistų, tarp kurių buvo ir ilgametis VLIK'o pirmininkas, buvęs Seimo narys, daktaras Kazys Bobelis, tikriausiai visam gyvenimui įstrigo šie pirmieji sovietų invazijos vaizdai. Cituoju: „[...] išėjome į Laisvės alėją. Prie soboro, buvusios Igulos bažnyčios, pamatėme daugybę rusų tankų, daugelis buvo sugedę. Kareiviai stoviniavo, rūkė machorką, kiti – taisė. Tų tankų ir tankistų buvo pilna visur: Laisvės alėjoje, Parodos gatvėje, Žaliakalnyje. Kai kurie tankai į Parodos kalną, atrodė, negalėjo įvažiuoti – vis sustodavo. Taisė išlipę vienmarškiniai kareiviai. Kiti šoko, dainavo, *šnapsą* gėrė nesivarždami. Butelius laikė tiesiog rankose [...]“

Po okupacijos į Lietuvą atėjo nauja tvarka, kurios esmę taikliai apibūdino žinomo diplomato Vytauto Antano Dambravos tėvas Užpalių policijos nuovados tarnautojas Silvestras Dambrava: „Dabar viskas pabrango, tik žmogaus gyvybė atpigo.“ Taip, žmogaus gyvybė, įgyvendinant sovietų okupacijos ir aneksijos scenarijų, tapo bevertė.

Okupantai, naikindami lietuvių tautą, veikė dviem kryptimis. Pirmą – iš karto areštuoti aktyviąją tautos dalį, tučtuoju tardyti ir nevilkinant likviduoti. Tai buvo padaryta dar 1940 metų liepą, nespėjus nė išrinkti Liaudies seimo, tebegaliojant Lietuvos Konstitucijai. Visuomenės elito atstovai buvo areštuoti, apkaltinti pagal Sovietų Sąjungos baudžiamąjį kodeksą. Dauguma jų dingo. Kita kryptis – masiniai suėmimai ir deportacijos. Tam reikėjo jau didesnio pasirengimo ir daugiau laiko. Tad jau 1940 metais pradėta sudarinėti sąrašus žmonių, kurie turėjo būti areštuoti ir ištremti. Ši plano dalis masiškai pradėta realizuoti 1941 m. birželio 14 d. Okupacijos pareikalavo šimtų tūkstančių niekuo nekaltų žmonių aukų, kančių ir sulaužytų likimų.

Šiandien, minėdami tragiškų mūsų valstybei birželio 15 dienos įvykių 80-ąsias metines, nesiekiame keršto, neapykantos, nenorime kam nors primesti kolektyvinės atsakomybės, būdingos tik totalitarinių režimų teisei. Tačiau neturime teisės pamiršti tragiškų modernios Lietuvos istorijos faktų, nes privalome žinią apie juos perduoti ateities kartoms. Perduoti, kad šios žinotų bei vertintų Nepriklausomybės praradimo ir atgavimo žmogiškąją vertę. Ačiū už dėmesį. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu Lietuvos Respublikos Seimo narį J. Sabatauską, kurio likimas – vieno iš daugelio tremtinių likimų atspindys. Jis gimė tremtyje, o jo tėvai buvo ištremti net du kartus – 1941 ir 1948 metais. Prašom.

Seimo nario Juliaus Sabatausko kalba

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Brangieji Lietuvos žmonės, Seimo Pirmininke, Atkuriamojo Seimo Pirmininke, politiniai kaliniai ir tremtiniai, gerbiamieji kolegos, Seimo, Vyriausybės nariai.

Vakar sukako 80 metų, kai mūsų valstybė buvo okupuota. Ir faktiškai iškart – 1940 metų liepą buvo pradėti sudarinėti tremiamų asmenų sąrašai, į kuriuos pirmiausia pateko visų partijų (nuo tautininkų iki socialdemokratų) politikai, kariškiai. Vėliau atėjo eilė valstybės tarnautojams, inteligentijai – mokytojams, gydytojams, inžinieriams, teisininkams, stambiesiems ūkininkams.

Man, gimusiam tremtyje, pasisekė. Pasisekė, nes galiu stovėti čia ir kalbėti nepriklausomos mūsų valstybės parlamente, šiandien mums prisimenant šimtų tūkstančių ištremtų ir kalintų Lietuvos žmonių likimus. Juk daug jų – mūsų tėvų, senelių, brolių ir seserų, taip ir liko lietuviškais kryžiais paženklintų tolimų kraštų amžinojo išalo, klampių pelkių, neižengiamų girių ar smėlynų kapuose. Tai skaudūs mūsų istorijos simboliai, kurie liudija okupantų ir jų pakalikų klupdytą, žudytą, prievartautą, bet, nepaisant gausybės aukų, nepalaužtą Lietuvą. Gal todėl, gedint ir prisimenant tūkstančius tų, kurie taip niekada ir negrižo, pro liūdesio debesis prasiskverbia ir vilties spindulėlis. Juk birželio 14-oji yra ne tik gedulo, bet ir vilties diena. Atminties ir tikėjimo geresne Lietuva bei geresniu pasauliu diena.

Mano tėvai ištremti buvo net du kartus. Pirmą kartą 1941 m. birželio 14 d., antrą kart – 1948, kai kurie 1949 metais. Jiems abiem buvo po dešimt metų, kai 1941 metais su mano seneliais, proseneliais, tetomis jie buvo ištremti į Syktyvkaro rajono Slabodskoj Reid kaimą Komių Respublikoje, Rusijoje. Nepaisant bado, ligų, patirtų netekčių (pirmąją žiemą mirė mano tėčio tėvelis, mamos senelė, teta), jie visą laiką troško grįžti namo. Ir tik pasibaigus Antrajam pasauliniam karui tie, kas liko gyvi, bėgo iš tremties į Lietuvą, suprantama, be jokių leidimų ir dokumentų. Deja, bet ir

pokario Lietuvoje buvo nelengva. Grįžus pačių statyti ir kurti namai buvo užimti, o likęs turtas išdraskytas.

Džiaugtis tėvynės dangumi teko neilgai ir jau 1948 metų pavasarį, bent jau mano tėtis – gegužės 22 dieną, ir kiti artimieji buvo sulaikyti, o kai kas, kaip minėjau, ir 1949 metais, ir etapais nugabenti į komių žemę. Etapais, vadinasi, nuo kalėjimo iki artimiausio kito kalėjimo, ta kryptimi. Mano mamą išsiuntė tiesiai iš Mokytojų seminarijos suolo, tiesiog atėjo per paskaitą ir išsiavedė, o tėtį kartu su močiute nugabeno dar toliau – į tolimą Šamankos kaimą Irkutsko srityje. Iš tremties į Lietuvą sugrįžome, kai man buvo tiek pat metų – dešimt – kaip ir mano tėvams, kai juos pirmą kartą ištrėmė.

Iš vaikystės tremtyje kokią gražiausią dalyką prisimenu, – tai vasarą baltosios naktys, bet ir nepaprastą tremtinių (ne tik lietuvių, nes ten buvo ir žydų, ir vokiečių, ir ukrainiečių, ir lenkų), visos bendruomenės solidarumą. Buvo dalijamasi ir duonos trupiniu, ir sriubos šaukštu, ir daina, ir knyga... Visi suprato, kad atsidūrus tokioje padėtyje reikėjo laikytis išvien.

Džiugu, kad pandemijos akivaizdoje panašų solidarumą pajutome mes visi. Net ir susidūrę su nematomu ir klastingu priešu, atrodo, susitelkėme ir tapome brandesni. Koronaviruso protrūkis ir jo pasekmės tapo nemenku iššūkiu net stipriausių pasaulio valstybių visuomenėms. Negaliu slėpti susižavėjimo, kiek Lietuvoje atsirado daug žmonių, galvojančių ne vien tik apie save, priešingai, nei tai kone tris dešimtmečius kai kas, kai kurie save ekspertais vadinantys asmenys bandė mums įkalti į galvą, galios pozicijoms atstovaujantys pranašai. Pilietiškai žmonės ėmėsi padėti ne tik vieni kitiems, bet ir medikams, nepažįstamiems vyresnio amžiaus žmonėms, karantinuojamiems, besikarantinuojančioms bendrapiliečiams. Nuo apsaugines kaukes gaminančių moksleivių iki maistą gabenančių studentų, nuo šaulių iki nevyriausybinų organizacijų narių, nuo šaunių moterų ir vyrų, talkinusių visiems, kuriems tos pagalbos reikėjo: visi šie pilietiškai žmonės negailėjo nei savo jėgų, nei pinigų, negailėjo savo laiko ir negalvojo apie patogesnę ir saugesnę savo gyvenimą ar nepalietą savo kailį. Toks solidarumas žavi ir teikia vilčių, kad Lietuva išliks net ir sunkiausiu metu.

Nors šiandien mes gyvename demokratinėje laisvą žmonių Respublikoje, tačiau pagundų ir iniciatyvų apriboti dalies žmonių teises ir laisves nestinga. Nestinga ir perdėto moralizavimo, istorijos temų monopolizavimo ar net pasisavinimo, nestinga net atviro cinizmo ir tam tikrų mūsų visuomenės grupių stigmatizavimo, atstūmimo. Kaip ir pokariu, taip ir dabar vis dar esama kietos rankos simpatikų, net ir tarp politikų. Nepasimokyta iš istorijos. Kad ir koks „šaurus“ Tautos vadas būtų buvęs, tačiau 1940 m. birželio 14 d. vakarą po sovietų ultimatumo prezidentūroje ir Vyriausybėje buvo visiškas pakrikimas ir nesugebėta rasti garbingų sprendimų ar bent pranešti tautai ir pasauliui tiesą. Turėsime išmokti atskirti pelus nuo grūdų, kad migdančios kalbos neužliūliuotų mūsų sąmonės ir prisidengiant kova su visuomenės skauduliais ar pagalba visuomenei nebūtų tvarkomi asmeniniai reikaliukai.

Vis dėlto norisi tikėti, kad laisvėjame ir gyjame nuo skausmingos patirties, kurią mums ilgam paliko totalitariniai režimai ir jų bendrai. Bet nepalūžkime ir nepasiduokime pagundoms apriboti demokratiją, parlamentarizmą, žmogaus teises, net ir matydami tokias pastangas kitose valstybėse ar net „laisvės bastionais“ vadintose demokratijose. Prisiminkime savo žmonių, savo istoriją ir būkime ne tik budrūs, bet ir solidarūs bei teisingesni vieni kitiems. Vardan tos ir visų jos žmonių, vardan demokratinės, lygių galimybių Lietuvos. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame Juliui Sabatauskui už tikrai jautrius prisiminimus. Dėkojame Atkuriamojo Seimo Pirmininkui Vytautui Landsbergiui už tai, kad dalyvauja drauge su mumis, minint šias liūdnas datas.

10.38 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos sovietų okupacijos 1940 metais ir jos pasekmių“ projektas Nr. XIIIP-4908 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Baigiant minėjimą, kviečiu A. Gumuliauską pristatyti Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos sovietų okupacijos 1940 metais ir jos pasekmių“ projektą.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Mieli kolegos, Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija keliuose savo posėdžiuose svarstė būtent šios rezoliucijos tekstą. Kadangi šią komisiją sudaro Seimo įvairių frakcijų, taip pat Mišrios grupės atstovai, jie visi tapo šios rezoliucijos signatarais ir vienbalsiai pritarė jos tekstui. Todėl dabar aš teikiu šią rezoliuciją jums.

PIRMININKĖ (**R. BAŠKIENĖ**, *LVŽSF*). Dėkoju. Jūsų nori paklausti B. Bradauskas. Prašom, kolega.

B. BRADAUSKAS (*LSDPF*). Dėkoju, pirmininke. Iš tikrųjų neseniai įsijungiau ir pakliuvau į rusų kanalą, dabar neatsimenu kurį, bet paskui ir daugiau pasižiūrėjau ir, žinote, nustebau, kad yra falsifikuojama istorija kapitaliai. Rodomi A. Nevzorovo, jeigu kas atsimenate 1990 metais falsifikatą, kad atseit lietuviai puola tuo metu rusų armiją, ir taip kartoja toliau ir toliau. Todėl mano klausimas būtų, ar nereikėtų praplėsti tą rezoliuciją? Jeigu pasižiūrėtumėte, visą laiką giedama, kad negalima klastoti istorijos, negalima klastoti istorijos, o nė vienu žodžiu niekada niekur Rusijos visuomenės informavimo priemonės neužsimena apie Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę, apie kitus istorinius įvykius. Žodžiu, klastotės vyksta kapitaliai, todėl aš pritariu tai rezoliucijai, bet kartu noriu pasiūlyti, kad vis dėlto mums reikėtų galbūt išplėsti reikalavimus Rusijos Dūmai.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Labai ačiū už klausimą, jis labai taiklus. Iš tikrųjų jau turbūt ne vieną dešimtmetį vyksta tas vadinamasis informacinis karas, kurio pagrindinis taikiny yra istorinė atmintis. Be abejonės, mūsų nedraugai Rytuose taiko į mūsų pačias, sakyčiau, tokias skaudžiausias vietas. Kad, sakykime, neigiama okupacija, tai yra ne naujiena. Kadangi jūs, gerbiamas Broniau, priklausote vyresnei kartai, turėtumėte net atsiminti, kad, pavyzdžiui, toks Molotovo–Ribentropo paktas, toks pavadinimas, atsirado tik Atgimimo laikais. Anksčiau buvo vadinama Ne puolimo sutartimi ir atrodė, kad ten viskas gerai.

Aš sutinku su jumis, kad iš tikrųjų reikia daugiau dėmesio skirti būtent istorinės atminties klastojimo klausimams, ir mes jau esame priėmę dėl šios problemos ne vieną rezoliuciją. Kiek žinau, yra rengiama dar šią sesiją rezoliucija, konkrečiai skirta tam, kad Rusijos Dūma rengiasi denonsuoti 1989 m. gruodžio 24 d. Sovietų Sąjungos liaudies deputatų nutarimą dėl Molotovo–Ribentropo pakto. Šiandien ši rezoliucija yra skirta tikrai 80-osioms sovietų okupacijos metinėms, ir aš manau, kad tekstas yra ganėtinai subalansuotas.

PIRMININKAS (**V. PRANCKIETIS**). Dėkojame pranešėjui. Toliau diskusija.

PIRMININKĖ (**R. BAŠKIENĖ**, *LVŽSF*). Ačiū. Diskusija, taip. Gerbiami kolegos, diskusija. Bet diskutuoti, matau, yra užsirašę labai daug Seimo narių. Taip pat ir dėl motyvų. Ar galėtume sutarti? Mums liko iki plenarinio posėdžio, ir tam skirtas laikas labai jau trumpas, kad kalbėtų tik po vieną iš frakcijų, o tie, kurie užsirašė dėl motyvų, nekalbėtų. Tad kviečiu P. Urbšį. Bendru sutarimu galime sutarti, kad dešimt minučių? Gerbiami kolegos, gerai, sutariame skirti dešimt minučių. Kas už tai, kad diskutuojama būtų dešimt minučių, balsuojame.

Balsavo 91 Seimo narys: už tai, kad diskusijai būtų skirta dešimt minučių, – 75, prieš – 7, susilaikė 9. Pagal užsirašymo eilę P. Saudargas. Prašom.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas Pirmininke profesorius Landsbergi. Šios rezoliucijos esmė yra labai paprasta – pasakyti sau ir pasauliui tiesą. Liudyti tiesą, kuri yra kraipoma. Kokia gi tai tiesa?

Kai prieš keletą metų man teko lankytis Vorkutoje, kur kažkada plytėjo ištisi milžiniški lagerių kompleksai tų, kurie kasė anglį anglies šachtose, tūkstančiai politinių kalinių iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, taip pat iš Lenkijos ir kitur buvo priversti kęsti nežmonišką šaltį, badą, nepriteklis, kriminalinių kalinių ir prižiūrėtojų prievartą, štai ten lankantis vienas toks šiuolaikinės Rusijos atstovas, valdininkas mums pasakė, kad mes čia planuojame tokią vadų alėją, bet, sako, reikės ir Stalinui paminklą pastatyti. Tai kaip čia dabar be Stalino, sako, jis gi Antrojo pasaulinio karo nugalėtojas. Štai čia atsiskleidžia pagrindinis šiandieninės putiniškos Rusijos šovinistinis klaidinantis pasaulį naratyvas, kad štai, žiūrėkite, Stalinas laimėjo Antrąjį pasaulinį karą ir viskas, ką jis pridirbo pakeliui, dalyvaudamas kovoje su nacistine Vokietija, nesvarbu.

Kita tokia prosovietinė močiutė Vorkutoje mums irgi saldžiabalsiškai kalbėjo: na, žinote, be Stalino ir Vorkutos nebūtų. Žinoma, kad be Stalino nebūtų ir Vorkutos, ir viso Gulago nebūtų. Per Gulagą perėjo turbūt apie 30 mln. nekaltų Europos ir pasaulio piliečių, kentė baisius nepriteklis,

apie 10 mln. žuvo, niekada negrižo. Ir štai visą šią istorijos dalį norima nutylėti, norima apie tai neprisiminti statant, atstatant Stalinui paminklus. Todėl mes, lietuviai, negalime apie tai nekalbėti.

Kalbant toliau, čia profesorius A. Gumuliauskas pasakė, kad mes nesiekiame keršto šia rezoliucija ar ką nors apkaltinti, neapykantos. Žinoma, nesiekiame, kaip niekas turbūt nesiekia kalbėdamas apie holokaustą, apie žydų genocidą, keršto šiandieninei Vokietijai ar neapykantos vokiečiams. Siekia tiesos, siekia pasaulinio įvertinimo ir pasmerkimo tų kruvinų veiksmų. Lygiai taip, kaip mes, lietuviai, patyrėme sovietų genocidą ir turime siekti, turime visišką teisę siekti tiesos ir pripažinimo. Aš manau, kad labai svarbi rezoliucijos dalis yra apie švietimą, apie tą žinią ne tik pasauliui, bet ir sau patiems, mūsų vaikams ir mūsų anūkams. Mūsų mokyklose istorinės atminties pamokos turi įgauti dar svaresnę reikšmę, negu dabar yra, mūsų partizaninio pasipriešinimo legenda, mūsų tremties legenda turi būti vaikams pasakojama patraukliai, priimtina, kad jie suprastų, išgyventų. Tam reikalingos knygos, tam reikalingi filmai. Aš džiaugiuosi tokiais kūriniais kaip R. Šepetys „Tarp pilkų debesų“, jau pasaulis pamatė, jau prisilietė prie lietuvių tautos tragedijos, prie mūsų tremties į atšiauriausią turbūt pasaulio vietą prie Laptevų jūros, jau perskaitė, jau išvydo filmuose. Tai yra be galo svarbu.

Bet svarbiausia ne tik pasauliui pasakyti, svarbiausia kartoti sau patiems ir suprasti, kad kitas toks piktavališkas, siera dvokiantis putiniškas naratyvas ir apie partizanus banditus, apie partizanus fašistus, kad štai, pažiūrėkite, jie buvo banditai, jie fašistai, tai gal ir gerai, kad juos trėmė, juos žudė, juos kankino ir prievartavo, gal jų nereikėjo... Štai čia turime pasakyti – stop, mielieji, sudėti riboženklus mūsų istorinės atminties politikoje ir labai aiškiai pasakyti, kad tai buvo kova už laisvę prieš okupantą. Ji buvo šventa ir mūsų tautos tragedija turi būti taip pat įrašyta...

PIRMININKAS. Laikas.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). ...į pasaulio istorijos knygą aukso raidėmis greta kitų genocidų.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiame diskutuoti Seimo narį P. Urbšį.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, iš tikrųjų ši data yra neeilinė. Gaila, kad mes ją bandome išprausti į tą kasdienį, rutininį skubėjimą, nes gyvenimas juda, bet ši diena bus susijusi su vienu iš esminių klausimų, kodėl mes nesipriešinome? Taip jau lėmė likimas, kadangi kraujo ryšys mane sieja su tuomečiu vienu iš liudininkų – buvusiu užsienio reikalų ministru Juozu Urbšiu, man irgi teko ta proga paklausti, kodėl mes nesipriešinome. Atsakymas buvo toks: „Mes visi supratome, kad artėja Antrasis pasaulinis karas. Mūsų visų uždavinys buvo padaryti viską, kad šitame karo katilė išliktų Tauta.“ Bet nepaisant to, kaip dabar piešia istorikai tą vyriausybę naimumą, taip nebuvo.

Dar 1939 m. spalio 24 d. užsienio reikalų ministras nusiuntė raštą kai kuriems diplomatams su pasiūlymu teikti savo samprotavimus apie tai, jeigu Lietuvą ištiktų katastrofa. 1940 m. birželio 1 d. Lietuvos diplomatai gavo šifruotą telegramą, kurioje buvo aiškiai pasakyta: jeigu Lietuvą ištiks katastrofa, jūs perimsite Lietuvos valstybės valdžios atstovavimo galias. Gaila, kad mes mažai dėmesio skyrėme Lietuvos diplomatiniam korpusui, kuris iš tikrųjų visais tais okupacijos metais garbingai vykdė savo pareigą Lietuvai. Nė vienas jų neišdavė jos.

Keista, kai šios dienos Seime, kai mes balsuojame dėl to, kad būtų paviešinti mūsų neatkurtos nepriklausomybei, diplomatijai dirbančių KGB agentų vardai, šiame Seime manoma, kad tai būtų Konstitucijos pažeidimas. Ar jūs nemanote, kad šiek tiek yra prieštaravimas tarp tų diplomatų, kurie aukojosi ir buvo iki galo ištikimi Lietuvai, ir šios dienos kai kurių diplomatų, kurie buvo sutikę kolaboruoti su okupantais ir iki šios dienos Seimas juos dengia?

Kaip jūs paaiškinsite, Seimo nariai, kad iš mūsų Genocido aukų muziejaus pavadinimo „genocido“ nebeliko, o liko tik Okupacijos ir laisvės kovų muziejus? Gal ir gerai, kad rezoliucijoje yra aiškiai suformuluotas vienas teiginys, kuris skamba taip: „Suvokdamas, kad apie komunistinių režimų visoje Europoje įvykdytus nusikaltimus žmogiškumui visuomenė turėtų būti deramai informuojama, kaip ir apie nacių režimo nusikaltimus bei Holokaustą.“ Tikrai nėra lietuviško genocido, nėra žydiško genocido. Yra vienas genocidas – nusikaltimai žmoniškumui yra vieni. Tai, kad ta okupacija mus nubloškė už žmoniškumo ribos ir kad praėjus 30 metų po Nepriklausomybės atgavimo mes vis dar grįžtame į tą savo Tautos dvasinę būseną, rodo, kiek tas nusikalstamas režimas yra paveikęs mūsų sąmonę.

Bet aš tikiu Lietuva, aš tikiu Lietuvos žmonėmis ir aš tikiu Seimu. Vis vien mes būsime tas Tautos imunitetas, kuris, įvykus istoriniam iššūkiui, atlaikys tą išbandymą, ir gal nebus to klausimo ateities kartoms, kodėl mes nesipriešinome.

PIRMININKAS. Dėkojame. Gerbiami kolegos, diskusijos laikas išseko.

Priėmimas. Motyvai. Keturi – už. Pirmas...

V. Aleknaitė-Abramikienė. Prašau.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami Seimo nariai, susitaikymas ir atleidimas yra viena pagrindinių krikščioniškų vertybių, pakylėtų į sakramento lygmenį. Po Antrojo pasaulinio karo, kai tautų ir valstybių santykiai buvo tikrai klaikūs, galima pasakyti taip, vis dėlto kai kurios valstybės sugebėjo atgailauti, pripažinti savo kaltę. Todėl Prancūzija ir Vokietija galėjo susitaikyti, todėl mes šiandien turime Europos Sąjungą.

Labai įspūdingas buvo susitaikymas Lenkijos ir Vokietijos. Jie net fondą tokį turi (...). Vėlgi todėl, kad Vokietija nuolatos kalba tiesą apie savo veiksmus ir atgailauja iki šios dienos. Yra tik viena valstybė, kuri niekada nepripažino savo kaltės, išskyrus tą lemtinę Kūčių vakarą 1989 metais, kai vis dėlto ryžosi pripažinti, kad buvo neteisėti tiek Molotovo–Ribentropo pakto pasirašymas, tiek ir Baltijos valstybių okupacija. Tačiau mes matome, kad be atgailos... mes negalime jai iki galo atleisti, nes nuolatos yra bandoma neigti tiesą, neigti savo pačios pasirašyto dokumento turinį. Todėl aš galvoju, kad Rusija, jeigu ji save laiko bent kiek krikščioniška šalimi, turėtų pagalvoti apie tai, kas yra krikščioniškasis atleidimas ir susitaikymas. Be tiesos pripažinimo, be tikrovės pripažinimo jis negali būti iki galo realizuotas. Todėl tai, ką mes šiandien darome, nėra nei keršto, nei pykčio apraiška, o tik tiesos siekimas.

PIRMININKAS. Laikas.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Pasisakau už rezoliuciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. K. Masiulis – taip pat motyvai už.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gaila, kad čia mes taip formalizuotai svarstome šitą dokumentą. Apytuštėje salėje, dar ir šurmuliuojant. Tai rodo iš tikro daugumos požiūrį į šį dokumentą. Aš manyčiau, kad... Vakar Kaune turėjau tokią polemiką, diskutavome apie klausimą, kas mus, Lietuvos gyventojus, piliečius, jungia. Bendra praeitis mūsų gali būti ir skirtinga. Religija mūsų yra skirtinga. Tautybė daugelio irgi yra skirtinga. Daug yra skirtingų dalykų. Tačiau jungia mus iš tikro bendra praeitis. O praeity – kančia. Sovietmetis, sukėlęs mums kančią, iš tikro mus labai stipriai sulydė ir suvienijo. Ne visi buvo ištremti, bet kančią patyrė visi. Turėjome vienaip mąstyti, kitaip kalbėti. Tas susipriešinimas su savimi ir su tikrove buvo visą laiką juntamas, o kiti turėjo patirti net ir fizinę kančią. Visa ta trauma, kurią mes patyrėme kaip tauta, galėjo turėti negatyvią pasekmę, bet turėjo pozityvią pasekmę, nes buvo priimta kaip trauma, nuo kurios mes galime atsispirti ir turime viltį pakilti.

PIRMININKAS. Laikas!

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš manau, kad taip, mes iš to ir atkūrėme valstybę. Todėl kviečiu palaikyti rezoliuciją, nes jinai kviečia prisiminti praeitį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už – E. Vareikis.

E. VAREIKIS (*MSNG*). Pritardamas, visai pritardamas šiam rezoliucijos tekstui visgi dar norėčiau pasakyti vieną kitą pastabėlę. Iš tikrųjų mes, kalbėdami apie sovietinio režimo nusikaltimus, daugiausiai kalbame apie tokius fizinius nusikaltimus. Kalbėdami apie žalos atlyginimą, daugiausiai turime tokią fizinę žalą už, atsiprašau... Kalbėdami apie nusikaltimus, daugiausiai kalbame apie fizinę žalą, kurią patyrė žmonės, žalą ekonomikai, žalą kariuomenei, žalą daug kam. Iš tikrųjų tai okupacinė žala yra žymiai daugiau. Aš manau, kad ateityje, jeigu mes iš tikrųjų ne tikrai nepamiršime, ką priėmėme šiandien šita rezoliucija, bet bandysime ją papildyti, mums būtina kalbėti apie tokius dalykus kaip istorinę žalą.

Čia V. Aleknaitė-Abramikienė teisingai paminėjo, kai *susitaikinėjo* vokiečiai su lenkais, jie daug kalbėjo apie tai, kaip reikia rašyti mokykliniuose vadovėliuose vienus ar kitus istorinius faktus. Su Rusija kol kas apie tai nėra nieko sutarta. Taip pat reikia kalbėti apie kultūrinę žalą, ne tik išvogtas kultūrines vertybes, bet kaip mūsų kultūra traktuojama. Aš niekaip nesutinku su Rusijos traktuote apie tai, kas buvo ta Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė, ar tai buvo rusų valstybė, ar tai baltarusių, ar lietuvių. Čia reikia dar labai daug mums dalykų padaryti.

Dar baigdamas pasakysiu tokį dalyką – mes taip pat neturėtume būti okupacijos amžinai vergais ir priklausyti nuo jų. Na ir kas, kad Rusija priima...

PIRMININKAS. Laikas.

E. VAREIKIS (MSNG). ...vienoki ar kitoki nutarimą, mes esame laisva šalis, laisvi žmonės. Ne-nuogąstaukime labai, jeigu Rusijos Dūma nesugeba suprasti...

PIRMININKAS. Ačiū, laikas. Motyvai už – A. Anušauskas. (*Šurmuly salėje*)

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų gerbkime vienas kitą, jūs pliurpia-te kairėn, dešinėn, telefonais – visur. Priimkime šią rezoliuciją, išklaUSDami bent argumentų. 1940 metais buvo galima priimti sprendimus laiku, greitai, tačiau politikai irgi neklausė vienas kito. Diplomatai 1939 metų rudenį... Atsiprašau, kolegos, žinokite, labai sunku kalbėti, kai jūs ap-linkui kalbate.

PIRMININKAS. Ačiū, motyvai išsakyti. (*Balsai, triukšmas salėje*) Iš jūsų nutilimo mes suprato-me, kad jūs baigėte, tai dėl to buvo išjungtas mikrofonas. Gerai, įjungiamo, pabaikite.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Pirmiausia, aš net nepradėjau. Ačiū, kad Seimo Pirmininkas, pri-ėjęs prie mūsų, pasako, kad jūs išsibraukite, o paskui duoda diskutuoti tik dešimt minučių. Atsi-prašau, taip niekas nedaro.

Aš noriu pasakyti, kad 1939 metų pabaigoje diplomatai pasiūlė sukurti nepriklausomybei atkurti skirtą fondą. Vyriausybė svarstė, užsienio reikalų ministras J. Urbšys pasakė, kad prie šio klausimo sugrįšime liepos mėnesį. Žinome, kas buvo jau liepos mėnesį, praėjo vos pusmetis. Kie-kvienas sprendimas turi būti priimamas laiku, įsiklausant vienas į kitą.

Ir, be abejonės, noriu paminėti vieną momentą, kuris visą laiką nutylimas. 1940 metų birželio naktį Lietuva surašė atsakymą, ultimatumą įrašydama nedidelį, bet prieštaravimą, kad ultimatu-mas prieštarauja 1939 m. spalio 11 d. sutarčiai, ir perdavė jį į Maskvą. Maskvos mūsų ministras, diplomatai paprašė, ar būtų galima perduodant atsakymą nuimti aštrumus. Aštrumas tai buvo tas nedidelis protestas prieš pažeidimus. Aštrumus leista iš Kauno nuimti. Perduotas atsakymo, ultimatumo tekstas be šios frazės. Aš manau, šių klaidų nereikia kartoti, bet jas reikia žinoti.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Toliau, kolegos, turime balsuoti dėl rezoliucijos priėmimo, ar priimti rezoliuciją be pataisų. Balsuojame.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 114 Seimo narių ir vienbalsiai 114 pritarė rezoliucijai (projektas Nr. XIII-4908). (*Gongas*)

Replika po balsavimo – P. Saudargas.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiamas Pirmininke. Iš tiesų, jeigu mes kaltiname savo Rytų kaimynę klastojant istoriją arba sakant netiksliai istorines tiesas, gerbiami kolegos, aš noriu pasakyti repliką kai kuriems diskutavusiems. Būkime ir mes iki galo teisingi.

Lietuva pasidavė be šūvio, Lietuva nesipriešino okupacijai – mes dešimt metų ginklu ranko-se priešinomės okupacijai! Taip, Vyriausybės pasimetimas, taip, reguliari kariuomenė neiššovė nė šūvio, bet tauta okupacijai priešinosi. Tai buvo ginkluotas pasipriešinimas ir apie tai privalome la-bai aiškiai pasakyti. Pasakome A, pasakykime ir B. Dėkui.

PIRMININKAS. Replika po balsavimo – A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Kolegos, tik neapsigaukime. Šis dokumentas svar-bus, bet, kita vertus, jis atskleidžia ir tam tikrą mūsų dviprasmišką elgesį. Mes kaltiname Rusiją, sakome, kas įvyko ir panašiai, bet patys su okupacijos pasekmėmis, turio mintyje desovietizacijos viešųjų erdvių procesą, mes niekur nepajudėjome. Okupantų paminklai kaip stovėjo, taip stovi, o čia šalia stovi partizanų paminklai. Mes einame, giedame prie partizano patriotines giesmes, tuo pačiu metu toleruodami monumentus, pastatytus okupantams.

Tai, ponai, būkime trupučiuką nuoseklūs ir supraskime, kad mes patys ne viską padarėme. Juoba iš kitos pusės mums visada gali priminti: palaukite, ką jūs čia kalbate apie kokias nors re-zoliucijas, pas jus stovi tie patys paminklai, jie yra legalizuoti.

Taigi susimąstykime kiekvienas iš mūsų, ar viską padarėme.

PIRMININKAS. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos ir gerbiamas Pirmininke, aš norėčiau paklausti, ką mes čia darome, ir nelabai suprantu, ir kodėl? Todėl, kad kai mes svarstėme rezoliuciją, salė buvo apytuštė, likę šurmuliavo. Pirmininkas prieina ir sako: išsibraukite, nekalbėkite. Pirmininkė iš pusės valandos diskusijos padaro dešimties minučių.

Tiesiog klausa ir apgaule įvyko toks pat dalykas. Gerai, kad neišsibraukiau, nereagavau į tuos dalykus. Iš tikro, jei nereikalingas, netraukime tokio dalyko. Nereikia tų rezoliucijų. O jeigu reikalinga, tai rimtai ir svarstykime. Jeigu kairiesiems...

PIRMININKAS. E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Šią rezoliuciją mes svarstėme ilgai, pataisos buvo priimtos, bet mano priminimas, kad mes lygiavomės, visa tauta, būdami sovietų vergijoje, į suomių pavyzdį. K. G. E. Manerheimo projektas šiame Seime guli pusę metų. Mes bandome prasibrauti pro įvairias kliūtis mūsų biurokratijos viršūnėse Lietuvos Respublikos Seime, bandydami pavaidinti K. G. E. Manerheimą, suomių vadą, kuris nepasidavė per 20 metų ir rodė visoms Baltijos šalims ir Lenkijai pavyzdį, kaip kautis su prakeiktais Stalino... priešais. Ir laimėjo karą. Aš siūlyčiau, gerbiamas Pirmininke, grįžti prie projekto ir galų gale užbaigti K. G. E. Manerheimo salės įprasminimo klausimą tam, kad visos mūsų kaimynės, kurios pateko į tą patį pragarą, žinotų, kad buvo žmogus ir buvo tauta, kuri sugebėjo laimėti prieš staliniečių ordas. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, rezoliucija priimta. Diskusijas siūlau nutraukti, o Istorinės atminties komisija tikrai turės dar daug apie ką diskutuoti. Aš labai dėkoju Istorinės atminties komisijos pirmininkui už to darbo pakėlimą ir daug aukštesnį lygį, negu jis buvo prieš tai.

11.10 val.

Informaciniai pranešimai

Tęsiamie darbotvarkę. Mes vėluojame dešimčia minučių. Dabar turėtume tvirtinti darbotvarkę, bet prieš darbotvarkės tvirtinimą turiu pranešti, kad yra gauti Prezidento gražinti įstatymai: Kelių įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo straipsniu įstatymo projektas, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymas, Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projektas, Triukšmo valdymo įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Darbotvarkės tvirtinimas.

11.11 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2020 m. birželio 16 d. (antradienio) darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dėl darbotvarkės – J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Pirmiausia pastebėsiu, kad Seimo vadovybė šiek tiek nekorektiškai pasielgė. Buvo sakyta, kad bus perkelti visi klausimai, kurie pirminiame projekte buvo nuo 2-17 įrašyti ir žemiau, į ketvirtadienį, bet vienam projektui padaryta išimtis, nors apie tai nebuvo kalbėta. Būtent tuo metu buvusiam 2-19 klausimui – Farmacijos įstatymo pataisoms. Jis liko darbotvarkėje. Aš siūlau jį išbraukti iš darbotvarkės, nes nėra jokio reikalo svarstyti projektą, kuriam pagrindinis komitetas nepritarė, ir gaišti laiką, kai dabar darbotvarkė yra perpildyta. Na, reikia vieną kartą atsisakyti tos keistos idėjos dėl valstybinių vaistinių kūrimo.

PIRMININKAS. 2-19 klausimas yra Darbo kodeksas, ar apie tai kalbėjote? 2-15. (Balsai salėje) E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Sveiki. Frakcijos vardu siūlau išbraukti 2-7 klausimą, tai yra dėl įgaliojimų Vyriausybei pradėti konsultacijas dėl valstybinio banko. Neapsimeskime, tai yra tik Seimo imitacija, kad štai imamės valstybinio banko kūrimo. Registruotas projektas birželio 11 dieną. Da-

bar laikas pradėti apie tai kalbėti? Manau, ne, neimituokime. Taip pat išbraukti 2-14 klausimą – Teismų įstatymą ir Konstitucinio Teismo įstatymą. Registruotas irgi praėjusią savaitę. Klausykite, gerbiamieji, tai yra imuniteto atėmimas iš teisėjų ir iš Konstitucinio Teismo teisėjų. Po penktadienį paskelbto Konstitucinio Teismo verdikto apie Seime neteisėtai, antikonstituciškai veikusią komisiją šis įstatymo projektas, ypač kalbant apie Konstitucinio Teismo teisėjų imuniteto atėmimą, skamba kaip kerštas Konstituciniam Teismui. Siūlome išbraukti 2-14 klausimą – Teismų ir Konstitucinio Teismo įstatymų projektus. Projektai Nr. XIII P-4842 ir Nr. XIII P-4843.

PIRMININKAS. K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Prašau išbraukti 2-28.1, 2-28.2 ir 2-28.3 klausimus – Atliekų tvarkymo įstatymą ir lydimuosius, nes kolega S. Gentvilas ir kolegė A. Gedvilienė su kolegomis, na, nuplagijavo įstatymų paketą, kuris yra pateiktas Vyriausybės, ir bus pateikimas.

PIRMININKAS. Patikslinkite darbotvarkės klausimą, nes 2-28 nėra.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Projektai Nr. XIII P-4935, Nr. XIII P-4936 ir Nr. XIII P-4937. Tai yra 2-18.

PIRMININKAS. Darbotvarkės 2-18 klausimas. Frakcijos vardu prašote?

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas Pirmininke, praeitą ketvirtadienį, kai mes tylos minute paminėjome aukas atsistodami, šis Seimas, tą pačią akimirką Rusijos Dūmos Užsienio reikalų komitetas, tą pačią valandą, priėmė savo kreipimąsi į kitus komitetus teikti pataisas ir permetė eigą... į priėmimo stadiją 1989 metų Aukščiausiosios Tarybos dokumentą, pasmerkusį Molotovo–Ribentropo paktą.

Gerbiamas Pirmininke, čia ne apie praeitį. Mes šnekame apie ateitį, nes čia parodo, kaip jie elgsis su mumis ateityje. Todėl rezoliucija, kuri buvo šiandien pateikta, vakar užregistruota mano ir kolegų dėl jų Užsienio reikalų komiteto veiksmo, privalėtų laiku suspėti pasauliui duoti signalą, kad pasaulis sureaguotų į šitą tarptautinės teisės pažeidimo faktą.

Aš norėčiau jūsų paklausti. Jeigu tai bus atidėta ir liks labai mažai laiko, iki kol rusų Dūma galutinai salėje nubalsuos už šitą siaubingą teisės pažeidimą, kurį jie ruošiasi dabar padaryti, ką mes darysime, jeigu mūsų rezoliucija pavėluos? Ačiū. Prašau pasakyti, kada šita rezoliucija bus darbotvarkėje. Dėkui.

PIRMININKAS. A. Veryga.

A. VERYGĄ (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamas Pirmininke, aš noriu nusistebėti, nuo kada komiteto neigiama išvada yra pretekstas klausimus braukti iš darbotvarkės? Aš manau, kad tam svarstymas ir reikalingas, kad čia mes diskutuotume, ar tai yra gera, ar negera idėja. Kadangi 2-15 klausimas, manome, kad yra labai svarbus, siūlau frakcijos vardu šitą klausimą perkelti net į rytinę darbotvarkės dalį. Ačiū.

PIRMININKAS. B. Bradauskas.

B. BRADAUSKAS (LSDPF). Dėkoju, Ekscelencija Pirmininke. Gerbiama kolegė, primygtinai prašau palikti valstybinio banko kūrimo klausimą. Traukinys jau nuvažiavęs, bet galbūt dar spėsime pasivyti paskutinį vagoną. Panagrinėkime valstybės ekonomiką ir visiems taps aišku, kodėl šis klausimas taip svarbus.

PIRMININKAS. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiama kolegė, labai prašau įtraukti Užimtumo įstatymo papildymo 5² straipsniu projektą Nr. XIII P-4964. Tai yra su COVID-19 susijęs įstatymo projektas, susijęs su paramos savarankiškai veiklai skirstymu. Čia daugiau frakcijų pasirašė. Labai prašau šiandien įtraukti į darbotvarkę.

PIRMININKAS. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Laba diena. Dėl K. Mažeikos prašymo išbraukti mano, A. Mazuronio, A. Skardžiaus, J. Sabatausko ir A. Gedvilienės įstatymų projektus – Atliekų tvarkymo įstatymo ir lydimuosius projektus. Dėl jų surinkti 48 parašai. Privalomai jie turėtų būti teikiami darbotvarkėje.

Dėl plagijavimo ar kitų klausimų tai leiskite pasisakyti pateikimo metu. Taps aišku, kad tai nėra joks plagiatas.

PIRMININKAS. Gerai. Eikime pagal darbotvarkę. E. Gentvilas Liberalų frakcijos vardu siūlė išbraukti iš darbotvarkės klausimą 2-7 – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio plėtros banko steigimo ir valstybės dalyvavimo kredito įstaigų kapitale“ projektą Nr. XIIIIP-4966. Balsuojame.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 49, prieš – 44, susilaikė 23. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas E. Gentvilo pasiūlymas frakcijos vardu išbraukti 2-14.1 ir 2-14.2 projektus – Teismų įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-4842 ir Konstitucinio Teismo įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-4843.

Balsuojame dėl pasiūlymo. Balsuojantys už pasiūlymą balsuoja už, kiti – kitaip.

Balsavo 119 Seimo narių: už – 52, prieš – 38, susilaikė 29 Seimo nariai. Pasiūlymui nepritarta.

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Farmacijos įstatymo Nr. X-709 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1939. J. Razma frakcijos vardu siūlė išbraukti šį darbotvarkės klausimą. Balsuojame.

Balsavo 121 Seimo narys: už – 61, prieš – 40, susilaikė 20. Klausimas iš darbotvarkės išbrauktas.

K. Mažeika frakcijos vardu siūlė išbraukti 2-18.1, 2-18.2 ir 2-18.3 klausimus – projektus Nr. XIIIIP-4935, Nr. XIIIIP-4936, Nr. XIIIIP-4937. Balsuojame.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 68, prieš – 28, susilaikė 21. Pasiūlymui pritarta.

Pabaigsime vienus siūlymus, tada eisime prie kitų. T. Tomilinas frakcijos vardu siūlė įrašyti Užimtumo įstatymo papildymo 5² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-2470 pateikimą. Balsuojame.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 76, prieš – 11, susilaikė 29. Pasiūlymui pritarta.

D. Gaižauskas, prašau.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš jau tada norėjau iš karto prieiti ir pasakyti, kad dėl Farmacijos įstatymo mano balsą įskaitykite prieš, aš suklydau, ne tą paspaudžiau. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKAS. A. Papirtienė, prašau.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Mano balsas taip pat buvo prieš, aš suklydau dėl Farmacijos. Prašau leisti perbalsuoti.

PIRMININKAS. D. Kaminskas, prašau.

D. KAMINSKAS (LVŽSF). Mano balsas dėl Farmacijos taip pat buvo prieš. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Frakcijos vardu siūlome perbalsuoti, nes trys yra prieš, tai yra siūlantys perbalsuoti. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. A. Salamakinas.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Truputį keistoka klausyti, kai baigiasi kadencija ir Seimo narys, pažiūrėjęs, kaip balsavo kiti, po to sako, aš nežinojau, kaip balsuoti. Atleiskite, negėdykite savęs prieš kitus. Taip mes galime iškreipti bet kuriuos balsavimus. Pažiūrėjau – netinka, paspaudžiu kitą ir sakau, Pirmininke, nebandykite kartoti balsavimo iš naujo, tai bus Statuto pažeidimas.

PIRMININKAS. J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, ne kažkas už kitus žmones, bet patys žmonės prisipažino suklydę... (*Balsai salėje*) Kiek aš suprantu, jeigu yra trys ir daugiau prašančių perbalsuoti, mes turime tai padaryti. (*Balsai salėje*) Taip, buvo vieno balso skirtumas. (*Balsai, triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, galiu paliudyti, kad jūsų balsavimai yra užprotokuluoti ir jie pažymėti atitinkamai taip, kaip jūs balsavote. Neturiu priežasties teikti balsuoti iš naujo. (*Triukšmas salėje*) E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Čia kitu klausimu, tikrai neprašau perbalsuoti, nes nėra pagrindo perbalsuoti. Bet žiūrėkite, kokių pagrindu jūs teikėte balsuoti 2-18 klausimą, dėl kurio surinkti 47 parašai. Tai yra S. Gentvilo, A. Gedvilienės ir kitų projektas. Jūs buvote informuotas, kad yra surinkti 48 parašai ir tas projektų paketas privalo būti darbotvarkėje, jo nebuvo galima teikti balsuoti.

PIRMININKAS. Dėl Konstitucinio Teismo išaiškinimo, jeigu Seimas apsisprendžia kitaip, jis turi tokią teisę. Seimas apsisprendė kitaip. Įrašomas į darbotvarkę pagal 47 parašus. (*Balsai salėje*)

Dėl visos darbotvarkės. Ar A. Nekrošius nori kalbėti dėl visos darbotvarkės? Dėl perbalsavimo jau nekalbėsime. Prašom kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją, jeigu aš pažeidžiau etiką arba procedūras.

Dėl visos darbotvarkės klausiu, ar turite kas klausimų? Neturite. Teikiu balsuoti dėl darbotvarkės. (*Balsai salėje*)

Balsavo 115 Seimo narių: už – 102, prieš – 5, susilaikė 8 Seimo nariai. Tęsiame patvirtintą darbotvarkę.

11.28 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 3, 6, 7 straipsnių, vienuoliktojo skirsnio pavadinimo ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 73¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4850(2), Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2, 7, 9, 45, 46, 51, 53 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4851(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Elektros energetikos įstatymo 3, 6, 7 straipsnių, vienuoliktojo skirsnio pavadinimo ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 73¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4850. Svarstymas. Ir lydimasis – Gamtinių dujų įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4851. Pranešėjas – A. Kupčinskas. Kviečiu į tribūną.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Sveiki kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė įstatymo projektą ir pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir išvadoms. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti Seimo nariai neužsirašė. Pataisų nėra. Motyvai po svarstymo. P. Saudargas – motyvai už.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Elektros energetikos įstatymo projektu Vyriausybei yra nustatoma pareiga patvirtinti elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašą. Lietuvos energetikos agentūrai reikės identifikuoti nacionalinės elektros energetikos sektoriaus krizės scenarijus ir parengti pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje planą. Energetikos ministerijai – tvirtinti pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje taip pat planą. Tai tikrai yra reikalingas įstatymas. Mes ir Energetikos komisija, dabar ji vadinama Darnios plėtros komisija, ne kartą svarstėme įvairius buvusius precedentes dėl energijos tiekimo sutrikimų, galimas įvairias katastrofas, krizės scenarijus. Iš tiesų manyčiau, kad šis įstatymas yra reikalingas. Aš matau, kad ir komitetuose buvo bendru sutarimu pritarta. Aš daug negaišindamas jūsų brangaus laiko rekomenduoju balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėl motyvų prieš Seimo narių neužsirašė. Kolegos, siūlau pritarti šiam projektui po svarstymo bendru sutarimu. Pritariame.

1-3.2 klausimas – projektas... Gerbiami kolegos, mane taisy. Mes pritarėme abiem projektams po svarstymo bendru sutarimu.

11.31 val.

Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo Nr. IX-986 1, 2, 15, 17, 18, 20, 21 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4852(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4852. Svarstymas. Pranešėjas – A. Baura, Ekonomikos komitetas.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, Ekonomikos komiteto šių metų birželio 10 dienos išvada skamba taip: „Pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIIIIP-4852(2) ir komiteto išvadoms.“ Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu pritarta.

PIRMININKAS. Pasiūlymų nėra. Diskutuoti Seimo nariai neužsirašė. Siūlau po svarstymo pritarti... Dėl motyvų?

P. Saudargas – motyvai už.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkui, Pirmininke. Vėlgi šiuo įstatymu reglamentuotume Lietuvos įstojimą į Tarptautinę energetikos agentūrą, nors, tiesa, tektų sumokėti 500 tūkst. eurų ir kas-

met mokėti po 23, tačiau aš manau, kad pinigai verti šios narystės. Būtų jau pagal Tarptautinės energetikos agentūros taisykles reglamentuotas naftos produktų atsargų panaudojimas. Aš manau, Lietuvai, kaip nedidelei valstybei, geriau priklausyti tokiam sambūriui. Aš tikrai rekomenduoju kolegoms balsuoti už. Diskusijų taip pat komitetuose nelabai buvo. Tai tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiami kolegos. Kviečiu R. Baškienę pirmininkauti posėdžiui. R. Baškienė. Gerbiami kolegos, siūlau pritarti bendru sutarimu po svarstymo šiam projektui. Pritariame bendru sutarimu.

11.33 val.

Inovacijų skatinimo fondo įstatymo projektas Nr. XIII-4530(2), Technologijų ir inovacijų įstatymo Nr. XIII-1414 14, 21 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4531(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5.1 ir 1-5.2 klausimai – Inovacijų skatinimo fondo įstatymo projektas Nr. XIII-4530 ir Technologijų ir inovacijų įstatymo 14, 21 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4531. Svarstymas. Pranešėjas – A. Kupčinskas. O posėdžiui toliau pirmininkauja Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Prašome perskaityti išvadą dėl Inovacijų skatinimo fondo įstatymo projekto Nr. XIII-4530 ir lydimą – Technologijų ir inovacijų įstatymo projekto.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Buvo Seimo nario Gentvilo pateikti siūlymai, jiems komitetas pritarė bendru sutarimu. Ir paskui pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusija. K. Glaveckas diskutuos? Atsiprašau, kol jūs ateisite, A. Nekrošius dėl vedimo tvarkos?

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Labai dėkoju. Norėčiau tik žiniai. 121 straipsnio „Balsavimo pakartojimas ir atidėjimas“ 1 dalis: „Balsavimą pakeliant rankas ir naudojant elektroninę sistemą galima pakartoti, kol nepradėtas svarstyti kitas darbotvarkės klausimas, jeigu kilo abejonų dėl balsų skaičiavimo tikslumo ir jeigu to reikalauja Seimo Pirmininkas, posėdžio pirmininkas arba ne mažiau kaip 5 posėdyje dalyvaujantys Seimo nariai. Sprendimą pakartoti balsavimą priima posėdžio pirmininkas.“ Frakcijos vardu buvo prašymas perbalsuoti, Seimo Pirmininkas tai ignoravo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Aš manau, visi prisiminėme Statutą, ir tie, kurie jį seniai skaitė, tai pat. K. Glaveckas. Prašome diskutuoti. Ruošiasi D. Kreivys.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, Inovacijų skatinimo fondas, be abejo, yra gana naujoviška idėja ir daug šalių tuos dalykus viena ar kita forma naudojo ir darė. Tačiau noriu pasakyti, kad, mano nuomone, šitas fondas tam tikra prasme daugiau yra improvizacija ir kartojimas kitų šalių arba kitų ekonomikų modelio ir jis nevisiškai yra priderintas prie Lietuvos arba, kitaip sakant, neatspindi tos situacijos, kuri yra Lietuvoje.

O Lietuvoje situacija yra labai paprasta. Mes esame daug investavę į inovacijas, prikūrę laboratorijų, mokslo slėnių ir kitų organizacinių pamatinių dalykų, bet svarbiausias dalykas, ko labiausiai pas mus trūksta, tai yra smegenų, arba, kitaip sakant, koncentracijos tų žmonių, kurie vienaip ar kitaip Lietuvoje yra ko nors pasiekę, bet jų rėmimas yra labai smarkiai išbarstytas ir dėl to mes neturime tų rezultatų, kurių tikimės. Šio fondo sukūrimas ir jo taikymas teoriniams tyrimams, fundamentaliems tyrimams, be abejo, yra teisingas dalykas, bet aš galvoju, kad tas fondas, nesvarbu, ar tas fondas, apskritai lėšos, kurios skiriamos iš biudžeto ir kitų šaltinių, turėtų būti skiriamos labai aiškioms programoms, ne vien tiktai bendrai, bet aiškioms programoms, pavyzdžiui, lazeriams, biochemijai, fintechui ir dar kam nors, kur labai aiškiai būtų įvardinta, kokių rezultatų mes tikimės savo ekonomikoje. Daugeliu atvejų tie pinigai, ypač teoriniuose dalykuose, fundamentaliuose dalykuose, pas mus yra išbarstyti, pabarstyti visoms šakoms, visiems galimiems variantams. Šiuo metu mes nesame tokie turtingi ir nesame tiek daug turintys mokslininkų, jaunų mokslininkų ir smegenų, kad galėtume taip neatsakingai su tuo dalyku elgtis, kitaip tariant, mėtyti pinigus labai smarkiai visiems, bet užmiršti tai, kad koncentruojama turi būti toms pagrindinėms kryptims, kurios yra susiję ir su tyrimais, ir, svarbiausia, su mūsų pajėgumu konkuruoti Europos Sąjungoje ir konkuruoti aukštos pridėtinės vertės šakoje.

Be to, tokio fondo įkūrimas... be abejo, kainuos nemažai pinigų pats administravimas ir tame administravime bus sunku pasiekti skaidrumą, nes paprastai tokie fondai ir valdybos, kurios yra sudaromos, yra pažeidžiamos. Atskiri interesų turėtojai, be abejo, gali siekti ir, manau, pasieks, kad tie pinigai ne visuomet būtų skiriami tiems kriterijams ir tiems tikslams, kuriuos aš keliu, kuriuos mes visi keliamo, kad tai būtų naudinga Lietuvai.

Kaštų ir naudos analizės principas, ypač fundamentalioje ekonomikoje, ne visuomet tinka, bet to kelio arba principo negalima užmiršti ir būtinai juo naudotis. Todėl aš galvoju, kad šito fondo sudarymas ir formavimas yra daugiau improvizacinio tipo, kitaip sakant, parodymas, kad mes sukursime tokius fondus ir kad jie pagelbės tuos dalykus daryti. Iki realaus gyvenimo, realaus įgyvendinimo to ekonomikoje bus labai dar ilgas kelias ir nemanau, kad šituo keliu einant bus galima nueiti efektyviausiai, greičiausiai ir tiksliausiai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu D. Kreivį. Ruošiasi P. Gražulis.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kalbant apie Inovacijų fondą, pirmiausia reikia pakalbėti apie situaciją, kuri yra Lietuvoje su inovacijomis, moksliniais tyrimais, mokslinių tyrimų komercializacija ir inovatyvia ekonomika. Šiandien visi žinome, kad didžiąją dalį mūsų eksporto sudaro žema ir vidutinė pridėtinė vertė, mūsų produktai... Konkuruoja tik darbo jėga.

Jeigu žvilgtelsime į inovacijų ir mokslinių tyrimų finansavimą, jis yra vienas prasčiausių visoje Europos Sąjungoje. Verslo prisidėjimas apskritai yra minimalus. Ši situacija, kokia yra susidariusi, faktiškai neduoda mums galimybių judėti į priekį. Tai rodo ir visi tarptautiniai inovacijų reitingai.

Štai neseniai Vyriausybės ataskaitoje buvo pasidžiaugta, kad mes pakilome viename iš reitingų keletu vietų į viršų, tačiau jeigu žvilgtelsime iš esmės, pamatysime, kad esame, skirtingai negu Latvija ir Estija, atsiliekančių šalių grupėje, išsivysčiusių šalių atsiliekančių šalių bloke. Taigi situacija yra nepatenkinama.

Šis fondas gali suteikti tam tikrą proveržį. Fondo esmė – būtent ir yra numatyta, tą ir Kęstutis minėjo, tuos pinigus skirti proveržio kryptimi. Tai gyvybės mokslai, lazeriai, informacinės technologijos. Pirmiausia bus labai aiškiai apibrėžta ir išryškinta, kad finansuojame tuos mokslinius tyrimus, tą komercializaciją produktų, kurie turi proveržio galimybių.

Taip pat reikia atkreipti dėmesį, kad, ypač pirmose stadijose, pumpurinės įmonės Lietuvoje beveik nefinansuojamos. Čia reikalinga didelė valstybės pagalba, kad tie procesai prasidėtų. Būtent šito fondo viena iš esmių yra, kad tos pumpurinės įmonės arba tas (...) kapitalas ateis į įmones.

Taip pat dar vienas dalykas, kuris yra labai svarbus, kad valstybė bus kaip katalizatorius, prisidedama savo pinigais, ji pritrauks dar daugiau verslo lėšų. Turėsime sinergiją ir turėsime dvigubai ar trigubai daugiau lėšų šitame sektoriuje.

Taigi šis fondas tikrai yra reikalingas, nepaisant trūkumų. Mano manymu, trūkumas yra tas, kad šis fondas nebus kaip atskiras juridinis vienetas, nebus atskira komanditinė ūkinė bendrija, kurią kontroliuoja Lietuvos bankas, bet jis yra daugiau toks debesyje, *klaudinis* fondas, kurio sukurtas... o pačius fondus administruos „Invega“. Čia bus tik priežiūros komisija ar komitetas, kuris patarinės. Iš principo žingsnis į priekį yra geras. Tą žingsnį tikrai reikia patvirtinti.

Aš manau, kad kitas žingsnis anksčiau ar vėliau turės būti atskiro, normalaus, stipraus inovacijų fondo, kaip atskiros bendrovės, komanditinės ūkinės bendrijos, sukūrimas, kuris eis toliau. Taigi čia yra pirmas žingsnis. Siūlau, kolegos, jį palaikyti. To reikia valstybei, to reikia mūsų ekonomikai. O toliau turbūt kartu, ar viena, ar kita Seimo sudėtis, galbūt bus galima padaryti ir kitus žingsnius. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu P. Gražulį. Prašom, kolega. Diskusija. Penkios minutės.

P. GRAŽULIS (MSNG). Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Iš tikro aš pažiūrėjau, kad tų institucijų yra ne viena. Pirmiausia tai yra MITA, mokslinių tyrimų agentūra. Paskaitykite jos nuostatus. Pagrindinis tikslas mokslinėje srityje – kad įmonės darytų proveržį. Yra „Invega“, yra daug institucijų. Niekam niekas neatsakingas. Čia, matyt, draugų būrelis sugalvojo, kaip dar pasiimti kiek iš valstybės biudžeto lėšų. Aš manyčiau, čia proveržis. Kas veršis, veršis ir prisiverš prie pinigų, kokia nors grupė draugų.

Manychiau, kad visiškai ne iki galo išdirbtas įstatymas. Reikėtų žiūrėti iš esmės ir visas institucijas, kurios užsiima ar proveržiais, ar inovacijomis, ar kuo, greičiausiai reikėtų sujungti į vieną, nors šiuo metu šitas institucijas kuruoja Ūkio ministerija, bet vis dėl to jų yra nemažai, o rezultato nėra. Todėl aš labai skeptiškai žiūriu į šį naują įstatymą, bus sukurtos kelios darbo vietos, ne po kelis tūkstančius atlyginimas, gal bus didesnis dar atlyginimas, daug pavažinės po užsienius, patyrinės, kaip ten, o naudos Lietuvai ir verslui nebus. Todėl aš labai skeptiškai žiūriu į šį įstatymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju už jūsų nuomonę. Gerbiami kolegos, pasiūlymai dėl atitinkamų straipsnių. Yra E. Gentvilo pasiūlymas dėl 2 straipsnio. Gerbiamasis Eugenijau, jūs norite komentuoti? Ir kviečiu A. Kupčinską, Ekonomikos komiteto pranešėją. Prašom, suteikiu žodį gerbiamam Eugenijui.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Gerbiamieji, tikrai toks neesminis papildymas, tačiau žiūrėkite, kas yra parašyta įstatyme. Įstatymo tekstas skamba šitaip: „Atsakingoji ministerija – valstybės technologijų ir inovacijų politiką formuojanti ministerija, kaip tai nustatyta Technologijų ir inovacijų įstatyme.“ Atspėkite, kokia tai ministerija. Todėl aš siūlau parašyti skliausteliuose, kad tai yra Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Mes duodame apibrėžimą, ką ta ministerija daro, sakome, kaip tai nustatyta Technologijų ir inovacijų įstatyme, eik, žiūrėk kitą įstatymą, ten atrasi, kad yra parašyta Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Šiame tekste reikia parašyti ministerijos pavadinimą. Tikrai techninis mano pasiūlymas, bet skaitančiam žmogui tikrai taps aišku.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Techninis, bet labai svarbus. Aš manau, yra dešimt pritariančiųjų, dėl to daugiau, sutariame, apskritai neklausiu. Komiteto argumentai. Komiteto pranešėjas turėtų ateiti į tribūną ir pasakyti, bet jis to nedaro. Bet yra komiteto pritarimas. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Pritariame. Dėkoju.

Antrasis E. Gentvilo pasiūlymas dėl fondo valdytojo. Papildėte. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Kai ministerijų yra 14, dar gali atspėti, kokia ta ministerija, lengviau atspėti. Kalbant apie fondo valdytoją, jis įstatymo tekste, projekte, apibrėžtas šitaip: „Fondo valdytojas – nacionalinė plėtros įstaiga, kuriai Lietuvos Respublikos Vyriausybės yra pavesta vykdyti nacionalinės plėtros įstaigos veiklą smulkiojo ir vidutinio verslo ir ūkio subjektų veiklos pradžios, vykdymo ir plėtros srityse, įskaitant inovacijas“. Tai atspėkime, kokia čia organizacija! Taip, aki-vaizdu, kai kalbame su projekto autoriais, kad tai yra „Invega“, tai skliausteliuose mano pasiūlyme ir rašoma: „Invega“. Niekaip nesupratau Ekonomikos ir inovacijų ministerijos specialistų motyvų, kodėl jie atsisakė įrašyti pavadinimą „Invega“, kaip ten – ministerijos. „Invega“, ir visiems viskas aišku, kas bus šio fondo valdytojas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitetas taip pat pritarė. Gerbiami kolegos, ir mes pritariame. Prieštaraujančių nėra. K. Glaveckas dėl šio pasiūlymo ar dėl viso? Dėl šio pasiūlymo?

K. GLAVECKAS (LSF). Dėl viso.

PIRMININKĖ. Dėl viso. Dėl šio pasiūlymo sutarėme. Dabar, kolegos, daugiau pasiūlymų nėra. Dėl viso įstatymo projekto motyvai. Prašome. K. Glaveckas – motyvai prieš.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiami kolegos, aš iš tribūnos svarstymo metu pasakiau daug argumentų, kurie, mano supratimu, yra labiau susiję su tokiu improvizaciniu darbu, o ne su realiu darbu, nes šalia visų tų esamų dabar struktūrų – invegų, paramos fondų ir taip toliau – kuriamas dar vienas investicijų fondas, kuris specializuosis fundamentaliuose tyrimuose. Jame visi valdymo organai, kaip sakau dar kartą, nėra apdrausti ir nėra iš principo saugūs ir atsparūs blogoms tendencijoms, kurios yra pas mus skirstant kokius nors fondus, kaip žinote, asmeniniai interesai, kiti dalykai. Lygiai tas pats ir čia, kol nėra apibrėžtos labai aiškos kryptys, nesuformuluota pagrindiniuose dokumentuose, koku keliu eis Lietuva, koku keliu eis mūsų moksliniai tyrimai, konkretūs tyrimai, ypač rezultatai, matuojant kaštų ir naudos analizės pagrindus. Šiuo atžvilgiu šis fondas yra toks labiau kaip gerų norų fondas ir gražiai skambantis instrumentas, bet skambėjimas jo nebus toks, koks dabar Lietuvai reikalingas, tai yra kad būtų daugiau gaminama, daugiau parduodama, daugiau uždirbama ir geriau gyvenama. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – V. Poderys. Prašom, kolega.

V. PODERYS (MSNG). Dėkui, pirmininke. Pasisakau už dėl tikslo. Iš tikrųjų reikalingas toks fondas, kuris suteiktų proveržį ir padidintų mūsų investicijas, inovacijas ir eksperimentinę plėtrą.

Tačiau pats įstatymas kaip toks yra turintis daug ydų. Visų pirma šitas fondas yra dar viena prielipa prie ir taip chaotiškos ir bizantiškos sistemos, inovacijų ir eksperimentinės plėtros sistemos. Kalbant apie patį fondą ir tas institucijas, kurios jį valdys, neišryškintas nei skaitlingumas, nei kontrolė, nei skaidrumas, nei kiti dalykai. Apie šią vietą aš komitete pasisakiau, ir labai skeptiškai, kad tie dalykai turi būti sutvarkyti ir šiam šimtams milijonų eurų įsisavinti fondui reikalinga ir atskaitomybė, ir skaidrumas, ir tikslų aiškumas, ir pamatuojamumas, ir taip pat, ko ypač trūksta, bendradarbiavimo su privačiu sektoriumi principo, nes čia tame fonde bus koinvestuojami pinigai kartu su privačiu sektoriumi. Tie reikalai nėra išryškinti ir tai yra didelė rizika. Aš susilaikysiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl Investicijų skatinimo fondo po svarstymo.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 82, prieš – nėra, susilaikė 8. Pritarta po svarstymo. Bendru sutarimu pritarėme ir lydimajam teisės aktui, nes nėra pasiūlymų. Galime bendru sutarimu? Dėkoju.

11.52 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4206(2), Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4207(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 4, 6, 17, 20, 23 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4208(2), Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4209(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 9 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4210(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Investicijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4206(2). Manau, kad kartu galime svarstyti ir lydimuosius: įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-4207(2), Teritorijų planavimo įstatymo projektą, Užimtumo įstatymo ir Žemės įstatymo projektus, kurie yra susiję su šiuo Investicijų įstatymu. Svarstymas, išvados. Ekonomikos komitetas, A. Kupčinskas. Prašom. Ruošiasi A. Butkevičius, Biudžeto ir finansų komitetas. Gerbiami kolegos, labai maloniai prašau būti pasiruošus, jeigu neturite išvadų, jas duosime. Vėluojame pagal laiką. Investicijų įstatymo ir lydimųjų teisės aktų, o jūs esate tik lydimųjų Užimtumo ir Žemės įstatymų.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Investicijų įstatymas. Buvo svarstymai net ir šiandien ryte. Ir dabar – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Lydimasis Užimtumo įstatymas. Dėl užsieniečių nebuvo Ekonomikos komiteto, neklaidinkite.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir išvadoms. Visi bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs kaip pagrindinis komitetas buvote dėl Žemės įstatymo, tai čia pirmiausia kaip pagrindinis komitetas. O kur lydimieji, taip pat skaitysime.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Vėlgi tas pats – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui, komiteto išvadoms bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Taip, dabar jūs buvote kaip papildomas komitetas dėl įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“. Prašom perskaityti papildomo komiteto išvadą.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam Užsienio reikalų komitetui įstatymo projektą tobulinti atsižvelgiant į Vyriausybės nutarime Nr. I-473 pateiktą pasiūlymą, jam komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl Teritorijų planavimo taip pat buvote kaip papildomas komitetas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Įstatymo projektui pritarti ir siūlyti pagrindiniam Aplinkos apsaugos komitetui projektą tobulinti atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas ir Vyriausybės pateiktus siūlymus, jiems komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Butkevičių, Biudžeto ir finansų komiteto išvada. Jūsų išvada buvo tik dėl pagrindinio įstatymo, taip?

A. BUTKEVIČIUS (*MSNG*). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas svarstė Investicijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu projektą. Biudžeto ir finansų komiteto išvada yra tokia: „Iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į pateiktas pastabas ir pasiūlymus, jiems pritarė komitetas.“ Rezultatai: 9 – už, prieš nebuvo, 1 susilaikė. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Kaimo reikalų komiteto pirmininką A. Stančiką. Jūs buvote kaip papildomas komitetas dėl Investicijų ir Žemės įstatymų projektų. Prašom perskaityti išvadas.

A. STANČIKAS (*LVŽSF*). Dėkoju. Kaimo reikalų komitetas gegužės 27 dieną svarstė minėtus projektus. Sprendimai: gražinti Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projektą Nr. XIII-4206(2) iniciatoriams tobulinti, atsižvelgiant į Seimo Teisės departamento ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pastabas ir komiteto pasiūlymus. Balsavimo rezultatai: 8 – už, susilaikiusių, prieš nebuvo.

Ir analogiškai lydimąjį projektą Nr. XIII-4210 gražinti tobulinti. Rezultatas toks pat.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu papildomo komiteto, Socialinių reikalų ir darbo komiteto, pranešėją J. Varkalį. Jūs taip pat svarstėte pagrindinį Investicijų įstatymą ir Užimtumo įstatymą. Tad prašom perskaityti išvadas dėl šių įstatymų. (*Balsas salėje*) Ir įstatymą „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, taip, ačiū.

J. VARKALYS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvaustė šį Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 2, 9¹, 12, 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Ir komiteto sprendimas – pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam Ekonomikos komitetui patobulinti jį, atsižvelgiant į 2020 m. gegužės 12 d. Vyriausybės nutarime Nr. I-473 pateiktus pasiūlymus, Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir pasiūlymus, Nacionalinės žemės tarnybos pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu. Užimtumo. Ne Užimtumo, bet Investicijų.

PIRMININKĖ. Investicijų. Dabar Užimtumo.

J. VARKALYS (*LSF*). Užimtumo įstatymas taip pat apsvaustytas. Komitetas nusprendė pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam Ekonomikos komitetui patobulinti jį atsižvelgiant į 2020 m. gegužės 12 d. Vyriausybės nutarime Nr. I-473 pateiktus pasiūlymus. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir dėl užsieniečių teisinės padėties, taip?

J. VARKALYS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Dėl užsieniečių teisinės padėties. Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvaustė šį įstatymo projektą ir komiteto sprendimas – pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam Užsienio reikalų komitetui patobulinti jį atsižvelgiant į 2020 m. gegužės 12 d. Vyriausybės nutarime Nr. I-473 pateiktą pasiūlymą dėl įstatymo įsigaliojimo datos. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu dar vieną Užsienio reikalų komiteto pranešėją A. Norkienę. Maloniai prašom. Užsienio reikalų komiteto išvada dėl Investicijų įstatymo.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Užsienio reikalų komitetas, kaip papildomas komitetas, gegužės 29 dieną svarstė minėtą įstatymą, nusprendė pritarti ir siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Europos teisės departamento ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateiktiems pasiūlymams ir pastaboms, jiems pritarė komitetas, patobulintam įstatymo projektui ir Užsienio reikalų komiteto išvadai. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Užsieniečių teisinės padėties įstatymas buvo lydimasis. Matau, kad komiteto pirmininkas J. Bernatonis turėtų perskaityti išvadą dėl lydimąjo įstatymo projekto. Prašau. Ruošiasi K. Bacvinka – dėl lydimąjo Teritorijų planavimo įstatymo projekto. Ir būsime visas išvadas išgirdę.

J. BERNATONIS (*LSDDF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Mieli kolegos Seimo nariai, Užsienio reikalų komitetas pagal visas nurodytas pastabas pataisė šį projektą ir vienbalsiai pritarė pataisytam variantui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Lydimasis Investicijų įstatymo yra Teritorijų planavimo įstatymas. K. Bacvinka. Taip, ačiū, jūs jau tribūnoje. Aplinkos apsaugos komiteto išvada.

K. BACVINKA (LVŽSF). Laba diena visiems. Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šį projektą. Komiteto sprendimas – pritarti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymui. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išgirdome visas išvadas dėl pagrindinio ir lydimųjų teisės aktų. Diskusija. E. Pupinis. Prašom. Ruošiasi A. Kupčinskas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų šiandien svarstome labai svarbų įstatymą, susijusį su palengvinimu dėl investicijų. Aišku, gaila, kad turbūt nemažai savivaldybių pramiegojo tuos laikus, kuomet buvo galima steigti laisvasias ekonomines zonas, galiausiai pramonės parkus, bet kaip tik šis įstatymas dar grąžina tam tikrą galimybę pabandyti susikaupti prie galimybės pritraukti investicijas į savo regionus. Aišku, čia turbūt daugiausia tikėtina iš tų, kurie turi išvystytas tam tikras infrastruktūras, ypač kalbant apie buvusius tuos dešimt vystomų pramonės centrų, kur dabar galbūt nevienodomis sąlygomis gali ateiti investicijos. Tačiau kaip tik šis įstatymas ir sudaro vienodas sąlygas. Kaip tik stambus investuotojas, ateinantis čia pagal tam tikrą sutartį, kai kuravimas vyksta iš Vyriausybės ir sudaromos visos galimybės pakeisti teritorijos planavimo dokumentus lengvesniu būdu, taip pat netgi gauti tam tikrą paramą infrastruktūrai – net iki 5 %, privedant tam tikrus inžinerinius tinklus iki reikiamos vystomos teritorijos, kur gali atsirasti investitorius.

Taip pat teigiama tai, kad projekto įgyvendinimo laikotarpis yra net dešimt metų. Iš tiesų tai irgi palengvinimas investitoriui, jis gali plėtoti savo verslą ir steigti darbo vietas galbūt net tą pačią dieną, kaip mes visi įsivaizduojame.

Dar vienas geras dalykas, kad iš tikrųjų tas vietas gali steigti visoje Lietuvoje, vystant tam tikrą verslo infrastruktūrą, ir taip atsirastų darbo vietų. Taip pat tenka pritarti ir tiems kolegoms, kurie mato, kad vis dėlto sąlygos nėra vienodos Vilniuje. Todėl ir siūloma, kad galbūt regionuose būtų galima steigti iki 150 darbo vietų. Aišku, tos investicijos būtų iki 20 mln. eurų. Bet vėlgi čia galbūt net reikėtų ir išplėsti tas vietas, kur investicijos ateitų šiek tiek sunkiau, turint omeny kai kurias ir laisvasias ekonomines zonas. Jos vis tiek turi tam tikrą prioritetą, jos gali pritraukti gana smulkias investicijas ir ten jau yra išvystytos visos infrastruktūros.

Kodėl aš taip sakau? Aš visgi tikiu, kad mes dar galime padaryti tam tikras prielaidas vystant verslus regionuose, kad Lietuva vystytųsi kiek įmanoma tolygiau. Tai yra labai svarbu.

Ir dar viena, į ką norėčiau atkreipti dėmesį, turbūt šis įstatymas labai puikus, tačiau būtų gerai, kad apie jį žinotų ne tik savivaldybių vadovai arba kurie ne kurie žmonės. Jis turėtų būti gana plačiai pristatytas visoje Lietuvoje. Ne paslaptis turbūt, kad savivaldybėse visko yra: kai kurie galbūt laukia investicijų, kai kuriems tos investicijos dėl galimos konkurencijos darbo rinkoje gali ir trukdyti, nebūti tokios malonios. Tačiau, manau, apskritai žiūrint mūsų žmonių interesų, jos vis dėlto turi sulaukti didelio pritarimo. Todėl aš galbūt ir viešajai įstaigai „Investuok Lietuvoje“, ir galbūt Ekonomikos ir inovacijų ministerijai taip pat siūlyčiau aktyviai pristatyti tą projektą ne tik vadovams, bet ir savivaldybėse, pristatyti ne tik savivaldybių tarybų nariams, bet ir įstaigoms, kurios ruošia, suteikia tam tikras profesijas kolegijose, profesinėse mokyklose, nes tai turi būti, ko gero, visų bendruomenių reikalas, kad suprastume, kad tai yra svarbus reikalas, kad iš tikrųjų pasirostume reikiamų specialistų rengimui ir kad tai taptų ne tik kai kurių tarybų narių arba merų tam tikru interesu, bet visų bendruomenių interesu. Turi būti tam tikras spaudimas, kad kai kuriose vietose, kur investicijos nelabai yra pageidaujamos, būtų pralaužtos tam tikros užkardos, kad jos taptų visų bendruomenių interesu, kad tai sudarytų tam tikrą prielaidą kaip bangą suktis daugiau sraigteliams visose savivaldybių administracijose, o ne taip, kad, kaip buvo požiūris anksčiau, svarbu nepadaryti klaidų, geriau nieko nedaryti. Iš tikrųjų linkiu visiems atsiraitojus rankoves dirbti, nes tai, kaip ir minėjau, tam tikras šansas daugumai savivaldybių, kurios tiki investicijų pritraukimu ir kurios nori, kad tos investicijos padarytų...

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas!

E. PUPINIS (TS-LKDF). ...geras ekonomines prielaidas tolesniam regionų vystymui. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Kviečiu A. Kupčinską. Diskusija. Penkios minutės.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, ištis jau metai, kaip šis įstatymo projektas yra Seime. Ekonomikos ir inovacijų ministerija buvo iniciatorė, bet gaila, kad paskui Vyriausybė šį įstatymo projektą kažkodėl sulaikė ir turėjo visi Ekonomikos komiteto nariai rašyti ir pateikti šį įstatymo projektą kaip komiteto iniciatyvą. Na, bet nesvarbu. Svarbu, kad ištis šis svarbus įstatymas juda, nes jeigu pasižiūrėsime į „Investuok Lietuvoje“ statistiką, tai 59 % investuotojų įvardija, kad pagrindinis trūkumas dėl investicijų pritraukimo į Lietuvą yra darbo jėgos trūkumas ir tik 30 % – dėl išvystytos infrastruktūros. Nors jeigu pasižiūrėsime į laisvasias ekonomines zonas, į visus septynis Lietuvos pramonės parkus, tai paėmę vidutinį – 10 hektarų sklypą, mes matome, kad išvystytos infrastruktūros arba tokių sklypų galime pasiūlyti vos vieną du. Tai reiškia, kad ištis pramonės parkai ir laisvosios ekonominės zonos pasiekė jau tam tikrą piką ir reikia mums žiūrėti truputį plačiau į visą Lietuvą, ir sąlyginai prilyginti visą Lietuvą laisvajai ekonominei zonai.

Tą pirmiausia pajuto Slovakija, Lenkija, Airija. Ypač turbūt skausmingas lenkams atvejis buvo 2015 metais, kai „Jaguar Land Rover“ įmonė, kompanija pasirinko būtent Slovakiją, o ne Lenkiją, nes Lenkija buvo nepakankamai pasirengusi, neturėjo atitinkamos įstatymų bazės ir prarado 1 mlrd. 400 mln. investicijų. Būtent po to lenkai 2017–2018 metais gana skubiai keitė savo įstatymų projektus ir visą bazę dėl specialiųjų ekonominių zonų. Dabar mes einame tuo pačiu keliu, bet jau šiek tiek ir atsilikdami. Reikia prisiminti, kad mūsų teritorija gerokai mažesnė, o Lenkija savo 25 specialiąsias ekonomines zonas jau, galima sakyti, irgi išnaudojo ir paverė visą Lenkiją daug patrauklesne investuotojams.

Mes turėtume kuo skubiau (būtų labai gerai, kad dar šioje sesijoje) priimti šį Investicijų įstatymą, nes jeigu jis bus kitoje sesijoje, tai vėl visi reikalai nusikelia, o „Investuok Lietuvoje“ jau dabar nurodo, kad, kol mes svarstėme įstatymo projektą, per šiuos dvejus metus, tai yra praėjusius ir šiuos metus, praradome apie 13 investuotojų.

Žinau, yra kolegos Seimo nariai pateikę siūlymus, kad mažintume pačią kartelę, kurią galbūt ne visos savivaldybės peršoktų, bet reikia suprasti, kad investicijų koordinatorius vis tiek dirbs „Investuok Lietuvoje“ prie Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir ne savivaldybės atskirai vilios tuos stambius projektus, bet būtent derindamiesi su „Investuok Lietuvoje“. Aš manau, kad mažesniems projektams tikrai pakankamų paskatų yra ir Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatyme, ir Regioninės politikos įstatyme, ir neseniai priimtame Lietuvos bendrajame plane. Bet šįryt mes Ekonomikos komitete iš dalies pritarėme kolegų V. Ažuolo ir V. Ačienės siūlymams, nes ištis reikia suprasti, kad Vilniaus regionas yra vienas, o kita Lietuva galbūt taip pat lauktų tokio dydžio investicijų. Pritarėme, kad būtų... Iš dalies pritarėme, kad būtų kompromisas tarp to, ką dabar siūlo „Investuok Lietuvoje“ ir kolegos.

Tikrai labai palaikau šį įstatymo projektą, siūlau palaikyti ir pabandyti jį priimti dar šioje sesijoje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pranešėjau, prašau likti tribūnoje, aptarsime pasiūlymus, jeigu jūs pasirošę.

Biudžeto ir finansų komitetas teikė pasiūlymą dėl 2 straipsnio. Ar sutinka Biudžeto ir finansų komitetas? Nematau pirmininko. V. Ažuolas. Biudžeto ir finansų komitetas teikė pasiūlymą dėl 2 straipsnio dėl laisvosios ekonominės zonos įmonės. Sutinkate su komiteto argumentais ar reikalaujate balsuoti? Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Ne, su komiteto argumentais nesutinkame, prašytume balsuoti, nes yra esmė, labai trumpai, kad žaliasis koridorius galiotų ir laisvosioms ekonominėms zonoms, nes labai svarbu, kad investicijos ateitų kuo greičiau, ypač šioje situacijoje. Prašom balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ekonomikos komiteto argumentai?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Ne, dėl 2 straipsnio jūsų komiteto argumentai – nepritarti. Mes svarstome Investicijų įstatymo projektą.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Taip, taip.

PIRMININKĖ. 2 straipsnis. Biudžeto ir finansų komitetas 2 straipsnį... Biudžeto ir finansų komitetas! Ne Seimo nariai, o Biudžeto ir finansų komitetas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Atsiprašau. Pasižiūrėjau pirmiausia...

PIRMININKĖ. Laisvosios ekonominės zonos įmonė.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Taip, nepritarti. Su laisvosiomis ekonominėmis zonomis susiję klausimai nėra keičiamo įstatymo reguliavimo dalykas. Atsiprašau, pažiūrėjau į kolegos...

PIRMININKĖ. Išsiaiškinome, puiku. Svarbu, kad išsiaiškinome. Motyvai dėl Biudžeto ir finansų komiteto. V. Ažuolas. Išaiškinkite. Motyvai už jūsų pasiūlymą.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš, kolegos, noriu patikslinti, kad labai svarbu stambiems investiciniams projektams, taip pat svarbu ir LEZ'ams turėti tuos žaliuosius koridorius. Čia yra kalbama apie greitesnį dokumentų tvarkymą, leidimų išdavimą ir visus kitus procedūrinius dalykus, kurie būtų pagreitinami ir greitesni, nes mes puikiai matome, kokia yra situacija. Dabar yra labai svarbi kiekviena investicija, ar ji ateitų į LEZ'us, ar ji ateitų į regionus, ar ateitų kaip stambūs investuotojai, todėl Biudžeto ir finansų komitetas pritarė šiam pasiūlymui ir įrašė, kad tas turėtų galiooti ir LEZ'ams. Kviečiu balsuoti už šį pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Razma mano kitaip. Motyvai prieš.

J. RAZMA (TS-LKDF). Ekonomikos komitetas neneigia pačios idėjos, tik nori pasakyti, kad iš tikrųjų visi klausimai dėl kokių nors lengvatų ir pagalbos verslams laisvosiose ekonominėse zonos turi būti tame specializuotame įstatyme arba atskirų laisvųjų ekonominių zonų įstatymuose. Ten yra panašių nuostatų ir dabar. Jeigu Biudžeto ir finansų komitetas mano, kad dar ko nors reikia dėl čia įvardinto žaliojo koridoriaus, tai reikia tuose įstatymuose rašyti. Čia ne dėl esmės ginčijamės, bet dėl to, kas kur turi būti įrašoma.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar komiteto atstovas tikrai akcentavo tą? Čia yra pasiūlymas dėl 2 straipsnio. Visi vienodai jį suprantame. Gerai.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Nepritarti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymo. Jam pagrindinis Ekonomikos komitetas nepritarė. Motyvus jau girdėjome. (*Šurmulyt salėje*)

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 50, prieš – 6, susilaikė 40. Pritarta Biudžeto ir finansų komitetui.

Seimo narių V. Ažuolo ir V. Ačienės pasiūlymas. Ar yra dešimt pritariančių? Manau, yra. Ir dėl visų sutarkime iš anksto, kad yra. Kuris pristatote? V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Pasiūlymo esmė iš tikrųjų...

PIRMININKĖ. Mieli kolegos, labai didelis triukšmas salėje, jeigu galime, kalbėkime tyliau, o jūs garsiau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Šis pasiūlymas yra parengtas Lenkijos pavyzdžiu, nes Lenkijoje taip pat yra išskiriama, kas yra sostinės regiono ir kitos šalies investicijos. Mes parengėme tokį pat pasiūlymą, kad Vilniuje ir Vilniaus apskrityje būtų 30 mln. ir 200 darbo vietų, o likusioje Lietuvoje būtų 20 mln. ir 100 darbo vietų. Tai iš tikrųjų atlieptų ir šiandienę situaciją. Dabar jau žinome, kad Lietuva jau bus faktiškai skirstoma į du regionus, tai NACE 1 ir NACE 2, nes Vilniaus išsivystymo lygis jau pasiekė daugiau negu europinį, o, deja, likusi Lietuvos dalis siekia tik apie 60 %. Taip būtų skatinama regioninė politika.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar jūs sutinkate su tuo, kad... Komiteto argumentai? Komitetas pritarė iš dalies. Prašom pakomentuoti. Jūsų, Ekonomikos komiteto...

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ekonomikos komitetas pritarė iš dalies. Mes siūlome, kad ne mažiau kaip 150 darbo vietų ir 20 mln. regionuose, o Vilniuje liktų, kaip yra pateikta, 200 darbo vietų ir 30 mln. investicijų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Iniciatoriai sutinka, kad pritarė iš dalies. Tada, ko gero, ir nesuteiksimė dėl motyvų. Bet, deja, atsirado motyvų ir prieš. Gerai. E. Pupinis – motyvai už pasiūlymą.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerai, turbūt ir tas tarpinis 150 variantas yra pakankamas. Tačiau vėlgi turbūt grįšiu prie to siūlymo, kad galbūt reikėtų vis dėlto pagalvoti, kaip dar suteikti tam tikrą prioritetą regionams šiuo įstatymu, ir galbūt pagalvoti apie tas laisvasias ekonomines zonas, kur iš tikrųjų jau ir taip jos gana išvystytos ir turinčios pakankamai investicijų. Čia galbūt galėtų atsirasti dar nauja formuluotė, bet manau, kad Ekonomikos komitetas galėtų dar pagalvoti ir apie tai. Kaip ir minėjau, regionuose tikrai yra tuščių teritorijų, kur būtų galima paspartinti investicijų atėjimą. Pritariu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Ačiū. Aš iš tikrųjų pritariu, kad būtų nuleista ta kartelė – 150 darbo vietų, bet man nepatinka, kad mes savo įstatymuose patys užprogramuojame tą dviejų greičių Lietuvą. Pateikiamas pavyzdys yra Lenkija, bet tai neadekvatus pavyzdys. Lietuva yra 3 mln. ekonomika, Lenkija yra 40 mln. ekonomika su dideliais miestais, dideliais regionais. Kartais iš tikrųjų yra ko iš jų pasimokyti, kartais tiesiog turime vis tiek adekvačiai vertinti. Dabar tai, kad Vilniuje bus investicijų, man atrodo, yra puiku, nes Vilnius yra miestas donoras, kuris padeda regionams tapti gražesniems ir patrauklesniems gyventi. Aš tiesiog siūlau neužprogramuoti tos dviejų greičių Lietuvos, kuri jau užprogramuota dalinant Europos Sąjungos investicijas, ir nuolatos savo retorikoje valstybės vadovai tai daro.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl V. Ažuolo ir V. Ačienės pasiūlymo. Jie sutinka, kad komitetas pritarė iš dalies. Dėl tos redakcijos, kuriai pritarta iš dalies. Balsuojame, nes buvo išsakyti motyvai. Už komiteto ir kolegų Seimo narių jau bendrą suredaguotą formuluotę.

Dėkoju. Balsavo 99 Seimo nariai: už – 89, prieš nėra, susilaikė 10. Pritarta Seimo narių V. Ažuolo ir V. Ačienės pasiūlymui, jam iš dalies pritarė ir komitetas. Dėkoju.

Aptarėme 2 straipsnį. Dėl 5 straipsnio yra Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymas, bet mes ankstesniuojau balsavimu jau priėmėme sprendimą, todėl neteikiu balsuoti. Taip pat yra Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymas dėl 15⁵ straipsnio. Jie taip pat susiję ir nebeteikiu balsuoti.

Gerbiami kolegos, kalbame dėl viso įstatymo projekto ir išsakome motyvus. E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos...

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjui.

E. PUPINIS (TS-LKDF). ...aš išsakiau daug motyvų, dėl ko reikia palaikyti šį įstatymo projektą, ir tikrai džiaugiuosi, kad pataisomis dar šiek tiek patobulinome. Džiaugiuosi, kad vis dėlto regionuose atsiras tam tikrų galimybių paprastesniu būdu skirti sklypus investicijoms, kad nereikės tų ilgų terminų. Ir įstatyme numatyti terminai dėl sprendimų priėmimo kaip tik ir atitinka tą žaliąjį koridorių, kurį norima įteisinti laisvosiose ekonominėse zonose. Todėl netrukdydamas laiko pritariu ir siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Nuoširdžiai dėkoju. M. Puidokas mano kitaip. Motyvai prieš.

M. PUIDOKAS (MSNG). Kolegos, kalbant apie užsieniečių situaciją, mes matome, kad Lietuvoje yra ne tik iš įmonių poreikis, kad tų darbuotojų arba darbo jėgos iš užsienio atvažiuotų, bet, kita vertus, mes matome ir vis didėjantį skaičių darbingo amžiaus žmonių, kurie yra darbo biržoje, bet to darbo negauna. Taigi visą laiką yra reikalingas labai sveikas ir aiškus balansas, turime priimti pamatuotus sprendimus dėl to. Negaliu vienareikšmiškai pasisakyti už ir galvoju, kad šie projektai tikrai yra labai jautrūs ir reikalingi tinkamo subalansavimo. Šiandien tikrai stebint ir tuos pačius pasaulinius procesus, ir pačią darbo rinkos dinamiką dėl COVID-19 pandemijos, Lietuva privalo visų pirma vadovautis savo žmonių gerovės interesu, ir tik vėliau tuose sektoriuose, tuose segmentuose, kuriuose nepavyksta surasti žmonių iš kitų šalių, šiuo atveju ar tai būtų Baltarusija, Ukraina, ar kitos valstybės, tik tokiais atvejais dėl konkrečių segmentų tiems žmonėms atverti kelią į mūsų darbo rinką. Tad šiandien atskiros valstybinės institucijos, kurios tuos dalykus turėtų kuruoti, tarp jų ir Migracijos departamentas, iš tikrųjų tą savo darbą atlieka ganėtinai silpnai. Todėl susilaikysiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl Investicijų įstatymo projekto. Motyvus išgirdome. Po svarstymo.

Balsavo 82 Seimo nariai, atsiprašau, iš viso balsavo 94 Seimo nariai: už – 82, prieš nėra, susilaikė 12. Po svarstymo pritarta. Dėl lydimųjų teisės aktų pasiūlymų nebuvo gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Išvadas mes dėl jų jau išgirdome. Ačiū. Pritariame bendru sutarimu.

Gerbiami kolegos, dėl vedimo tvarkos M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKĖ. Mielieji kolegos, negirdime, triukšmas! M. Majauskas, prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Mielieji kolegos, iš tikrųjų, man atrodo, svarbų sprendimą čia priėmėme. Gal tame chaose taip lengvai ir neišryškėjo, bet buvo priimtas sprendimas sumažinti biurokratinės kliūtis visoms investicijoms, visiems investuotojams, ne tik stambiems, bet ir

tiems, kurie veikia laisvosiose ekonominėse zonose. Tai yra ganėtinai reikšmingas dalykas. Jeigu tau paprastai reikia leidimo statybai ar dar kokiems nors darbams, reikia 14 dienų, mėnesio, dviejų mėnesių, tai dabar bus trys dienos. Tai yra labai sveikintinas, labai geras sprendimas. Galbūt ne tame įstatyme, bet pats principas yra labai labai teisingas, su juo aš ir sveikinu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, norėčiau su jumis pasitarti, nes vėluojame pagal darbotvarkę. Galbūt galime peršokti vieną bloką įstatymų projektų, jis yra didžiulis – strateginio valdymo projektai, nes yra ministras L. A. Linkevičius, leisti jam pateikti darbotvarkės 1-9 klausimą? Neprieštaraujate? O po to Prezidento veto ir kiti įstatymų projektai.

Mielieji kolegos, dirbame pagal nustatytą laiką. Jeigu galime pritarti bendru sutarimu, kad L. A. Linkevičius... (*Balsai salėje: „Galime.“*) Maloniai kviečiu jus. Svarstysime likusius, to, ko nepajėgime rytinėje darbotvarkėje, svarstysime vakarinėje.

12.24 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Turkijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl abipusio investicijų skatinimo ir apsaugos ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-4380 (pateikimas)

L. A. Linkevičius. Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Turkijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl abipusio investicijų skatinimo ir apsaugos ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-4380. Prašom.

L. A. LINKEVIČIUS (LSDDF). Ačiū, pirmininke. Teikiamo įstatymo projekto tikslas, suprantama, ratifikuoti atnaujintą Lietuvos ir Turkijos susitarimą dėl abipusio investicijų skatinimo ir apsaugos. Gal tik pastebėsiu, kad šiuo metu galioja kita sutartis, 1994 metų, tačiau to susitarimo nuostatos neatitinka tarptautinės investicijų teisės aktualijų, taip pat ir EBPO rekomendacijų. Priėmus šį įstatymą, nustotų galioti 1994 metų susitarimas. Tikslas, aišku, sudaryti tvirtesnę teisinę bazę vykdomam Lietuvos ir Turkijos ekonominiam bendradarbiavimui, taip pat įtvirtinti pažangiausių investicijų ir investuotojų interesų apsaugos standartus. Jeigu žiūrėtume į naujoves, detalizuojama teisingo ir lygiavertio režimo apimtis, įtvirtintos palankiausio režimo taikymo išimtys, atnaujintos nuostatos dėl ekspropriacijos ir nuostolių atlyginimo, aptarti tarpusavio ginčų sprendimo mechanizmai. Trumpai tariant, tikrai turėtų pagerėti mūsų investuotojų teisinė apsauga. Tai yra turbūt svarbiausia. Todėl prašau jūsų pritarimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas ministre. Jūsų nori paklausti K. Glaveckas. Maloniai suteikiame tokią galimybę.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamas ministre, su Turkija santykiai iš tikro svarbūs, labai draugiški ir labai geri, bet mes turime keletą pavyzdžių, kurie kelia kai kurių abejonių. Pavyzdžiui, stant Kauno stadioną, kaip žinome, gana didelė Turkijos kompanija nevykdė išipareigojimų ir sukėlė daug problemų.

Antras pavyzdys. Kai prasidėjo bjaurybė koronavirusas, mūsų privati kompanija iš Turkijos kompanijos už 350 tūkst. eurų užsisakė kvėpavimo aparatų, vadinamųjų plaučių vėdinimo aparatų, ir jie buvo sulaikyti. Nepaisant to, kad tai buvo mūsų investicija, kad tai buvo labai reikalingas dalykas, tik dėl jūsų pastangų po trijų mėnesių, kai jau buvo nereikalingi, atrodo, lyg ir buvo atsiųsti. Tokių ir smulkesnių pavyzdžių galima rasti ir daugiau. Man kelia abejonių, ar Turkija visais atžvilgiais yra mūsų tikrasis partneris investuojant ir žiūrint, apsaugant...

PIRMININKĖ. Laikas.

K. GLAVECKAS ...tas investicijas, ar yra toks norėtinai geras partneris?

L. A. LINKEVIČIUS (LSDDF). Ačiū už jūsų klausimą ir komentarą. Galiu pritarti, iš tikrųjų buvo problemų, ir dėl tų plaučių vėdinimo aparatų man pačiam teko kalbėtis su savo kolega M. Čavošolu – Turkijos užsienio reikalų ministru. Tai ne investicija, sakyčiau, o pirkimas, ir buvo sumokėti pinigai. Bet tai, ką jūs kalbėjote, dar kartą patvirtina būtinumą to, ką aš čia dabar siūlau. Šiuo atveju mūsų investuotojų teisinė apsauga turi būti didesnė, ir Turkija irgi yra partneris. Visko pasitaiko, bet jeigu mes reglamentuojame šį procesą ir apsaugome savo investuotojų interesus geriau, negu buvo, jeigu pritaikome pažangiausių investuotojų apsaugos standartus, kaip tik yra

gerai. Todėl ir vertinčiau jūsų tą klausimą ne kaip priekaištą, o kaip pritarimą mano pateiktam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į jums užduotą klausimą. Daugiau norinčių paklausti nėra. Motyvai – K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš tikrai siūlyčiau palaikyti. Tas minėtas kolegos K. Glavecko pavyzdys yra suprantamas, kad tuo metu buvo situacija, kai kiekviena šalis galvojo, kaip pačiai išgyventi. Bet greitu laiku, čia iš tikro reikia padėkoti Užsienio reikalų ministerijai, kad tarpininkavo, tas krovinsys, tie aparatai, pasiekė Lietuvą. Tad diplomatinis kelias taip pat padėjo, o šios priemonės, kurios įtvirtintos šiame įstatyme, padės ateityje tokių atvejų išvengti. Kai kalbame apie Kauno stadioną, kam gi neatsitinka, matyt, investitoriai tiesiog nebuvo apskaičiavę galimybių apie darbą svetimoje šalyje ir stadiono statyba sustojo, bet judėkime į priekį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti prieš nėra. Galime bendru sutarimu po pateikimo pritarti? (*Balsai salėje*) Galime.

Pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, papildomas nėra numatytas. Svarstysime tada, kai Užsienio reikalų komitetas pateiks išvadą. Pritariame? Pritariame bendru sutarimu.

Dėl vedimo tvarkos – A. Kupčinskas. Prašom.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, labai trumpai replikos teise K. Glaveckui noriu pasakyti, kad ne vien Turkijos pusė kalta dėl Kauno stadiono. Iš tikrųjų Kauno miesto savivaldybė netinkamai vykdė viešųjų pirkimų procedūras ir galėjo nepasirašyti sutarties, bet pažeisdamas procedūras pasirašė. Tad atsakomybė tenka abiem šalims.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Išgirdome repliką.

12.29 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 4, 5, 7, 9, 10, 18 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4746GR, Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4747GR, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 1, 6, 9, 10, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4748GR, Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4749GR, Triukšmo valdymo įstatymo Nr. IX-2499 9 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4750GR, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4751GR (*pateikimas*)

O dabar darbotvarkės 1-10 klausimas – Kelių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4746. Kviečiu Prezidento vyriausiąjį patarėją J. Neverovičių. Jūs pateiksite Prezidento gražintą įstatymą, kartu ir lydimuosius teisės aktų projektus Nr. XIIIIP-4747, Nr. XIIIIP-4748, Nr. XIIIIP-4749, Nr. XIIIIP-4750 ir Nr. XIIIIP-4751. Ačiū. Maloniai prašom.

J. NEVEROVIČ. Gerbiama pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Prezidentas pavedė man pateikti dekretą, gerbiamos pirmininkės paminėtą, dėl Kelių įstatymo gražinimo ir pakartotinio svarstymo.

Leiskite pateikti motyvus ir argumentus dėl Lietuvos automobilių kelių direkcijos reorganizacijos ir susijusių klausimų. Taigi Lietuvos automobilių kelių infrastruktūros sektoriuje matome iššūkius ir tendencijas, kurių negalime ignoruoti, jeigu norime atliepti visuomenės lūkesčius dėl geresnės kelių infrastruktūros plėtros. Jau kelinti metai matome, kad kelių priežiūrai ir plėtrai reikalingas biudžeto finansavimas yra nepakankamas arba atsiranda poreikis ieškoti...

PIRMININKĖ. Labai atsiprašau pranešėjo. Mieli kolegos, būkite geri, maloniai prašyčiau paklausti. Tylos salėje. Ačiū. Tęskite.

J. NEVEROVIČ. Pažiūrėkime ir į valstybinės reikšmės kelius, kurie yra ir šalies ekonominio patrauklumo investicijoms, ir logistikos kokybės, ir tolimojo keleivių susisiekimo kokybės veiksnys. Šiandien iš 21 tūkst. kilometrų valstybinės reikšmės kelių tinklo dar turime 6 tūkst. kilometrų kelių su žvyro danga. Tai yra daugiau kaip 30 %. Jeigu sudėsime visus valstybės viešuosius kelius – tiek valstybinės reikšmės, tiek vietinės reikšmės, 70 % visų šalies kelių yra neasfaltuoti.

Taip pat šiandien turime didelį poreikį atnaujinti stipriai nusidėvėjusius arba nepatenkinančius visuomenės poreikių svarbius valstybinės ir tarptautinės reikšmės kelius – tokius kaip „Via Baltica“ kelias, Utenos kelias, Prienų ir Kauno kelias, Liepkalnio sankryžą, Kauno Islandijos plentas, Klaipėdos Baltijos prospektas. Savo eilės laukia net 18 Lietuvos miestų ir miestelių aplinkkelių. Neinvestuojant į Lietuvos kelių priežiūrą, tinklo kokybė negerės ir pareikalaus papildomų resursų.

Lietuvos Respublikos Prezidentas dirbo šalies regionuose, ten dažnai išgirstame iš savivaldybių poreikį gerinti savivaldybių kelių būklę. Įsivaizduokime, kad, 2019 metų duomenimis, vidutiniškai tik 14 % savivaldybių vietinės reikšmės kelių buvo su asfalto danga. Po 2008 metų krizės vietinės reikšmės kelių finansavimas iš KPPP buvo nukritęs iki 68 mln. eurų. Tik nuo 2015 metų skiriamas finansavimas jiems viršijo 100 mln. eurų. Net su ženkliai padidėjusiomis lėšomis vietinės reikšmės keliams dėl COVID-19 padarinių kelių infrastruktūra regionuose gerės nepakankamai sparčiai. O kelių infrastruktūros kokybė regionuose tiesiogiai susijusi su keleivių priemiestinio ir tarp miestinio vežimo paslaugomis, prastais keliais vežėjai neprisiima išpareigojamų vežti arba tenka padengti greičiau nusidėvintų transporto priemonių kainą. Tenka konstatuoti, kad susisiekimo paslaugų prieinamumas regionuose tampa glaudžiai susijęs su kelių infrastruktūros kokybe.

Atliepiant visus paminėtus iššūkius, kelių infrastruktūros sektoriui reikia stipraus šeimininko ir gerai sutvarkyto valdymo. Respublikos Prezidentas remia LAKD reorganizaciją į valstybės įmonę, nes tai leis naudoti lankstesnius ir pažangesnius valdymo sistemos metodus, optimizuoti, racionaliau naudoti materialinius, finansinius ir žmogiškuosius išteklius, pritraukti investicijų, skirtų transporto infrastruktūrai tobulinti ir plėtoti, užtikrinti šios įstaigos veiklos skaidrumą ir efektyvumą. Numatoma veiklos sritis ir pobūdis lemia būtinybę užtikrinti, kad LAKD veikla būtų vykdoma laikantis skaidrumo, profesionalumo ir efektyvumo standartų. Valstybės valdomų įmonių valdymo organų profesionalumas ir politinis nešališkumas pripažįstamas viena iš svarbių skaidrios ir efektyvios valstybės valdomų įmonių veiklos prielaidų, remiantis gerąja valstybės valdomų įmonių valdysenos praktika, įskaitant ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos.

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas numato, kad valstybės ir savivaldybės įmonių valdybose turi būti ne mažiau kaip pusė nepriklausomų valdybos narių. Tai yra tokių asmenų, kurie nebūtų valstybės tarnautojai ar darbuotojų atstovai. Nusistovėjusi praktika rodo, kad akcininkas, tai yra šiuo atveju valstybė, turi nemažai priemonių, kaip užtikrinti savo interesus nedarant nepagrįstos intervencijos į įmonės valdymą. Jeigu norime tobulinti valstybės valdomų įmonių valdyseną, galime diskutuoti dėl to, kaip stiprinti ir kaip tai daryti sistemiskai.

Viena iš esminių krypčių, kuri atliepia LAKD komercializacijos į geresnės kelių infrastruktūros plėtrą prasmę yra elektroninės kelių rinkliavos sistemos įvedimas. Tai teisingesnė kelių naudotojų atžvilgiu sistema – mokama už nuvažiuotą distanciją, o ne už laikotarpį. Ši sistema ne tik padės didinti kelių tvarkymui ir plėtrai reikalingas lėšas nedidinant KPPP biudžeto, bet ir palaipsniui leis kelių sektoriui prisidėti prie klimato kaitos padarinių mažinimo. Teisingai įgyvendinta elektroninės rinkliavos sistema padeda gerinti krovinių transporto logistikos efektyvumą, skatina naudoti aplinką mažiau teršiančias transporto priemones. Per šią sistemą ilgainiui kelių naudotojai patys padengs savo sukeltus taršos, triukšmo ir kitus vadinamuosius išorinius kaštus ir tokiu būdu finansuos aplinkai palankesnius darnaus judumo sprendimus.

Apibendrinant, LAKD reorganizacija pirmiausia yra grindžiama poreikiu kelių plėtrai ir priežiūrai naudoti ne tik valstybės biudžeto asignavimus, bet ir papildomus finansavimo išteklius, tarptautinių finansinių institucijų paskolas, obligacijas, kitas vietas ir tarptautinės finansų rinkos priemones palankiausiomis sąlygomis; galėjimu valstybės įmonei teikti komercines paslaugas transporto infrastruktūros srityje, sukurti didesnę pridėtinę vertę transporto infrastruktūros naudotojams ir visai visuomenei; papildomus pajamų šaltinius šios valstybinės įmonės veiklos plėtrai, transporto infrastruktūros naudotojams pasiūlyti kompleksines paslaugas.

Esu pasiruošęs atsakyti į jūsų klausimus, jeigu tokių būtų.

PIRMININKĖ. Taip, išties ačiū, jūsų nori paklausti daug Seimo narių. Pirmasis klausia E. Gentvilas. Ruošiasi V. Čmilytė-Nielsen.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas patarėjau, džiaugiuosi, kad šis įstatymas buvo vetuotas kaip iškrentantis iš Lietuvos teisinio reguliavimo sistemos. Mes apie tuos argumentus kalbėjome čia ir tai buvo priežastis, kodėl aš negalėjau balsuoti už šitą įstatymą, nes jis nesilaikė bazinių įstatymų nustatytų normų. Tačiau čia yra dar vienas dalykas, kuris, man atrodo, taisytinas Prezidento teikiamame projekte, įsigaliojimo data – rugsėjo 1-oji. Mano manymu, kai vėl kalbame apie tai, kad nepriklausomi valdybos nariai turės sudaryti daugumą valdybos, reikalingas tam tikras laiko tarpas, kad būtų parinkti valdybos nariai, kurie paskui galėtų pasirinkti ir įmonės generalinį direktorių. Mano manymu, viskas gerai su jūsų teikiamu projektu, tačiau reikalingas kitoks įsigaliojimo terminas. Ką jūs manote apie tai?

J. NEVEROVIČ. Ačiū už jūsų klausimą. Manyčiau, kad tai yra tiesiog techninis, formalus reikalas, mes vertiname įstatymą iš tokio strateginio taško ir manome, kad valdybos skyrimo būdas yra kaip tik toks klausimas, o dėl datų atrankos valdybų turėtų jau spręsti konkrečiai pati ministerija.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Čmilytė-Nielsen. Ruošiasi M. Majauskas.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, kai 2018 metais stojome į EBPO – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizaciją, priėmėme daug skirtingų išsipareigojimų. Vienas iš pagrindinių iš jų buvo tai, kad nepriklausomų valdybos narių skaičius turi būti padidintas. Nepaėjus nė dvejiems metams, atrodo, imamasi tokių smulkių gudravimų, bandant pergudrauti tarptautines institucijas. Kaip politiškai galima įvertinti tokią valdančiųjų veikimą baigiantis kadencijai, galimai siekiant sudaryti prielaidas susodinti savo žmones į tam tikras svarbias vietas?

J. NEVEROVIČ. Labai ačiū už labai svarbų klausimą. Norėčiau pasakyti, kad Lietuvos Respublikos Prezidentas pasisako už valstybės ir savivaldybės įmonių skaidrią, efektyvią ir profesionalią veiklą, ir tą galima užtikrinti per kompetentingų vadovų pritraukimą ir jų įgalinimą. Politikų, valstybės tarnautojų vaidmuo turi pasibaigti strateginiais sprendimais, priežiūra bei savininko teisių užtikrinimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia Vytautas, atsiprašau, M. Majauskas. Ruošiasi S. Gentvilas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, sakysite, ar Prezidento pozicija būtų nuosekli ir dėl pateikto, ir, atrodo, praėjusio projekto pateikimo, jog visose valstybės ir savivaldybės įmonėse dauguma valdybos narių būtų valstybės tarnautojai? Ar iš tiesų galime tikėtis nuoseklios Prezidento pozicijos ir veto, jeigu toks įstatymo projektas būtų priimtas Seime?

J. NEVEROVIČ. Ačiū už jūsų klausimą. Jisai tiesiogiai siejasi su tuo, ką tik pateikiau kaip Prezidento matymą. Taip, sutinkame, kad įmonių valdymas privalo būti profesionalus. Taip pat suprantame, kad gali būti diskusijų, ar sistema veikia efektyviai, ar nereikia jos tobulinti. Jeigu yra toks poreikis, galime apie tai kalbėtis. Visų pirma, kaip užtikrinti tinkamą kontrolę, nes čia yra esmė viso klausimo, dėl kurio ir buvo pasiūlymų diskutuoti, ar yra užtikrinta pakankama kontrolė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Gentvilas. Ruošiasi E. Pupinis.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Prezidento patarėjau, nekartosiu kolegų klausimų. Pritariu jiems, aktualizuoju iš tikrųjų problematiką valstybinėse įmonėse.

Dar vienas klausimas, sekant M. Majausko užduotą klausimą. Ar prezidentūra išliks nuosekli ir vetuos Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymą, priimtą praeitą savaitę? Jame numatyta steigti 500 mln. eurų fondą, kurio valdysenoje, komanditinėje bendrovėje, daugumą sudarys valstybės tarnautojai ir Lietuvos banko atstovai, nes tai yra vėlgi ne nepriklausomi nariai. Kaip laikysitės šio įstatymo atžvilgiu, nes jis seka tuo pačiu EBPO standarto pažeidimu.

J. NEVEROVIČ. Šiuos klausimus aktyviai vertiname, dalyvaujame, taip pat stebime diskusijas Seime. Prezidentas laikysis nuoseklios nuomonės, kad reikia užtikrinti skaidrų, efektyvų ir profesionalų valdymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi J. Razma.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, iš tiesų paminėjote tikrai daug problemų, kurios yra susijusios su kelių tiesimu, atnaujinimu arba aplinkkeliais. Visi žinome, kad keliai yra tam tikra labai svarbi ekonomikos dalis, kuri padeda vystyti regionams. Džiugu, kad paminėjote ir Utenos kelią. Bet klausimą norėčiau užduoti apie tai, kad dažnai būna tokia tradicija: iš Kelių

priežiūros ir plėtros programos paimama lėšų, kurios naudojamos kitai paskirčiai – subalansuoti biudžetą ir taip toliau. Ar nemanote, kad vis dėlto KPPP lėšos turėtų būti pastovesnės ir kaip nors apsaugotos dėl to, kad, kaip ir minėjau, problemų yra ir šioje srityje. Jos neturėtų tapti kokių nors kitų problemų sprendimu, socialinėms garantijoms, kas buvo ir šioje kadencijoje, užtikrinti.

J. NEVEROVIČ. Šis klausimas šiek tiek išeina, gana stipriai išeina iš šito paketo rėmų. Aš norėčiau per daug plėstis, bet ta diskusija yra laiku pakalbėti apie prioritetą keliams, ypač esantiems regionuose.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Razma. Ruošiasi V. Ažuolas. J. Razmos nėra. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi R. Šarknickas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų norėčiau paklausti pranešėjo, kodėl Prezidentas yra klaidinamas dėl nepriklausomų valdybų ir mūsų galiojančių įstatymų, nes mūsų galiojantys įstatymai sako, kad nepriklausomų valdybos narių turėtų būti 30 %. Vadinas, siūlymas, kad būtų 50 valstybės tarnautojų, neprieštarauja jokiems įstatymams.

Aš norėčiau ir kolegų, liberalų, visų kitų, pasidomėti, kodėl jūs nesidomite galiojančiais įstatymais, nes įstatyme parašyta 30 %. Išnagrinėjus EBPO valstybių patirtį ir kokios yra valdybų taikymo sudėtyje taikomos, dažniausiai šalių ir yra 30 % nepriklausomų narių. Taip yra EBPO pateiktoje ataskaitoje. Deja, bet realybė yra tokia ir mes tos praktikos laikomės, tai neprieštarauja jokiame įstatymui.

Antras klausimas būtų. Kaip jūs manote, jeigu Seime nebūtų patvirtinta Kelių direkcijos pertvarka, tada e. tollingo įstatymą taip pat reikėtų išbraukti, nes Kelių direkcija neturės galimybės skolintis.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Tai kaip dabar turėtų elgtis Seimas?

J. NEVEROVIČ. Ačiū, pirmininke, už jūsų klausimus. Aš nežinau, kokią jūsų įstatymą referuojate, tačiau šitas Seimas 2018 m. balandžio 10 d. priėmė Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą. Konkrečiai šito įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 2 punkte yra nustatyta, kad valstybės ir savivaldybės įmonių valdybose turi būti ne mažiau kaip pusė nepriklausomų valdybos narių. Aš referuoju į šį įstatymą, jūsų priimtą, gerbiamas pirmininke.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Gerbiamas Prezidento patarėjau, jūs kalbėjote apie kokybę, rinkliavą už kelią. Alytus–Kaunas kelias yra 60 kilometrų, ir vargsta jau 70 metų. Iki Vilniaus galima nuvažiuoti greičiau, nors kilometrų skaičius yra didesnis, bet greičiau nuvažiuojame. O iki Kauno mes turime lėtai važiuoti ir automatiškai tarša yra kur kas didesnė. Kelio kokybė yra labai prasta. Alytus, Prienai, Kaunas 30 metų prašo pagalbos, kad būtų suteiktas jau ir statusas kitoks, magistralinis, nes judėjimas yra kosminis, didelis, avaringumas taip pat. Tai kaip mokėti už tokį kelią, jei pats kelias yra blogas? Mes iš tikrųjų prašome, kreipiamės, kad sureaguotumėte dėl to kelio ir jūsų lygmeniu. Ačiū.

J. NEVEROVIČ. Ačiū už jūsų klausimą. Pritariu tam, kad turėtų didėti prioritetas regionų keliams, ir siūloma reforma, mūsų supratimu, kaip tik atliepia, kaip rasti papildomų finansavimo būdų įtraukiant ir jūsų paminėtą kelią.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Aš matau, V. Ažuolas norėjo patikslinti savo klausimą. Prašom pasakyti.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Atsiprašau, neatsakėte į antrą klausimą, kaip Seimas turėtų elgtis, jeigu Kelių direkcijos pertvarka nebus patvirtinta, ji neturės teisės skolintis, tada e. tollingo taip pat negalime tvirtinti. Kaip turėtų elgtis Seimas?

J. NEVEROVIČ. Gerbiamas pirmininke, ačiū. Aš nespėjau tiesiog atsakyti, bet man sunku, aišku, čia patarti parlamentui, kaip elgtis. Manau, kad turėtų būti logiškas sprendimas pritarti Prezidento siūlymui, kad reforma nebūtų sustabdyta ar juo labiau pavėlinta, tuomet svarstyti e. tollingą kaip integralią viso koncepto dalį. Taigi, sakyčiau, turėtume kompleksiskai viską vertinti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į klausimus. Prašom atsisėsti. Gerbiami kolegos, primenu Statuto 165 straipsnio 2 dalį, bus užduodamas ir mes balsuosime, ar svarstyti grąžintą įstatymą iš naujo, ar laikyti įstatymą nepriimtą. Tad ir motyvai atitinkamai pagal tai. Ar svarstyti įstatymą iš naujo? Už – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš kaip visada nebesuprantu tų formuluočių, aš pasisakau už Prezidento veto. Tai aš čia turbūt teisingai užsirašiau?

PIRMININKĖ. Taip, užsirašėte teisingai.

E. GENTVILAS (*LSF*). Tai džiaugiuosi. Manau, kad šis įstatymas nukrypo nuo Lietuvos standartų, Seime priimtas gegužės 28 dieną, nuo gerosios Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos gerųjų standartų. Noriu pabrėžti tai, ką sakiau ir čia, Seime, svarstant šį įstatymą, neteisėtą įstatymą, aš tuo įsitikinęs, kad šiais metais bus progreso patikra, kaip Lietuva eina, ir štai mes regresuojame su tokiu įstatymu. Džiaugiuosi, kad Prezidentas vetavo. Noriu pasakyti V. Ažuolui, kad čia jūs kažkaip ne taip suprantate, ir Prezidento patarėjas jau pacitavo. Iš tikrųjų bazinis įstatymas, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 2 punktas numato, kad ne mažiau kaip pusė turi būti valdybose nepriklausomų narių. Maža to, jūsų valdančiosios koalicijos partneris R. Sinkevičius net pats teikia šio 10 straipsnio 2 dalies 2 punkto pataisymą, matydamas, kad Kelių įstatymas Seime, priimtasis, neatitinka bazinio įstatymo, todėl prezidentūros argumentai yra visiškai teisingi ir pagrįsti.

Na, o dar daugiau arba gražiau yra, kad ministras J. Narkevičius, remdamasis neįsigaliojusiu įstatymu, birželio 1 dieną informuoja Automobilių kelių direkcijos vadovą V. Andrejevą, kad Seimas yra priėmęs šį įstatymą, todėl V. Andrejevas nuo rugsėjo 1 dienos neteks darbo. Tai dar vienas neteisėtas ministro J. Narkevičiaus veiksmas, kai jis informuoja žmogų apie darbo praradimą, remdamasis įstatymu, kuris nebuvo priimtas, o yra vetuotas. Tai matykime...

PIRMININKĖ. Dėkoju.

E. GENTVILAS (*LSF*). ...kad čia vyksta tyčiniai veiksmai, apsimetant, kad nesupranta, kad yra prieštaravimų.

PIRMININKĖ. V. Ažuolas – prieš. Kaip žinote, du – prieš, du – už.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų, kolegos, labai gaila, kad mes įsiveliame į tokius ginčus, kur nebūtinai reikėtų ginčytis. EBPO rekomendacijos visoms šalims yra dažniausiai rekomendacijų forma. Pačios šalys sprendžia, kaip turi veikti jų valdybos, kaip turi veikti jų įstatymai, ir tik rekomendaciniu pagrindu. Išnagrinėjus EBPO visą valstybių praktiką dėl valdybų, didžioji dauguma yra rekomendacinio pagrindo ir kiekviena valstybė sprendžia, kaip ji nori valdyti savo įmones. Net pažiūrėjus į kitų šalių pavyzdžius, tiek Švedijos, tiek Vokietijos, į valdybas netgi yra įtraukiami darbuotojų atstovai, bet tai taip pat sprendžia pačios valstybės. Gąsdinti mus čia EBPO, kad EBPO mums kažko neeis, kažką nubaus, deja, būtų neteisinga ir nereikia manipuliuoti vien tik EBPO šiuo klausimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už – M. Majauskas, kad svarstytime grąžintą įstatymą iš naujo.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Man atrodo, prasmingas dalykas būtų diskutuoti apie tai, jog įmonės turėtų būti valdomos skaidriau, efektyviau ir kuo mažiau priklausytų nuo politikų sprendimų. Mes matome labai liūdną pavyzdžių, kai yra apskritai diskredituojamas bet koks įmonių veikimas, kai yra nutiesiami keliukai ar priimami kiti palankūs vienam ar kitam politikui sprendimai. Tokių dalykų kiekį mes galėtume sumažinti užtikrindami nepriklausomą valdymą, kai dalyvauja profesionalai, kai dalyvauja specialistai, kai dalyvauja asmenys, nepriklausantys nuo politikų, nuo įmonės vadovų, nepriklausantys nuo administracijos vienoje ar kitoje ministerijoje. Man atrodo, kad turime priimti Prezidento veto, priimti jo siūlomas pastabas ir taip pat atmesti gerbiamo R. Sinkevičiaus projektą, kuriuo jis siūlo visose valstybės ir savivaldybės įmonėse užtikrinti, kad daugiau kaip pusė yra valstybės tarnautojų. Tai yra nesuderinama su gera įmonių valdymo praktika, panašu, kad tai nesuderinama ir su Prezidento pozicija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Mes kalbame apie nepriklausomumą. Ar iš tikrųjų sau šeimininkas įmonės, šiuo atveju valstybės įmonės, gali leisti jai elgtis taip, kaip nori. Kur ta geroji praktika? Ar tai R. Švedas, vadovaujantis „Lietuvos geležinkelių“ valdybai, ar ponas A. Molis, buvęs Prezidentės patarėjas, ar ponas N. Rasburskis, Prezidentės patarėjas, ar ponas D. Tučkus yra pilietiškai nepriklausomi? Ekspertai, pabuvę patarėjais, pasėdėję politinėje institucijoje, buvę politikais, politiko dešiniąja ranka, staiga tampa nepriklausomi ir ima vadovauti strateginėms Lietuvos įmonėms, kurios turi pirmiausia uždirbti 6 % kapitalo grąžą, o pasirodo,

kad pinigų neuždirba, tie pinigučiai išplaunami kažkur į šoną. Tai į Bermudus išplaunami, tai kažkur kaip „Lietuvos geležinkeliuose“ dingsta, priešingai – dar iš biudžeto pasiima 32 mln., lyg nebūtų kitų socialinių poreikių, neva keleivių vežimo nuostoliams padengti. Štai toks valdymas ir toks rezultatas, taip jie užskolina įmones, bet skolas tai reikės grąžinti. Pažiūrėkite, kiek energetikos įmonės per visą pertvarką nuo 2011 metų yra užskolintos. Tokie žaidimai vyksta dėl to, kad valdyboms vadovauja, jos ten taip formuojamos, didžioji dalis neva nepriklausomi, bet jie priklausomi nuo juos delegavusių verslo interesų turinčių asmenų ar grupių. Tai štai kur yra problema. Valstybė turi susigrąžinti savo turto ir savo įmonių valdymą ir duoti grąžą biudžetui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, prašau jūsų dėmesio. Statuto 165 straipsnio 2 dalis – ar svarstyti grąžintą įstatymą iš naujo, ar laikyti įstatymą nepriimtu. Mygtukas „už“ – svarstyti įstatymą iš naujo, mygtukas „prieš“ – laikyti įstatymą nepriimtu, tai reiškia lieka senasis įstatymas.

Balsavo 111 Seimo narių: 110 balsavo už tai, kad svarstytume grąžintą įstatymą iš naujo, 1 balsavo prieš. (*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, kaip pagrindinis buvo pasiūlytas Biudžeto ir finansų komitetas ir svarstysime birželio 23 dieną. Pritariame bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu.

Replika po balsavimo – Jaroslavas.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū, gerbiamoji pirmininke. Kadangi buvo paminėta mano pavardė, aš vis dėlto atsiliėpsiu gerbiamam Seimo nariui, kuris paminėjo mano pavardę. Dar kartą prašyčiau neklaidinti visuomenės ir kitų Seimo narių. Esmė yra tokia, kad informacija vadovui buvo pateikta, kad jeigu... (*Balsai salėje*) Ačiū. Jeigu bus įstatymas priimtas, tiesiog informavimo laikas yra trumpas ir dėl to buvo informuotas, bet tai nereiškia apie faktą. Faktas bus tada, kai bus priimtas įstatymas ir ateis laikas – ar liepos, ar kita diena. Bet dėl informacinio pobūdžio yra tvarka. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamas E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Nenoriu aš čia veltis į ginčus. Pasiimkime ministro birželio 1 dienos įsakymą ir ten yra parašyta: kadangi Seimas gegužės 28 dieną priėmė Kelių įstatymą, kuris numato reorganizaciją. Pasakykite šiandien, kur tas įstatymas, kurį Seimas priėmė gegužės 28 dieną? Jo dar ir dabar nėra, o jūs pranešate žmogui apie jo atleidimą nuo rugsėjo 1 dienos vadovaudamasis ir nurodydamas tą įstatymą, kurio iki šiol dar nėra ir teoriškai jis gali niekada neatsirasti.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, replikas išgirdome, aptarėme, kad svarstysime įstatymo projektą birželio 23 dieną. Gražiname. Dėl Administracinių nusižengimų pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Atrodo, nesupykdomė su niekuo kitu.

12.57 val.

Valstybės apdovanojimų įstatymo Nr. IX-957 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4932 (*pateikimas*)

Dar noriu prašyti jūsų leisti pateikti Valstybės apdovanojimų įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-4932. Kviečiu Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerę A. Budrytę ir kartu prašau leisti pratęsti rytinį posėdį iki tol, kol mes pabaigsime šio klausimo pateikimą. Galime bendru sutarimu sutarti? Dėkoju. Prašom.

A. BUDRYTĖ. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Prezidento pavedimu, aš, kaip Prezidento kanceliarijos kanclerė, esu įgaliota jums pristatyti Lietuvos Respublikos Prezidento dekretą, kuriuo Prezidentas teikia Seimui svarstyti Lietuvos Respublikos valstybės apdovanojimų įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

Leiskite priminti įstatymo projektą paskatinusias priežastis ir tikslus. Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į tai, kad pagal šiuo metu galiojančias įstatymo nuostatas valstybės apdovanojimu – ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu gali būti apdovanotos motinos, pagimdžiusios ir užauginusios bei gerai išauklėjusios penkis ir daugiau vaikų. Kita vertus, šiame įstatyme nėra minimi nei tėvai, nei globėjai, nei rūpintojai.

Pabrėžtina, kad teikiamu įstatymo projektu nėra kvestionuojamas dabar galiojančios nuostatos tikslas, tai yra apdovanoti motinas, pagimdžiusias ir užauginusias bei gerai išauklėjusias pen-

kis ir daugiau vaikų. Įstatymo projektu siekiama išplėsti asmenų, kurie galėtų būti apdovanoti minėtu valstybės apdovanojimu, ratą.

Taigi įstatymo projektas parengtas siekiant sudaryti galimybes pagerbti tėvus, globėjus bei rūpintojus lygiaverčiai, kaip šiuo metu yra pagerbiamos motinos, ir užtikrinti lygias galimybes kiekvienam iš jų būti įvertintam už nuopelnus motinystei, tėvystei, globai ar rūpybai. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos atsispindi įstatymo 37 straipsnio 1 dalies formuluotėje. Siūloma įtvirtinti, kad ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu apdovanojami asmenys už nuopelnus motinystei, tėvystei, globai ar rūpybai. Siūlau palaikyti teisinio reguliavimo išplėtimą, suteikiant galimybę vienodai vertinti motinas, tėvus, globėjus ir rūpintojus, taip pat atkreipti dėmesį, kad nuopelnai motinystei, tėvystei, globai ar rūpybai gali apimti tiek daugiavaikiškumą, tiek ir kitus nuopelnus auginant, auklėjant, ugdant vaikus ar globojant bei prižiūrint kitus asmenis, kuriems paskirta globa ar rūpyba.

Palaikydami šį įstatymo projektą išplėstume asmenų, kurie galėtų būti apdovanojami ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu, ratą bei atkreiptume visuomenės dėmesį tiek į motinos, tiek ir į tėvo vaidmens svarbą, taip pat parodytume deramą valstybės ir visuomenės dėmesį bei pagarbą globėjams ir rūpintojams. Ačiū už dėmesį. Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašom atsakyti į Seimo narių klausimus. A. Sysas. Ruošiasi K. Starkevičius.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama teikėja, aš norėčiau atkreipti dėmesį ir priminti, kodėl atsirado pradžioje valstybinės pensijos. O dabar jūs ir apdovanoti norite. Bet ten buvo esminis dalykas – reikėjo pagimdyti vaiką, ne tik išauginti. Mūsų Konstitucijoje aiškiai pasakyta, kad tėvai turi rūpintis vaikais, o vaikai turi rūpintis tėvais. Turbūt ne už tai, kad kiekvienas iš mūsų rūpinamės savo vaikais, ordinai dalinami. Reikia dar ir pagimdyti. Ar teikdami tokį siūlymą jūs eliminuojate nuostatą, kad dabar jau galės gimdyti visi kiti, ne tik motinos? Ačiū.

A. BUDRYTĖ. Labai jums ačiū už klausimą. Norėčiau akcentuoti tai, kad dabar galiojanti nuostata apdovanoti motinas, pagimdžiusias, išauklėjusias ir sėkmingai užauginusias penkis ir daugiau vaikų, niekur nedingsta. Taip pat norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, jog kalbame apie valstybinius apdovanojimus, o konkrečiai – apie ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medalių, tai yra teisę būti pripažintiems valstybės ordino kavalieriais.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia K. Starkevičius. Ruošiasi R. Šarknickas.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš palaikysiu šį įstatymo projektą, bet noriu paklausti. Gal jūs turite statistikos, kaip didėjo daugiavaikių motinų, tėvų skaičius per penkerius metus? Vis tiek rengdami analizavote, kokie skaičiai. Ar daugėja daugiavaikių tėvų ir motinų?

A. BUDRYTĖ. Iš tikrųjų pacituoti šios statistikos šią minutę negalėtume, bet jeigu kalbėtume apie pastarųjų metų tendencijas, jos nėra liūdinančios, sakykime taip.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi A. Salamakinas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Daug medalių reikės, nes yra tikrai labai daug gerų žmonių, atliekančių šį garbingą darbą. Aš norėjau pasakyti, kad yra nemažai TV projektų apdovanoti. Aišku, vienas dalykas.

Kitas dalykas, noriu paklausti. Alytaus rajone yra Rumbonių senelių namai. Ten yra dešimt močiukių, kurias sesuo vienuolė šefuoja jau beveik 30 metų. Vienos numiršta, kitos atvežamos. Ar tai irgi įeina į tą kategoriją jūsų siūlomo apdovanojimų projekto?

A. BUDRYTĖ. Jeigu kalbėtume konkrečiai apie šį pakeitimą, jūs turite rūpybos pavyzdį, manau, tai galėtų būti vienas iš kandidatų apdovanoti ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu. Be abejo, praėjus visą vertinimo procesą ir įsitikinus, kad tas nuopelnas yra akivaizdus, skaidrus ir iš esmės prisidedantis prie mūsų šalies šviesios ateities.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Salamakinas. Ruošiasi V. Juozapaitis.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Mano labai trumpas klausimas, gal kaip pavyzdys. Mes čia, Seime, turėjome vieną kolegą, turintį dešimt vaikų ir penkias žmonas. Ar jis gaus tą ordiną „Už nuopelnus Lietuvai“, ar ne?

A. BUDRYTĖ. Reikėtų surinkti daugiau informacijos ir įsitikinti, kad nuopelnas turėti daug vaikų savaime tikrai nėra nuopelnas ir priežastis būti išventintam į valstybės ordino kavalierius.

PIRMININKĖ. V. Juozapaitis. Prašom klausti. Ruošiasi M. Puidokas.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiama kanclere, jūs teigiate, kad niekur nedingsta prieš tai buvusios įstatymo nuostatos, bet, žiūrint į lyginamąjį įstatymo variantą, tai kaip tik tos nuostatos yra užbrauktos: pagimdžiusios ir užauginusios, ir gerai išauklėjusios. Tai galima moterišką lytį keisti į vyrišką, bet ta nuostata, na, atmetus pagimdymo faktą, užauginti ir gerai išauklėti turbūt derėtų – penki ir daugiau vaikų. Dabar nelieka nei išauginimo, nei penkių vaikų, o tai reiškia, kad gali ir po vieno vaiko, ir po dviejų, ir po trijų. Ar tai yra tiesiog įsivėlusį klaidelę, kurią mes galėsime pataisyti...

A. BUDRYTĖ. Ne, tai nėra...

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Tai nėra klaida, jūs tiesiog sąmoningai išbraukėte bet kokius nuopelnų kriterijus, nes kokiu būdu bus tie nuopelnai nustatomi. Ačiū.

A. BUDRYTĖ. Labai ačiū už klausimą. Tiesiog pakartosiu ir dar kartą akcentuosiu tai, kad pagal dabar galiojančią įstatymo redakciją nuostata užtikrinti galimybę apdovanoti motinas, pagimdžiusias ir užauginusias bei gerai išauklėjusias penkis ir daugiau vaikų, lieka galioti. Tai yra šios motinos už jų nuopelnus galės būti apdovanojamos pagal dabartinę galiojančią redakciją, nes ta frazė, kuri likusi įstatyme, tikrai apima tokią galimybę.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia M. Puidokas. Prašom, kolega.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Dėkoju jums. Gerbiama kanclere, įstatymo projektu siūloma praplėsti asmenų, kurie galėtų būti apdovanojami valstybės apdovanojimu, ratą, neapsiribojant tuo, kad ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu galėtų būti apdovanojamos tik motinos, pagimdžiusios ar užauginusios bei gerai išauklėjusios penkis ir daugiau vaikų. Siūloma plėsti galiojančią Valstybės apdovanojimų įstatymo formuluotę, įtvirtinant, kad ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu apdovanojami asmenys už nuopelnus motinystei, tėvystei, globai ar rūpybai. Įstatymas tarsi suponuoja, kad pirmiausia čia kalbama apie globą ir rūpybą vaikų atžvilgiu. Ar įstatymo pakeitimo iniciatorius turi omenyje tik vaikus, ar globą ir rūpybą kitų globotinių asmenų atžvilgiu?

A. BUDRYTĖ. Iš tikrųjų, jeigu pažiūrėtumėte pakeistą 37 straipsnį... Atsiprašau, nepadėkojau už gerą klausimą. Iš tikrųjų jis apima ir kitas sritis. Manau, jūsų įvardintas atvejis tikrai galėtų būti įtrauktas ir vertinamas kaip alternatyva būti apdovanotam minėtu valstybiniu apdovanojimu. O nuostata už nuopelnus motinystei, tėvystei, globai ir rūpybai, taip pat apimanti ir motinas, pagimdžiusias, užauginusias ir gerai išauklėjusias penkis ir daugiau vaikų, atsispindi, yra įtraukta likusioje pastraipos dalyje.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į jums užduotus klausimus. Motyvai po pateikimo. V. Juozapaitis – motyvai prieš.

A. BUDRYTĖ. Labai jums ačiū, kviečiame palaikyti.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Aš kviečiu palaikyti šitoje pateikimo stadijoje. Tikrai mes turėsime pasitarti komitete ar komitetuose, kur bus paskirta, bet vis dėlto aš atkreipiu dar kartą dėmesį, kad būtent tie argumentai, už ką turi būti tie nuopelnai priskiriami, yra išbraukti ir išplaukę iš įstatymo. Arba jūs kur nors paslėpėte kitame įstatyme ir mums nesakote, bet tai, ką jūs pateikėte, yra tiesiog išbraukta pieštuku ar parkeriu, nežinau. Siūloma nepriimti tokio įstatymo. Aš manau, kad tai bus, ko gero, įsivėlusį klaidą, bent jau mes tikrai apie tai pasikalbėsime. O kad verta praplėsti apdovanojimų ratą, tai, be jokios abejonės, tikrai, jeigu tie žmonės bus verti. Bet šiuo metu aš tik atkreipiu jūsų dėmesį, kad korekciją tikrai reikės padaryti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Tikrai nesu prieš, kad reikia apdovanoti pasižymėjusius. Kontekstas yra visiškai prastas, nes Seimo koridoriuose vaikšto įstatymas, pagal kurį yra nutarta, kad motinos, užauginusios bet kokius penkis vaikus, gali pretenduoti į antrojo laipsnio valstybinę pensiją. Šitas įstatymas išplaukia iš to konteksto. Ponas Prezidentas, girdėjau, per Tėvo dieną pažadėjo, kad ir tėvai bus apdovanojami. Bet jaunesniems kolegoms norėjau priminti, kodėl atsirado antrojo laipsnio pensijos kažkada motinoms, užauginusioms pradžioje dešimt vaikų, po to aštuonis, po to septynis, po to penkis, todėl, kad jų mažos socialinio draudimo pensijos, nes jos neturėjo draudimo. Iš mūsų vargo mes padarėme, plėtėme valstybines pensijas ir mokėjome šitiems žmonėms papildomą išmoką. Ir tada tas kontekstas, kai šiandien mes svarstome Seime, kad

bet kokius penkis vaikus išauginusioms jau galima mokėti antrojo laipsnio valstybinę pensiją, o dabar dar ir medalį pakabinti, na, kontekstas ne pats geriausias. Juo labiau kad prisimenu Prezidento kalbas apie gerovės valstybę ir matau, kokius siūlymus teikia, tai gerovė ne artėja, o tolsta, mano supratimu. Aš manau, puiku, kad Prezidentas mato visas problemas ar neišspręstus dalykus, bet tame koronaviruso, karantino, begalinės meilės rinkėjams prieš rinkimus, pasireiškiančios, kas daugiau kam atseikės, išmokės, padidins, jūsų siūlymas irgi patenka į šitą *popsinių* pasiūlymų eilę ir gretą visų šitų įstatymų. Jei tai būtų kitas laikas, gal būtų ir kitoks požiūris.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, balsuojame po pateikimo dėl Valstybės apdovanojimų įstatymo 37 straipsnio.

Balsavo 53 Seimo nariai: už – 49, prieš – 3, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje.

Gerbiami kolegos, Strateginio valdymo įstatymo projektas keliamas į vakarinį posėdį ir galbūt iškart pasitarkime, kad tai būtų tikslinga po Gyventojų pajamų mokesčio, po 2-9 klausimo, visas paketas. Ir liko Miškų įstatymo projektas. Pateikimo tęsinys. Ar sutiktumėte, kad dabar K. Mažeika dar pateiktų? (*Balsai salėje*) Nesutinkate, laikas, jūsų valia. Tad registruojamės ir rytinį posėdį baigsime. Registruojamės.

Dėkoju, gerbiami kolegos. Dirbsime vakariniame truputį daugiau, gal mažiau kalbėsime.

Užsiregistravo 49 Seimo nariai. Rytinį posėdį baigėme. Iki pasimatymo 14 valandą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VIII (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 421 STENOGRAMA

2020 m. birželio 16 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS,
Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ,
Seimo Pirmininko pavaduotojai G. KIRKILAS, A. NEKROŠIUS ir I. ŠIAULIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiami kolegos, pradėdame Seimo popietinį posėdį. (*Gongas*) Prieš registraciją paprašysiu visų ištraukti korteles, o po to jas įdėti registruotis. Iš karto ir įdėkite. Svarbu, kad būtų visų ištrauktos ir įdėtos. Sistemos kažkokios problemos. Registruojamės. Užsiregistravo 59 Seimo nariai.

14.02 val.

Valstybės kontrolieriaus Mindaugo Macijausko atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 str.)

Darbotvarkės 2-1 klausimas – valstybės kontrolieriaus Mindaugo Macijausko atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį). Kviečiu M. Macijauską į tribūną. Kolegos, dėmesio! Valstybės kontrolierius atsakinės į klausimus.

M. MACIJASKAS. Laba diena, gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai. Kaip žinote, birželio 2 dieną gavau aštuonis Seimo narių klausimus, į kuriuos per man skirtą pusvalandį pasistengsiu jums išsamiai ir atsakyti. Klausimai sudėtingi, todėl atsakymai į juos bus ganėtinai ilgi, tačiau išsamūs.

Pirmas klausimas. „Prašytume pristatyti pagrindinius Valstybės kontrolės atlikto Lietuvos stabilumo 2020 metų programos vertinimo rezultatus; kokias didžiausias rizikas matote ir kokių veiksmų valstybės institucijoms siūlytumėte imtis ar kokių nesiimti, kad šios rizikos nesukeltų Lietuvos finansų stabilumui didesnių neigiamų ilgalaikių pasekmių?“

Valstybės kontrolė, vykdanči fiskalinės institucijos funkcijas, atliko Lietuvos stabilumo 2020 metų programos vertinimą. Noriu atkreipti dėmesį, kad vertinimui naudota informacija, kuri buvo prieinama iki 2020 m. gegužės 7 d. Analizė atlikta pagal vertinimo metu aktualų Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Lietuvos stabilumo 2020 metų programoje pateiktą antrąjį ekonominės raidos scenarijų, pagal kurį bendrasis vidaus produktas 2020 metais susitrauks 7,3 %.

Taip pat kovo 26 dieną paskelbėme išvadą dėl neįprastos padėties atitikties išskirtinių aplinkybių sąvokai. Joje nurodėme, kad dėl COVID-19 poveikio ir šalyje susidariusios situacijos galima neatsižvelgti į fiskalinių rodiklių nukrypimą, jei tai nekelia pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutinės trukmės laikotarpiu.

Atkreipiame dėmesį, kad 2020 metų valdžios sektoriaus balanso deficitą sudarys 10,9 % BVP ir visi valdžios sektoriaus subsektoriai, numatoma, turės deficitinius biudžetus. Todėl ypač svarbu šiuo metu valdžios sektoriaus išlaidas skirti toms sritims, kurios šalies ekonominei raidai suteiks didžiausią naudą. Neturėtų būti prisiimama įsipareigojimų, nenumatant šaltinių jų tvariam kompensavimui, o ekonomikos skatinimo priemonės turėtų būti naudojamos tikslingai orientuojantis į ilgalaikius tikslus. Iki COVID-19 sukulto ekonomikos nuosmukio buvusi palyginti stabili valdžios sektoriaus skola, mūsų vertinimu, 2020 metais pasieks 50 % BVP lygį ir artės prie 60 % Maastrichto skolos kriterijaus. Sakėme, kad prisiimant įsipareigojimus Vyriausybei svarbu įvertinti ir atsižvelgti į gebėjimą ateityje juos padengti. Atkreipiame dėmesį, kad reikšmingai išaugus valdžios sektoriaus skolai būtina numatyti jos mažinimo ateityje kryptį. 2020 metų ekonomikos nuosmukis Lietuvoje įspėja apie būtinybę vykdyti anticiklinę politiką, kuri skatintų ekonomikos

augimą. Fiskalinės institucijos vertinimu, 2020 metų numatoma Lietuvos fiskalinė politika yra anticiklinė. 2019 metų Lietuvos ekonomika sparčiau augo, nei tikėtasi, tačiau fiskaliniuose rezervuose sukaupta lėšų suma buvo 8,6 % mažesnė, negu planuota, ir siekė 2 % BVP.

Vertinimo ataskaitoje taip pat pateikta Baltijos šalių ekonomikos skatinimo planų lyginamoji analizė. Baltijos šalių skolos augimo rodikliai, atsižvelgiant į BVP kritimą ir valdžios sektoriaus deficitus, yra panašūs. Šalių skolos didėja daugiau nei 10 % BVP, valdžios sektoriaus deficitai siekia apie 10 % BVP. Nurodėme, kad esant išskirtinėms aplinkybėms turi būti siekiama visuomenei kuo daugiau pateikti informacijos apie šalyje esančią ekonominę situaciją ir atnaujinti ekonominės raidos scenarijų bent kas ketvirtį. Finansų ministerija planuoja pateikti atnaujintą ekonominės raidos scenarijų birželio pabaigoje, o mes savo vertinimą pateiksime per septynias darbo dienas nuo scenarijaus paskelbimo.

Antras klausimas. „Ar Vyriausybė teisėtai skirsto Lietuvos Respublikos vardu pasiskolintas lėšas neteikdama Seimui 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo projekto?“

Atsakydamas į šį klausimą noriu atkreipti dėmesį, kad pagal šiandien galiojančius įstatymus, mūsų vertinimu, Vyriausybė gali daryti išlaidas iš skolintų lėšų. Tačiau, remdamiesi mūsų atlikto 2015 metų valstybės biudžeto vykdymo audito ir fiskalinės institucijos atlikto 2019 metų biudžeto projekto vertinimo rezultatais, 2020 metų rodiklių įstatymo pakeitimą mes, kaip valstybės auditoriai, matytume esant tikslingą. Taip siektume biudžeto planavimo aiškumo, skaidrumo ir fiskalinių rizikų, kurias lemia ydinga praktika sumažinti valstybės biudžeto išlaidas dalį jų numatant finansuoti iš skolintų lėšų, suvaldymo. Tai teigdami remiamės reikalavimais fiskalinei drausmei ir Konstitucijos nuostata, kad valstybės biudžeto projektą ir jo rodiklius patvirtinti ir juos keisti gali tik Seimas priimdamas įstatymą. Taip pat šią nuomonę grindžiame ir 1999 metais priimtu Konstitucinio Teismo nutarimu, kuriame Teismas vertino Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo sudarymo ir valdymo aspektus ir konstatavo, kad įstatymas gali būti keičiamas tik įstatymu, Konstitucija įstatymų leidybos delegavimas nenumatytas, pagal Konstituciją Vyriausybei nesuteikiama galių pačiai pakeisti biudžetą ir panašiai. Taigi, matydami šias problemas, dar 2016 metais Vyriausybei teikėme rekomendaciją, kuri skamba taip: „Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Konstitucijos nuostatų, inicijuoti teisės aktų pakeitimus nusprendus, kokius finansinius rodiklius ir kiek jų privalo patvirtinti Seimas ir kiek suteikti Vyriausybei teisių vykdyti biudžetą.“ Kaip suprantate, ši rekomendacija dar neįgyvendinta.

Trečias klausimas. „Kokias pagrindines problemas jūsų vadovaujama institucija, būdama biudžeto politikos kontrolę įgyvendinanti institucija, išvelgia, jei Vyriausybė ir toliau neteiks Seimui patikslinto 2020 metų biudžeto, o pasiskolintas milijardines lėšas skirstys arba vien Vyriausybės nutarimais, arba pavieniais atskirais įstatymais?“

Klausimas glaudžiai susijęs su prieš tai buvusiu. Kaip jau minėjau, 2015 metų biudžeto sandaros įstatymas buvo papildytas nuostata, leidžiančia tam tikrų metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytiems tikslams valstybės vardu pasiskolintas lėšas naudoti viršijant Seimo patvirtintas bendras asignavimų sumas. Tokiu būdu suteikiama teisė apmokėti valstybės biudžeto išlaidas, nepatvirtintas Seimo, bet dėl šių išlaidų pasikeičia bendri Seimo patvirtinti asignavimai. Kai dalis galimų suplanuoti valstybės išlaidų finansinių rodiklių įstatyme neparodoma arba sumažinamos valstybės biudžeto išlaidos, dalį jų numatant finansuoti iš skolintų lėšų, tai iškreipia valstybės biudžeto išlaidų ir pajamų balansą, dėl ko kyla rizika, kad fiskalinės drausmės reikalavimai gali būti pažeisti.

Taip pat prisiimant papildomus įsiskolinimus išvelgiame riziką dėl skolos tvarumo ilguoju laikotarpiu. Taip pat dar kartą pabrėžčiau, kad fiskalinė institucija 2019 metų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių vertinime sprendimą sumažinti valstybės biudžeto išlaidas, dalį jų numatant finansuoti iš skolintų lėšų, įvardija kaip netinkamą praktiką.

Ketvirtas klausimas. „Kokių spragų teisiniame reguliavime matote ir kaip siūlytumėte jas spręsti, kad skolintos lėšos ekstremalios situacijos valdymui netaptų priedanga šiuos pinigus naudoti neatsakingai ir nekontroliuojamai?“

Visas išlaidas, nepriklausomai nuo to, ar jos finansuojamos skolintomis lėšomis, turime ekstremalią situaciją ar neturime, reikia skirstyti skaidriai, ekonomiškai, efektyviai ir siekiant užsi-

brėžtų tikslų. Valstybės kontrolė auditais ne kartą yra pabrėžusi sritis, kuriose reikėtų atsakingesnio požiūrio į valstybės ir savivaldybių išlaidas. O dabartinė situacija, kai daromos papildomos didelės viešųjų lėšų injekcijos, tik išryškina mūsų teiktų rekomendacijų įgyvendinimo svarbą. Per pastaruosius kelerius metus esame pateikę išvadas sveikatos apsaugos, švietimo, socialinės apsaugos, ekonomikos, verslo skatinimo ir kitose viešojo sektoriaus srityse. Šias tobulintinas sritis išskiria Europos Komisija ir kiti tarptautiniai ekspertai. Esant poreikiui esame pasirengę sugrįžti ir Seimui detaliai pristatyti šių auditų rezultatus. Strateginis planavimas ir trimetis valstybės biudžetas, tinkama fiskalinė politika, efektyvi teisėkūros sistema, viešojo sektoriaus institucijų vidaus kontrolės procedūros, racionalūs ir profesionaliai atliekami viešieji pirkimai – tai raktas į efektyvų viešųjų finansų valdymą, kurį naudoja pažangios pasaulio valstybės.

Penktas klausimas. „Prisistatydamas Seimui jūs žadėjote vykdyti išankstinių reformų, didelių ir reikšmingų projektų vertinimus *ex ante*, kai valstybės lėšos dar neišleistos. Vyriausybė parengė ilgalaikių investicijų ekonomikos skatinimo planą, pagal kurį per pusantro metų į šalies ekonomiką planuojama investuoti daugiau nei 6 mlrd. eurų. Palaikydami jūsų išsikelto tikslą, prašome, kad šis investicijų planas, įvardintas „Ateities ekonomikos DNR“, būtų įvertintas Valstybės kontrolės. Kaip greitai šis vertinimas galėtų būti atliktas, nes valstybės lėšos pagal šią programą jau pradėtos leisti?“

Taip, prisistatydamas Seimui kalbėjau apie poreikį įsivertinti ir pasirengti platesniam *ex ante* audito atlikimui. Tikiu jų nauda ir projekto sprendimo priėmimo etape, kai išanalizavus, susisteminus turimą informaciją apie galimas trumpalaikes ir ilgalaikes projekto programos reformos neigiamas ar teigiamas pasekmes galima įvertinti projektuojamų tikslų pasiekimą, alternatyvų pasirinkimo naudą.

Kaip ir kiekviena reikšmingesnė iniciatyva, reforma ar veiksmai, taip ir jūsų minimas investicijų planas „Ateities ekonomikos DNR“ yra vertinamas mūsų institucijos darbuotojų. Analizuojamos audito atlikimo galimybės, galimas audito poveikis, turimi ištekliai ir kompetencijos. Lygiagrečiai vertinami jau suplanuoti ir atliekami auditai. Nors šiandien mūsų 2020 metų veiklos plane dar nematote specialia COVID-19 žyma pažymėto audito ar kito vertinimo, reaguodami į situaciją jau atliekamų auditų apimtimis vertiname ir šių dienų aktualijas, analizuojame valstybės priimtus sprendimus, veiksmų planus, esame atlikę preliminarą analizę, kokiais klausimais galėtume papildyti vykdomus finansinius ir veiklos auditus, kitus vertinimus.

Prisistatydamas jums akcentavau: *ex ante* vertinimai yra svarbus žingsnis į priekį, tačiau kartu didelis iššūkis visai audito bendruomenei, todėl priimsime gerai pasvertus sprendimus prieš imdamiesi konkrečių temų, įvertinsime galimybes surinkti tinkamus ir pakankamus įrodymus, spręsim, kokio pobūdžio darbai, pažymėti COVID-19 žyma, galėtų papildyti mūsų veiklos planą ir kaip greitai galėtume pateikti rezultatus.

Čia dar kartą pabrėžiu ir atkreipsiu jūsų dėmesį, kad kiekviena metinio veiklos plano korekcija reikalauja sprendimų atsisakyti pratęsti ar nukelti suplanuotus auditus ir vertinimus, kurie jau turi įdirbį ir pradinius rezultatus, o kartu jau yra suformavę tam tikrą lūkestį tiek audituojamiems, tiek visuomenei, tiek sprendimų priėmėjams.

Šeštas klausimas. „Ar numatytas šio ateities ekonominio plano įgyvendinimo laikotarpis – vos 18 mėnesių – yra optimalus, pagrįstas ir ar skubios investicijos duos didžiausią rezultatą? Ar skuba nėra skatinama, kad lėšos būtų nukreiptos į lengviausiai įsisavinamas sritis, tačiau nebūtinai nešančios didžiausią pridėtinę vertę?“

Kiekvienas planas turi trukmę, kuri priklauso nuo plano tikslų, priemonių ir skiriamų išteklių. „Ateities ekonomikos DNR“ plano tikslas yra sparčiai ir efektyviai investuoti į Lietuvos ekonomikos atsigavimą ir augimą, siekiant jį transformuoti į tvarią, inovatyvią ir aukštą pridėtinę vertę kuriančią ekonomiką.

Remdamasis projekcinio valdymo logika, turima ir vertintina strateginių priemonių valdymo gerąja praktika galėčiau manyti, kad 18 mėnesių yra pakankamas laiko tarpas, tačiau neišvengiamai kėlčiau klausimą, ar jis yra optimalus, pagrįstas ir ar skubios investicijos duos didžiausią rezultatą. Todėl svarbi ne tik plano trukmė, struktūra, tikslai ir priemonės, bet ne mažiau svarbi jo vieta visoje planavimo sistemoje, plano derėjimo su kitais planais, taip pat ir investicijų sukur-

tos vertės panaudojimas aukštesniems tikslams pasiekti. Svarbu, kad planai tarpusavyje derėtų ir nebūtų tik atskirų sričių pageidavimų suma.

Dar keli aspektai dėl rizikos, į kurią, manau, verta atkreipti dėmesį. Už planavimą ir planų įgyvendinimą atsakingų institucijų gebėjimas koordinuoti tarpusavio veiksmus, ištekliai ir kompetencijos planus įgyvendinančių institucijų tinkama planų įgyvendinimo stebėseną, atsiskaitymas ir prireikus tikslų ir priemonių koregavimas. Vyriausybės parengtame Ilgalaikių investicijų ekonomikos skatinimo plane numatytos investavimo kryptys ir sritys nuo švietimo iki klimato kaitos – tos pačios, apie kurias diskutuojama ir į kurias investuojama metai iš metų. O aukščiausioji audito institucija yra pasakiusi, jog stokojama aiškesnių visų valstybės investicijų sąsajų ir kryptių, o jų planavimas nepakankamai sistemingas, ne už visas investicijas tinkamai atsiskaitoma. Audituodami valstybės investicijų programą matėme, kad atsiskaitant už jos vykdymą nebuvo nurodoma investicijų projektų gauta nauda, jų ilgesnis poveikis ir įtaka valstybės prioritetų įgyvendinimui.

Septintas klausimas. „Kaip vertinate, kad plane kol kas nėra iškelti rezultatų ir poveikio rodikliai, kurie yra būtina sąlyga siekiant atlikti stebėseną bei suprasti investicijų įgyvendinimo sėkmę?“

Pamatinis biudžeto valdymo, kaip ir bet kurios kitos veiklos valdymo, komponentas yra ne tik tikslų ir uždavinių, bet ir rodiklių, kuriais bus matuojami veiklos rezultatai, nustatymas. Tai akcentuoja ir EBPO, ir veiklos valdymo ekspertai, esame tai konstatavę aukščiausiosios audito institucijos atliktame biudžeto valdymo brandos vertinime.

Suprantame, kad pasaulyje ir Lietuvoje susiklostė išskirtinės aplinkybės, veiksmų turime imtis nedelsiant, tačiau nustatę, ką planuojame pasiekti išleidę milijardines nacionalinių lėšų ir mus pasiekiančių Europos Sąjungos fondų sumas ir kokiomis konkrečiomis priemonėmis to sieksime, rizikuojame išleisti pinigus ir likti, kur esame, arba judėti ne ta kryptimi, neužtikrindami skolinų lėšų investavimo gražos ir neišsprędami dėl pandemijos pasekmių likusių socialinių, ekonominių problemų. Uždavinys igausti dar naujų atspalvių ir neabejotino sudėtingumo, kai teks spręsti Lietuvą pasiekus Europos Sąjungos fondų investicijoms, skirtoms pandemijos neigiamoms pasekmėms mažinti, jų planuojama apimtis bus ne mažesnė nei nacionalinė šiai problemai spręsti lėšų suma. Turime būti pasirengę efektyviai, racionaliai ir pragmatiškai investuoti šias lėšas.

Aštuntas klausimas. „Valstybės kontrolė yra vertinusi Vyriausybės ataskaitų turinį ir formą. Kokia informacija atspindima, kokios trūksta ir kokios reikėtų? Daug dėmesio skirta, kad Vyriausybė ataskaitoje pateiktų išsamią informaciją apie nepasiektus rodiklius. Skelbėte, kad 2018 metų Vyriausybės ataskaitoje neatskleista informacija sudarė 40 %. Gal jau nagrinėjote, kiek ir kokios informacijos Vyriausybė nutylėjo ataskaitoje už 2019 metus? Kaip, jūsų manymu, dar turėtų keistis Vyriausybės ataskaitų turinys, kad visuomenė būtų išsamiau ir tiksliau informuojama, o ne užsiverčiama savigyra?“

2016 metais iškėlėme ir Vyriausybės atsiskaitymo už rezultatus problemas ir pateikėme rekomendacijas dėl jų sprendimo būdo. Vertintos 2014 ir 2015 metų Vyriausybės veiklos ataskaitos. 2019 metų pabaigoje įvertinta 2018 metų Vyriausybės ataskaita. 2020 metų Vyriausybės ataskaitos nevertinome.

Paskutinio vertinimo metu nustatyti trūkumai, dėl kurių Vyriausybės veiklos ataskaitai teikiama duomenys yra nepakankami, siekiant objektyviai įvertinti, kaip įgyvendinti planuoti tikslai ir uždaviniai. Konstatavome, kad joje trūko informacijos apie problemines sritis, beveik pusė vėluojančių veiksmų arba informacija apie dalį nepasiektų rodiklių pateikiama taip, kad nebūtų matoma, jog vėluojama ar rodiklis nepasiektas.

Trūko informacijos apie veiklos rezultatų naudą šalies ekonominei, socialinei situacijai ar tikslinėms visuomenės grupėms, įgyvendinant Vyriausybės veiklos prioritetus ir kryptis. Tokia informacija pateikiama tik kalbant apie pavienes priemones.

Taip pat trūko rezultatų sąsajų su panaudotomis lėšomis, ataskaitoje nebuvo apibendrintos informacijos apie lėšų panaudojimą, Vyriausybės veiklos prioritetus ir kryptis. Tik pavieniais atvejais pateikiama informacija apie darbui ir veiksmui panaudotas lėšas.

Tačiau fiksavome ir teigiamų pokyčių. 2018 metų veiklos ataskaitoje pagerėjo informacijos apie siektinų Vyriausybės tikslų įgyvendinimą atsekamumas. Veiklos rezultatai pateikiami pagal

Vyriausybės veiklos prioritetus ir kryptis, taip pat, kaip jie planuojami Vyriausybės programos priemonių plane. Mažėja neatskleistos informacijos kiekis.

Manome, kad problemą padėtų išspręsti Vyriausybės veiklos ataskaitos tikslaus turinio nustatymas, kokia informacija ir kokia apimtimi turi būti pateikiama privalomai. Vyriausybės veiklos ataskaitą galėtų lydėti išsami informacija apie Vyriausybės programos įgyvendinimo rezultatus. Dar viena atsiskaitymo už Vyriausybės veiklos ataskaitą tobulinimo kryptis – už veiklą ir panaudotas lėšas atsiskaityti vienu metu. Šią problemą Vyriausybė su jūsų pagalba sprendžia, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo projektas jau svarstomas Seimo komitetuose.

Gerbiami Seimo nariai, Gerbiamas Seimo Pirmininke, savo ruožtu noriu padėkoti už kvietimą ir suteiktą galimybę tiesiogiai atsakyti į jūsų klausimus šioje tribūnoje. Ačiū už skirtą laiką ir jūsų dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkojame už pateiktus raštiškus atsakymus. Gerbiami kolegos, pirmiausia klausia iniciatoriai. Pirmąjį kviečiu klausiti Seimo narį A. Butkevičių. Ruošiasi M. Majauskas.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiamas valstybės kontrolieriaus, labai išsamiai atsakėte į mūsų suformuluotus klausimus, bet aš norėčiau dar jūsų paklausti. Ar jūs, kaip institucija, numatote arba planuojate vertinti pandemijos suvaldymo sprendinius? Gal galėtumėte pasidalinti mintimis, kaip elgiasi kitos Europos Sąjungos audito institucijos, Europos Audito Rūmai? Ar galėtumėte dar papildomai atsakyti į šitą klausimą? Labai ačiū.

M. MACIJASKAS. Taip, žinoma. Kaip elgiasi kitos aukščiausios audito institucijos ir Audito Rūmai? Kaip tik praėjusį ketvirtadienį turėjome nuotolinę konferenciją, jos metu Jungtinių Amerikos Valstijų, Jungtinės Karalystės ir Suomijos aukščiausių audito institucijų vadovai pasidalino savo praktika, kaip ir ką jie daro. Žinoma, kiekvienoje šalyje situacija yra labai skirtinga ir skirtingi tų šalių institucijų mandatai. Tačiau du ar trys dalykai, dėl kurių sutariama.

Pirmas dalykas, matyt, Valstybės kontrolė arba aukščiausios audito institucijos pačioje krizės pradžioje neturėtų kištis ir neturėtų trukdyti Vyriausybei ar kitoms institucijoms priimti vienokius ar kitokius sprendimus, tačiau nuolatos stebėti, vertinti ir analizuoti informaciją tam, kad, praėjus tam tikram kriziniam laikotarpiui, sugebėtų tinkamai reaguoti ir atsakyti į vienokius ar kitokius klausimus.

Kalbant apie ilgojo laikotarpio priemones, kaip galėtų elgtis aukščiausios audito institucijos, ką mes darome, žinoma, peržiūrimė savo metinį veiklos planą, tam tikrus jau pradėtus auditus ir baigiamus auditus. Vertiname, kiek ir kokių su COVID-19 susijusių klausimų galime įdėti tiek tam tikrų veiklų ir priimtų įsipareigojimų vykdymui vertinti, tiek ką galime padaryti ilguoju laikotarpiu. Šiandien tikriausiai negaliu atsakyti, ar tikrai turėsime vienokį ar kitokį vertinimą, susijusį su pandemijos priemonių įgyvendinimu, tačiau tikrai galiu patikinti, kad tam tikri klausimai, susiję su COVID-19, viename ar kitame audite atsiras.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys M. Majauskas. Ruošiasi I. Šimonytė.

M. MAJASKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas kontrolieriaus, daug čia dabar įvairiausių iniciatyvų kyla – valstybinės vaistinės, valstybinis bankas. Sakykite, koks jūsų požiūris į valstybės dalyvavimą bankų kapitale, valstybinės vaistinės, valstybinės maisto parduotuves ar, tarkime, valstybinę partiją? Kaip jūs vertinate tokius dalykus?

M. MACIJASKAS. Kiekvienas, matyt, mano atsakymas turi remtis tam tikrais audito įrodymais ir nenorėčiau kalbėti kaip institucijos vadovas savo asmeninę nuomonę, nes auditoriai, pateikdami vienokį ar kitokį vertinimą ar išvadą, dažniausiai atlieka išsamią ir gilią analizę. Šiuo atveju šiais klausimais atsakymo tiesioginio neturiu, tačiau galime pasimokyti ir pažiūrėti, kaip mums sekasi valdyti jau esamas ir turimas valstybės įmones, savivaldybių įmones. Tikriausiai nepriklausomai nuo to, ar įsteigsime, ar neįsteigsime, galime tas išmoktas pamokas perkelti į naujai kuriamų ar galvojamų įkurti institucijų veiklas. Tai prieš priimdami vienokį ar kitokį sprendimą turėtume, matyt, pasidaryti išsamią galimybių analizę, įsivertinti kaštus ir naudą, kokią gausime priėmę vienokį ar kitokį sprendimą.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narė I. Šimonytė. Ruošiasi V. Poderys.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamas valstybės kontrolieriaus, ačiū jums už atsakymus. Norėčiau užduoti tokį klausimą. Šiandien turėjome progos susitikti

su Lietuvos banko valdybos pirmininku, kuris pristatė tam tikras išvalgas dėl ekonominės padėties, taip pat ir dėl ekonomikos skatinimo planų. Lietuvos bankas yra atlikęs vertinimą, kad įvairioms priemonėms, jeigu, žinoma, visos tos priemonės bus įgyvendintos, išleis maždaug tiek, kiek yra suplanuota, mūsų biudžeto deficitas padidėtų apie 5 procentinius punktus, tačiau teigiamas poveikis ekonomikai siektų maždaug 1,1 procentinio punkto. Tai mes už didelę skolą gauname santykinai nedaug geresnį rezultatą. Aš norėjau paklausti, ar jūsų institucija negalvotų atlikti kokio nors panašaus vertinimo tam, kad mes turėtume tiesiog daugiau įverčių ir daugiau duomenų, kuriuos galėtume tarpusavyje palyginti ir vertinti šių priemonių efektyvumą? Ačiū.

M. MACIJASKAS. Ačiū už klausimą. Kaip ir minėjau, šiuo metu išsamiai analizuojame įvairius Vyriausybės priimtus sprendimus ir vertiname tą situaciją, kurią turime šiandien, ir galvojame apie ar vertinimą, ar auditą, ar kokias nors kitokias priemones, kaip galėtume atliepti ir tinkamai pateikti informaciją jums, kaip Seimo nariams, ir visai visuomenei apie panaudojamų ir skirstomų lėšų efektyvumą, rezultatyvumą ir skaidrumą. Matyt, tam tikrus rezultatus ar mūsų sprendimus pamatysite liepos pradžioje.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys V. Poderys. Ruošiasi A. Vinkus.

V. PODERYS (MSNG). Dėkui, Pirmininke. Gerbiamas valstybės kontrolieriaus, atsakydamas apie jūsų vadovaujamos institucijos pastangas ir sprendimus, kad viešieji finansai Lietuvoje būtų naudojami racionaliai, minėjote įvairius nuveiktus darbus. Ar galėtumėte priminti, ar esate pateikę realių ir konkrečių teisinės sistemos ar negaluojančios visuomenės gyvenimo sričių gydymo receptų? Dėkui.

M. MACIJASKAS. Ačiū už klausimą. Matyt, jeigu pažiūrėtume į mūsų kiekvieną ataskaitą, tai kiekvienoje ataskaitoje rastume tam tikrų gal ne receptų, bet rekomendacijų, kaip ir ką Vyriausybė ar atskiros institucijos turėtų keisti. Pirmas dalykas, kuris, matyt, yra labai aktualus šiandien, yra Viešųjų pirkimų įstatymas ir Viešųjų pirkimų įstatymo procedūrų supaprastinimas, manau, tikrai būtų vienas iš tų žingsnių, kuris palengvintų lėšų panaudojimą ir efektyvesnį jų investavimą į tam tikrus dalykus.

Kalbant apie valstybės biudžeto valdymą, taip pat labai svarbus klausimas, tam tikrus dalykus esame išsake, kad turėtume pereiti prie trimečio valstybės biudžeto planavimo, tai suteiktų galimybę ilgesniu laikotarpiu susiplanuoti tam tikras lėšas, investicijas ir siektinus tikslus, ir priemones joms įgyvendinti, nesiorientuodami į trumpus vienų metų... o galbūt ir dar trumpesnes priemones.

Be abejonės, esame pateikę rekomendacijas dėl sveikatos sistemos, dėl švietimo sistemos. Dėl švietimo sistemos kokybės, mokymosi kokybės, tinklo pertvarkos ir panašiai. Tų rekomendacijų ir pasiūlymų yra tikrai begalė. Ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Vinkus. Ruošiasi A. Skardžius.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamas valstybės kontrolieriaus, skiriamas jūs Seime sulaukėte didelio Seimo narių palaikymo. Mes tikėjomės ir tikime pozityvių permainų jūsų institucijos veikloje. Kad ir kokia ji būtų gera, vis vien tobulinti galima. Norėčiau sužinoti, kokias permainas jūs ruošiatės įgyvendinti kontroliuodami sveikatos apsaugos sistemos darbą?

M. MACIJASKAS. Ačiū už klausimą. Šiandien negalėčiau tiksliai atsakyti į jūsų klausimą, bet kaip ir kiekviena viešojo sektoriaus sritis, taip ir sveikatos sritis yra po mūsų padidinamuoju stiklu. Stebime ir vertiname toje srityje veikiančias institucijas, priimamus sprendimus, ypač šiuo sudėtingu karantino laikotarpiu, kai medicinos įstaigoms tenka ypatingas ir dėmesys, ir spaudimas. Matyt, pasibaigus tam tikram spaudimui, planuosime tam tikrus auditus, žiūrėsime ir vertinsime, ką galime padaryti, kad pasimokytume iš esamos situacijos ir nutikus tokiai situacijai ateityje priimtume teisingus ir tinkamus sprendimus.

PIRMININKAS. Dar turi laiko paklausti Seimo narys J. Varžgalys.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiamas Seimo kontrolieriaus, tikrai ne jums šitas klausimas taikomas ir ne buvusiam jūsų kolegai A. Dulkiui.

Iš tikrųjų jūs, kaip tikrinanti institucija, savivaldybėje apie aštuonis mėnesius laiko atliekate auditą. Per tą laiką jūs sprendžiate daug klausimų. Man keistai atrodydavo jūsų pirmtakai: kai ką

nors surasdavo, kviesdavo administracijos direktorių ar merą su komanda į jūsų audito kompaniją, darydavo posėdį ir po to pasakydavo: mes jūsų medžiagą perduodame Specialiųjų tyrimų tarnybai arba Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai. Tada tuo klausimu užsiima STT, FNTT, tiria dvejus metus, paima daug medžiagos, nei mero, nei direktoriaus neapkaltina, niekas neatsiprašo.

Aš noriu jūsų paklausti, ar jūs irgi eisite tuo keliu staiga atiduodami medžiagą toms struktūroms? Manau, reikėtų išsiaiškinti vietoje, kas buvo, kaip buvo ir kas yra. Tikrai nei merai, nei direktoriai nėra nei vagys, nei žulikai.

M. MACIJASKAS. Ačiū už klausimą. Kaip ir minėjote, klausimas buvo apie savivaldybių kontrolierius, todėl negalėčiau galbūt tiksliai atsakyti už jų veiksmus. Savivaldybių kontrolieriai yra atskira institucija nuo Valstybės kontrolės. Bet noriu patikinti, kad kiekvieną auditą atlikdami vadovaujamės tarptautiniais audito standartais. Jeigu kyla tam tikrų abejonių arba rizikų, susijusių su nustatytais dalykais, matome sukčiavimo, apgaulingos apskaitos dalykų, jais nedelsdami pagal standartus turime pasidalinti su teisėsaugos institucijomis. Jeigu tokia situacija nutinka, taip ir elgiamės.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į klausimus, laikas baigėsi. Dėkojame valstybės kontrolieriui M. Macijauskui.

Toliau posėdžiui pirmininkauja Seimo Pirmininko pavaduotojas A. Nekrošius.

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Gerbiami kolegos, tęsiame posėdį. Antras klausimas – Seimo kontrolierių atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį). Kviečiame pirmąjį A. Normantą – Seimo kontrolierių, įstaigos vadovą. Prašau.

14.34 val.

**Seimo kontrolierių atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus
(pagal Seimo statuto 209 str.)**

A. NORMANTAS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, pirmiausia noriu padėkoti už galimybę pristatyti Seimo kontrolierių veiklą atsakant į jūsų klausimus, taip pat padėkoti Seimo Žmogaus teisių komitetui ir jo pirmininkui V. Simulikui už konstruktyvų bendradarbiavimą vykdant parlamentinę kontrolę.

Dabar atsakymai į klausimus. „Kokie yra teisės aktais reglamentuoti skundų nagrinėjimo terminai?“

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 18 straipsnyje nustatyti skundų ištyrimo terminai. Skundas turi būti ištirtas ir pareiškėjui atsakyta per tris mėnesius nuo skundo gavimo dienos, išskyrus atvejus, kai dėl skunde numatytų aplinkybių sudėtingumo, informacijos gausos ar skundžiamų veiksmų tęstinio pobūdžio skundo tyrimas yra pratęsiamas. Apie Seimo kontroleriaus sprendimą pratęsti skundo tyrimo terminą yra visais atvejais informuojamas pareiškėjas ir įstatyme numatyta, kad skundas turi būti ištirtas per įmanomai trumpiausią laiką.

Antras klausimas. „Ar yra nustatytas galutinis skundo išnagrinėjimo terminas?“

Čia šis klausimas yra susijęs su pirmu. Iš tikrųjų aš pakartosiu, kad yra terminas trys mėnesiai, išskyrus tuos mano paminėtus atvejus, kai dėl skunde nurodytų aplinkybių sudėtingumo, informacijos gausos ar skundžiamų veiksmų tęstinio pobūdžio būtina tyrimą pratęsti.

„Kiek 2019 metais kontrolieriai išnagrinėjo skundų?“

Kadangi mes atstovaujame Seimo kontrolierių įstaigai, aš – už valstybės institucijas, mano kolegė – už savivaldybes, tai ji pasisakys apie savo veiklos problemas. Valstybės institucijų srityje išnagrinėti 724 skundai.

„Kiek išnagrinėta skundų, kurių terminas viršijo tris mėnesius?“

Išnagrinėta septyni skundai, kurių terminas viršijo paminėtą terminą.

„Kiek 2019 metais išnagrinėjote skundų, kurių nagrinėjimas viršijo šešių mėnesių terminą?“

Išnagrinėta trys skundai, kurių nagrinėjimas viršijo šešių mėnesių terminą.

„Kiek kartų 2019 metais Seimo kontrolieriai taikė tarpininkavimo procedūrą?“

Seimo kontrolierius, atsakingas už valstybės institucijas... Išnagrinėti skundai, taikant tarpininkavimo principą, yra 448.

Septintas klausimas. „Kiek kartų 2019 metais taikyta tarpininkavimo procedūra nepasiekė rezultato ir buvo pradėta nagrinėti skundo nagrinėjimo procedūra? Kiek iš viso šiais atvejais užtruko laiko nuo skundo gavimo iki jo galutinio išnagrinėjimo?“

Noriu pabrėžti, kad rezultatas buvo pasiektas visais atvejais, tačiau buvo atvejų, kai tarpininkaujant į Seimo kontrolieriaus pateiktus siūlymus institucija nesureagavo ar netinkamai reagavo. Tokiais atvejais kontrolierius pradėjo tirti 11 skundų iš esmės. Šiuo atveju skundo tyrimas užtruko iki trijų mėnesių.

Aštuntas klausimas. „Ar visais atvejais taikant tarpininkavimo procedūrą yra gaunamas asmens, pateikusio skundą, sutikimas, kad skundas nebūtų nagrinėjamas iš esmės, bet būtų tarpininkauta?“

Visais atvejais taikant tarpininkavimo procedūrą yra gaunamas asmens, pateikusio skundą, sutikimas, prašant padėti jam išspręsti iškilusias problemas. Matydamas susidomėjimą ne tik Seimo kontrolierių darbo rezultatais, bet ir procedūromis, matau poreikį plačiau papasakoti apie Seimo kontrolierių naudojamus instrumentus užsibrėžtiems tikslams pasiekti. Vienas iš tokių instrumentų Seimo kontrolierių veikloje – tarpininkavimo institutas. Ši teisė numatyta Seimo kontrolierių įstatyme, pagal kurį Seimo kontrolieriai gali tarpininkauti siekdami, kad asmens problema būtų išspręsta gera valia.

Seimo kontrolierių teisė tarpininkauti tarp asmens ir kompetentingos jo problemas spręsti institucijos yra tradicinė ombudsmeno teisė, įgyvendinama visame pasaulyje. Maža to, 2019 m. spalio 16 d. Europos Tarybos ministrų komiteto priimtoje rekomendacijoje dėl ombudsmenų veiklos, kurioje formuluojami ombudsmenų institucijos raidos principai, kuriems pritarė ir mūsų Seimas, valstybėms narėms, be kita ko, buvo rekomenduota užtikrinti, kad ombudsmenams suteikti įgaliojimai nagrinėti skundą leistų imtis įvairių veiksmų, įskaitant ir tarpininkavimą.

Tarpininkavimo taikymo pagrindas yra įtvirtintas Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 6 punkte, kuriame nustatyta, kad Seimo kontrolierius priima sprendimą atsakyti nagrinėti skundą, jeigu padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje. Taigi tokiu atveju Seimo kontrolierius kreipiasi į instituciją, kompetentingą spręsti asmens skunde nurodytus klausimus, ir, kaip tai numatyta Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 21 punkte, teikia rekomendacijas šioms institucijoms dėl viešojo administravimo gerinimo.

Gerbiami Seimo nariai, norėčiau atkreipti dėmesį ir pabrėžti, kad Seimo kontrolierių taikomas tarpininkavimo institutas nėra asmens skundo persiuntimas skundžiamam pareigūnui nagrinėti. Visais atvejais tarpininkaudamas Seimo kontrolierius kreipiasi į aukštesnį pagal pavaldumą pareigūną ir (arba) instituciją, kuri veikdama Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintu subsidiarumo principo pagrindu, siekdama pagerinti savo ar pavaldžių institucijų veiklą bei įgalindama savikontrolės mechanizmus dažniausiai sėkmingai sprendžia konkrečias konkretaus asmens problemas.

Akcentuotina, kad Seimo kontrolieriai įvertina iš institucijų gautą informaciją apie tarpininkaujant pateiktą rekomendaciją įgyvendinimą. Jeigu taikant tarpininkavimo procedūrą problema neišsprendžiama, o rekomendacijos nevykdomos, skundas tiriamas iš esmės. Čia dar norėčiau akcentuoti, kad visais atvejais, tiek ir tarpininkaujant, šitos rekomendacijos yra kontroliuojamos, kol jos bus įgyvendinamos.

Įvertinus tarpininkavimo instituto taikymo Seimo kontrolierių darbo praktikoje rezultatus, akivaizdžiai matyti, kad tokia pagreitinta skundų tyrimo procedūra yra pasiteisinusi. Tyrimai pradami tik dėl 1 % skundų, dėl kurių piliečiai vėl kreipiasi į Seimo kontrolierius.

Pažymėtina, kad taikant tarpininkavimo procedūrą sudaromos sąlygos gerokai sutrumpinti skundų tyrimo laiką, pareikšti jiems aktualius klausimus išspręsti per vieną arba pusantro mėnesio bei skirti daugiau dėmesio sudėtingiems ir didelei visuomenės daliai aktualiems skundams nagrinėti.

Kiek 2019 metais Seimo kontrolieriai pradėjo tyrimų savo iniciatyva? Asmeniškai aš pereinamais metais pradėjau ir išnagrinėjau 13 tyrimų savo iniciatyva, be to, septyni iš jų buvo dėl esminių žmogaus teisių problemų Lietuvoje. Paminėsiu tik keletą.

Tyrimas benamystės srityje. Išnagrinėję egzistuojantį teisinį reguliavimą ir iškilusias problemas bei strateginius dokumentus, įvertinome, kokios problemos yra šitoje srityje ir kaip jas spręsti.

Akcentas toks – būtų suteikimas nėra esminė benamystės problemos sprendimo esmė. Galutinių duomenų neturime, kadangi kitas surašymas bus 2021 metais. Atliktas tyrimas dėl socialinės globos įstaigų darbuotojų profesinio rengimo ir kompetencijos tobulinimo parodė, kad ne į visas mokyimo programas yra įtrauktos su žmogaus teisių apsaugos (...) susijusios temos. Čia mes kalbėjome su Žmogaus teisių komitetu ir, matyt, gerbiame Seimo nariai, reikėtų viso Seimo pagalbos.

Mintis yra tokia – laikas pradėti keisti požiūrį į žmogaus teisių mokymą, tai yra nuo darželio iki aukštosios mokyklos. O dabar, atlikdami savo tyrimus, matome, kad apskritai nėra jokio suvokimo apie žmogaus teises. Paanalizavus aukštųjų mokyklų programas, pagal kurias rengiami socialiniai darbuotojai... jose apskritai tų programų nėra.

Savo iniciatyva buvo atliktas tyrimas ir, matyt, gerbiame Seimo nariai, teko ir jums girdėti...

PIRMININKAS. Gerbiame pranešėjau, šiek tiek trumpinkite pasisakymą, nes jau laikas baigiasi.

A. NORMANTAS. ...kurio metu buvo vertinama Valstybės saugumo departamento veikla bei vidaus kontrolę reglamentuojančių teisės aktų atitikimas žmogaus teisių ir laisvių apsaugos standartams.

Dar vienas išskirtinis tyrimas buvo dėl perteklinės fizinės prievartos naudojimo policijos ir kitų specialiųjų institucijų veikloje.

Čia paminėjau pagrindines, galima kalbėti ir apie kitas, bet čia yra tokios svarbiausios, kurios sulaukė ir visuomenės susidomėjimo, ir politikų susidomėjimo, kai buvo pateikta rekomendacija Vyriausybei, sudaryta darbo grupė dėl saugumo įstatymo pakeitimo.

Dešimtas klausimas. „Kiek Seimo kontrolieriai pradėjo tyrimų savo iniciatyva, atsižvelgiant į gautus pranešimus ir skundus? Pagal kokius kriterijus Seimo kontrolieriai priima sprendimą, ar pradėti tyrimą savo iniciatyva remiantis gauta informacija?“

Noriu atkreipti dėmesį, kad pagal Seimo kontrolierių įstatymo 13 straipsnio 3 dalį, nustatęs galimai pažeistų žmogaus teisių ir laisvių požymių iš visuomenės informavimo priemonių bei iš kitų šaltinių, Seimo kontrolierius gali pradėti tyrimus savo iniciatyva. Priimdami sprendimus Seimo kontrolieriai vadovaujasi Seimo kontrolierių įstatyme numatytais pagarbos žmogui ir valstybei principais. Seimo kontrolieriai, vadovaudamiesi konstitucine nuostata, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, siekia užtikrinti kiekvieno asmens teisę į gerą viešąjį administravimą. Veiklos laisvės ir savarankiškumo, teisėtumo, nešališkumo ir teisingumo, proporcingumo ir viešumo.

Vienulištas klausimas: „Kiek 2019 metais kiekvienas Seimo kontrolierius pradėjo tyrimų savo iniciatyva?“

Šis klausimas atkartoja devintą klausimą, apie kurį aš jau kalbėjau.

Dvyliktas klausimas susijęs su Seimo... mano kolege gerbiama M. Vainiute, ji plačiau pristatys problemas savivaldos srityje.

Tryliktas klausimas: „Kiek kartų 2019 metais Seimo kontrolieriai teikė pasiūlymus dėl teisės aktų tobulinimo, ištyrę skundus ir atlikę tyrimus savo iniciatyva? Kaip šie pasiūlymai buvo įgyvendinti?“

Savo metinėje ataskaitoje mes pažymėjome, kad buvo pateikti 32 siūlymai dėl teisės aktų tobulinimo, pakeitimo. Bet noriu atkreipti dėmesį, kad teisinio reguliavimo stabilumas yra konstitucinė vertybė, siūlome keisti arba tobulinti teisės aktus tik išskirtiniais atvejais, jeigu tai būtina norint užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių apsaugą. Ir...

PIRMININKAS. Jau laikas į pabaigą, gerbiame kolega.

A. NORMANTAS. Pabaigai noriu pasakyti, kalbant apie rekomendacijų įgyvendinimą, turime pasidžiaugti, kad šis rekomendacijų įgyvendinimo procentas, palyginti su kitų Europos valstybių ombudsmenų rodikliais, yra labai aukštas. Bendras įgyvendinimo procesas yra 95 %. Ačiū, gerbiame Seimo nariai, už išklausymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Galite grįžti į savo vietą.

Dabar į tribūną pakviesiu Seimo kontrolierę M. Vainiutę. Ji atsakys į kitus klausimus, o paskui Seimo nariai užduos klausimus kiekvienam atskirai. Prašom. Jums iki dešimties minučių.

M. VAINIUTĖ. Laba diena, gerbiame Seimo nariai, gerbiame Seimo Pirmininke. Aš taip pat savo ruožtu norėčiau nuoširdžiai padėkoti už suteiktą galimybę pasisakyti mūsų darbo klausimais, tai yra šiuo atveju aš esu Seimo kontrolierė, atsakinga už savivaldybių veiklą. Iš esmės mano kolega, įstaigos vadovas A. Normantas į daugelį klausimų atsakė. Kai kurie klausimai kar-

tojasi, taigi aš pamaniau, taupant laiką, gal būtų tikslinga visus tuos klausimus, kurių yra trylika, šiek tiek sugrupuoti į tam tikras grupes ir tada koncentruotis į tuos klausimus, kas galbūt nebuvo paminėta.

Pirmoji klausimų grupė, manyčiau, nuo pirmojo iki penktojo klausimo yra susijusi su skundų nagrinėjimo terminais ir skundų nagrinėjimo statistika. Čia jau buvo paminėta, kad skundo nagrinėjimo terminai yra nustatyti įstatyme, buvo minėtas trijų mėnesių terminas, jis išimtiniais atvejais gali būti pratęstas. Tačiau dar norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kas nebuvo, mano supratimu, paminėta, – taip pat Seimo kontrolierių įstatymas nustato septynių dienų terminą, per kurį turi būti apsisprendžiama, kitaip sakant, ar skundas bus tiriamas iš esmės, ar bus atsisakyta nagrinėti skundą, šiuo atveju taip pat čia buvo plačiai pristatytas tarpininkavimo institutas. Taip pat taikant tarpininkavimo institutą galioja septynių dienų terminas. Tokiu atveju reikia priimti sprendimą, kaip tas skundas bus tiriamas.

Dar dėl nagrinėjamų skundų. Šiuo atveju dėl savivaldybių veiklos skundų mes gauname mažiau, praeitais metais išnagrinėjome kartu su patarėjais 307 skundus. Nagrinėjant, aišku, priimamas vienas iš trijų sprendimų. Tai gali būti skundas arba jo dalis pripažinta pagrįsta, gali būti skundas arba jo dalis atmesta, pripažinta nepagrįsta ar gali būti skundo tyrimas nutrauktas.

Čia taip pat, dar šiek tiek ir užbėgant įvykiams už akių, buvo minėtas tarpininkavimo institutas. Tiesiog, skaitant patį įstatymą, noriu atkreipti dėmesį, kad būtent 22 straipsnio 3 dalis ir mini tarpininkavimo institutą, kuris yra nepamínėtas kitame minėtame straipsnyje, nes jeigu skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu įvyksta skundžiamos aplinkybės arba tarpininkaujant Seimo kontrolieriui skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo atvejais. Iš esmės norėčiau dar pabrėžti, kad ir praeitais metais daugiau nei pusė skundų, tai yra 54 %, dėl savivaldybių institucijų ir įstaigų jų pareigūnų veiklos pripažinti pagrįstais. Lyginant su praeitais metais, tas procentas yra mažesnis, nes praeitais metais buvo 60 %, 13 % atmetų ir dėl 33 % tyrimas buvo nutrauktas.

Atskiri du klausimai. Klausia mūsų, kuriais atvejais skundai buvo nagrinėti viršijant tą minėtą trijų mėnesių terminą. Tai dėl savivaldybių veiklos tie atvejai buvo trys. Iš esmės netgi labai detaliai paskaičiuojant, koks tas terminas buvo, tai vienu atveju – keturi mėnesiai, vienu mėnesiu daugiau, bet tikrai tokie atvejai yra labai išskirtiniai. Pavyzdžiui, pateikiu kaip vieną iš pavyzdžių. Buvo skundas dėl bendrojo naudojimo daugiabučių namų administratorių veiklos priežiūros. Tokiu atveju mūsų institucija kreipėsi į Teisingumo ministeriją, į Aplinkos ministeriją ir abi ministerijos pateikė skirtingą vertinimą, ar reikia keisti teisės aktus. Sakykime, dėl tokių priežasčių, netgi dėl ministerijų pozicijos nesutarimo buvo iš esmės tas procedūrų ratas užsuktas dar kartą ir atitinkamai tie terminai pratęsti. Kiti du atvejai – dėl daugiabučių priežiūros ir veiklos. Šiuo atveju buvo tiriama vieno bendrijos pirmininko veikla, tikrinama, tai taip pat terminas yra keturi mėnesiai 20 dienų skaičiuojant. Dar vienas yra dėl pastatyto kelio ženklinimo, kitaip sakant, kelių priežiūros klausimai ir čia taip pat būtų keturi mėnesiai 12 dienų.

Dėl šešių mėnesių. Buvo nagrinėtas vienas skundas, iš tikrųjų labai sudėtingas skundas, aš turiu jį patį ir atsinešusi. Iš tikrųjų atliktas labai didelis darbas, nes problema buvo susijusi su kelių priežiūra. Tikrai išspręstas globalus klausimas, nes ten buvo susiję su valstybinės žemės pasisavinimu tam tikriems privatiems asmenims ir reikėjo tą klausimą labai atsakingai spręsti. Atliktas tyrimas ir, manau, šiuo atveju... aišku, stengiamasi tų terminų nepažeisti, bet situacija tikrai buvo... Manyčiau, labai prasmingas tas tyrimas.

Kita klausimų grupė, tai yra šeštas, septintas, aštuntas, yra susijusi su tarpininkavimo procedūra. Kaip jau minėjau, kolega labai gražiai atskleidė šio instituto esmę, aš taip pat jau šiek tiek paminėjau apie tai. Kalbant apie mano veiklos sritį, tai buvo taikyta šita procedūra 203 kartus, jeigu daugiausiai dėl kokių savivaldybių, tai Vilniaus miesto – 81, Kauno – 22, Klaipėdos miesto – 10, Šiaulių miesto ir rajono – 9. Turime pasakyti, kad dar 17 kartų pažeidėjai kreipėsi pakartotinai, tik trys tyrimai buvo atlikti ir 14 atvejų atsisakyta. Kaip buvo minėta, iš tikrųjų tas institutas yra labai efektyvus, manyčiau. Aš iš pradžių, asmeniškai turiu pasakyti, kad irgi šiek tiek skeptiškai žiūrėjau į tai, tačiau tikrai tikslas yra pasiekiamas, teikiamos rekomendacijos ir taikant tą minėtą subsidiarumo principą, kuris nustatytas Viešojo administravimo įstatyme, rezultatai yra tikrai tinkamai pasiekiami. Kaip mes minėjome, svarbiausias yra rezultatas, ko pasiekama.

Toliau kita klausimo grupė dėl tyrimų savo iniciatyva. Jeigu klausiama, kokiais pagrindais, kokiais atvejais Seimo kontrolieriai pradeda tyrimus savo iniciatyva, tai iš tikrųjų labai daug ir tie patys esminiai klausimai yra nustatyti ir pačiame Seimo kontrolierių įstatyme. Na, gal keletą pavyzdžių būtų galima paminėti. Pavyzdžiui, dėl Seimo kontrolierių pažymų viešinimo. Tik pradėjusi veiklą kaip Seimo kontrolierė, apsilankiau pirmiausia Vilniaus miesto savivaldybėje ir ten tarp kitų klausimų buvo aptartas klausimas, kad savivaldybėje nėra skelbiamos Seimo kontrolierių pažymos. Kitaip sakant, nėra viešinamos. Buvome atlikę savo tyrimą. Tikrai, mūsų supratimu, tai yra svarbu, nes tai nustatyta Seimo kontrolierių įstatyme. Kita vertus, teisė žinoti informaciją.

Galbūt kitas atvejis, kai atliekame, pavyzdžiui, pagal tam tikrose žiniasklaidos priemonėse pateiktus reportažus. Tarkim, buvo reportažas televizijoje dėl to, kad namo butų savininkai stebėjosi gautomis sąskaitomis už namo administravimą ar atliktus namo remonto darbus. Taip pat šituo atveju buvo atliktas tyrimas Kauno miesto savivaldybėje. Nors tyrimas nutrauktas, tačiau savivaldybei buvo pateikta tam tikros reikšmingos informacijos, pavyzdžiui, dėl gyventojų informavimo ir kitų dalykų.

Dėl techninių eismo reguliavimo priemonių priežiūros. Kadangi kai kurios savivaldybės savavališkai naudoja tam tikras priemones, sakykim, užraktus, stulpus, atitvarus ir kitus montuoja, taigi šitas klausimas taip pat buvo išspręstas. Šiuo atveju buvo kreiptasi į Vyriausybę. Per visus etapus, galbūt čia visko detalai neatskleisiu, nes tyrimas didžiulis.

Dar norėčiau paminėti vieną taip pat kompleksinį tyrimą dėl žemės grąžinimo. Čia taip pat pirmiausia buvo pačioje savivaldybėje... tai yra pas mus pradėtas tyrimas dėl Vilniaus ir Palangos miestuose esančios žemės grąžinimo, tačiau dalyvaujant Vyriausybės surengtame pasitarime, išklausius aplinkybes, tas tyrimas buvo praplėstas ir pradėjome tyrimą Kauno miesto savivaldybėje, taip pat Alytaus miesto. Šitie procesai tęsiasi. Aišku, esame kai ką atlikę, bet tiesiog dėl laiko stokos čia labai detalai tų visų procedūrų neatskleisime.

Dabar dėl tyrimų savo iniciatyva mes kaip ir minėjome. Tų atvejų, kaip sakiau, buvo trys ir keturi.

Ypatingas klausimas galbūt iš mano srities, ką ir kolega paminėjo, tai yra dėl savivaldybių veiklos, ką mes čia galėtume paminėti, kokia statistika ir kokie klausimai. Turėčiau pasakyti, kad...

PIRMININKAS. Jau laikas prie pabaigos!

M. VAINIUTĖ. ...pagrindinė informacija, aišku, yra pateikta mūsų Seimo kontrolierių ataskaitoje.

PIRMININKAS. Gerbiama pranešėja...

M. VAINIUTĖ. Taip, taip, aš atsiprašau. Aš tik sekundėlę.

PIRMININKAS. ...jeigu kuriam iš Seimo narių kils klausimų, atsakysite.

M. VAINIUTĖ. Viską turime. Atsiprašau. Tiesiog atskleidžiant atskirų savivaldybių, kiek yra gauta, skaičių, tai dėl Vilniaus miesto savivaldybės yra gauti 134 skundai, dėl Kauno miesto – 49, Šiaulių miesto – 19, Klaipėdos miesto – 15, Šiaulių rajono – 13, Panevėžio – 11 ir atitinkamai skaičiai mažesni.

Dėl Vilniaus miesto iš esmės išnagrinėti 28 skundai, iš jų 54 % pripažinti pagrįstais, dėl Kauno miesto – 37 % pripažinti, dėl Šiaulių miesto – 45 %.

Dar būtų galima paminėti, kad iš esmės dideliu pagrįstais pripažintų skundų procentu išsiskyrė Trakų rajonas – 70, Panevėžio miesto ir kitos įstaigos.

Galbūt būtų verta paminėti taip pat kai kurias savivaldybes, dėl kurių skundų iš viso negauta. Pavyzdžiui, tai būtų Ignalinos rajono, Molėtų rajono, Pakruojo rajono, Pagėgių, Šilalės rajono, Vilkaviškio rajono savivaldybės ir joms pavaldžios įstaigos.

Taip pat prie šito klausimo klausiama, kokia yra skundų problematika. Galbūt pagrindines būtų galima paminėti – tai dėl komunalinių atliekų tvarkymo. Čia skundų yra pakankamai dideli skaičiai. Pavyzdžiui, Vilniaus miesto – 26, Vilniaus rajono – 4, Kauno miesto – 3 ir atitinkamai mažėja. Šios dienos kontekste galima pasakyti, kad tie klausimai yra, pavyzdžiui, dėl rinkliavų dydžio. Šiandien, kiek mes žinome, domėjomės, šitas klausimas kaip tik bus sprendžiamas. Įsiskaite į aiškinamąjį raštą pamatėme, kad tikrai yra paminėti ir būtent mūsų kelti klausimai, kad turėtų būti atsakingai šitas klausimas sprendžiamas.

Dėl ko daugiau? Pavyzdžiui, sprendžiant komunalinių atliekų klausimus – šis klausimų spektras yra pakankamai platus. Pavyzdžiui, dėl pusiau požeminių konteinerių aikštelių įrengimo šalia daugiabučių gyvenamųjų namų nederinimo su gyventojais, taip pat nesudarant galimybės patiems savarankiškai...

PIRMININKAS. Laikas.

M. VAINIUTĖ. ...šalinti savarankiškai... Aš tada neužbaigsiu, atsiprašau.

PIRMININKAS. Jeigu dar turite, pabaikite, bet jau...

M. VAINIUTĖ. Gal dar paskutinį vieną tokį esminį klausimą, kaip yra įgyvendinami teisės aktai. Tai yra tryliktas klausimas.

Tas įgyvendinimas yra labai įvairus. Vienas iš jų, sakykim, pavyzdžiui, yra derinami teisės aktai, žemesnės galios teisės aktai su aukštesnės galios teisės aktais, teikiami pasiūlymai dėl įstatymų tobulinimo, gal ir kiti, sakykim... Kadangi aš supratau, kad laiko nebeturiu.

PIRMININKAS. Dėkojame.

M. VAINIUTĖ. Labai ačiū dar syki jums visiems už dėmesį.

PIRMININKAS. Dabar jau galite grįžti į savo vietą.

M. VAINIUTĖ. Gerai, ačiū.

PIRMININKAS. Pirmumą turi Seimo nariai, kurie pasirašė po klausimais. Pirmasis klausia P. Urbšys. Ruošiasi G. Burokienė.

P. URBŠYS (MSNG). Taip, klausimas yra įstaigos vadovui Seimo kontrolieriui A. Normantui.

Trumpai, Seimo nariams tokia remarka, kodėl čia dabar varginame visus tais klausimais. Šis įstaigos vadovas vykdomos parlamentinės kontrolės metu pareiškė, kad būtent Seimo kontrolieriai nėra viešojo administravimo subjektai, ir kai buvo klausimas, kiek pas juos yra dabar skundų, kurie viršija trijų mėnesių... atsakė, kad pas juos nėra apibrėžti tiksliai skundų nagrinėjimo terminai. Jie stengiasi per trumpesnę laiką išnagrinėti, bet taip mes ir nesužinojome, o kiek yra pagal viršytus terminus. Kur jau kalba apie tarpininkavimą, tarpininkavimas yra šių terminų apėjimas.

Aš norėčiau paklausti įstaigos vadovo, ar jūs laikote, kad Seimo kontrolieriai yra atskaitinga Seimui institucija? Ir antras. Ar ji viešojo administravimo subjektas, kuris turi vadovautis viešojo administravimo subjektui nustatytais įstatymais?

A. NORMANTAS. Gerbiamas Seimo nary, ačiū už klausimą. Pradėsiu nuo pabaigos. Iš tikrųjų Seimo kontrolieriai nėra viešojo administravimo institucija. Jeigu mes... (*Balsai salėje*) Aš noriu atkreipti gerbiamų Seimo narių dėmesį, kad dar 2004 metais Konstitucinis Teismas yra pasakęs, vertindamas valstybės institucijų sistemą, paaiškino, kad yra įstatymų leidžiamoji, vykdomoji, teisminė valdžia ir yra tokios valstybės institucijos, kurios nėra priskiriamos nė vienai iš jų. Viena iš tokių yra Seimo kontrolieriai. Kartu noriu atkreipti dar gerbiamų Seimo narių dėmesį, kad ir vietoje Europoje yra tokia pat situacija. Taigi, aš tik galiu atsakyti Konstitucinio Teismo žodžiais.

Kai jūs klausiate apie skundų nagrinėjimą ir terminus, iš tikrųjų kai kuriose valstybėse apskritai nėra terminų. Seimo kontrolierių tikslas yra padėti žmogui. Viešojo administravimo institucijos tikslas yra nustatyti terminai, nes yra siejami dėl apskundimo tvarkos ir taip toliau.

PIRMININKAS. Klausia G. Burokienė. Prašau.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš išversiu Povilo klausimą gerbiamam kontrolieriui.

Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 28 straipsnis pagal viešojo administravimo sritis įpareigoja jus... įstatymo ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolę, administracinių paslaugų teikimą ir viešojo administravimo subjektų vidaus administravimą. Kurioje čia vietoje nėra viešasis administravimas?

Antra klausimo dalis. Norėčiau paklausti, kaip ten yra, ar Seimo narių grupė gali kreiptis į Seimo kontrolierių, ar negali, nes per parlamentinę kontrolę mes gavome tokį įdomų laišką iš jūsų, kad, deja, Seimo nariai negali kreiptis į Seimo kontrolierių.

A. NORMANTAS. Ačiū, gerbiama pirmininke, ačiū už klausimą. Iš tikrųjų jūs čia pacitavote 12 straipsnį, kokius skundus tiria Seimo kontrolieriai. Čia mes turėtume žiūrėti ir Konstituciją, ir Seimo kontrolierių įstatymą. Konstitucijoje yra pasakyta, kad piliečių skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo ir biurokratizmo tiria Seimo kontrolieriai. Pirma.

Antra, Seimo kontrolierių įstatyme yra numatyta, kad kreiptis į Seimo kontrolierius gali piliečiai, juridiniai asmenys. Taip pat atkreipsiu dėmesį į 13 straipsnio 2 dalį – Seimo kontrolierius taip pat tiria Seimo narių jam perduotus pareiškėjų skundus, kurie atitinka šio įstatymo 14 straipsnio reikalavimus. Taigi čia yra ir Konstitucijoje, ir įstatyme aiškiai suformuota nuostata, kad Seimo kontrolieriai, kaip institucija, gina žmogaus teises nuo blogo administravimo... Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, šiam klausimui laikas baigėsi. Dėl vedimo tvarkos – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamieji, man atrodo, mes tikrai be reikalo gaištame laiką, institucija, kuri įkurta, įrašyta Konstitucijoje, visiškai nereikalinga. Faktiškai nei vieno neapgynė ir neapgins. Seimo nariai, pagal jų išvadas, ne žmonės, jų nereikia ginti ir jų pareiškimų nereikia reguliuoti. Kiek priveista šitų institucijų, o Konstitucinis Teismas dar išaiškino, kad Seimas negali vertinti jų darbo. Tai kam čia mums klausytis, gaišti laiką?

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, priminsiu, kad šiek tiek vėluojame. Labai norite replikuoti? Labai trumpai. A. Salamakinas.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Kolegos, turbūt prieš 20 metų, kai buvo steigama ombudsmeno institucija, tada kažkiek diskutavome apie jų funkcijas, ką jie darys. Bet praėjus tiek metų pradėti naują diskusiją, kas yra ombudsmenas, atleiskite, man truputį nejauku darosi.

PIRMININKAS. Povilai, labai trumpai, jeigu gali. Ačiū.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiamieji, iš tikrųjų pagal Seimo kontrolierių institucijos veiklą sprendžia žmogus, apie mus visus, esančius čia, šioje salėje. Bet vyriausiasis įstaigos vadovas mano, kad jo institucija nėra atskaitinga Seimui, ir antra, kas svarbiausia, būtent ta institucija, kurios tikslas ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, savęs nelaiko viešojo administravimo subjektu. Kam šita institucija reikalinga su tokiu įstaigos vadovu? Ji dirba pati sau ir yra virš Seimo ir virš dangaus.

PIRMININKAS. Dėkojame. Baigiame replikas ir judame toliau.

15.13 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 11, 13, 19, 23, 24 ir 24¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4959, Administracinių nusižengimų kodekso 107, 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4960 (pateikimas)

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4959. Kviečiu į tribūną pranešėją viceministrę V. Augienę. Prašom. Kartu pristatys ir lydimuosius. Dėl vedimo tvarkos A. Mazuronis. Prašom.

A. MAZURONIS (MSNG). Labai dėkui. Gerbiamas posėdžio pirmininke, ryte susirinkęs Seimas patvirtino šios dienos posėdžių darbotvarkę, kur 1-8 klausimu – projektas Nr. XIIIIP-4471 – buvo patvirtintas Miškų įstatymo projekto pateikimas. Tai aš norėjau jūsų paklausti, kada planuojamas šito projekto pateikimas, nes pagal Statutą, jeigu klausimai nespėjami išnagrinėti rytiniame posėdyje, jie turėtų būti automatiškai perkelti į popietinį posėdį ir eiti prieš popietinės posėdžio darbotvarkės klausimus. Jeigu ne, tai tada tas klausimas šiandien, kaip suprantu, iš viso nebus pateikiamas.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, įprastai, kai viceministrai yra pakviesti tam tikru laiku, jiems suteikiama šiuo atveju pirmenybė...

A. MAZURONIS (MSNG). Ministras sėdi salėje.

PIRMININKAS. ...o paskui kiti klausimai eina iš eilės. Gerbiama viceministre, kviesiu į tribūną. J. Razma, prašom, per šoninį mikrofoną.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš pritariu tam, į ką atkreipė dėmesį kolega. Šiaip dėl jo minėto projekto buvo padaryta pateikimo pertrauka iki kito posėdžio. Kitas posėdis buvo ryte. Jeigu jau taip susiklostė, nespėjome, tai būkite geri, iš karto duokite popietiniame posėdyje, o ne stumdysite kažkur į galą. Gal ir patiems nepatogu jo turinį pateikti? Norite, kad kuo mažiau spaudos ir žmonių girdėtų? Kas čia yra? Ministras sėdi salėje ir kodėl iš eilės mes neiname?

PIRMININKAS. Mes ir einame pagal patvirtintą darbotvarkę. A. Salamakinas. Prašom.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Mielieji kolegos, posėdžio pirmininke, vienas kolega ryte prie manęs priėjo ir sakė: būk geras, tu neklausinėk ministrų dėl to įstatymo ir nepasisakyk prieš. Tai

gal man dabar prižadėti, kad aš neklausinėsiu, sėdėsiu ramiai, bet jūs pateikite šitą įstatymą. Ko jūs bijote? Jeigu įstatymas yra geras, nereikia bijoti, kad A. Salamakinas užduos klausimą. Aš tikrai žinau labai daug, nes praeitoje kadencijoje mes pusantrų metų tąsėmės su šiuo projektu iki tol, kol Prezidentė D. Grybauskaitė pasakė, kad baigtume priiminėti korumpuotus įstatymus. Tą įstatymą vėl atnešė į Seimą Vyriausybė. Tai jeigu bijote, kad šito paklausiu, aš klausiu dabar: ko jūs bijote, jei įstatymas yra geras?

PIRMININKAS. G. Burokienė. Prašom.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kadangi dėl miškų tik 1-9 klausimas, bet 1-7 klausimo taip pat nebuvo, viso strateginio valdymo, aš norėčiau sužinoti, kada jis bus?

PIRMININKAS. Taip, kadangi Violeta nesako kada... (*Šurmulyš salėje*) Iš esmės, žiūrėkite, kadangi aš jau įvardinau klausimą, tai po šio klausimo grįšime prie kitų, kurie buvo neapsvarstyti rytinėje darbotvarkėje. Galime pritarti? (*Balsai salėje*) Galime. Gerai.

Gerbiama viceministre, kviečiu į tribūną. Kartu ir lydimasis projektas.

V. AUGIENĖ. Gerbiamieji Seimo nariai, Seimo Pirmininke, noriu pateikti du įstatymų projektus, tai Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 11, 13, 19, 23, 24 ir 24¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Administracinių nusižengimų kodekso 107, 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Visų šių pakeitimų tikslas yra patikslinti Socialinių paslaugų įstatymo ir Administracinių nusižengimų kodekso nuostatas, siekiant tobulinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę ir jų priežiūros teisinį reguliavimą.

COVID-19 viruso plitimas Lietuvoje atskleidė, kad yra nelegalių paslaugų teikėjų, kai įstaigos teikia socialinę globą neturėdamos tam licencijos, ir asmenys nežino, ar įstaiga turi licencijas savo veiklai. Savivaldybės taip pat nežino jų teritorijoje veikiančių visų įstaigų, ar jos veikia legaliai, ar ne, todėl siūlome Socialinių paslaugų įstatyme nustatyti, kad visa informacija apie visus savivaldybėje esančius socialinių paslaugų teikėjus būtų skelbiama vienoje vietoje – savivaldybės interneto svetainėje. Socialinių paslaugų vadovai – kvalifikuoti, nuolat keliantys kvalifikaciją ir atestuojami, nes dirba su pažeidžiamiausiomis asmenų grupėmis. Taip pat siūlome griežtinti licencijų išdavimo sąlygas: licencijos išduodamos ne tik, kai atitinka nustatytus reikalavimus, bet ir jeigu metus iki kreipimosi nebuvo nustatyta, kad vertėsi nelegalia veikla, konkrečiai ši – nelegaliai teikė socialinę globą.

Taip pat savivaldybės, kurių teritorijoje veikė nelegali įstaiga kartu su savivaldybe, kurios siuntimu buvo apgyvendinti paslaugos gavėjai, ar savivaldybė, kurioje buvo paskutinė deklaruota asmens gyvenamoji vieta, pasirūpina reikalingų socialinių paslaugų teikimu ten esantiems gyventojams, nes pandemijos metu Klaipėdos atvejai dėl nelegalios veiklos hospiso parodė, kad trūksta aiškumo, kas turi pasirūpinti, kai toks faktas nustatomas.

Ir taip pat Administracinių nusižengimų kodekse siūlome dvigubai didinti baudas už nelegalią veiklą. Šiuo metu nuo 640 iki 2 tūkst. 800 eurų, tiksliau, siūlome nustatyti nuo 640 iki 2 tūkst. 800 eurų. Šiuo metu galioja reguliavimas nuo 320 iki 1 tūkst. 400, o praktika rodo, kad daugiausia būna paskiriama 160 – pusė tos sumos. Tokią sumą, dvigubą didinimą siūlome dėl to, kad vidutinė socialinės globos paslaugos kaina asmeniui yra gerokai didesnė negu minimali administracinė nuobauda už socialinės globos teikimą neturint licencijos ar nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų.

Na, ir taip pat suteikti Socialinių paslaugų priežiūros departamentui, pagrindinei įstaigai, kontroliuojančiai įstaigų veiklą, pradėti administracinio nusižengimo teiseną, tirti administracinius nusižengimus ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus. Pagal dabartinį reguliavimą, šiai įstaigai kartais nepakanka įgaliojimų renkant įrodymus apie vykdomą galimai neteisėtą veiklą, atsisakoma duoti dokumentus, parodymus, teikti informaciją, jie negali priversti liudininčių duoti parodymus arba nubausti už melagingą ir neteisėną informaciją. Labai greitai, trumpai tokia būtų šių pakeitimų esmė. Ir prašyčiau Seimo narių pritarti pakeitimams.

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjai. Pirmininkė klausia A. Sysas. Nėra. R. Popovienė. Prašau.

R. POPOVIENĖ (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama viceministre, norėjau paklausti jūsų apie teikiamą įstatymo projektą, kuris, aišku... tikrai ta situacija parodė, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir priežiūros departamentas vis dėlto negeba sužiūrėti įstaigų, kurioms suteikia li-

cencijas, ir mes tą labai gerai pamatėme. Bet situacija yra tokia, kad vis dėlto ir dėl socialinės globos, ir dėl licencijavimo atsakingas yra priežiūros departamentas, o dabar jūs teigiate, kad savivaldybės turės sužiūrėti visas įstaigas, kurios bus toje teritorijoje. Ar nėra numatyta vis dėlto, kad tos naujai įsisteigusios privačios ar kokios nors kitos įstaigos, kurioms licenciją suteikė priežiūros departamentas, irgi pačios turės kaip nors pranešti savivaldybei, kad vis dėlto jos tokios yra? Savivaldybėms tai iš tiesų yra labai didelė atsakomybė.

V. AUGIENĖ. Būtent taip ir yra numatyta. Aš galbūt nepaminėjau, bet Socialinių paslaugų įstatyme atsiranda nuostata, kad įstaigos privalo teikti duomenis ir išvardyti apie kainą, apie licencijos gavimą ar jos praradimą. Žodžiu, visą informaciją suvesti į informacinę sistemą SPIS. Iki šiol valstybinės įstaigos ir biudžetinės savivaldybių tai darė, tačiau privačios įstaigos neturėjo šitos prievolės tai daryti. Tai dabar, kad suvienodintume praktiką, savivaldybėms reikės tik gauti tą informaciją ir kreipti dėmesį, kas vyksta jų teritorijoje, bet prievolė pačioms įstaigoms bus įtvirtinta.

PIRMININKAS. Klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiama viceministre, įstatymo pakeitimais yra siekiama, kad būtų išvengta situacijų, kai apie asmenims šalių susitarimu teikiamas socialines paslaugas nežino nė viena institucija, tik socialinės globos įstaiga, ir niekas nežino, kad yra asmenų, kuriems būtina operatyviai užtikrinti socialinės globos tęstinumą, jei šios paslaugos nebeteikiamos. Suprantu, kad šis įstatymas liečia tik privačias globos įstaigas. Noriu paklausti, ar planuojama turėti ir registrą asmenų, kuriems globos paslaugas teikia artimieji ar pažįstami pagal susitarimus? Kaip savivaldybė ar kita institucija galėtų perimti asmens globą, pavyzdžiui, globėjo mirties atveju?

V. AUGIENĖ. Iš tikrųjų tai atskiras reguliavimas. Šiuo metu pataisų nėra, tačiau nustatant asmeniui globėją iš esmės situaciją visada nagrinėja teismas. Jeigu gaunama pranešimų, kad globėjas netinkamai vykdo savo pareigas globotinio atžvilgiu, tuomet taip pat turi teisę tiek bendruomenės nariai, tiek socialiniai darbuotojai, institucijų darbuotojai kreiptis į savivaldybę ir prašyti keisti globėją. Aišku, vis tiek sprendimai dėl globėjo keitimo bus teismo, bet tas pats pirmas signalas, aišku, turėtų būti į savivaldybę, kurios teritorijoje toks globėjas blogai atlieka savo pareigas, jeigu aš tiksliai atsakiau į jūsų klausimą.

PIRMININKAS. Toliau klausia R. J. Dagys. (*Balsas salėje*)

V. AUGIENĖ. Nesvarbu. Jeigu giminaitis, vis tiek išlieka prievolė užtikrinti tas paslaugas tinkamai ir neturi reikšmės, ar tai giminaitis, ar žmogus, ar kaimynas, ar kažkas iš bendruomenės tai geranoriškai teikia.

PIRMININKAS. Jums dar 20 sekundžių pridėjau.

R. J. DAGYS (MSNG). Labai ačiū, pirmininke. Gerbiama pranešėja, mano klausimas būtų susijęs su to viso jūsų... jei, tarkim, priimsime šitą paketą, įgyvendinimu. Dabar tos tvarkos, jūs pati pateikdama sakėte, kad yra labai įvairovė. Savivaldybės taiko įvairius kriterijus, bet tai yra realybė, kokią mes dabar turime. Aišku, kad kai kurios įstaigos jau dirba pagal visokias taisykles. Per kiek laiko, jūs įsivaizduojate, tos visos veikiančios įstaigos galėtų pereiti prie tokios vienodos tvarkos nesukeliant chaoso ir jų neuždarant perteklinai, nes kuriasi esant kitokioms sąlygoms?

V. AUGIENĖ. Aš manau, kad nuo kitų metų sausio 1 dienos tikrai galima priimti... kad galio-tų šitas įstatymas, nes išimtis straipsniui, kuriame kalbama apie... jeigu teikia nelegaliai, jau tada negalima gauti licencijos. Taigi šitas negalioja atgal, jeigu ir buvo kažkokių pažeidimų, tai šita nuostata atgal negalioja, tačiau per visus kitus metus jau galima arba neturėti tos nuobaudos ir gauti licenciją normaliai... Žodžiu, ta viena nuostata būtų nuo 2022 metų sausio.

PIRMININKAS. Klausia G. Vasiliauskas.

G. VASILIAUSKAS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiama viceministre, norėčiau jūsų paklausti, kokios tiksliai apimties informacija būtų pateikiama savivaldybės interneto svetainėje, kadangi gali kilti nesutapimų viešinant skirtingos apimties informaciją dėl keičiamo įstatymo 13 straipsnio 7 dalies ir keičiamo įstatymo 19 straipsnio 11 dalies? Numatytas skirtingas viešinamos informacijos turinys, nors pagal keičiamo įstatymo 19 straipsnio 11 dalį platesnio turinio viešinama informacija turi būti pateikta savivaldybei, kurios teritorijoje socialinių paslaugų įstaiga teikia paslaugas.

V. AUGIENĖ. Informacija, kurią įstaiga turėtų pateikti savivaldybei, pagrindinė informacija yra, kad ji teikia tokią globą, arba pradeda teikti, kad turi licenciją, kokia kaina. Ir šiaip jau dabar

yra tas reguliavimas toks, kad kiekvienos įstaigos svetainėje turėtų būti visa šita informacija – ir kaina nurodyta, ir paslaugos, kurios teikiamos, ko klientai gali tikėtis. Tikrai ne visos įstaigos sąžiningai tai atlieka. Netgi audito atliktas tyrimas apie paslaugų prieinamumą irgi parodė tai, kad savivaldybės tinklalapyje nėra konsoliduotos informacijos apie teikiamas paslaugas, taip pat ir globos paslaugas. Todėl į tą savo tinklalapį savivaldybės kviečiamos sudėti labai aiškia informacija, kuri rūpima klientui. Mes čia savo ruožtu, įgyvendindami dar tą Valstybės kontrolės audito rekomendaciją, ruošiame tokį bendrinį formatą, kaip galėtų... Čia neišskiriant konkrečiai šių įstaigų, bet kaip galėtų atrodyti prieinama, suprantama žmonėms ir randama informacija ne tik apie globą, bet ir apie gaunamas išmokas, nes tyrimas parodė, kad nėra lengva rasti. Jeigu atsakiau...

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Į mano klausimą jau atsakė. Ačiū.

PIRMININKAS. Tada K. Starkevičius. Ar klausite?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Atsisakau.

PIRMININKAS. Atsisakote. Gerbiama viceministre, daugiau klausimų nėra. Dėkojame jums.

V. AUGIENĖ. Ačiū.

PIRMININKAS. Ar dėl motyvų užsirašė?

A. Sysas – motyvai už. Nėra. Tuomet **R. J. Dagys** – už. Prašau.

R. J. DAGYS (*MSNG*). Gerbiama kolegos, tam tikra papildoma tvarka tikrai turėtų atsirasti. Tą įstatymą tikrai reikia nagrinėti labai kruopščiai, kartu turbūt neužmirštant to, kad mes vis dėlto turėtume daugiau galimybių pasitikėti pačiomis savivaldybėmis, kurios sprendžia tas problemas, kad nebūtų perteklinės reguliacijos. Bet iš tikrųjų tų standartų didesnis įvedimas turi būti, nes minimalūs reikalavimai turėtų eiti per visas įstaigas. Manau, Seimas, nagrinėdamas juos, tikrai ras sprendimus ir balansą tarp savivaldybių autonomiškumo ir centralizuotų reikalavimų.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – R. Popovienė.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Ačiū. Iš tiesų pritariu, kad šią problemą reikia spręsti. Ji iškilo būtent koronaviruso epidemijos metu, ministerija nesusiūrėjo šitos problemos. Bet kelias ir būdas spręsti, kad tai, ko dabar negebėjo ministerija, turi atlikti savivaldybės, tikrai kelia abejonių, nes iš tiesų savivaldybės tik dabar sužino, kad suteikė joms licenciją priežiūros departamentas, bet daugiau jokios informacijos negauna. Taigi, ar tai, kad savivaldybė dabar žinos, kad veikia jos teritorijoje institucija, tikrai užtikrins, kad ji veikia licencijuotai ir paslaugos teikiamos kokybiškai. Iš tiesų labai norisi, kad šitos įstatymo pataisos praktiškai veiktų taip, kad savivaldybės nebūtų perkrautos darbu, o paslaugų gavėjai būtų užtikrinti dėl kokybiškų paslaugų.

PIRMININKAS. Gerbiama kolegos, balsuojame dėl abiejų projektų po pateikimo.

Balsavo 93: už – 91, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Dėl pagrindinio įstatymo projekto kaip pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomų nėra siūloma. Toliau, dėl papildomo projekto kaip pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, o kaip papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Toliau dėl klausimo, kuris buvo prieš šį. Rytiniame posėdyje buvo nuspręsta taip (ištraukėme stenogramą): posėdžio pirmininkė pranešė, kad Strateginio valdymo įstatymo projektas Nr. XIII-4294(2) ir lydimieji projektai bus svarstomi vakariniame posėdyje po 2-9 darbotvarkės klausimo, o Miškų įstatymo projektas Nr. XIII-4471 – prie 2-16 klausimo. Taip buvo pasakyta rytinio posėdžio metu ir tam nebuvo prieštaraujančių.

15.34 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4977 (pateikimas)

Gerbiama kolegos, tęsiame. Darbotvarkės 2-4 klausimas – Sporto įstatymo Nr. I-1151 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4977. Kviečiu į tribūną ministrą A. Monkevičių, kuris mums pristatys šį projektą. Gerbiamas ministre! (*Balsas salėje: „Dėl vedimo tvarkos.“*)

A. Mazuronis. Prašau.

A. MAZURONIS (MSNG). Labai dėkui. Gerbiamas posėdžio pirmininke, ore jaučiu tvyrantį kažkokį gudravimo šiek tiek jausmą. Ką tik prieš tai jūs labai aiškiai pasakėte, kadangi paskelbtas klausimas, viceministrę kviečiame į tribūną ir paskui bus rytinio posėdžio klausimai: 1-7, kaip supratau, 1-8 ir kas ten likę toliau. Dabar jūs vėl viską keičiate ir vėl viską apverčiate aukštyrų kojomis. Tai gal galite ar jūs, ar Violeta, nežinau, čia pagal jūsų sakymą, kas čia tas darbotvarkės reguliuoja, kada bus klausimai iš rytinio posėdžio pateikiami čia, tribūnoje, labai aiškiai atsakyti.

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiama kolega pabandysiu atsakyti. Kadangi įprastai būdavo, ko ryte nespėjame, svarstome vakarinėje darbotvarkėje po visų klausimų, tačiau rytinio posėdžio pabaigoje buvo Seimo tuo metu posėdžio pirmininkės pasakymas dėl likusių įstatymų projektų, kada jie bus svarstomi, ir Seimas dėl to neprieštaravo.

Gerbiamas ministre, kviečiu į tribūną. Klausimą pristačiau. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas G. Kirkilas.

PIRMININKAS (G. KIRKILAS, LSDDF). G. Landsbergis. Prašom.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiamas pirmininke, iš tikrųjų noriu paantrinti A. Mazuroniu dėl to, kad klausimas buvo paskutiniu numeriu rytinėje darbotvarkėje ir jo perkėlimas į vakarinio posėdžio pabaigą yra galimas tik bendru Seimo sutarimu. Tokio sutarimo nebuvo, toks klausimas nebuvo svarstytas, darbotvarkė buvo patvirtinta. Taigi, mielieji kolegos, arba mes galime paprašyti pertraukų dėl visų būsimų klausimų, arba prašau grąžinti darbotvarkę į priekį. Čia dabar jūsų sprendimas. Jeigu mes sutariame žaisti pagal taisykles, tada galime. Jeigu ne, tada, gerbiamas ministre, frakcijos vardu aš prašau pertraukos dėl jūsų teikiamo klausimo. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Kolegos, klausimas dar nepradėtas teikti. *(Balsai salėje)* Gerai. Balsuojame. Frakcijos vardu prašoma pertraukos dėl projekto Nr. XIIIIP-4977. Kas palaiko, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Kuriam laikui prašote pertraukos?

Gerbiami kolegos, balsavo 94 Seimo nariai: už – 40, prieš – 32, susilaikė 22. Pertrauka iki kito posėdžio. Prašom.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų aš dar kartą labai geranoriškai prašau grąžinti klausimą pagal tai, kaip jis buvo darbotvarkėje. Yra ir ministras, tikrai nėra sudėtinga žengti penkis žingsnius į tribūną pristatyti tą klausimą. Ministras sutinka. Prašau nežaisti šių žaidimų, nes...

PIRMININKAS. T. Tomilinas. Tomai!

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Tai sutarta. Gerai, ačiū.

15.38 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4471 (pateikimo tęsinys)

PIRMININKAS. Taip, 1-8 klausimas. Prašom, ministre.

K. MAŽEIKI (LVŽSF). Tikrai nesuprantamas ir man dalykas, čia turbūt Statuto žinovai galėtų paaiškinti, kodėl čia taip įvyko. Bet iš tikrųjų noriu pristatyti Vyriausybės įstatymo projektą, kuris jau gerokai laiko pateiktas Seimui, pagaliau galiu jį pristatyti.

Iš tiesų yra keičiami Miškų įstatymo 2 ir 7 straipsniai ir būtent šio projekto tikslas yra padidinti valstybiniuose miškuose išgaunamos medienos teikiamą socialinę ir ekonominę naudą šaliai, kartu siekiant aprūpinti šalies pramonę žaliava, kaip tai numato Miškų įstatymo 1 straipsnis. Kadangi šalies medienos pramonė sukuria akivaizdžiai didesnės pridėtinės vertės produktus nei medienos žaliavos eksportas, todėl ši pramonė valstybei kuria gerokai didesnę mokestinę naudą ir daugiau darbo vietų nei žemą pridėtinę vertę sukurianti žaliavinės medienos ir miško kirtimo liekanų eksporto veikla.

Įstatymo projektu yra siūloma Miškų įstatyme įtvirtinti konkrečius socialinės ir ekonominės naudos šaliai kriterijus, kuriuos atitinkantys ūkio subjektai galėtų įsigyti aukcionuose ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti parduodamą žaliavinę medieną arba miško kirtimo liekanas.

Siūlomi kriterijai iš esmės parodo ūkio subjekto dalyvavimą kuriant pridėtinę vertę, įtaką gyventojų užimtumui, taip pat tinkamą finansinių išipareigojimų laikymąsi ir vykdymą. Tokiu būdu žaliavinė mediena ir miško kirtimo liekanos pagal ilgalaikes ir pusmetines sutartis pirmiausia būtų parduodamos didesnę pridėtinę vertę ir darbo vietas kuriantiems ūkio subjektams, o tai leistų geriau užtikrinti Lietuvos socialinius ir ekonominius interesus, skatintų investicijas į medienos pramonę, prisidėtų prie klimato kaitos mažinimo ir švelninimo dėl didesnio anglies sukaupimo ilgalaikiuose medienos produktuose bei regioninės politikos įgyvendinimo, nes dauguma įmonių veikia regionuose.

Taip pat kokie dar siejami rezultatai? Taikant kriterijus atsirastų galimybė papildomai perdirbti apie 500 tūkst. kub. metrų medienos ir papildomai skaičiuojama, kad taip būtų sukuriamą apie 65 mln. eurų pridėtinės vertės, palyginkime – iš to paties medienos kiekio eksportas sukuria tik apie 13 mln. eurų pridėtinės vertės. Papildomas minėto medienos kiekio perdirbimas sudarytų galimybę sukurti apie 3 tūkst. naujų tiesioginių darbo vietų medienos perdirbimo sektoriuje, be baldų sektoriaus, bei prisidėtų prie smulkiojo ir vidutinio verslo vystymosi, regioninės politikos įgyvendinimo, nes taip pat dauguma medienos perdirbimo įmonių ir smulkių įmonių veikia regionuose. Iš maždaug 300 aukcionuose ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti dalyvavusių ūkio subjektų apie 30 Lietuvoje neperdirba medienos ir galimai gali neatitikti šių kriterijų. Manoma, kad likęs ūkio subjektų skaičius, apie 270–280, užtikrins pakankamą konkurenciją rinkoje ir kriterijų poveikis konkurencinei aplinkai žaliavinės medienos kainoms nebus žymus. Pastebėtina, kad kriterijų neatitinkančios įmonės nėra eliminuojamos iš medienos prekybos rinkos, nes kriterijai bus taikomi tik apie 40 % Lietuvos rinkai pateikiamos medienos. Kriterijų nustatymas prisidės prie Lietuvos klimato kaitos išipareigojimų ir turės ženklų teigiamą poveikį anglies dvideginio absorbcijai medienos produktuose. Galimas 20–30 % bendras absorbcijos medžio produktų kategorijoje padidėjimas.

Trumpai tiek. Jeigu bus klausimų, mielai atsakysiu.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Klausimų tikrai yra. A. Salamakinas pirmasis.

A. SALAMAKINAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Pone ministre, labai gerai žinau to įstatymo skonį, labai gerai žinau, kam jis kuriamas, praeitoje kadencijoje mes pusantrų metų tęsėmės su tuo įstatymu, nes trys Seimo nariai paeiliui teikė vieną ir tą patį. Aš suprantu, tai buvo jų apygardos, iš ten. Galiu įvardinti, kam jis reikalingas. Tai yra „Vakarų mediena“ – S. Paulauskas, „Juodeliai“, Marijampolė – A. Zimnickas. Ir „Grigeo“. Ta pati „Grigeo“, apie kurią jūs sakote, kad labai daug pridarė blogo. Bet tas įstatymas kuriamas tiems trimis žmonėms. Jokiems ten 700 ar kam nors. Tie trys žmonės nori to įstatymo. Ir nori ne todėl, kad trūksta medienos, o todėl, kad nori pigiai, mažos kainos.

Mano klausimas toks. Peržiūrėjus visas išvadas, STT – penkios pastabos, Konkurencijos tarybos, kaip vis dėlto vadintume Vyriausybę, kuri į Seimą drįsta atnešti tokį įstatymą?

PIRMININKAS. Klauskite!

A. SALAMAKINAS (*LSDPF*). Man atrodo, arba Vyriausybė yra kvaila, arba korumpuota. Aš kitokio varianto nematau.

K. MAŽEIKAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Turbūt jūsų vadovavimo komitetui laikotarpiu buvo kitos taisyklės ir kiti kriterijai, kuriuos jūs bandote klijuoti ant kitų, tačiau tai, ką sako tiek Specialiųjų tyrimų tarnyba, tiek Konkurencijos taryba, turbūt yra diskutuoti klausimai, manau, ar vienas, ar kitas kriterijus, kuris yra nustatytas, galėtų būti komitete koreguojamas. Vyriausybės pozicija buvo tokia. Bet esminis dalykas turbūt yra tai, ką jau skaičiau, galbūt jūs prasklausėte diskusijose su kolegomis, ne tik dėl pridėtinės vertės sukūrimo, skaičiuojama, kad tai būtų 65 mln. eurų vietoj 13 iš eksporto. Tačiau sėdi kolegė, kuri vieną kartą manęs klausė, skambino, sako: važiuoju autostrada ir daugybė sunkvežimių važiuoja tiek į Latvijos pusę greitkeliais, kad tos medienos, atrodo, iškertama labai daug. Aš jums pasakysiu, kad būtent tai ir sąlygoja, kad visa žaliava ir pridėtinė vertė šiandien kuriama užsienio valstybėse. Jeigu miškų strategijoje, kuri planuojama dešimčiai metų, yra akcentuojama ne tik ekonominė, bet ir socialinė miškų nauda, turbūt tie saugikliai ir turi būti sudėti, kad ta mediena, kuri išaugo Lietuvos miškuose, kurios planuojame ateityje mažinti kirtimus, didinti saugomų teritorijų skaičių, kitus apribojimus įvesti,

kad ta mediena, kuri bus vis dėlto naudojama pramonėje, sukurtų bent jau lygiavertę ar dar didesnę naudą. Šiuo atveju šalis, kuri eksportuoja žaliavą... Žinome tų pavyzdžių su naftą eksportuojančiomis šalimis, tad turbūt palyginimų daugiau nereikia.

PIRMININKAS. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas ministre, šio ryto priešpietinėje sesijoje buvo puikus įstatymas dėl stambiųjų investuotojų skatinimo: 30 mln., 200 darbo vietų mainais į žaliąjį koridorių ir pelno mokesčių lengvatą. Dabar, žiūrint į jūsų projektą, motyvas aiškus – didesnė pramonė Lietuvoje, tačiau rizika yra tokia, kad atiduosime žaliavą iš esmės nemokamai nepaprašydami nieko – nei investicijų kiekio, nei darbo vietų kiekio ir iš esmės tai nueis į įmonių pelningumą, nes jos pirks medieną ne rinkos kainomis, žymiai pigiau, o urėdijai, kuri ir taip jau su nusmukusiomis kelnėmis, iš esmės tai reikš nemokumą. Pati urėdija derinimo pažymoje yra pabrėžusi, kad toks įstatymo projektas ją atveda prie dalinio nemokumo.

Tai ar nėra būdų užtikrinti, kad, duodami pirmenybės tvarka ne rinkos kaina, mes tikrai pamatysime tas investicijas – tūkstančius darbo vietų, naujus milijonus, šimtus milijonų investicijų, nes dabar aš nematau šių saugiklių, tai yra tik žaliavos atidavimas, valstybinės žaliavos atidavimas ne rinkos kaina. Gal galėtumėte praplėsti?

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Tikrai tos baimės nėra, ir tikrai analizuodami prekybos sistemą matome, kad rinkos dalyvių yra gana daug. Turbūt dėl ko tie mažieji ir patys mažiausi rinkos dalyviai, galime kalbėti konkrečiai apie lentpjūves, kodėl jos išnyko iš mažų gyvenviečių, būtent dėl to, kad negalėjo konkuruoti su didesniais, ypač eksportuotojais. Dabar Latvijos pusėje latviai subsidijuoja įmonėms vežimo kaštus, lygiai taip pat Kinijos Vyriausybė subsidijuoja, yra subsidinės sistemos – jie nusiperka žaliavą ir gali konkuruoti su Lietuvos perdirbėjais, ir šiandien mes kalbame tik apie dvidešimt kelias įmones, kurioms, vienaip ar kitaip, galėtų atsiliepti šis įstatymo projektas. Vadinas, virš 200 įmonių, kurios dalyvauja atviruose konkursuose ir siūlo vienam ar kitam asortimentui savo kainą, tikrai efekto, kad tas vienas ar kitas kriterijus atsiras, kad bus sumažinta arba, kaip jūs sakote, padovanota, arba atiduota žaliava, tikrai to nebus, nes, manome, yra pakankamas konkuruojančiųjų skaičius dėl žaliavos. Turbūt ta sveika vidinė konkurencija yra tas pakankamas saugiklis, kad Valstybinių miškų urėdija gautų pakankamai pajamų, kad išlaikytų savo struktūrą ir vystytų veiklą ir įsipareigojimus, kuriuos yra prisiėmusi.

PIRMININKAS. E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, nežinau, man nei tos ekonominės logikos per daug yra, nei teisinės. Teisinę gal jūs galėtumėte paaiškinti? Bendrojoje ekonominėje erdvėje Europos Sąjungoje ar iš tikrųjų tokie dalykai galimi? Kai sužinome, kad galbūt išveža pas skandinavus, tai mes padarome taip, kad neišvežtų – paliekame medieną sau ir neleidžiame konkuruoti.

O ekonomiškai man irgi nesueina galai, kaip įmonės, gaunančios didesnę pridėtinę vertę, negali pirkdamos medieną konkuruoti su įmonėmis, kurios gauna mažą pridėtinę vertę? Tai kur čia yra paslaptis? Ačiū.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Turbūt čia yra subtilybės. Tiek turėjome nemažai progų arba galimybių susipažinti su Specialiųjų tyrimų tarnybos, taip pat pačios urėdijos dabar diegiamomis sistemomis, kaip ta mediena išvažiuoja ir kokia mediena išvažiuoja į vieną ar kitą šalį, kaip ji būna apskaitoma ir taip toliau. Bet turbūt esminis kainos skirtumas, kaip ir minėjau, yra subsidijuojama kainos dalis arba transportavimo dalis, dėl ko įmonės gali mokėti daugiau. Būtent įmonės, kurios turi didžiulius pajėgumus (kalbame apie Latvijos įmones, žinome, jų pajėgumai yra gerokai didesni nei Latvijoje kertamos medienos kiekiai, Lenkijoje yra daugybė įmonių, kurios taip pat suinteresuotos ta žaliava), gali sau leisti mokėti šiek tiek daugiau. Mūsų gamintojams praktiškai nelieta tos konkurencinės kovos, žinome masto ekonomiką, ir šiuo atveju smulkieji pralaimi. Mūsų, Lietuvos, netgi patys didžiausi gamintojai yra gana nedideli, palyginti su aplinkinių šalių perdirbėjais.

PIRMININKAS. P. Saudargas.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Dar atsiprašau. Dėl sąlygos, kodėl europinei teisei galėtų prieštarauti ar neprieštarauti. Taip, mes turime, derinimo pažymoje taip pat yra padaryta lentelė, kad ir kitos šalys taip pat turi panašius saugiklius, iš tiesų Europos teisė nedraudžia vienaip ar kitaip, vadin-

kim, naudoti savo išteklius būtent kokiomis nors sąlygomis. Dažniausiai tai yra pačios miškus valdančios įmonės teisės aktuose numatyti tam tikri kriterijai ir prioritetai.

PIRMININKAS. P. Saudargas. Prašau.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, negalima nesutikti, kad problema, kurią jūs bandote spręsti, yra svarbi, skausminga. Mes ne kartą ir šioje salėje, ir komitete kėlėme šį klausimą, kad tikrai mūsų medienos eksportas vyksta didesniais mastais, nei turėtų, geriau būtų perdirbti Lietuvoje, taip kuriant papildomas darbo vietas. Tačiau vėlgi pastabų dėl projekto sulaukta labai daug iš įvairių institucijų, taip pat ir STT.

Pirma. Ar jūs sutinkate, kad projektą vis tikrai reikės koreguoti, galbūt kriterijus peržiūrėti?

Antra, kad tikrai nesusikurtų jokių korupcinių prielaidų, išskirtinių sąlygų kam nors. Ar jūs galite patvirtinti, kad būtent mažiesiems perdirbėjams bus išlaikytos normalios konkurencinės sąlygos ir jie išsilaikys rinkoje? Kaip jūs minėjote, bus paliestos 20 įmonių ar kiek.

PIRMININKAS. Klauskite, kolega.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Čia tos, kurios neperdirba, tik eksportuoja, kaip aš suprantu?

K. MAŽEIKAS (*LVŽSF*). Taip. Ačiū, kolega, už klausimą. Jūs labai teisingai ir paklausėte, ir tuo pačiu atsakymą suprantate, kad taip, iš tiesų lies tas įmonės, kurios niekaip neperdirba medienos. Buvo taip pat čia diskusija ir įvairių institucijų pažymose, kas yra perdirbimas, kas yra gaminyš iš tiesų, ar jeigu lentpjūvė, tai jau, vadinasi, gaminyš. Tai yra bent jau vieno žingsnio, vadinkim, procesas, kuris sukuria pridėtinę vertę. Tai jau yra svarbu. Turbūt geriausias pavyzdys yra Latvija, kur didžiulės, modernios lentpjūvės, iš Latvijos praktiškai mediena aprūpinama nemaža dalis tiek Vakarų Europos, tiek Skandinavijos šalių, iš tiesų Latvija ir pasiima tą didžiąją dalį pridėtinės vertės.

Kalbant apie kitas ūkio šakas, taip, tai yra vėlgi dar didesnė pridėtinė vertė. Kuo gaminamas tas aukštesnės pridėtinės vertės gaminyš, tuo suprantame, kad ir darbo vietos, ir sumokami mokesčiai lieka valstybėje. Šiuo atveju tai ir svarbu – užtikrinti tinkamas konkurencines sąlygas, kad tos įmonės, kalbant apie pačias mažiausias, išliktų gyvybingos ir galėtų apsirūpinti žaliavine mediena.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus.

K. MAŽEIKAS (*LVŽSF*). Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ne į visus. Tiek, kiek užteko laiko.

Motyvai. S. Gentvilas – už.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, Vyriausybės teiktas projektas iš tikrųjų yra tiesus kelias į akligatvį, bet diskusiją reikia pradėti. Toks projektas bus vienareikšmiškai pripažintas kaip Europos teisei prieštaraujantis įstatymas. Konstituciniame Teisme greičiausiai irgi sulauks pastabų, nes vien jau pradinės išvados dėl Konkurencijos tarybos, STT tą patį rodo. Tačiau šitos diskusijos reikia. Lietuvai nebereikia būti Afrikos šalimi, eksportuojančia medieną, bet tapti normalia Žaliojo kurso, atsinaujinančių žaliavų pramonės šalimi. Mes turime tapti iš eksportuojančios šalies importuojančia medieną šalimi. Tam reikia stiprios pramonės. Tam reikia stiprios pramonės. Ir diskusiją reikia pradėti, kaip valstybė, kuri turi pusę medienos išteklių, turi bendradarbiauti su pramoninkais tam, kad jie kurtųsi ne Suvalkuose, ne Latvijos pasienyje, bet čia, Lietuvoje.

Bet būdas, kaip tai yra padaryta šiandien Vyriausybėje, tai yra prieštaravimas viskam: prieštaravimas Europos teisei, prieštaravimas Lietuvos įstatymams, tačiau diskusiją reikia pradėti. Aš labai bijau, kad gerą, iš esmės gerą mintį, kad skatintume pramonės atsiradimą Lietuvoje, ypač regionuose, kur turėtų šitos medienos apdirbimo vietos, diskredituos prastai paruoštas teisės aktas, kuriam prieštarauja visi. Vyriausybės derinimo pažymoje yra visų institucijų, įskaitant Vyriausybės teisės grupę, pastabos. Tai aš su dideliu rezervu, bet siūlau pradėti diskusiją, tačiau toks teisės aktas kaip šiandien turi būti transformuotas 80–90 % tam, kad jis atitiktų ir Lietuvos įstatymus, ir Europos Sąjungos geriausią praktiką.

Lietuvoje pramonė turi vystytis, turi vystytis, ir mes turime būti tie, kurie iš tikrųjų kurs ne paprastas lentpjūvių darbo vietas, bet pagal Žaliąjį kursą lyderiausime Europos, pritaikydami viską, nes 2050 metais viskas, kas bus gamina iš naftos, bus gaminama...

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

S. GENTVILAS (*LSF*). ...biomasės pagrindu.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Salamakinas – prieš.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš neišsigalvoju ko nors, kolegos, skaitau derinimo pažymą, kuri buvo pateikta svarstant šitą klausimą Vyriausybės posėdyje. Pirmiausia gal pasirodys kažkam, kad čia yra socdemų arba konservatorių bastionai, tokia kaip Teisingumo ministerija, kuri rašo, kad jeigu iš anksto nebus suderintas šitas klausimas su Komisija, Lietuvai gresia bauda, ir didelė. Toliau. Konkurencijos taryba rašo, kad Komisija pripažino, kad nesuderinta su bendrąja rinka, gali būti išieškota iš pagalbos gavėjo plius palūkanos, tai yra tie, kuriems visiems suteiksime pagal įstatymą šitą pagalbą, gaus baudas ir plius palūkanos. Toliau. Specialiųjų tyrimų tarnyba, turbūt nereikia aiškinti, kuo jie užsiima, penkios kardinalios esminės pastabos, kad tas įstatymas kvepia korupcija. Toliau. Seimo Teisės departamentas – dviejų straipsnių ir trijų straipsnio dalių neatitikimas Konstitucijai. Nors, aišku, A. Širinskienės komisija ir penki jos nariai pripažino, kad prieštaravimo nėra, bet yra aiškiai parašyta, kad tai yra net dviejų straipsnių ir trijų pastraipų prieštaravimas Konstitucijai. Tai ko dar reikia, kad tas įstatymas eitų?

Aišku, aš, kaip opozicijos atstovas, turėčiau dabar sėdėti ir trinti rankomis, vyrai, pirmyn, vis tiek tas įstatymas bus vetuotas, be abejonės, Prezidento, vis tiek tas įstatymas atsidurs Konstituciniame Teisme ir jūs pamatysite, neužteks net iki rinkimų, kada bus galima kalbėti – štai kokius įstatymus Vyriausybė neša į Seimą. Pirmyn, jeigu jums tas yra naudinga, tikrai balsuokite už, bet pamatysime, kuo tas baigsis. Paminėsite mano prognozes.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nėra bendro sutarimo, balsuojame dėl Miškų įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4471. Kas palaiko, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas, kolegos!

Gerbiami kolegos, balsavo 104 Seimo nariai: už – 50, prieš – 22, susilaikė 32. Nepritarta.

Alternatyvus balsavimas. Kas pasisako už tai, kad grąžintume tobulinti, balsuoja už, kas pasisako prieš, atmeta.

Gerbiami kolegos, už – 90, prieš – 19. Grąžintas tobulinti. Ačiū, baigėme šitą klausimą.

Kreipiuosi į opozicijos lyderį. Gerbiamas lyderi, ar vis dėlto galėtume dėl to įstatymo, dėl kurio jūs prašėte pertraukos iki kito posėdžio, padaryti kompromisą ir grąžinti į darbotvarę, nes tai yra kovidinis įstatymas? Prašom. (*Balsai salėje*) Perbalsuosime.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Girdžiu jūsų kreipimąsi ir aš su prantu ministro argumentus, kad iš tikrųjų yra labai svarbu šiandien šitą klausimą apsvarstyti. Aš tikėčiausi, jeigu leidžia Statutas, tiesiog dar kartą perbalsuoti.

PIRMININKAS. Jeigu mes bendrai sutinkame su tuo ir grąžiname atgal į darbotvarę be pertraukos.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Aš kreipiuosi į kolegas, prašydamas išgirsti šitą ministro prašymą ir leisti klausimą pateikti.

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu? Ačiū. Ačiū, kolegos.

Kviečiu švietimo, mokslo ir sporto ministrą. Sporto įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-4977. Pateikimas. Minutėlę, ministre, dar P. Urbšys norėtų. Prašom.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, čia dėl mūsų balsavimo, kuris buvo susijęs su Miškų įstatymu. Gerbiamieji valdantieji, jūs turėtumėte šiandien padėkoti būtent tiems, kurie nėra valdančiojoje daugumoje, bet jie jus apsaugojo nuo gėdos. Šitas įstatymas, kuris buvo orientuotas į stambių medienos gamintojų interesų atstovavimą, būtų perbraukęs viską, ką jūs padarėte dėl miškų urėdijų reformos ir ką jūs dar kalbate apie savo skaidrumo likučius.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, gal galime be... Dar R. J. Dagys. Prašom. Tik trumpai, jeigu galima.

R. J. DAGYS (MSNG). Gal aš kitaip formuluočiau negu mano ką tik prieš tai kalbėjęs kolega. Manau, kad šitas įstatymas... toks nesugebėjimas rasti normalių sprendimo būdų būtent užkoduotas tame įstatyme, kuris buvo pagirtas, – miškų urėdijų įstatyme, visas tas ydas... ir buvo ne vieną kartą įvardinta, kad taip ir tuoj viskas baigsis. Jeigu jūs iš tikrųjų norite taisyti, tada reikia iš esmės taisyti pirmąjį įstatymą, kartu priimant kai kurias geras nuostatas, kurios buvo šitame įstatyme. Be ano pataisymo nieko nebus visiškai, nes tai yra miškų kirtimo įstatymas, ir tas susitarimas tarp pozicijos ir opozicijos davė šias pasekmes.

16.01 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4977 (pateikimo tęsinys)

PIRMININKAS. Ačiū. Prašom, ministre.

A. MONKEVIČIUS. Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Lietuvos Respublikos sporto įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu siekiama užtikrinti operatyvų ir sklandų COVID-19 (koronaviruso) sukeltų neigiamų pasekmių aukšto meistriškumo sportininkams suvaldymą, atsižvelgiant į tai, kad dėl pasaulyje paskelbtos COVID-19 pandemijos didžioji dauguma svarbiausių tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų, tai yra olimpinės žaidynės, parolimpinės žaidynės, visų amžiaus grupių pasaulio ir Europos čempionatai ir kitos varžybos, yra arba bus perkeltos į 2021 metus, ir į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija visoje šalyje dėl naujo koronaviruso plitimo grėsmės ir paskelbtas civilinės saugos sistemos parengties trečiasis lygis bei karantinas Lietuvos teritorijoje.

Šiuo metu yra 15 sportininkų, kuriems nuo šių metų gegužės 22 dienos iki rugsėjo 16 dienos baigiasi valstybės stipendijos mokėjimo terminas. Jie neturėjo galimybės dalyvauti šiais metais olimpinėse žaidynėse, pasaulio ar Europos čempionatuose, pasiekti laimėjimą, kurio pagrindu būtų skiriama nauja valstybės stipendija. Iš 15 paminėtų sportininkų trys dalyvaus 2021 metais vyksiančiose olimpinėse žaidynėse, kiti – Europos arba pasaulio čempionatuose, iš jų septyni – neįgaliųjų sporto varžybose. Taip pat yra dešimt sportininkų, kuriems nuo šių metų rugpjūčio 10 iki rugsėjo 18 dienos baigiasi valstybės stipendijos mokėjimo terminas ir kurie turi laimėjimą, kurio pagrindu būtų mokama mažesnė valstybės stipendija, tačiau šie sportininkai neturėjo galimybės dalyvauti šiais metais olimpinėse žaidynėse, pasaulio ar Europos čempionatuose ir pasiekti laimėjimą, kurio pagrindu būtų mokama tokio paties dydžio valstybės stipendija, kokia yra mokama dabar, arba didesnė. Taigi šių įstatymų projektų uždaviniai yra pratęsti valstybės stipendijų mokėjimą aukšto meistriškumo sportininkams, kuriems baigiasi stipendijos mokėjimas...

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar galėtumėte tyliau?

A. MONKEVIČIUS. ...ir kurie neturėjo ar neturės galimybės šiais metais dalyvauti minėtose varžybose, taip pat pratęsti valstybės stipendijų mokėjimą aukšto meistriškumo sportininkams, kuriems nuo rugpjūčio 10 dienos baigiasi stipendijų mokėjimas. Stipendijų mokėjimas sudarytų optimalias sąlygas sportininkams pasirengti ir atstovauti Lietuvai 2021 metais vyksiančiose olimpinėse, parolimpinėse žaidynėse, Europos ir pasaulio čempionatuose.

Lėšų šiais metais papildomai nereikėtų. 2021 metais reikėtų papildomai 180 tūkst. eurų ir 2022 metais – 60 tūkst. eurų.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. V. Čmilytė-Nielsen pirmoji. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, norėčiau tiesiog pasveikinti tokį sprendimą atkreipti dėmesį į geriausių sportininkų situaciją, jie iš tiesų labai nukenčia dėl to varžybų sustojimo ir juos labai skaudžiai paliečia tokia situacija. Iš tiesų norėjau jūsų paklausti apie tai, kiek lėšų pareikalaus iš biudžeto šis jūsų teikiamas projektas, bet jūs jau į mano klausimą atsakėte, tai ačiū.

PIRMININKAS. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, aš reaguojau į Teisės departamento išvadą. Iš tiesų kriterijai, matuojant laimėjimais žmonių aukštą meistriškumą, ne visada atitinka. Neseniai skaitėme apie disko metimą, pasaulio rekordą, čia gal V. Alekna geriau paašikintų, bet iš tikrųjų kai kada padeda vėjas arba kas nors sutrukdo ir tų laimėjimų gali nepasiekti. Tai kaip bus tada su tomis stipendijomis? Iš tikrųjų žmogus ruošėsi, galbūt tą dieną nekokios formos buvo, tai ką, iš jo atims stipendiją, ar bus kokie nors kiti dalykai? Manychiau, kad aukšto meistriškumo stipendijos ne tik už rezultatus turi būti nustatomos, bet iš tikrųjų ir specialistų tam tikri dalykai, rekomendacijos, dėl kurių žmonės gauna stipendiją, ruošiasi atsakingoms varžyboms. Ačiū.

A. MONKEVIČIUS. Aš taip suprantu, jūs klausiate apie tuos potencialius, kurie galėtų gauti. Taip, mes svarstėme šį klausimą, tarėmės ir su federacijomis. Iš tiesų turbūt nebūtų. Jie neturėjo

tokių teisėtų lūkesčių, kokius turėjo štai šie sportininkai. Bet manome, kad jais pasirūpins federacijos, asociacijos, kurios suinteresuotos šių sportininkų ugdymu. Jie iš tikrųjų tam galimybių turi. Tam yra dar skirtos ir kitos programos. Bet jie nepademonstravo tų rezultatų, kurių pagrindu įstatymas numato šiuo metu jiems skirti tokias stipendijas. Todėl, manome, teisėtų lūkesčių nepažeisime, o jiems sąlygos bus sudarytos pačių federacijų ir valstybės programų.

PIRMININKAS. A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, reikia padėkoti, kad prisiminėte, kad yra tokia grupė žmonių ir, taip sakant liaudiškai, ant ledo liko. Bet mano klausimas būtų, kadangi nedažnai jūs būnate čia, tribūnoje, ir kalbate apie sportą, kodėl vis dėlto neišsprendžiate iki galo praėjusių metų visų įvykdytų masinių renginių finansavimo? Iki šiol tie, kurie į mane kreipėsi, taip ir liko su ministerijos pažadais, kad bus atsiskaityta. Krūva popierizmo, krūva visokių dalykų, tik, deja, neištesėti žodžiai. Ar dar žadate, ar jau palaidojote, užkasėte ir išlyginote, užsalfaltavote?

A. MONKEVIČIUS. Reikėtų konkrečiai pažiūrėti, kas čia negavo, kokie tikrai yra gal konkretūs tie subjektai, kurie negavo. Šiaip viskas vykdoma konkurso tvarka, nustatyta tvarka, kuri ir patvirtinta, žinote, vertinimo etapai ir lėšos yra paskirtos. Jeigu yra tokių dalykų, tai gal aš galėčiau konkrečiai sužinoti, kokie čia nusiskundimai konkrečių subjektų, ir tada atsakyti į šią klausimą konkrečiai.

PIRMININKAS. Kolega R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Į mano klausimą atsakė. Aš norėjau paklausti apie sportininkus senjorus, bet kadangi ne ta tema, tai negaišinsiu laiko. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai. S. Jovaiša – už. Nenorė. Kadangi nėra klausimų...

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Kadangi visi už, tai čia nėra klausimų, o mes patekome į *force majeure* situaciją, ir tikrai geras siūlymas, už kurį siūlau balsuoti teigiamai.

PIRMININKAS. Ačiū. Gal galime, kolegos, po pateikimo pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime? Balsuojame, gerai. Kas pritaria įstatymo projektui Nr. XIII-4977, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavo 95 Seimo nariai – vienbalsiai už.

Kolegos, Vyriausybė siūlo ypatingą skubą ir siūloma svarstyti birželio 18 dieną. Gal čia užtektų paprastos skubos? R. Baškień gal galėtų atsakyti į šią klausimą, gal čia paprastos skubos užtektų, jeigu 18 dieną svarstome?

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiama kolegos, nereikia ypatingos skubos, bet skuba mums būtų pats racionaliausias dalykas, kad šioje sesijoje mes pajėgtume priimti.

PIRMININKAS. Ačiū. Galime pritarti bendru sutarimu skubai? Pagrindinis, aišku, Švietimo ir mokslo komitetas, pirmininke, ir siūloma svarstyti, kaip jau minėjau, birželio 18 dieną. Ačiū.

16.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl Šiaulių universiteto reorganizavimo prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu“ projektas Nr. XIII-4982 (pateikimas)

Kolegos, darbotvarkės 2-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Šiaulių universiteto reorganizavimo prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu“ projektas Nr. XIII-4982. Pranešėjas – švietimo, mokslo ir sporto ministras A. Monkevičius. Prašau, ministre.

A. MONKEVIČIUS. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Vyriausybė šių metų birželio 10 dieną savo nutarimu nutarė pateikti Seimui siūlymą reorganizuoti Šiaulių universitetą prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu ir šį siūlymą atitinkantį Seimo nutarimo projektą. Seimo nutarimo projektas yra parengtas vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymo 38 straipsnio 1 dalimi ir 2018 metų Konstitucinio Teismo išvada, kad valstybinį universitetą reorganizuoja Seimas Vyriausybės teikimu. Taip pat atsižvelgus į Seimo 2017 metais patvirtintą Valstybinių universitetų tinklo optimizavimo planą ir Vyriausybės patvirtintas įgyvendinimo priemones, taip pat atsižvelgus į Seimo 2019 metų nutarimą „Dėl Šiaulių universiteto prijungimo prie Vilniaus universiteto terminų ir sąlygų“, atsižvelgus į abiejų universitetų senatų ir tarybų pritari-

mą reorganizavimo sąlygų aprašo ir reorganizavimo plano projektams ir abiejų universitetų pasirašytą susitarimą dėl Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos 2021–2025 metų raidos plano.

Šio siūlymo tikslas yra sustiprinti mokslo ir studijų potencialą Šiaulių mieste siekiant patenkinti miesto ir regiono bendruomenės bei darbo rinkos poreikius. Seimo nutarimo projektu siūloma konkrečiai nuo 2021 m. sausio 1 d. reorganizuoti Šiaulių universitetą prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu, patvirtinti Šiaulių universiteto reorganizavimo prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu sąlygų aprašą, pritarti Šiaulių universiteto reorganizavimo prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu planui, numatant, kad Vyriausybė, rengdama valstybės ir savivaldybių biudžetų 2021–2025 metų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų projektus ir skirstydama Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšas, atsižvelgtų į šiame plane numatytą finansavimo poreikį ir valstybės finansines galimybes. Taip pat nustatyti, kad visi veiksmai, susiję su Šiaulių universiteto išregistravimu iš Juridinių asmenų registro, būtų atlikti iki 2020 m. gruodžio 31 d., bei pripažinti netekusiu galios Šiaulių universiteto statutą. Siūloma reorganizavimo data yra šešiais mėnesiais vėlesnė, negu Seimas pritarė 2019 metų nutarime. Tai yra susiję su tuo, kad abiejų universitetų tarybos, įvertinusios ilgą ir sudėtingą reorganizavimo procedūros laikotarpį, pasiūlė realų štai tokį terminą.

Taip pat siūloma patvirtinti reorganizavimo sąlygas ir pritarti reorganizavimo planui. Vilniaus universiteto statuto keisti nereikia, nes 51 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad universitetui dalyvaujant reorganizavime, kai prie universiteto prijungiami kiti juridiniai asmenys, Vilniaus universiteto statutas nėra keičiamas ar pildomas. Vilniaus universiteto statuto nustatyta tvarka, reorganizuoto Šiaulių universiteto veiklos tęstinumas bus užtikrinamas kamieninio akademinio padalinio, Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos, veiklos sąlygomis, tai yra padalinys turės akademinį ir ūkinį savarankiškumą, kaip ir kiti Vilniaus universiteto kamieniniai padaliniai. Akademijos veiklos perspektyvos aptartos rektorių pasirašytame susitarime dėl Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos 2021–2025 metų raidos plano.

Trumpai dėl finansavimo poreikio. Šiais metais Vyriausybė numatė skirti Šiaulių universitetui 300 tūkst. eurų iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos asignavimų dėstytojų atlyginimams didinti, 4 mln. 750 tūkst. eurų Europos Sąjungos fondo paramos lėšų studijų kokybei gerinti ir Pedagogų rengimo centro studijų infrastruktūrai atnaujinti. Iš universiteto tinklo optimizavimo, skirto Vilniaus universitetui ir Šiaulių universitetui, jau skirta beveik 32 mln. Didžioji dalis yra Vilniaus universiteto Sveikatos fakulteto Mokslinių tyrimų centro projektui, kuris bus įgyvendintas kitais metais. Preliminarus lėšų poreikis 2021–2025 metams yra apskaičiuotas ir išdėstytas teikiame projekte. Atlyginimams suvienodinti reikės šiek tiek daugiau kaip 5,6 mln. eurų. Išdėstyta yra kasmet, pradedant nuo 2021 metų. Kaip minėjau, Vyriausybė numatys rengdama valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų projektus pagal suderintą su Vilniaus universiteto rektoriaus poreikį. Labai glaustai tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. A. Armonaitė – pirmoji. Prašom.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Dėkoju. Jūsų kolegė, jūsų pirmtakė ministrė atnešė universitetų pertvarką į Seimą. Asmeniškai palaikiau tą reformą, tačiau ji nesulaukė palaikymo būtent iš valstiečių kolegų. Dabar jūs jau dirbate Vyriausybėje ir buvo keletas progų tą reformą tęsti, pavyzdžiui, Mykolo Romerio universitetą sujungti su Gedimino technikos universitetu, tačiau šios idėjos, kaip suprantu, yra atsisakyta. Kodėl jūs manote, kad ši konkreti pertvarka pavyks, nes kol kas, atrodo, sėkmės istorijų universitetų jungimosi reformoje mes, deja, neturime?

A. MONKEVIČIUS. Ačiū. Tai yra trečias jungimas. Pirmasis jungimas irgi buvo labai prieštaringai vertinamas, bet jis buvo sėkmingas sukuriant Lietuvos sveikatos mokslų universitetą, prijungiant prie stipraus universiteto, Veterinarijos akademijos, kuri buvo nedidelė, tačiau iš tikrųjų šis jungimas pasiteisino ir, atrodo, kokybė yra gera, efektyvumas geras, tarptautiškumas geras.

Kitas jungimas, kaip mes žinome, – Vytauto Didžiojo universiteto, sujungiant Edukologijos ir Aleksandro Stulginskio universitetus. Trečias štai šis, bet, pabrėžiu, šitas jungimas turbūt pirmas atsižvelgiant į visas aplinkybes, ką pasakė ir Konstitucinis Teismas, kad Vyriausybė mato efektyvumą tada, kai pačios akademinės bendruomenės aktyviai įsitraukia į projektavimą, gerai supranta argumentus, mato perspektyvą, priima atitinkamai sprendimus. Šis atvejis būtent toks yra.

Tikrai reikėjo nemažai padirbėti. Daugiau kaip metus buvo labai daug susitikimų su abiejų universitetų vadovais, senatų atstovais, tarybų nariais. Teko labai ilgai diskutuoti, argumentuoti, įrodinėti, kaip galima Vilniaus universitetui savo misiją įgyvendinti ir štai šitame Lietuvos regione, padedant Šiaulių universitetui transformuotis į kamieninį padalinį. Susitarimai pasiekti, akademinės bendruomenės tuo, manau, tiki. Tai jau yra dokumentai ir susitarimai, patvirtinti ir Vyriausybės kaip preliminarus finansinis planas, dėl kurio didelių abejonių nematome. Manau, kad dar daugiau galimybių atsivertų, kuomet Vilniaus universitetas su savo potencialu galėtų Šiaulių universitetui padėti išlikti daugiakrypčiam universitetui, kur pedagoginės studijos dominuos, tačiau bus ir kitų, reikalingų šiame regione, – pirmos pakopos, antros pakopos, taip pat ir doktorantūros studijų galimybė.

Dėl kitų galimybių jungti kitus universitetus einama tuo pačiu keliu, bandant projektą siūlyti svarstyti akademinėms bendruomenėms, kad jos turėtų bendrą viziją, kurtų šitokį planą, kuris iš tikrųjų leistų ne sumažinti vienetų skaičių ar pasiekti tik trumpalaikį efektą, bet iš tikrųjų sukurtų sinerginį štai tokį darinį, kaip ir tie minėti atvejai. Aš manau, kad tik tokie atvejai gali būti sėkmingi. Tarp kitko, jeigu pažiūrėtume, ką rekomenduoja Europos universitetų asociacija, tai tik šitokį kelią jie mato kaip sėkmingą, visi kiti keliai būdavo nesėkmingi ir Europos Sąjungoje. Aš manau, kad tokiu keliu eidami mes galime patirti iš tikrųjų didesnę sėkmę tvarkydami universitetų tinklą.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Primenu, yra daug norinčių klausti. Prašyčiau trumpai klausiti ir trumpai atsakyti, jeigu galima. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas ministre, jūsų pristatytame nutarime yra straipsniai reorganizuoti, patvirtinti, pritarti ir taip toliau. Tačiau 5 straipsnis, manau, vienas iš svarbesnių, garantuojantis universiteto tvarumą, ypač Šiaulių, yra toks abstraktus – pasiūlyti Vyriausybei svarstant 2021–2025 metų biudžetą ir skirstant Europos Sąjungos pinigus atsižvelgti į poreikį ir valstybės finansines galimybes. Ar negalima Vyriausybės konkrečiau įpareigoti apibrėžti konkrečias finansavimo lėšas? Pasiūlymas visada yra diskrecinis, o ne imperatyvinis.

Antras dalykas. Primenu, kad lygiai prieš metus mes atidėjome Vilniaus ir Šiaulių universitetų sujungimą, nes pasigedome saugiklių, kurie užtikrintų...

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

S. TUMĖNAS (LVŽSF). ...Šiaulių universiteto tvarumą ir išlikimą regione. Tačiau niekas nepasikeitė.

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Kas atsitiko, ministre, kad ta sutartis tik suprastėjo, nors jūs ir...

PIRMININKAS. Prašom, ministre.

A. MONKEVIČIUS. Aš dar kartą kartoju, tai buvo dabar abiejų universitetų susitarimas, koks jis pasiektas yra. Mes skatinome iš tikrųjų diskusiją, aiškų, skaidrų tarimąsi, auditavimą, pažiūrėjome, kokie ištekliai, išskaidrinant visą šitą finansinę sistemą, ir jis yra pasiektas. Aš manau, jūsų pasiūlymas taip pat yra... Aš perskaičiau Seimo Teisės departamento išvadas, antroji pastaba kaip tik ir siūlo nepritarti, bet tvirtinti štai šitą dalį. Bet aš ten siūlyčiau įrašyti ne „finansavimą užtikrinti“, iš tikrųjų tą būtų sunku padaryti laikantis biudžeto formavimo įstatymo, bet papildyti žodžiu „preliminarų“. Jeigu Seimas tą padarys, patvirtins, tai būtų, aš sutinku, tvariau.

PIRMININKAS. V. Aleknaitė-Abramikienė. Prašom.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Geriau vėliau negu niekad, turbūt reikėtų pasakyti, balsuojant už šį projektą. Iš tiesų tas delsimas pakenkė Šiaulių universitetui vien todėl, kad neaiškus statusas neskaitino studentų rinktis šią aukštąją mokyklą. Tačiau aš labai pritariu kolegai S. Tumėnui dėl finansavimo problemos. Juk tapus Šiaulių universitetui akademija reikės suvienodinti ir dėstytojų atlyginimų skaičiavimo metodiką. Mano žiniomis, vien kitiems metams tam tikslui reikėtų daugiau kaip 2 mln. eurų – 2,3 mln. Jeigu tai nebus užtikrinta ir garantuota, aš manau, gali tas procesas nepavykti. Ministre, kur yra garantija, kad tikrai Vyriausybė skirs tą reikiamą sumą?

PIRMININKAS. Prašom.

A. MONKEVIČIUS. Aš pakartosiu tą patį atsakymą. Tikrai mes kitų metų biudžetą turbūt galėsime kartu su jumis, su Seimu, formuoti ir numatyti tas lėšas. Čia problemų neturėsime, bet į

ateitį iš anksto numatyti teisiškai turbūt labai sudėtinga ir negalima numatyti tiksliai. Yra numatytas kitas principas, kad projektas yra teikiamas pagal preliminarų lėšų poreikį derinant, bet mes nežinome, valstybėje gali būti tokia krizė, kad mes tikrai negalėsime to padaryti. Tai mažai tikėtina. Bet įstatymai mūsų tokie, kad jų apeiti negalime. Štai todėl Seimas turbūt galėtų patvirtinti tą dalį ne pritartimu, o tvirtinimu, įrašant žodį „preliminarus“, ir tai bus didesnė garantija, kad tikrai tas lėšų poreikis bus numatytas. Formuodami kitų metų biudžetą, tikrai numatysime.

PIRMININKAS. G. Steponavičius.

G. STEPONAVIČIUS (*MSNG*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, ačiū už pristatymą. Iš esmės reikalingas sprendimas. Sveikinu, kad mes jį turime šiandien Seime ant stalo. Kaip ir kiti kolegos sakė, aišku, kad laiko faktorius visų pirma nepadėjo Šiaulių universitetui išlaikyti pozicijas, ir čia yra turbūt vienintelis realus scenarijus – per integraciją į Vilniaus universitetą išlaikyti aukštąjį mokslą Šiaurės Lietuvos regione, pastiprinant tikrai stipraus universiteto kokybiniais indėliais.

Bet mano klausimas irgi yra susijęs su finansais. Kokie šiuo metu yra... Žinome, kad Šiaulių universitetas turėjo finansinių sunkumų išsilaikyti. Kokia yra šiuo metu, sakykime, jų kupra, kokie finansiniai įsipareigojimai, skolos? Galėtumėte patikslinti šitą?

A. MONKEVIČIUS. Mes šiais metais esame numatę 300 tūkst. eurų tam, kad galėtume padėti universitetui išlaikyti tą darbo užmokestį, kurį turi išlaikyti. Iš tikrųjų pagrindinė finansinė našta susideda iš to, kad universitete pagal tuos standartus, kuriuos turi Vilniaus universitetas ar kiti universitetai, yra gana daug per mažų studentų grupių. Nerentabilios grupės sudaro šitą finansinę našta. Kaip aš minėjau, šiemet vien tik tam bus skirta 300 tūkst. eurų greta 4,75 mln. struktūrinių lėšų, kurios bus skirtos tiek minkštajai, tiek kietajai daliai, padedant universitetui sukurti pedagoginį centrą. Tos lėšos taip pat šiais metais bus pradėtos naudoti.

PIRMININKAS. V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Turbūt neišvengiamas procesas, gyvenimas eina į priekį. Aišku, liūdna ir gaila, kad Šiaulių universiteto bendruomenė taip ir nesulaukė tos dienos, kuomet jiems būtų patvirtinta, kad jie galės išlaikyti bent minimalų autonomiškumą. Jie įsivaizdavo, kad ir toliau galės savo fakultete, būdami bendruomenėje, spręsti akademinis klausimus, turėdami savo senatą. Bet, aišku, tas turbūt bus jau neįmanoma. Tai Šiaulių universitetas tampa tiesioginiu padaliniu, kurio personalu taip pat rūpinsis Vilniaus universiteto rektoratas ir visi kiti padaliniai.

Aš tik norėjau paklausti, ar tie žmonės, kurie iki šiol turėjo Šiaulių universiteto diplomus, jeigu pametę po metų ar po dvejų kreiptųsi dublikato, ar gautų jau Vilniaus universiteto diplomą? Ir kaip nuo šiol skaitysis tie studentai, kurie šiandien mokosi Šiaulių universitete, nuo kada jie įgis teisę tapti Vilniaus universiteto studentais? Ačiū.

A. MONKEVIČIUS. Nuo reorganizavimo datos, kuomet Šiaulių universitetas jau šių metų galė bus kaip ir uždarytas ir nuo kitų metų sausio 1 dienos taps Vilniaus universiteto akademija, fakultetu, kamieniniu dariniu. Aš manau, kad atsakymus reikėtų taip pat grįžti tuo, kad Vilniaus universitetas labai vertina savo reputaciją, laiko, kad tai yra viena iš didžiausių universiteto vertybių. Ir manau, kad jie dėl savo reputacijos iš tikrųjų padarys viską, kad Vilniaus universiteto Šiaulių akademija irgi turėtų tokią pat reputaciją, kuomet darbuotojai gautų tokius pat atlyginimus, kuomet kokybė nenusileistų kitų akademinio padalinių kokybei. Man atrodo, tai yra labai svarbu, tuo turi tikėti abi akademinės bendruomenės, o joms atstovavimas bus realizuotas Vilniaus universiteto statuto nustatyta tvarka lygiomis galimybėmis.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Kolegos, visi nori kalbėti už, gal galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu po pateikimo įstatymo projektui Nr. XIII-4982. Kaip pagrindinis, suprantama, siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Papildomų reikia? Nereikia. Siūloma svarstyti birželio 23 dieną.

Prašom, S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Repliką galima?

PIRMININKAS. Prašom.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Kadangi neleidote kalbėti, norėčiau repliką pasakyti. Nesinorėtų, kad iš šitos garbingos Seimo tribūnos būtų aiškinama tokia netiesa, kad Šiaulių ir Vilniaus universitetui... Vilniaus universitetui skirta 32 mln., o Šiaulių universitetui – 4,5 mln. Tai yra absurdu absur-

das. Tie 32 mln. yra skirti Gyvybės centrui ir Medicinos fakultetui – nieko bendro su Šiauliais nėra. Lygiai taip pat 4 mln. skirti prieš ketverius metus dar ministro D. Pavalkio. Skirta tik 300 tūkst. Taigi norėtusi, kad tiesa sklistų iš mūsų žodžių.

PIRMININKAS. Ačiū. Akademikas E. Jovaiša. Prašom.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamas Seime, prašyčiau skubos, jeigu būtų galima, dėl šito klausimo, nes mums iš tikrųjų...

PIRMININKAS. Kas prašys? Kieno vardu? Kas gali paprašyti? Pirmininkas?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Neturime nieko. (*Balsai salėje*) Pirmininkas yra. Jeigu Pirmininkas prašo skubos, tai galime. (*Balsai salėje*) Pirmininkas sako, taip. Galime bendru sutarimu? Ačiū.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū.

16.31 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 papildymo 5² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4964 (pateikimas)

PIRMININKAS. Kolegos, ačiū. Kitas darbotvarkės klausimas – Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 papildymo 5² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4964. T. Tomilinas. Pateikimas. Prašom, kolega.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, teikiu jūsų teismui Užimtumo įstatymo papildymo 5² straipsniu įstatymo projektą. Šiuo įstatymu mes, nemažai Seimo narių iš įvairių frakcijų, pabrėžiu, siūlome ištaisyti iš esmės diskriminacinę Užimtumo rėmimo įstatymo nuostatą dėl COVID paramos, karantininės paramos, savarankiškai dirbantiems asmenims.

Kaip jūs žinote, mes skyrėme arti 70 tūkst. savarankiškai dirbančių asmenų paramą – 256 euras per mėnesį. Iš esmės ta parama *suveikė*, nes labai didelė dalis savarankiškai dirbančių ją pasinaudojo. Reikia pripažinti, kad ta parama nėra didelė, palyginti su kitų šalių parama savo savarankiškai dirbantiems, tačiau dėl tam tikrų įstatymų specifikos, dėl tam tikrų procedūrinių dalykų šios paramos negavo 40 tūkst., apytiksliai kalbant, savarankiškai dirbančių žemdirbių, ūkininkų, smulkiųjų ūkininkų. Ir tai yra didelė problema, kurią iškėlė Seimo narė R. Petrauskienė. Aš dėkingas ir jai, ir kitiems Seimo nariams, kurie aktyviai įsitraukė į šios problemos sprendimą.

Po konsultacijų su Žemės ūkio rūmais, su žemės ūkio ministru, taip pat Kaimo reikalų komitetu mes radome sprendimą šio įstatymo pavidalu, kad būtent kovidinė parama turėtų būti skirta realiai ūkininkaujantiems žmonėms iki vadinamųjų 4 ekonominio dydžio vienetų, tai yra iki 4 EDV.

Kokie yra ūkininkai iki 4 EDV? Tai yra smulkūs Lietuvos ūkiai, kurie vis dar dominuoja mūsų žemės ūkio struktūroje. Tikrai ekonomine prasme galbūt šie ūkiai nesudaro didelės dalies vertės grandinėje, tačiau socialine prasme, demografinė prasme tai yra vis dar didžiausia ūkininkų grupė ir mes negalime tiesiog jų taip tiesiogiai diskriminuoti ir neleisti jiems pasinaudoti ta parama, kuria pasinaudoja kiti ūkininkai, šiuo atveju labiau pasiturintys, stambesni, virš 4 vadinamųjų EDV.

Mes siūlome mokėti šiek tiek kitokią sumą. Atsižvelgdami į tai, kad ūkininkai iki 4 EDV turi kiek kitokias mokestines prievoles, jie nemoka socialinio draudimo įmokų ir moka mažesnę sveikatos draudimo mokestį, siūlome mokėti vienkartinę 200 eurų išmoką du mėnesius, traktuodami tą didžiausios diskriminacijos situaciją nuo kovo 16 dienos iki gegužės 16 dienos, kai mes neturėjome jokios paramos būtent tai kategorijai žmonių. Kaip žinote, nuo gegužės 16 dienos mes priėmėme įstatymą dėl visų bedarbių rėmimo vėlgi tais pačiais 200 eurų, todėl galima laisvai traktuoti, kad būtent tie mažieji ūkininkai, kurie registruosis bedarbiais, galės gauti tą 200 eurų išmoką ir šiuo atžvilgiu daugiau paramos jiems ir nereikia.

Taip pat mes sprendžiame problemą tų žmonių, kurie yra iki 4 EDV ir turi darbo santykius, mažesnius negu minimali alga. Vėlgi mes esame davę galimybę tokiems žmonėms naudotis savarankiškai dirbančiųjų parama – 257 eurai. Tai šiuo atveju nėra jokio pagrindo diskriminuoti smulkesnių ūkininkų. Visa ta diskriminacija atsirado todėl, kad Užimtumo rėmimo įstatymas duoda

nuorodą į Socialinio draudimo įstatymą, o tame Socialinio draudimo įstatyme yra apibrėžimas, kas yra savarankiškai dirbantis, ir kažkodėl, tiksliau, aišku, kodėl, dėl tam tikrų mokestinių niuansų, į savarankiškai dirbančio asmens apibrėžimą nepatenka ūkininkai iki 4 EDV. Tai yra visiškai specifinė socialinio draudimo ir žemės ūkio sistemos sąveikos erdvė, bet mūsų krizinės situacijos, kovido pasekmių atžvilgiu tai tikrai visai neturi jokios reikšmės ir mes visai neturime jokio pagrindo diskriminuoti tokią didelę gyventojų grupę. Aš mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti nemažai kolegų. V. Ačienė – pirmoji. Prašau.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Na, iš tikrųjų neskaičiavau, kiek kartų yra keičiamas tas Užimtumo įstatymo 5¹ punktas. Vis kokia nors kategorija žmonių, taip sakant, lieka už borto. Dabar gal jau ir paskutinė, kuri buvo pamiršta iki šiol. Mano klausimas, kiek žmonių būtų ir kokia suma reikalinga?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Preliminariais skaičiavimais, projektas yra rengtas kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos specialistais, preliminariais skaičiavimais, jeigu mes sugebėtume būtų priimti pagal šiuos kriterijus, tai mes kalbame apie 30 tūkst. ūkininkų, kurie neturi darbo santykių, ir apie 10 tūkst. tų, kurie turi darbo santykius iki vienos minimalios algos.

PIRMININKAS. G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Norėjau paklausti. Sakykite, ūkininkas, 4 EDV yra tikrai labai mažas ūkis, galbūt jis kokią nors individualią veiklą vykdo šalia ūkininkavimo, tai kurią jis gaus, ar tą, kurią jūs siūlote, ar už individualią veiklą tą 257 eurų išmoką. Kurią?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Jeigu mes kalbame apie ūkininkus iki 4 EDV, o tai yra ūkis, žinote, mes ką tik kalbėjome su A. Stančiku, tai nėra mūsų klasikine prasme, kaip mes įsivaizduojame lietuvišką kaimą, sakykite, iš savo patirties, tai nėra labai mažas ūkis – trys keturios karvės, 10 hektarų arba 100 broilerių, tai nėra labai mažas ūkis, tai normalus ūkelis. Tokių lietuviškų ūkelių yra tikrai nemažai mūsų regionuose ir labai keista, kad tie žmonės iš viso jokios paramos negavo. Tai kaip mes galime tokius žmones diskriminuoti ir atriboti nuo kovidinės paramos?

PIRMININKAS. Klausia A. Gaidžiūnas.

A. GAIDŽIŪNAS (LVŽSF). Ačiū. Aš, aišku, palaikysiu, bet tų ūkių nemažai yra smulkių, bet yra tokių gudraujančių, kurie registruoja ūkį ir nedirba, o žemę dirba kiti, patys deklaruoja, tie vadinamieji sofos ūkininkai. Ar nebus čia tarp tų labai daug įsimaišiusių vadinamųjų sofos ūkininkų, kaip jūs galvojate?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą ir už pagalbą rengiant šį įstatymą. Iš esmės yra apsispręsta naudotis jau galiojančia žemės ūkio politikos praktika, kai yra sukuriama tam tikri kriterijai. Vienas iš kriterijų yra tai, kad ūkininkas turi deklaruoti pasėlius – ne tik pievas, ganyklas, bet ir pasėlius, arba turi turėti tą vadinamąjį sąlyginį gyvulį. Būtent tai bus pagrindinis kriterijus, atribosiantis daugybę tų vadinamųjų sofos ūkininkų. Jie tikrai paramos negaus, nes dažniausiai tai yra turtingi žmonės iš miesto, turintys tam tikrą žemės plotą kur nors kaime. Būtent ta kategorija žmonių negaus ir tokiu būdu apie 60 % iš to didelio skaičiaus formalių ūkininkų *nepateks po šita parama*, ir mes galėsime aiškiai deklaruoti, kad sofos ūkininkai šios paramos negauna.

PIRMININKAS. A. Šimas. A. Stančikas.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Dėkoju. Kolega, iš tikrųjų kai kas išgirdęs, kad vėl žemės ūkiui skiriama parama, sakys – vėl čia „gyvulių ūkis“, tai žemės ūkis per daug remiamas iš Europos Sąjungos arba per dideles lengvatas turi mokesčių politikoje. Bet vis dėlto, jeigu šiandien pažiūrėtume į tuos 5 mlrd., kuriuos mes skiriame apskritai esamai problemai pandemijos, tos ekonominės krizės, kuri ne tik šiuo metu yra, bet ji, matyt, ko gero, bus didėjanti, ar iš tikrųjų pakankamai yra skirta žemės ūkiui? Paprastai žemės ūkis ne tik sukuria darbo vietas kaime, bet jis labai daug vietų sukuria ir mieste. Tai yra visa perdirbamoji pramonė, prekyba, transportas, kur iš tikrųjų, jeigu nebus žemdirbio, nebus ir šitų vietų. Jeigu pasižiūrėtume...

PIRMININKAS. Klauskite, kolega.

A. STANČIKAS (LVŽSF). ...šitos lėšos, kurios yra skiriamos žemės ūkiui, taip pat liečia ir perdirbamąją pramonę. Galbūt ne visai tiesiogiai, bet šiandien mes kalbame apie jos, sakykim, išlaidą, kad šiandien ji galėtų konkuruoti ir tarptautinėse rinkose.

PIRMININKAS. Klauskite, kolega.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Klausimas ir yra, ar pakankama suma nuo šitų 5 mlrd. yra skiriama žemės ūkiui?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Andriejau, jūsų klausimas... Aš perleisčiau tą klausimą jums, nes jūs esate kaimo politikos vienas iš formuotojų. Aš manau, kad nepakankama. Manau, kad daugelis iš čia esančių, atėję į Seimą, tikrai svajojo padėti kaip nors tam šeimos ūkiui. Tam ūkiui, kuris turi mažiausiai paramos, kuris turi mažiausiai galimybių naudotis tomis labai galingomis Žemės ūkio ministerijos priemonėmis, kur yra milijonai skirstomi stambesniems ūkininkams, kur yra Europos Sąjungos įvairūs sunkūs reikalavimai. Čia mes sprendžiame socialinę problemą. Mes vis dar turime 40 tūkst. žmonių, kuriuos dėl įstatymų specifikos mes tiesiog atribojome nuo socialinės pagalbos, kurią suteikėme visiems savarankiškai dirbantiems. Šiuo atveju čia nėra vien tiktai žemės ūkio politikos elementas. Čia labai svarbu matyti ir socialinį aspektą, galvoti apie kaimo perkamąją galią, kuri aiškiai sumažėjo. Tas mažas ūkininkas, iš esmės neturintis galimybės pasinaudoti Europos Sąjungos priemonėmis, dar ir į turgų negalėjo nuvežti savo produkcijos dėl visiems žinomų priežasčių. Mes palikome žmogui bado dietą ir dabar turime galimybę ištaisyti šią klaidą.

PIRMININKAS. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Atsisakau.

PIRMININKAS. Atsisakote? A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega ir gerbiami kolegų Seimo nariai, reikia pykti, bet šitas įstatymas tiesiogiai susietas su „gyvulių ūkiu“, nes ūkininkas iki 4 EDV gali turėti, rodos, dešimt karvių arba kitokių raguotų... (*Balsai salėje*) Taigi čia yra gyvulių ūkis. Bet mano pastaba. Gerbiamas Tomai, jūs neatsakėte į kolegų klausimą. Ar pensininkas, kuris gaus 200, yra smulkus ūkininkas iki 4 EDV, gaus dar papildomai? Ar savarankiškai dirbantis arba dirbantis pagal darbo sutartį, kuris gaus arba nedarbo išmoką, arba 247, kaip ūkininkas tokią gaus papildomai?

Ir svarbiausia. Ar jūs matėte Teisės departamento pirmąją esminę pastabą, nes...

T. TOMILINAS (LVŽSF). Mačiau.

A. SYSAS (LSDPF). ...jūs dedate į tokį straipsnį, kuriame kalbama apie darbą. Čia yra visiškai kitokie santykiai. Ačiū.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Kolegos, atsakysiu greitai dėl procedūrinio klausimo. Mačiau Teisės departamento išvadą, bet, patikėkite, krizės metu visiškas formalizmas manęs visiškai netenkina. Mes ne vieną įstatymą koregavome šiomis aplinkybėmis ir dar ne taip sudarkėme. Šitas straipsnis galios ne tiek ilgai. Problemos čia didelės nėra. Tikrai ten yra tokia bendro pobūdžio pastaba. Kaip pavadinsi, taip nepagadinsi įstatymo ir straipsnio.

Bet kalbant apie jūsų tokį esminį klausimą, aš čia atsakau – ne. Jeigu žmogus gauna 200 eurų nedarbo išmoką, šitos išmokos negauna. Jeigu jis yra pensininkas, šiuo atveju galios lygiai ta pati tvarka kaip ir ūkininkams virš 4 EDV, nes jis dabar gaus ir 200 išmoką pensijos, ir 257 puikiausiai gaus kovidinės paramos. Kodėl mažesnis ūkininkas turi būti diskriminuojamas ir negauti kažkurių iš tų dviejų išmokų? Šiuo atveju aš atsakau labai tiksliai jums, jeigu jis turi darbo santykius, taip, jis negaus, bet jeigu jo darbo santykių pajamos yra mažesnės už minimalią algą, mes neseniai visi kartu priėmėme sprendimą, kad visi stambesni ūkininkai gali gauti ir šią paramą, tai čia galios lygiai tas pats principas. Šiuo atveju nėra jokios diskriminacijos, bet yra didelės neteisybės ištaisyimas.

PIRMININKAS. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjas, gal iš tikrųjų tiesos požiūriu turbūt tie žmonės ir pensininkai galėtų gauti tą išmoką, nes negauna pajamų. Tačiau norėčiau paklausti kito klausimo, kaip bus nuspręsta, kuriems duoti, kuriems ne, nes kai kurie ūkininkais yra ūkininkaujantys, kai kurie, pavyzdžiui, mulčiuojantys pievas, irgi įsirašė kaip ūkininkai? Manau, kad nevienodos turėtų būti taisyklės ir teisės, nes ūkininkaujantis ūkininkas dirba, jis vertas turbūt to, nes tos pajamos neužtikrintos ir pagal tiesiogines išmokas. Ar bus čia kaip nors separuojama, ar ūkininkais bus tie, kurie išnuomojo techniką arba turi žmogų, paprasčiausiai smulkina pievas ir vadina save ūkininkais? Ačiū.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą, Edmundai. Čia tikrai būtent klausimas į dešimtuką. Mes siūlome, kad Žemės ūkio ministerija pagal deklaruotus pasėlius ir sąlyginius gyvulius „Sodrai“ ir Užimtumo tarnybai pateiktų būtent tą ūkininkų sąrašą, taip pat jie turės būti deklaravę gyvenamąją vietą kaime ir taip toliau. Yra tų kriterijų, kurie padės atriboti sofos ūkininkus ir paramą maksimaliai taikliai gaus būtent ūkininkaujantys žmonės.

Jeigu jūs manote, kad galėtų atsirasti dar koks nors kriterijus, prašau siūlyti įstatymo pataisą, aš labai norėčiau paprašyti, naudodamasis proga, Socialinių reikalų ir darbo komiteto vardu skubos dėl šio įstatymo, nes jeigu mes norėtume jį priimti iki sesijos pabaigos, mes tai skubai turėtume pritarti. Vyriausybė, preliminariai mes kalbėjome su S. Skverneliu, galės tą išvadą pateikti.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Už norėtų kalbėti R. Petrauskienė. Prašom.

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Pranešėjas viską labai gerai papasakojo. Šį įstatymo projektą teikiau jau anksčiau, bet mes kartu su kolegomis jį patobulinome ir įvedėme tam tikrus draudimus, kad nebūtų piktnaudžiaujama šiomis išmokomis. Trumpai sakant, karantinas palietė visus vienodai ir diferencijuoti pagal ūkio dydį nėra socialiai atsakinga. Iki 4 EDV yra mažesnieji ūkininkai. Jie moka mažesnį gyventojų pajamų mokestį, mažesnį privalomąjį socialinį draudimą. Tai – ūkininkai, kurie augina daržoves, turi kaimo turizmo sodybą, užsiima smulkiais reikalais. Šia pataisa siekiama panaikinti šią diskriminaciją ir suteikti pagalbą ūkininkams, kurie buvo visiškai užmiršti ir negavo Užimtumo įstatymo straipsnyje nurodytų išmokų – 257 eurų. Labai kviečiu palaikyti ir pati balsuosiu už.

PIRMININKAS. P. Urbšys – prieš.

P. URBŠYS (*MSNG*). Besiruošdami didžiajam koroninių piniginių maišelių mėtymui iš politinio malūnsparnio valstiečiai susigriebė, kad nėra maišelio smulkiesiems ūkininkams. Dabar skubama būtent prastumti įstatymą, kuriame būtų įtvirtinta nuostata, kad jie irgi turėtų savo vienkartinę 200 eurų dozę, užuot sudarius galimybes ūkininkui išsaugoti savo orumą ir už savo kad ir smulkias pajamas turėti tokį atlyginimą, kurį būtų ne gėda atnešti šeimai. Būtent aš kalbu apie gyventojų pajamų mokesčio sumažinimą, ne dozių maišelį – tai yra šios valdančiosios prioritetas.

PIRMININKAS. Ačiū. Nėra sutarimo. Balsuojame. Kolegos, kas pritaria po pateikimo Užimtumo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIII P-4964, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę – balsuoja prieš arba susilaiko. Gerbiami kolegos, balsavimas pradėtas.

Gerbiami kolegos, balsavo 90 Seimo narių: už – 85, prieš – 2, susilaikė 3. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Pirmininke, nematau. Taip? Kaip pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Papildomų reikia? Ne. Siūloma svarstyti po to, kai jau apsvarstys pagrindinis komitetas. Galime taip sutarti? R. Šalaševičiūtė, komiteto pirmininkė. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Noriu paprašyti, kad būtų paprašyta Vyriausybės išvados, nes tai yra nemaža pinigų suma.

PIRMININKAS. Vyriausybės išvada. Pritariame? Pritariame. O kada svarstome?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Skubos tvarka. Priklausys nuo Vyriausybės išvados. Kai gausime Vyriausybės išvadą.

PIRMININKAS. Kas pasiūlys skubos tvarką?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Mes kalbėjome ir su Pirmininku. Kur yra?

PIRMININKAS. Nėra Pirmininko. Deja, formaliai...

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Ką tik kalbėjome, kad reikėtų skubos tvarka, jeigu bus pritarta.

PIRMININKAS. Mums reikia, kad Pirmininkas pasiūlytų. (*Balsai salėje*)

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Vicepirmininkė pasiūlys.

PIRMININKAS. Frakcija gali pasiūlyti. Frakcijos vardu.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Komiteto vardu aš juk prašau, ne savo.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Sako, komitetas gali.

PIRMININKAS. Frakcijos. J. Jarutis. Skubos tvarka.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Frakcijos vardu prašome skubos tvarkos dėl šio klausimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Pritariame.

Kolegos, kitas darbotvarkės klausimas 2-7.1... O kokią datą nustatome? Data. Kuri birželio diena? Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja gal galėtų pasakyti? R. Baškienė. Kokia reali data? Jūs ir komiteto narė. Birželio 23 diena tinka?

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Bandykime birželio 23 dieną.

PIRMININKAS. Birželio 23 diena. Ačiū. Pritariate? Pritariame.

16.52 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. XIII-2849 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-4996 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kiti darbotvarkės 2-7.1 ir 2-7.2 klausimai – projektai Nr. XIII-4996 ir Nr. XIII-4954. Kviečiu A. Širinskienę pateikti. Pirmiausia dėl Seimo programos pakeitimo. Pateikimas, svarstymas ir priėmimas. A. Širinskienė, Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė. Prašom, pirmininke.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mielieji kolegos, norėčiau tiesiog...

PIRMININKAS. Per mikrofoną.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). ...paprašyti leisti papildyti Seimo darbų programą Biudžeto sandaros įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo nuostatomis.

PIRMININKAS. Kolegos, gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Pritarta. Priėmimas. Galime pritarti? Atsiprašau, svarstymas. Galime pritarti? Pritariate.

Priėmimas. Balsuojame dėl įstatymo projekto Nr. XIII-4996. Kas palaiko, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, – balsuoja prieš arba susilaiko.

Šio nutarimo priėmimas

Gerbiami kolegos, balsavo 89 Seimo nariai: už – 78, prieš – 2, susilaikė 9. Pritarta. Nutarimas (projektas Nr. XIII-4996) priimtas. (*Gongas*)

16.54 val.

Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4954 (pateikimas)

Vėl kviečiu A. Širinskienę. Biudžeto sandaros įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4954. Prašom, gerbiama pirmininke.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mielieji kolegos, tiesiog labai trumpas pristatymas. Šiuo įstatymo projektu yra siūloma suteikti Lietuvos policijai, policijos vadovui anksčiau turėtą asignavimų valdytojo statusą, kad Lietuvos policija turėtų iš esmės didesnę savarankiškumą ir galėtų atsakingai valdyti jai valstybės suteiktus asignavimus. Būtų tiek. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, sakykite, kas pastūmėjo tokį siūlymą? Jūs taip lakoniškai jį pristatėte, bet tai yra gana svarbus sprendimas, kuris policiją padaro atskiru asignavimų valdytoju. Ar tai buvo kokios nors diskusijos su profesine sąjunga? Ar pats Policijos departamentas inicijavo? Tai yra gana svarbus sprendimas, užtikrinantis ilgo laikotarpio finansavimą, kuris mažina kartu ir lankstumą ministro srityje esančios srities finansavimo.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš manau, kad Vyriausybės nuomonė čia, be abejo, bus reikalinga, nes kitaip ir būti negali, ir tą Teisės departamentas yra pastebėjęs. Tiesiog buvo atkreiptas dėmesys, kad daug kitų institucijų, kurios tikrai yra ne mažiau reikšmingos Lietuvos gyvenimui ir viešajai tvarkai, turi galimybę tvarkyti asignavimus, yra asignavimų valdytojai. Tai šiuo atveju tiesiog matant, kaip sėkmingai vyksta policijos reforma ir kokia yra didžiulė atsakomybė ten dirbančių asmenų, manyčiau, kad tą teisę tikrai galėtume suteikti, be abejo, išklausę ir Vyriausybės nuomonę.

PIRMININKAS. P. Urbšys.

P. URBŠYS (*MSNG*). Gerbiama Seimo nare, ar jūs nemanote, kad iš tikrųjų prie ministerijos yra dar ne viena institucija, kuri užtikrina viešąjį saugumą. Jeigu kalbėtume apie sisteminių pokyčių ir požiūrį, tai ar jiems nereikėtų suteikti irgi savarankiško asignavimų valdytojo teisės?

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Tai Vyriausybė turės galimybę ir apsvarstyti, teikdama išvadas, šį klausimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai. M. Majauskas – už.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, kviečiu pritarti, bet taip pat padiskutuoti ir paieškoti sisteminių sprendimų – kokios tos institucijos turėtų turėti tą aukščiausią įstatymo lygiu įtvirtintą finansinį savarankiškumą. Ar pagal tai, kiek finansų administruoja? Ar pagal tai, kiek žmonių toje srityje dirba? Ar pagal tai, kokia galbūt jautri sritis pokyčiams yra? Ką reikia sisteminių sprendimų, o ne *ad hoc* pasiūlymų, kad galbūt vieno ar kito departamento direktorius panoro būti labiau nepriklausomas, ir štai mes įkalame tai labai aiškiai įstatyme. Kviečiu paieškoti sisteminių sprendimų.

PIRMININKAS. R. Tamašunienė – prieš.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Aš noriu pasakyti, kad tik vieni metai, kuomet buvo konsoliduotas visų viešojo saugumo tarnybų biudžetas. Jis paskirstomas pagal institucijų poreikį vieną kartą per metus ir didelių intervencijų ministerija nedaro per biudžetinius metus. Čia yra racijos todėl, kad matai visų tarnybų bendrą poreikį, matai, kaip galima tarnyboje daryti sisteminius pokyčius, kalbant apie darbo užmokestį ar aprūpinimą. Todėl galvoju, kad padarytas žingsnis konsoliduojant visą biudžetą ir paskirstant vieną sykį institucijoms... jie tampa paskui asignavimų valdytojais ir įgyvendina tą biudžetą. Metų pabaigoje, jeigu yra taupymų, tai mes atsižvelgiame taip pat į jų vadovų sprendimus, kur reikia daugiau skirti lėšų ar išmokėti už gerą tarnybą ir įvertinti pareigūnus. Nematau, kad tas sprendimas dabar vieną instituciją išskirti iš bendro finansavimo modelio... Todėl aš susilaikysiu dėl šio pasiūlymo.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre ir Seimo nare. Kolegos, nėra bendro sutarimo, balsuojame dėl įstatymo projekto Nr. XIII P-4954. Kas palaiko, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Gerbiami kolegos, balsavo 94 Seimo nariai: už – 66, prieš – 1, susilaikė 27. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, suprantama. Reikės Vyriausybės nuomonės? Reikės. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu dėl to? Ačiū. Ir turbūt... Kokią siūlome datą?

Komiteto pirmininkas. Birželį? (*Balsas salėje*) Rudens sesijoje. Siūloma rudens sesijoje. Galime pritarti? Pritarta. Ačiū.

Gerbiami kolegos, toliau Seimo posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja I. Šiaulienė. Prašom.

PIRMININKĖ (**I. ŠIAULIENĖ**, *LSDDF*). Gerbiami kolegos, tęsiame. Per centrinį mikrofoną P. Urbšys. Prašom. Dėl vedimo tvarkos.

P. URBŠYS (*MSNG*). Gerbiamieji Seimo nariai, iš tikrųjų aš negalėjau išreikšti savo valios, nes pasimečiau. Seimo nariai, kurie sistemingai laužo Konstituciją, iš Seimo tribūnos sako, kad Policijos departamentą reikia padaryti atskiru *asignuotoju*, o vidaus reikalų ministrė, kuri turi daugumos politinį pasitikėjimą, tam prieštarauja. Aš nesuprantu, ar tai yra tam tikras nepasitikėjimas ministre? O kad jūs nukeliate į rudenį, tai savotiškai žaidžiate ir su Policijos departamentu. Kas rudenį priiminės šitą įstatymą?

PIRMININKĖ. Gerai. Gerbiami kolegos, manau, išsiaiškinsite svarstymo metu. Ministrė nori atsakyti per šoninį mikrofoną. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Gerbiamas Povilai, visi esame Seimo nariai ir Seimo nariai gali turėti įstatymo projekto teikimo teisę, jos niekas negali uždrausti, ar iš daugumos, ar iš opozicijos. Su manimi nesitarė pateikusi Seimo narė, ji mato, kad tai bus naudinga, ir pateikė savo įstatymo projektą. Tai nepainiokite, dviejų skirtingų istorijų į vieną niekaip nesuplakite, o Vyriausybė pateiks savo nuomonę, taip pat ir Vidaus reikalų ministerijos nuomonė bus pateikta Vyriausybės išvadoje.

17.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio plėtros banko steigimo ir valstybės dalyvavimo kredito įstaigų kapitale“ projektas Nr. XIII-4966 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, grįžtame prie darbotvarkės. Imsimės 2-8 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio plėtros banko steigimo ir valstybės dalyvavimo kredito įstaigų kapitale“ projektas Nr. XIII-4966. Pranešėjas V. Ažuolas jau tribūnoje. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Sveiki, gerbiami kolegos. Noriu pristatyti nutarimo projektą „Dėl Valstybinio plėtros banko steigimo ir valstybės dalyvavimo kredito įstaigų kapitale“. Iš tikrųjų šis nutarimas yra labai susijęs su atliktu krizės tyrimu, taip pat atliepantis darbo grupės, kuri vakar baigė darbą, dėl regionų finansinių paslaugų prieinamumo ir kredito prieinamumo išdavimo... Visur yra ta pati situacija, kad valstybei reikia kurti Plėtros banką ir dalyvauti kredito įstaigų kapitale. Norėčiau iš eilės apžvelgti, kaip elgiasi kitos Europos Sąjungos valstybės, koku keliu jos eina.

Apžvelgus daugelį Europos Sąjungos valstybių, didžioji dauguma Europos Sąjungos valstybių turi ir plėtros bankus, ir valstybinius bankus, ir komercinius bankus. Tų formų yra įvairių. Įvairūs yra ir tikslai: nuo smulkiojo ir vidutinio verslo skatinimo, strateginių projektų, renovacijos, regionų finansavimo, regionų atskirties mažinimo ir finansų prieinamumo. Gal paminėsiu kelis pavyzdžius.

Airijos plėtros įstaiga yra valstybinė, kaip vienas iš jos tikslų yra įrašyta, jog valstybė turi skolinti ten, kur neskolina bankai ir neskolina kitos kredito įstaigos. Kitų šalių, tokių kaip Austrija, Čekija, Danija, Italija, Ispanija, Kroatija, Lenkija, Nyderlandai, Portugalija, tikslai irgi yra labai panašūs, tai yra valstybės tikslas, kad verslas galėtų valstybėje gyvuoti, kad verslas gautų prieigą prie finansų, galėtų vystyti ir plėsti savo verslą, kartu mokėdamas valstybei mokesčius.

Kokia situacija pas mus? Didžiosios valstybės, tokios kaip Danija, Austrija, Vokietija, visada akcentuoja, kad smulkiosioms ir vidutinėms įmonėms, vadinamosioms SVV įmonėms, yra labai sunki prieiga prie finansų. Netgi didelėse šalyse, senose demokratijose yra regionų atskirtis, kai vienoje valstybės dalyje išsivystymas yra didesnis, tokiose šalyse kaip Italija, Ispanija, kitoje dalyje mažesnis išsivystymas ir dėl tos atskirties verslui taip pat daug sunkiau pasiskolinti. Ten visada ateina valstybė, suteikia galimybę pasiskolinti ir vystyti verslą.

O ar mes esame išskirtiniai? Mes tikrai nesame išskirtiniai. Pas mus situacija yra tokia pati. Darbo grupė, išanalizavusi taip pat su regionų finansavimu, finansinių paslaugų prieinamumą... ir pateiktos Lietuvos banko suvestinės, palyginimai. Pavyzdys. 2019 metais, lyginant su 2018 metais, smulkiojo ir vidutinio verslo paskolų paraiškų dalis buvo 70 % atmesta. Vadinasi, 70 % smulkiojo verslo negavo finansavimo.

Kas dėjos iš tikrųjų 2019 metais su kitais verslais, su tokiais kaip prekyba, turizmas, statyba, kiti įvairūs verslai? Jų finansavimas sumažėjo beveik 500 mln. eurų. Tos verslo šakos nebegaavo finansavimo ir buvo priverstos arba labai ženkliai auginti tarpusavio įsiskolinimus, arba buvo priverstos mažinti verslą. Iš tikrųjų turime netgi konkrečių pavyzdžių, kai į Biudžeto ir finansų komitetą kreipėsi verslas, pavyzdžiui, įmonė, kuri vykdo renovaciją, turi pasirašytas renovacijos sutartis, bet negauna iš banko apyvartinių lėšų. Bankas atsakė: deja, mes jums neskolinsime. Jis bandė kreiptis į įmones, kurios prekiauja statybinėmis medžiagomis, kad galėtų vystyti savo projektus, o šioms įmonėms taip pat nebuvo duotas kreditas ir jos taip pat negalėjo suteikti tokios galimybės įsigyti prekių. Įsiskolinimas tarp įmonių išaugo jau kartais, nebe procentais, o kartais, ir įmonės yra skolingos toliau vis ženkliai ir labai daug.

Šioje praktikoje gali, deja, ateiti tik valstybė. Tos darbo grupės metu pritarė ir Bankų asociacija, pritarė tam dalykui, kad iš kur išeina bankai, iš kur išeina finansų įstaigos, ten turi ateiti valstybė. Deja, bet mes jau einame to liberalumo keliu, maksimalaus pelno keliu. Deja, bet bankams šiandien svarbiausias yra maksimalus pelnas. Žinoma, regionuose iš smulkiųjų verslų maksimalaus pelno neuždirbsi.

Kas atsitiko su kita vieta? Banko duomenys taip pat pateikti. Bankai išeina iš kreditų, pavyzdys, iki 30 tūkst. eurų. Jiems tampa nebeįdomūs, nebereikalingi. Ta tendencija persirito į dar didesnę masę – bankai išeina iš kreditų iki 1 mln. eurų. Vadinasi, visas smulkusis verslas, mažosios įmonės, visos kitos lieka be kreditavimo, ir ta tendencija tęsėsi ne tik pernai, bet ir šiemet ji tęsiasi

toliau. Netgi žvelgiant į nekovidinę situaciją, kai dar nebuvo kovidų, jau tada buvo matyti tendencijos. Iš tikrųjų kovidų situacija paryškino visus mūsų skaudulius ir finansavimo galimybes.

Valstybė turi tokias institucijas kaip „Invega“, Garantijų fondas, VIPA, kitas institucijas, kurios suteikia garantijas. Bet kas atsitiko su garantijomis? Iš tikrųjų norėčiau padėkoti komiteto nariui A. Butkevičiui, kuris pateikė labai puikų pavyzdį iš verslo, kai „Invega“ garantuoja 80 % paskolos naujam verslui, bet verslas, nuėjęs į banką, sužino, kad reikia dar 100 % užstato. Dar jo prašoma pasirašyti vekselį ir dar prašoma užstatyti viską, ką turi. Vadinasi, sąlygos yra neįmanomos verslui pradėti naują verslą. Iš tikrųjų valstybė atsiduria kredito įstaigų, finansų įstaigų spąstuose – teoriškai garantijas suteikiame, visas galimybes suteikiame verslui vystyti, bet kredito įstaigos, finansų tarpininkai atsisako tai daryti be du ar tris kartus didesnių užstatų ar kitų garantijų.

Kas atsitiko su daugeliu kitų priemonių? Matėme, kovidinėje situacijoje reikėjo labai greitų sprendimų, kad verslas gautų paramą, gautų išmokas, gautų paskolas, gautų kitas priemones. Buvo iš tikrųjų netgi nesuprantama stebėti kredito įstaigų norą, kad taip, mes administruosime valstybės priemones, bet 2 % administravimo išlaidų mums nepakanka. Mes norime penkis kartus didesnių administravimo išlaidų. Iš tikrųjų ar mes galime taikstyti su tokiomis sumomis, kai vien už administravimą, kur yra suteikiamos valstybės garantijos, reikėtų mokėti 6 %, 8 %, 10 %? Iš tikrųjų yra nerealu vien už administravimą tiek mokėti.

Šioje situacijoje taip pat valstybė neturi kitos išeities, kaip tik kurti arba Valstybinį plėtros banką, arba dalyvauti kreditų įstaigos kapitale ir taip padėti verslui gauti paskolas, gauti finansavimą. Tas kelias bus toks pat, kokį nuėjo daugelis Europos Sąjungos valstybių. Mes netgi analizavome, Europos Komisijos paprašėme pateikti Europos Sąjungos valstybių, kurioms labai greitai pavyko išmokėti kovidinėje situacijoje tiek paramą, tiek paskolas... Didžioji dalis Europos Sąjungos valstybių būtent tai ir darė per savo valstybines institucijas, plėtros institucijas ar savo bankus ir kitas įstaigas, todėl tas veiksmas įvyko labai greitai. Turime netgi mūsų pavyzdį – išmoką mikroįmonėms, kas buvo daroma per Valstybinę mokesčių inspekciją, Ekonomikos ir inovacijų ministeriją, Mokėjimų tarybą prie Finansų ministerijos, tos priemonės ir judėjo greitai. Deja, kitos priemonės yra spąstuose. Iš tikrųjų vertinant tą situaciją, netgi Lietuvos bankas vasario mėnesį sudarė darbo grupę, kad išanalizuotų, kaip smulkiąjam ir vidutiniam verslui padidinti galimybę pasiskolinti. Netgi ir Lietuvos bankas mato tas problemas, kurias reikia spręsti. Bet turbūt šiame nutarime ne tai svarbiausia, koks bus pavadinimas, ar tai bus Plėtros bankas, ar Investicijų bankas, ar Regionų skatinimo, ar tai bus akcijų ar kapitalo įsigijimas kitos kredito įstaigos, ne tai yra svarbiausia, svarbiausia verslui, kuriam trūksta šiuo metu kreditavimo, kad jis gautų tą kreditavimą ir būtų užtikrinta galimybė jam pasiskolinti ir vystyti verslą. O valstybė iš tikrųjų... Valstybės niekada neturėtų būti tikslas uždirbti maksimalų pelną, ar tai būtų bankinės paslaugos, ar tai kitos paslaugos. Valstybės tikslas – kad įmonės galėtų vystyti, gyvuoti ir galėtų mokėti mokesčius valstybei. Tai yra pagrindinis tikslas.

PIRMINKĖ. Dėkojame. Jūsų nori klausti G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Iš jūsų apibūdinimo, visų pirma, tai visai ne bankas, o tam tikras finansavimo, verslo kreditavimo fondas, su realiu jau banko apibūdinimu, tiesą sakant, turi mažai ką bendro. Žiūrint į patį jūsų nutarimo projektą, kyla klausimas, kiek toks bankas ar fondas būtų nepriklausomas, nes, tiesą sakant, žiūrint į dabartinę valstybės įmonių valdymo praktiką matyti, kad politikai labai mėgsta kištis ir primesti savo politinę valią. Turbūt vienas iš tokių konkrečių pavyzdžių yra Lietuvos paštas, turintis pinigų licenciją, kai valdyba buvo pakeista per naktį dėl politinės įtakos tam tikrų sprendimų ir, beje, neteisėtai. Išties tuomet kyla klausimas, ar toks bankas netaptų tam tikrų politikų tiesiog lesykla arba netgi korupcijos židiniu? Kiek šita jūsų idėja siejasi su EBPO gerosiomis praktikomis?

Kitas klausimas, kodėl tik dabar, nes tai buvo jūsų rinkimų programoje, tačiau ateinate į naujus rinkimus vėl su ta pačia idėja, ar per 2020 metus vėl keliausite ir per kitus rinkimus vėl tą patį sugalvosite?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš iš tikrųjų priminsiu, kaip ir minėjau pristatydamas, kad tai labai susiję su krizės tyrimo išvada, kad krizės laikotarpiu taip pat labai trūko finansavimo verslui, ir labai susiję su darbo grupe, kuri vakar baigė darbą, dėl regionų finansavimo ir paslaugų prieinamumo. Tos visos problemos ir iškeltos – smulkaus verslo finansavimas, valstybės priemonių taikymas.

Deja, bet valstybė yra tų finansinių įstaigų ar kitų plėtros įkaitas. Kaip minėjote, dėl valdymo. Iš tikrųjų Seimas visai neseniai patvirtino didelį fondą, fondą, kuris skirtas skolinti verslui, patiriančiam sunkumų. Žinoma, tai yra susiję su kovidine situacija, bet šio fondo valdyba, kai bus priimami sprendimai, iš tikrųjų yra netgi pavyzdys Europos Sąjungoje. Europos Komisija patvirtino šį fondą ir netgi minėjo Lietuvą kaip pavyzdį. Iš tikrųjų tai yra bendro darbo rezultatas – Lietuvos banko, Finansų ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Vyriausybės, kaip padaryti greitą sprendimą su skaidriu valdymu. Priminsiu, šiame fonde valstybės įnašas bus 100 mln., 400 mln. bus garantuojamų investicijų ar pritrauktų lėšų, o 500 mln. bus verslo indėlis. Vadinasi, valstybė ir verslas pasidalins tą našą pusiau. Pusė garantuos valstybė ir prisiims riziką, kitą pusę prisiims verslas. Valdymo struktūra taip ir bus sudėliota, kad išlaikytų balansą ir nekeltų jokių abejonių dėl valdymo. Iš tikrųjų tuo panašiu modeliu mes galime steigti ir kitas ar tai finansų įstaigas, ar plėtros banką.

PIRMININKĖ. Klausia A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Dėkoju. Iš tikrųjų verslo kreditavimo programų konsolidavimas galėtų būti nebloga kryptis, tačiau vis dėlto jūs šitą įstaigą vadinate valstybinio banko steigimu, kas ir suponuoja, kad pretenduos šita organizacija į banko licenciją ir į dalyvavimą bankų versle. Krikos yra, ko gero, nemažai tokie idėjų vien dėl to, kad reikėtų, ko gero, ne 100 mln., o daug daugiau, poros milijardų, kad tokia įstaiga būtų konkurencinga.

Antras dalykas. Realus poveikis ekonomikai kol kas yra neišskus.

Trečias, ko gero, pats svarbiausias dalykas, jog kuriama gana didelė valstybinė organizacija ir dar viena terpė pasireikšti korupcijai, nes jūs dabar teikiate įvairius įstatymų pakeitimus, kuriais atšaukiate nepriklausomą valdybų koncepciją.

PIRMININKĖ. Kolege, laikas.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Kodėl ši organizacija turėtų būti nepriklausoma? Kaip jūs pakomentuotumėte?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš norėčiau gal taip sudėlioti eigą. Jeigu valstybė mato poreikį dalyvauti mažmeninėje rinkoje, sakykime, finansinių paslaugų teikimo, mažų paskolų ar panašiai, valstybė gali įsigyti kapitalo dabar jau veikiančiose kredito įstaigose. Jeigu jie mato tokį poreikį, reikalingumą. Jeigu įsigytų kapitalo, jie neturėtų daugiau kaip 50 % ir negalėtų būti pagrindiniai valdytojai. Jie turėtų tik balsavimo teisę ir negalėtų priimti sprendimų. Tai būtų vienas iš būdų, kaip skaidriai valdyti ir esant tai situacijai žmonėms užtikrinti reikalingas paslaugas.

Kitos, kurios susijusios su plėtros banku, susijusios su didesniu finansavimu, verslo finansavimu ir viskuo kitu, jau šiandien yra veikiančios, tokios kaip „Invega“, Garantijų fondas, VIPA. Ir ten niekas nesako, kad yra valdoma neskaidriai ar sprendimai priimami neskaidriai, apie tai niekas nediskutuoja, bet jos tą funkciją jau atlieka. Ir dabartinės darbo grupės metu taip pat priėmėme vieną iš problemų, kad tos įstaigos *turi eiti į tiesioginį skolinimąsi*. Jeigu jos užstringa finansų tarpininko spąstuose dėl administravimo mokesčio dydžio, dėl papildomų užstatų, dėl kitų dalykų, *turi eiti į tiesioginį skolinimąsi*. Tai daryti jos gali, kaip ir Lietuvos bankas mums paaiškino, tik turi užtikrinti savo technologines priemones, kaip bus valdoma rizika ir kiti dalykai. Bet jos ir dabar tai gali daryti. Jeigu mes kalbame dar plačiau, apie plėtros ar investicijų skatinimo banką, reikėtų įvertinti, koks geriausias modelis būtų pasirenkamas. Jeigu mes kalbame apie valdymo organus ar kažką, tai galėtų būti fondo, kurį jau sukūrėme, pavyzdys, kurti pagal jį.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mielas kolega, po valstybinio banko ir valstybinių vaistinių beliks tik atidaryti valstybines maisto parduotuves, įsteigti valstybinę partiją ir dar sugrąžinti rublį, kad neaugtų kainos. Taip, mano akimis, atrodo valstiečių programa, skirta išsiilgusiems sovietinių laikų. Aš tuos laikus prisimenu ir jų visai nepasiilgau, tikiuosi, kad ir jūs.

Turiu klausimą, kaip bus užtikrinama... Paskoloms, kurios bus išduodamos, nebus taikomi jokie viešųjų pirkimų reikalavimai, bet sprendimus priims asmenys, valstybės tarnautojai, pagal visą jūsų ideologiją. Kaip bus užtikrinta, kad būtų išvengta interesų konflikto? Kaip bus užtikrinta, kad paskolos nebus duodamos pagal politinę arba partinę priklausomybę?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų stebinate savo klausimais. Jūs dalyvavote ir darbo grupėje, dalyvavote Biudžeto ir finansų komitete, pats nuolat keliate klausimus, kaip gau-

ti paskolą smulkiajam verslui, kodėl nėra suteikiamos garantijos, kodėl stringama finansinių tarpininkų spąstuose. Man atrodė, kad jums taip pat suprantama, kaip valstybė turi prisidėti prie to, kad tiek smulkusis verslas, tiek kiti gautų finansavimą. Tai yra vienas iš sprendimo būdų.

Jeigu dabar konstatuojame, kaip bus skaidriai priimami sprendimai, pavyzdys šiandien – „Invega“, Garantijų fondas, VIPA, ten taip pat yra priimami sprendimai, kad išduotų paskolas, išduotų garantijas, išduotų kitas priemones. Bet kažkaip niekas nediskutuoja, kad ten yra priimama neskaidriai, blogai ar negerai. Esmė – kur tada klausimas, jeigu dabar tai vyksta? Tik būtų platesnis ir didesnis darinys, negu dabar yra.

PIRMININKĖ. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Valiau, perfrazuosiu vieną gerai žinomą Lietuvos ekonomikos profesorių: mėgstant pieną, nebūtina turėti karvę. Ir mano klausimas susijęs su S. Skvernelio 2019 m. kovo 20 d. žodžiais, kuriuos cituoju: „Valstybinio banko Lietuvoje nebus. Nežinau, jeigu kas šneka apie tai, tai šneka netiesą.“ Dabar norėčiau paklausti. Gerbiamasis S. Skvernelis ne kartą važiavo į Lenkiją, kviesdamas įvairius bankus, finansų ministras taip pat šnekėjo, paskutinį kartą Prezidentas G. Nausėda, liepą lankydamasis Varšuvoje, taip pat kvietė Lenkijos bankus. Ir, atrodo, tobula terpė turėti banką, kaip jūs čia nuolat linksniuojate, – pelningumas milžiniškas, konkurencijos nėra, tiesiog ateik ir nusigriebk grietinėlę nuo pieno.

Klausimas dabar jums, ar ne prieškalėdinis aktyvų apmokestinimas, dividendų apmokestinimas, trys atakos prieš „Revolut“ per įvairiausias komisijas galų gale parodė, kad joks bankas čia nesisteigs ir konkurenciją įmanoma sudaryti tik valstybinių bankų. Ar ne jūs kalti, kad Lietuvoje neišsikūrė per šį laikotarpį bankų, o tiesiog susijungė kai kurie arba išsikraustė. Kaip vertinate jų sukurta konkurencinę aplinką? Ačiū.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Vertinant 2018 ar 2017 metus, deja, bet situacija buvo šiek tiek kitokia. Mes galvojome, kad ateis nauji bankai, užims nišas visas, suteiks finansavimą, bet, deja, matome, kad tai nevyksta. Kodėl? Mūsų rinka yra per maža. Mūsų rinka nėra tokia didelė, kad ateitų dar keli žaidėjai ir konkuruotų dėl tų pačių klientų, ką mes turime.

Bankai. Deja, didieji bankai nueina kitu keliu. Jie nusprendė, kad iki 30 tūkst. paskolos jiems nebeįdomios. Jau nusprendė, kad iki milijono yra nebeįdomios. Deja, bet jie eina tuo keliu. Jie eina didelių paskolų keliu, kur mažai darbo, daug pinigų. Deja, jie eina tuo keliu. Bet COVID situacija išryškino visą situaciją. Kai reikia verslui greitai greitai paskolų, greitai garantijų, greitai kitų dalykų, mes pamatėme, kur užstrigome. O tos šalys, kurios turėjo ar valstybinius bankus, ar finansų institucijas, daug greičiau galėjo judėti su savo sprendimais. Šiuo metu mes kito kelio ir neturime, tik eiti tuo pramintu keliu, ką daro daugelis Europos Sąjungos valstybių.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, laikas, skirtas klausiti, išseko. Ačiū, gerbiamas Valiau. Motyvai už, bet prieš per šoninį mikrofoną profesorius K. Glaveckas. Prašom.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiami kolegos, mes randame laiko vabalėlių dauginimuisi ar dar kam nors, kitoms diskusijoms. Tiesiog valandomis kalbame. Dabar, kai reikalas dėl banko steigimo, nors jo steigimas iš tikro nėra laiku ir nėra protingas dalykas, bet mes skiriame tik 15 ar 10 minučių! Tai reikšmė tų klausimų, tokio ekonominio klausimo yra didžiulė. Bent jau leiskite paklausti tiems žmonėms, kurie užsirašė. Tik trys žmonės galėjo paklausti. Palaukite, negi Lietuvoje mes taip jau nukritome, kad nebegalime net... (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiamas profesoriau, ne trys žmonės klausė, daugiau. Skirta 20 minučių, o čia yra tik pateikimas. Dar turėsime galimybių.

Motyvai. V. Poderys – už.

V. PODERYS (MSNG). Dėkui, pirmininke. Aš manau, pasiūlymas vertas dėmesio apsvarstyti. Pasisakau už tai, kad svarstymas prasidėtų. Iš tikrųjų daugelis šalių turi vystymo arba plėtros bankus. O ir mes patys turime valstybinių pseudofinansinių institucijų, „Invega“ ir visokių panašių, kurios panašia veikla užsiima ir vysto valstybės politiką finansų srityje arba finansavimo srityje. Dėl to vietoj tos „Invegos“ ir visų panašių pseudofinansinių institucijų, man atrodo, vystymo ir plėtros banko idėja yra svarstyтина ir visai jau neatmestina nuo slenksčio. Be abejo, turiu pridėti, kad dėl klasikinio komercinio ar mažmeninio banko aš esu skeptiškas kaip kad valstybinio. Šiaip balsuosiu už. Tikrai diskusija verta dėmesio. Dėkui, pirmininke.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, svarstome Seimo nutarimą, jis yra iš esmės nieko nepareigojantis. Jis įgalioja Vyriausybę daryti kažką, o Vyriausybė iš tikrųjų įgaliota daryti priešrinkiminę komunikaciją apie tai, kaip blogai dirba mūsų bankai. Visa tai tęsiasi visą kadenciją. Alternatyva galėjo būti ne valstybinis bankas, bet bankinės konkurencijos sukėlimas.

Iš tikrųjų Prezidentas G. Nausėda, premjeras S. Skvernelis kvietė užsienio bankus steigti Lietuvoje, bet jie nebuvo įsteigti dėl paprastos priežasties – matė mūsų valdžios visišką nenuoseklumą, tris atakas į įvairias nacionalinio saugumo komisijas ir grupes, nutaikytas prieš „Revolutą“. Aktyvų apmokestinimo įstatymo projektas, po to dividendų apmokestinimo projektas rodo, kad čia bankai nėra laukiami, žodžiais ir manifestais jų neprikviesime. Kurtis gali tik kažkas, kas būtų politiškai prikviestas. Galbūt kokie nors kaimyninių draugiškų valstybių valstybiniai bankai. Bet, matydami mūsų politikų finansinę emancipaciją, konkurencingi rinkoje veikiantys bankai tiesiog nenori Lietuvoje steigti.

Visas šis azartas dėl valstybinio banko steigimo man primena ir Prezidento rinkiminės kampanijos išvakarės, kuomet buvo nusitaikyta stambiai, kritikuojant Skandinavijos bankus, kritikuoju bankuose dirbusius kandidatus į Prezidentus. Ir štai mes vėl priešrinkiminiu laikotarpiu matome Seimo nutarimą, kuris yra niekinis. Aš manau, kad mums, kaip opozicijai, tiesiog reikia nulti dabar, nes po šito nutarimo neįvyks niekas, kaip ir per šiuos trejus su puse metų kadencijos, kai nebuvo padaryta nė žingsnio. Priminsiu, kad valstybinį banką įkurti reikia bent milijardo eurų įnašo ir trejų metų paruošiamųjų dokumentų. Bankas neįkuriamas per dieną, jis įkuriamas per visą kadenciją. Tai, man atrodo, šitai yra tiesiog rinkiminės kampanijos pradžios elementas, į kurį reikėtų ir nurašyti. Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašom balsuoti dėl Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio plėtos banko steigimo ir valstybės dalyvavimo kredito įstaigų kapitale“ projekto.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 69, prieš – 12, susilaikė 15. Taigi po pateikimo Seimo nutarimo projektui Nr. XIII P-4966 pritarta.

Per šoninį mikrofoną – A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Ką reiškia valstybei 1 mlrd. eurų? Tai tiek permokėsime už „Independence“ laivą – 1 mlrd. 2 mlrd. permokėsime palūkanų, pasiskolinę 7 mlrd., 2 mlrd. permokėsime palūkanų! Suskaičiuokime visus geležinkelio elektrifikavimo projektus, suskaičiuokime devintą bloką, kuris stovi Elektrėnuose, kiek buvo permokėta, kiek išleista pinigų VAE, šimtų milijonų, kurios nėra, kiek atiduota Ignalinos uždarymui pinigų, kurių galėjome ne-atiduoti Rusijos „Rosatomo“ įmonei „Nukem“. Tai mes ne vieną banką jau galėjome turėti, tai yra tik politinės valios klausimas.

PIRMININKĖ. Ir profesorius K. Glaveckas – taip pat per šoninį mikrofoną.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiami kolegos, aš manau, kad klausimas iš tikro labai svarbus, ir mes turime paprašyti frakcijos vardu Vyriausybės išvados, Finansų ministerijos ir ekspertų grupės, nes steigti banką toje rinkoje labai brangus dalykas, neaišku yra. Be Vyriausybės, Finansų ministerijos, Lietuvos banko išvadų tiesiog negalima to dalyko daryti. Ačiū. Siūlau balsuoti už tai.

PIRMININKĖ. Ir per centrinį šoninį mikrofoną – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Kolegos, aš priminsiu, kad čia yra ne įstatymas, čia yra tik nutarimas. Dėl įstatymo reikia Vyriausybės išvados, ekspertų ir visokių dalykų. Čia yra tik nutarimas.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas nenumatomas. Svarstymo data – birželio 23 diena. Pritarėme? Dėkoju.

17.28 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-4871(2), Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-4872(2), Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-4873(2) (svarstymas)

Kompleksinis klausimas 2-9.1, 2-9.2 ir 2-9.3. Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-4871(2). Kviečiu V. Ažuolą, Biudžeto ir finansų komiteto išvada.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Biudžeto ir finansų komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą, taip pat apsvaustė pagal eilę gautą pasiūlymą. Komitetas pritaria Vyriausybės išvadai, kurioje yra minima, kad pritariama NPD didinimui, bet nepritariama GPM keitimui. Vienas iš argumentų buvo, kad tai yra labai didelė suma, ji svyruoja nuo 300 iki 400 mln., o jeigu išliktų tokia nuostata ir kitiems metams, tai jau reiktų skaičiuoti 700–800 mln. biudžeto praradimą.

Iš tikrųjų pagrindinė bėda yra ta, kad tai yra ne tik valstybės biudžeto praradimas, tai yra ir savivaldybių biudžetų praradimai, tai savivaldybės irgi pastatomos į labai sudėtingą situaciją, žinant, kad visi biudžetai šioms metams jau yra suplanuoti. Komitetas pritaria patobulintam įstatymo projektui, atsižvelgia į Seimo narių A. Širinskienės, R. Karbauskio, V. Ažuolo ir kitų pasiūlymą, kuris yra toks pat kaip ir Vyriausybės išvada. Todėl, šiam pasiūlymui pritaręs, kitiems pasiūlymams, kurie buvo pateikti dėl GPM pataisų dėl skirtingų dydžių, komitetas nepritarė. Trumpai gal tiek.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkę R. Šalaševičiūtę pateikti komiteto išvadą.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Komitetas, apsvaustęs projektą, nusprendė pritarti iniciatorių pateikto įstatymo projekto nuostatai dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimo iki 400 eurų nuo 2020 m. liepos 1 d. ir siūlyti pagrindiniam komitetui patobulinti įstatymo projektą pagal 2020 m. gegužės 26 d. Seimo narių grupės: A. Širinskienės, R. Karbauskio, V. Ažuolo ir kitų, pasiūlymus, jiems komitetas pritarė, ir Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadą.

Komitetas nusprendė nepritarti įstatymo projekto nuostatai dėl gyventojų pajamų iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių, gautų nuo 2020 m. liepos 1 d. iki gruodžio 31 d., dalies, nevirsijančios 18 vidutinių šalies darbo užmokesčių dydžio sumos, apmokestinimui taikomo gyventojų pajamų mokesčio tarifo mažinimui iki 15 %.

Balsavimo rezultatai: už tokį komiteto sprendimą – 7, prieš – 1, susilaikė 4.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiami kolegos, taip pat pateiksime komitetų išvadas dėl lydimųjų projektų Nr. XIII-4872(2) ir Nr. XIII-4873(2). Aš atsiprašau, gerbiamas Valiau, jūs pristatydamas ar kalbėjote apie?.. Kalbėjote. Tai buvo pritarta komiteto.

Tada kviečiu A. Širinskienę dėl Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas bendru sutarimu pritarė patobulintam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiami kolegos, diskusija. Kiek laiko skirsime diskusijai? 20 minučių pakaks? Dėkoju. Tiek, kiek numatyta. Taigi kviečiu M. Majauską.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Mieli kolegos, iš tiesų svarbus įstatymo projektas, pateiktas Lietuvos Respublikos Prezidento. Gerbiu Prezidentą kaip vadovą ir ekonomistą, tačiau turiu kritišką nuomonę dėl šio konkretaus įstatymo projekto. Nepaisydamas mus stebinčių žvitrų patarėjų akių, išdrįsiu čia išsakyti savo poziciją.

Aš manau, kad kiekvieną kartą, kai mes svarstome klausimus, kuriais didiname Lietuvos skolą, juos turime vertinti labai atidžiai. Šiuo atveju yra finansuojama būtent skolintais pinigais. Tokiu sprendimu mes ne tik didiname skolą, bet ir didiname Lietuvos biudžeto deficitą. Tas reiškia, kad Lietuvos finansų tvarumas, tarptautinių finansinių investuotojų akimis, blogėja. Taigi turime tai daryti labai atidžiai įvertindami ir tai, kad deficitas jau ir taip prognozuojamas vienas didžiausių visoje Europos Sąjungoje ir vienas didžiausių per visą Lietuvos nepriklausomybės istoriją.

Toks sprendimas pusmečiui kainuotų maždaug 340 mln. eurų. Tai yra dideli pinigai. Jeigu būtų nuspręsta pratęsti jį dar metams, tai kainuotų daugiau kaip 700 mln. eurų. Didžiausią naudą gautų didesnes pajamas gaunantys, pavyzdžiui, 4 tūkst. gaunantys gautų 186 eurus per mėnesį į rankas papildomų pajamų, mažas pajamas – minimalią algą – papildomai gautų maždaug apie 10 eurų.

Mano atlyginimas padidėtų, bet aš nemanau, kad nuo to Lietuvai tikrai šioje situacijoje būtų geriau. Svarbu atkreipti dėmesį, kad asmenys, kurie turi didesnes pajamas, turi daugiau turto, geriau gyvena, yra labiau linkę taupyti ir šiuo atveju būtų mažiau linkę išleisti, taigi paskatinti ekonomiką, koks ir yra šio įstatymo tikslas.

Taip pat jeigu bus išleista vartojimui, Lietuvos bankas labai aiškiai pasako, kad 1/3, paprastai 1/3 visų suvartotų prekių yra importuojamos prekės, taigi tokiu projektu mes skatintume kitų valstybių ekonomikas – Kinijos, Rusijos, Vokietijos ekonomikas.

Labai svarbus aspektas, jog mes, skirtingai nei kartais teigiama, neišspręsimė jokių struktūrinių problemų, nes tai yra laikinas sprendimas, tai yra vienkartinis sprendimas pusei metų sumažinti darbo santykių kaštus. Investuotojo, potencialaus investuotojo akimis, jis, žiūrėdamas į Lietuvą ir svarstydamas čia investuoti... Na, pusės metų mokestinė nauda ar lengvata tikrai nepadės jam priimti sprendimų, jeigu jis planuoja čia ilgalaikę investiciją, o mes ir norime ilgalaikių investicijų.

Todėl kviečiu labai atsargiai vertinti tokį įstatymo projektą ir balsuoti, atsižvelgiant į objektyvius ekonominius argumentus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Diskusijoje taip pat dalyvauja A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, turbūt aš nuomonę turiu kitą, nei kalbėjo prieš tai mano kolega. Norėčiau pasakyti, kad šis įstatymo projektas, kurį yra pateikusi prezidentūra, turėjo būti pateiktas, mano manymu, kovo mėnesį. Pasakysiu, dėl kokių priežasčių.

Jeigu mes norime suvaldyti ekonominę situaciją kriziniu laikotarpiu, yra tam tikros priemonės, kurias mes turime įgyvendinti. Pirmą, žinome, kad užsidarė rinkos, vadinasi, neveikia mechanizmas perku–parduodu. Tokiu atveju iš karto reikia suteikti finansinę pagalbą, taikant finansines priemones, suteikiant subsidijas įmonėms. Tokios kaip pavyzdys Lietuvoje – turizmo bendrovės.

Antra finansinė priemonė turi būti taikoma, suteikiant subsidijas darbuotojams, kurie netenka darbo arba galimai gali netekti. Trečia priemonė turi būti pritaikyta, taikant mokestines lengvatas arba tiesiog didinant neapmokestinamąjį pajamų dydį toms įmonėms, kurios veikia, bet, aišku, dėl ekonominės krizės susiduria su problemomis dėl galimai apyvartinių lėšų stygiaus žiūrėti į ateitį. Vis tiek ekonominiu kriziniu laikotarpiu visos įmonės patiria tam tikrų finansinių problemų.

Ir kodėl šitas variantas yra pats teisingiausias? Kadangi taikant mokestines lengvatas dirbančioms įmonėms, jos veikia, joms palengvini sąlygas konkurencinėje kovoje, joms sudarai sąlygas išsaugoti darbo vietas, kiek įmanoma nemažinant darbo užmokesčio. Taip pat mokestines lengvatas, mano manymu, reikėtų taikyti pirmiausia tiems darbuotojams, kurie santykinai gauna mažesnes pajamas.

Kur šiam variantui nepritariu? Nepritariu tam, kad gyventojų pajamų mokesčio tarifo mažinimas penkiaais procentiniais punktais būtų taikomas tiems, kurie uždirba iki trijų vidutinių darbo užmokesčių. Tikrai čia kalbėjome ir su prezidentūros atstovais, jie irgi sutinka, kad galima būtų taikyti mažesniame dydžiui.

Aš noriu pateikti informaciją, kurią surinkau praeitą savaitę. Pavyzdžiui, koks procentas darbuotojų Lietuvoje pagal darbo santykius uždirba iki vieno vidutinio darbo užmokesčio. Tai sudaro beveik 71 % darbuotojų, o mes kalbame apie tam tikrų lengvatų taikymą ir tiems, kurie uždirba iki trijų VDU. Manau, šičia arba nebuvo įvertinta galutinai, arba tiesiog buvo pasižiūrėta, kad tai reikia taikyti visiems, nes ekonominiu sunkmečiu pirmiausia turi būti skiriama pagalba išsaugant darbuotojus, kad jie išliktų darbo rinkoje ir neatsidurtų kur nors svetimų žmonių sąskaita.

Visos kitos vienkartinės išmokos, kurios yra reikalingos, nėra investicija į ekonomiką arba į ilgalaikį pridedamosios vertės sukūrimą. Aš manau, kad kitas klausimas, kuris mums yra labai iškylęs, apie ką kalbėjo šiandien valstybės kontrolierius, – valstybės skolos valdymas, mielieji. Aš galiu pasakyti, kad kai kurios Europos Sąjungos šalys, kaip Estija, praeitą savaitę pradėjo svarstyti klausimą, kokią įtaką fiskalinei politikai turės valstybės skolinimasis šiuo metu. Ar mes efektyviai skolinamės panaudodami lėšas kaip investiciją į ekonomiką? Ar mes tikrai sukaupsime tam tikrą dalį lėšų, kurios paskatins trumpalaikę ekonomikos gal ir pakilimą mėnesį arba du, suteikdami tam tikras investicijas?

Kitas dalykas, ką noriu pabrėžti, mes galime atsidurti, kaip ir 1999 metais, kada gerbiamas G. Vagnorius buvo įtikinėjamas keisti biudžeto asignavimus, įvertinti negautų pajamų lygį eina-

muoju laikotarpiu. Galime atsidurti tokioje situacijoje, kad jeigu mes netikslinsime šių metų asignavimų ir negausime realių pajamų, kurios yra suplanuotos, tai reiškia, kad mes galime šių metų kai kuriuos finansinius įsipareigojimus perkelti į kitų metų biudžeto asignavimus, kitų metų išlaidose numatyti. O tai reiškia, kad kitų metų išlaidos bus suplanuotos padengti netgi kitų metų finansuojamus projektus. (Matau, mano laikas baigėsi.) Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiu P. Urbšį.

P. URBŠYS (*MSNG*). Gerbiamieji Seimo nariai, Prezidento siūlomas įstatymo projektas dėl gyventojų pajamų mokesčio mažinimo yra galimybė Seimui apsispręsti, kas jis toks yra. Ar jis yra tik vienkartinis piniginių koroninių dozių fabrikėlis, kuris į žmones žiūri kaip į išlaikytinių visuomenę ir kuriame socialinio jautrumo priepuoliai paprastai ištinka prieš rinkimus? Ar vis dėlto mes žiūrime į save kaip į laisvos tautos atstovus, kurių tikslas yra padėti žmonėms patiems kurti savo ateitį ir susigražinti orumą. Būtent Prezidento siūlymas siūlo mus eiti tuo nauju keliu, kad vis dėlto žmogus turėtų galimybę pats uždirbtus pinigus atnešti savo šeimai, pats pasinaudoti savo uždirbtais pinigais, o ne laukti malonės iš valdžios. Aš manau, kad tie, kurie dabar, ypač iš opozicijos, pritaria tai nuostatai, kad tų dozių gaminimo principo neverta keisti, nes neva tai gali atnešti žalos biudžetui, tada parodo tai, kad kažkur ta valstiečių ir kai kurių konservatorių prigimtis yra ta pati. Vadinasi, požiūris į žmogų yra tas pats. Žmogus visada turi būti priklausomas nuo dozių, kurios čia gaminamos. Bet aš dar viliuosi, kad pas mus atsiras to sveiko proto ir sveikos valios atsisakyti tos žalingos priklausomybės ir į Lietuvos žmogų pažiūrėti ne kaip į tą, kuris nuolat laukia dovanų iš mūsų, bet į tą, kuris yra laisvos tautos žmogus, kuris vertas Seimo, gerbiančio jo orumą ir laisvę.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiu K. Glavecką.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, čia buvo išsakyta iš tikrųjų daug minčių, ir aš manau, kad aš neatskleisiu kažko naujo, visiškai suprantamo, bet man šitas procesas, kalbėjimas apie trumpalaikį proginį gyventojų pajamų mokesčio sumažinimą primena tam tikra prasme geranorystės politines lenktynes. Kitaip sakant, kas daugiau pasiūlys, kas daugiau pagerins ir kas daugiau bus mylimas žmonių. Iš tikrųjų tarp meilės žmonėms ir šito siūlymo nėra tiesioginio ryšio arba ryšys yra tiesioginis, bet tik per skolas. Mano supratimu, 300 mln. eurų dabartiniu metu nurašyti nuo viešųjų finansų, žinant tai, kad krizė iš esmės rytoj baigiasi oficialiai, be šitų visų *šnūperių* galėsime būti visi, o realiai ekonomika pradėjo lipti iš tos duobės. Tai dabar priimti tas skatinimo priemones, tokias papildomas, kurios beveik garantuotai *nenueis* į vartojimą? Jungtinėse Amerikos Valstijose kiekvienam gyventojui, piliečiui buvo išdalinta po 1 tūkst. 200 dolerių. Visi tie doleriai, dauguma tų dolerių nuėjo žinote kur? Į bitkoinų pirkimus. Bitkoino kaina per tą laiką išsoko vėl maždaug iki 12 tūkst. dolerių. Kitaip tariant, žmonės tokią mažą sumą daugiau deda į kazino, į loteriją, į dar ką nors, bet nesitiki ką nors pagerinti iš savo pajamų ir kitų dalykų.

Toks siūlymas yra gerbtinas, nes yra Prezidento, ir Prezidentas iš tikro rodo rūpinimąsi. Bet aš manau, kad tą rūpinimąsi reikėtų palaikyti po Naujųjų metų, kai mes turėsime naują biudžetą, kai turėsime naujus iššūkius, aiškius iššūkius, kiek mes nukritome. Dabar buriame: vieni – 8, kiti – 7, kiti – 6, kiti – 5 %. Kiek pasikeitė pati Europa? Kadangi Europa yra pas mus ir mes esame Europoje. Ir kaip pasikeitė pasaulis? Štai visi šie dalykai ir leis po Naujųjų metų, prieš Naujuosius metus su nauju biudžetu prognozuoti, ar galima daryti tokias korekcijas. Rinkimai bus pasibaigę. Gražinimosi ir gražumo laikotarpis irgi bus pasibaigęs, todėl bus daugiau sveiko proto. Siūlau visiems, vienaip ar kitaip, vadovautis sveiku protu ir jau dabar pradėti, o ne tada, kai bus blogai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiame R. Budbergytę.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, šiandien tikrai daug ugningų kalbų apie tai – reikia ar nereikia. Ir kažkaip man keista, kad šiandien kalbėję dauguma kolegų prisiminė tai, kad mes auginame valstybės skolą, galbūt didės valstybės biudžeto deficitas.

O aš šiandien norėčiau pradėti nuo to, kiek vis dėlto mes jau išdaliname per vienkartinės išmokas ir per kitus įmantrius mechanizmus, kuriuos sugebėjome sukurti. Aš noriu atkreipti dėme-

si, kad tai, ką siūlo mūsų Respublikos Prezidentas, iš tiesų yra siūlymas paramą nukreipti skurstantiems, nepasiturintiems. Tai yra visas paketas. O svarbiausia, ką aš noriu pabrėžti, yra tai, kad ši parama yra skiriama ir projektuojama dirbantiems žmonėms. Mes visus apdalinome: ir pensininkus, kurie nežinau... Iš tiesų balsavome visi, kad jiems skirtume vienkartinę išmoką. Ir tuomet nekilo klausimas. O vartojimas kyla, leidžiasi ir ar jie pirsks lietuvišką prekę, ar pirsks užsienietišką prekę ir kur nueis tie mūsų viešieji pinigai, apie kuriuos šiandien kalba tiek dešinieji, tiek valdantieji?

Aš nesakau, gerbiami kolegos, kad projektas yra tikrai šiek tiek pavėluotas ir šiek tiek galbūt tikrai vertas tam tikros labai konstruktyvios kritikos. Manau, kad dėl to ir gimė pasiūlymai, kuriuos mes galėtume svarstyti, bet noriu atkreipti dėmesį ir pasakyti vieną dalyką. Žiūrėkime į visą šį paketą tikrai neištraukę, kad čia kalbama tik apie gyventojų pajamų mokesčio sumažinimą, siūlymą tris vidutinius darbo užmokesčius gaunantiems žmonėms. Šis pasiūlymas yra visas paketas. Per tą visą paketą, jeigu jis būtų įgyvendintas, didžiausią naudą gautų žmonės, kurių tikrai tos pajamos ne tokios jau ir didelės.

Dar ką norėčiau pabrėžti: nenusigręžkime nuo dirbančių žmonių, nuo kvalifikuotos darbo jėgos, kuri ir yra pagrindinė, kuri, sakykime, neša našą ir per karantiną, ir po karantino. Aš tikrai nenoriu jūsų įtikinėti ir sakyti, kad reikia skatinti vartojimą – tai savaime yra aišku. Ir jeigu jums atrodo, kad krizė baigėsi, rytoj nereikės nešioti kaukių, kad vartotojai staiga susigražins visus pozityvius lūkesčius ir visi puls pirkti ir vartoti, ne, taip nebus. Aš manau, kad tie labiausiai biudžetui praradimai, kurie šiuo metu valdantiejiems rūpi, taip, iš tiesų yra dideli praradimai, bet jie yra žmonėms, o žmonės, patikėkite, tikrai vartos. Aš labai siūlyčiau pagalvoti, kad mes tikrai galime kokią nors kompromisinį šiandien turėti variantą, kuris būtų nukreiptas į mūsų dirbančių žmonių, sakykime, uždirbančių tuos pačius du vidutinius darbo užmokesčius. Tikrai ne turtuoliai, o ta pagrindinė mūsų dirbančių žmonių masė, kuri išlaiko mūsų visuomenę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, mūsų sutartas diskusijos laikas baigėsi ir imsime siūlymų svarstymo. Kviečiu V. Ažuolą į tribūną.

Siūlymas Seimo narių grupės – P. Urbšio, G. Kirkilo, R. Budbergytės, I. Degutienės, N. Puteikio, A. Butkevičiaus. Kas pateiks, kas pristatys šį siūlymą? Gal A. Butkevičius? Prašom. Ar P. Urbšys? Prašom. Povilai, prašom. Tuoj įjungsiu.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, tie, kurie kritikavote Prezidento iniciatyvą dėl gyventojų pajamų mokesčio mažinimo, kalbėjote, kad jis labiau orientuotas į tuos, kuriems apskritai užtenka atlyginimo, kalbu apie tuos 3 VDU. Iš tikrųjų tai apimtų daugiau kaip milijoną dirbančiųjų, kurie uždirba nuo 600 eurų iki 3 tūkst. 500. Mano siūlymas ir kitų Seimo narių, pasirašusių jį, yra orientuotas į vieną darbo užmokestį. Tai apimtų 700 tūkst. žmonių. Atlyginimas būtų nuo 607 iki 1 tūkst. 358. Akivaizdu, kad šitas siūlymas yra orientuotas į mažiausiai uždirbančius. Jei gu nebus pritarta siūlymui, tai akivaizdžiai pasirodys valdančiųjų cinizmas, kad jie, kalbėdami apie socialinį teisingumą, vis dėlto galvoja apie savo politines ambicijas. Būtent jiems svarbiausia Prezidento iniciatyvą užkirsti tam, kad jie parodytų, kas Lietuvoje yra šeiminingas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Komiteto išvada.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Komiteto išvada dėl šio pasiūlymo: įvertinus Vyriausybės išvadas ir kitus tikslus, pabrėžiant tai, kad mažiausias pajamas uždirba minimalią algą gaunantieji, o čia yra didesnės pajamos, įvertinus didelius biudžeto praradimus, šiam pasiūlymui nepritarta.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai. Už pasiūlymą kalba R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (MSNG). Gerbiami kolegos, šitas įstatymas apskritai turėtų būti svarstomas konkrečių skaičių kalba, ne tik deklaracijomis, kurias mes dažnai čia pasakome. Tai yra laikinas įstatymas, didžiausias pavojus yra tas, kad jeigu jis pasiliks toks, koks yra, mes neatkursime po Naujųjų metų viso to, tiesiog prarasime, turėsime didelius praradimus savivaldybėse – visos socialinės programos ir taip toliau. Jeigu tai yra laikinas įstatymas ir bus dar ateityje subalansuotas su kitais įstatymais, ką kalba Prezidento atstovai, būtų galima jį svarstyti. Būtent ta pataisa įgalina jį svarstyti, jis pataiko į tikslą – tiesiog padidina vartojimą, ko mes norime, ir padeda tiems žmonėms, kuriems labiausiai to reikia. Tikrai į bitkoinus neinvestuos tie žmonės, apie kuriuos mes dabar kal-

bame, prieję šitą pataisą. Tada, priėmus tokią pataisą, jau galima svarstyti, nes pridėjus NPD ir kitus dalykus jis tampa realus ir pasiekia tuos tikslus, ko mes siekiame. Todėl aš siūlau tokiai pataisai pritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Mieli kolegos, nežongliruokime sąvokomis ir jautriomis iškalbomis, kad, žiūrėk, mes norime padėti jautriausiems. Jeigu iš tiesų bus atmestas šis siūlymas ir bus pritarta tam, ką pasiūlė komitetas, tai bus pritarta neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimui, tai yra tam, ką ir pajaus mažiausias pajamas gaunantys. Tuo tarpu gyventojų pajamų mokesčio mažinimas, tai yra tarifo mažinimas, yra skirtas tiems, kurie uždirba daugiau, nes jiems nėra taikomas neapmokestinamasis pajamų dydis. Todėl, jeigu bus nepritarta šiam siūlymui, tiesiog įsigalios komiteto priimtas sprendimas neapmokestinamąjį pajamų dydį imti ir padidinti ir gaunantys mažiausias pajamas gaus realią naudą.

Antras dalykas. Mieli kolegos, aš noriu pažiūrėti jums į akis ir paklausti, po trijų mėnesių (lygiai po trijų mėnesių reikės balsuoti dėl pirmojo varianto ateinančių metų biudžeto) kuris iš jūsų paspausite mygtuką nuo Naujųjų metų padidinti gyventojų pajamų mokestį? Aš matau čia labai didelę riziką. Šiandien mes sakome – laikinas, bet realiai gali būti nuolatinis ir tai gali būti didelės, reikšmingos finansinės pasekmės tiek valstybės, tiek savivaldybių biudžetuose. Taigi kviečiu susilaikyti.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Gerbiami kolegos, tie, kurie palaikote Seimo narių grupės siūlymą, balsuojate už, kurie turite kitą nuomonę – palaikote komiteto nuomonę nepritarti, balsuojate prieš arba susilaikote. (*Balsai salėje*) Tie, kurie palaikote Seimo narių grupės siūlymą, balsuojate už, kurie remiate komiteto poziciją nepritarti, balsuojate prieš arba susilaikote.

Iš viso balsavo 82 Seimo nariai: už – 23, prieš – 14, susilaikė 45. Taigi Seimo narių siūlymams nėra pritarta.

Kitas siūlymas vėl Seimo narių grupės. Iš esmės čia yra Socialdemokratų darbo partijos frakcijos. Kas pristatysite siūlymą? Prašom. R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Mūsų frakcijos kolegos parengė pasiūlymą, kurio tikslas – siekti apginti mažas pajamas gaunančių asmenų interesus, kad būtų išnaudota neapmokestinamojo pajamų dydžio įtaka apmokestinamoms pajamoms, siūlome nuo 2020 m. liepos 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. taikyti 15 % gyventojų pajamų mokesčio tarifą visų darbuotojų pajamoms mažinti iki dviejų mėnesinių vidutinių darbo užmokesčių dydžio.

Pats pasiūlymas būtų toks: „Pakeisti 1 straipsniu keičiamo 6 straipsnio 1¹ dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: pajamų, gautų nuo 2020 m. liepos 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d., dalis, neviršijanti 12 vidutinių šalies darbo užmokesčių dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų 2020 metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 15 % pajamų mokesčio tarifą.“

PIRMININKĖ. Komiteto pozicija.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Komitetas nepritarė šiam pasiūlymui. Argumentai yra tokie patys – kadangi tai kainuos virš 300 mln. ir palies tiek valstybės, tiek savivaldybių biudžetus. Komitetas nepritaria.

PIRMININKĖ. Motyvai. Už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, reikia ieškoti kompromiso. Man atrodo, kad kompromisas galėtų būti šis socialdarbių pasiūlymas taikant žemesnį GPM tarifą tiems, kurie uždirba du vidutinius atlyginimus. Pripažinkime, kad atlyginimai Lietuvoje, kaip ir šito įstatymo aiškinamajame rašte parašyta, Europos Komisija projektuoja, šiemet kris sparčiausiai. Kodėl – čia antraeiliai dalykai, bet gyventojų pajamos Lietuvoje mažės sąlyginai daugiausiai Europoje, lyginant su kitomis valstybėmis. Tikrai reikia šitos pagalvės. Jeigu valdantieji siūlo iš esmės nemažinti, man atrodo, reikia ieškoti aukso vidurio. Šita dviejų vidutinių atlyginimų dydžio kartelė yra kažkas panašaus, nes dažnoje šeimoje yra iškritęs vienas iš dirbančiųjų. Matome, kad beveik pusė milijono darbingų gyventojų netekę darbo arba yra laikinai nedirbantys, arba persikvalifikuoja, arba yra realiai užsiregistravę Užimtumo tarnyboje. Tai pajamas gauna tas vienas iš šeimos

narių. Man atrodo, čia yra geras kompromisas, kurį aš, kaip liberalas, norėčiau palaikyti. Kviečiu ir jus.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mieli kolegos, skirtingai nei Simonui, kuris šį sprendimą vadina kompromisiniu ir pagalve, man tai atrodo labiau kaip kilimas – gal net raudonas, šilkinis kilimas, minkštas, patogus, nes tai tikrai nebus vienkartinis sprendimas. Tikrai nebus politinės valios čia, Seime, dar iki rinkimų priimti sprendimą didinti mokesčius vidutines pajamas gaunantiems, šiuo atveju du vidutinius atlyginimus gaunantiems. Jeigu nebuvo pritarta gyventojų pajamų mokesčio tarifą taikyti itin socialiai atsakingai – iki vieno vidutinio, tai dabar pritarti iki dviejų vidutinių būtų dar mažiau socialiai atsakinga. Taigi kviečiu susilaikyti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, balsuosime dėl siūlymo. Kas palaikote Seimo narių siūlymą, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę arba pritariate komiteto pozicijai nepritarti, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 35, prieš – 20, susilaikė 29. Taigi Seimo narių grupės siūlymui nėra pritarta.

Ir paskutinis siūlymas – A. Armonaitės. Prašom pristatyti.

A. ARMONAITĖ (*MSNG*). Dėkoju. Visų pirma bendresnis komentaras apie patį įstatymo projektą.

Mokestinėmis paskatomis remti darbo vietas, jų išlaikymą, ko gero, yra tikrai teisinga perspektyva, ypač turint galvoje visą tą vienkartinį išmokų lietu, kurį mes turėjome, nes, kaip žinome, darbo vieta yra geriausia socialinė programa, kurios gali norėti žmogus.

Dabar mano pataisa siūlė pagalvoti ir apie tuos žmones, kurie pastaruosius kelerius metus nedalyvavo darbo rinkoje. Daugiausia tai yra sugrįžę, reemigravę, žmonės, sugrįžę emigrantai, jaunimas, ilgalaikiai bedarbiai. Suprantu, kad šitas pasiūlymas komitete nesulaukė palaikymo, neabejoju, kad ir salėje nesulauks, todėl jį tiesiog atsiimu ir neprašau dėl jo balsuoti.

PIRMININKĖ. Jūs neprašote balsuoti, taip?

A. ARMONAITĖ (*MSNG*). Taip.

PIRMININKĖ. Dėkoju. (*Balsai salėje*) Kolegos, sutinkame? Emanuelis per šoninį mikrofoną. Prašau, E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Dėl ankstesnio balsavimo aš buvau už. Ačiū.

PIRMININKĖ. 36 – vis tiek nepakanka.

Taigi dėl viso motyvai po svarstymo. Prašom, S. Gentvilas – už.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, laikmetis iš tikrųjų neeilinis. Iš tikrųjų ateitis parodys, kieno sprendimai buvo teisingi. Yra toks Žmogaus studijų centras ir profesorius G. Chomentauskas. Studijų centras kasmet daro Lietuvos gyventojų analizę, ar jų veiksmi, asmeniniai veiksmi, turi įtakos jų sėkmei? Lietuva papuola į teritoriją tų valstybių, kurių gyventojai nejaučia, jog jų kasdieninis darbas lemia jų asmeninę sėkmę.

Štai šitos krizės laikotarpiu, jeigu pažiūrėtume, kaip valdžia elgiasi su gyventojais, tai yra būtent toliau pratęsti tą žmogaus abejingumą, kad nesijaustų, jog jis dirbdamas užsidirbs. Atvirkščiai – valdžia dalina po 200 eurų pensinio amžiaus gyventojams, nesvarbu, ar tai yra turtingas ir didelį turtą valdantis senjoras, ar iš tikrųjų skurde gyvenantis senjoras; valdžia dalina tiesiogines išmokas vaikams arba vaikų turintiems tėvams, ir tai yra tiesioginis pervedimas iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Mokesčių inspekcijos. Tai truputį primena užatlantėje esantį prezidentą, kuris kandidatuoja naujuose rinkimuose ir būtinai nori, kad ant čekio būtų parašytas jo vardas ir pavardė. Net pasirašydamas savo įstatymą, kurį priėmė vienbalsiai Kongresas, jis nepasiviečia kitos frakcijos.

Lygiai taip pat ir Lietuvoje. Mes matėme milžinišką pinigų lietu, o štai yra aktyvi, proaktyvi Prezidento pozicija paremti tuos, kurie dirba, ir juos įgalinti, kad darbas yra tikrasis būdas užsidirbti sau gyvenimą, o ne maloninga valdžia, kuri perveda. Labai apmaudu, kad iš tikrųjų nebuvo pritaikytas lengvatinis tarifas darbuotojams. Smagu, jog yra pritarta neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimui. Bet jeigu mes norime Lietuvos, dirbančios Lietuvos, kuri žengtų iš krizės ne per išmokų sistemą, o pasitikėdama savimi, kartu su darbdaviais eitų į priekį, reikia skatinti iš

tikrųjų darbuotojus. Ir pajamų mokestis yra blogiausias valstybėje mokestis, nes iš tikrųjų turėtų būti apmokestinamas neskaitintinas vartojimas, o ne žmonės, talentingi žmonės, kurie įgijo išsilavinimus, ir štai krizės akimirka net ir dabar negalime jiems padėti su pajamomis.

PIRMININKĖ. Laikas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kviesčiau pritarti šiam įstatymui.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (*MSNG*). Vėl kreipiuosi į valdančiuosius. Pačioje pradžioje jūs akcentavote dvi problemas – socialinės atskirties mažinimas ir emigracijos sustabdymas. Akivaizdu, kad kiti metai bus sunkiausi ir ta atskirtis tik didės, emigracijos mastas irgi išaugs. Mes išsiskiriame Europos Sąjungoje savo socialine nelygybe ir per dideliu darbo apmokestinimu. Prezidento siūlymas buvo orientuotas būtent pradėti spręsti šią problemą. Jūs lengva ranka numojote, nes jums dabar svarbiausia apdalinti piniginėmis dozėmis prieš rinkimus, bet kokia kaina juos laimėti, o po to – kaip Dievas duos. Iš tikrųjų jūs, užuot suteikę galimybę žmonėms, mažiausiai uždirbantiems, užsidirbti 50 ar 100 eurų papildomai, duosite septynis eurus ir liepsite džiaugtis ir gėrėtis jumis.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Prašom balsuoti ir apsispręsti po svarstymo dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 78, prieš – 2, susilaikė 4. Taigi, po svarstymo projektui Nr. XIII-4871 yra pritarta.

Gerbiami kolegos, ar kartu galime laikyti, kad pritariame ir lydimiesiems projektams Nr. XIII-4872 ir Nr. XIII-4873? Dėkoju. Per šoninį mikrofoną – A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (*MSNG*). Gerbiami kolegos, tikrai ilgai nekalbėsiu, bet, aš manau, mes turėjome galimybę pademonstruoti, kaip kovoti su ekonominiu sunkmečiu, pritaikant tam tikras mokesťines lengvatas darbo pajamoms. Bet vėl aš matau, kad nugalėjo tam tikros keistos arba, galėčiau pasakyti, kvailos politinės ambicijos, gal lenktyniaujant tarp tam tikrų institucijų. Aš manau, kad Vyriausybė ir prezidentūra šiuos pasiūlymus turėjo atnešti kovo mėnesį, tai tikrai būtų buvusi pati didžiausia dovana įveikiant ekonominį sunkmetį darbuotojams ir Lietuvos įmonėms.

PIRMININKĖ. Ir P. Urbšys – taip pat per šoninį mikrofoną.

P. URBŠYS (*MSNG*). Esu įsitikinęs, kad šis balsavimas nebuvo paremtas ekonominiais skaičiais ir rūpinimusi žmonėmis. Šis balsavimas buvo paremtas grynai politinėmis ambicijomis. Valstiečiai ir juos remianti dauguma nori parodyti Prezidentui vietą ir jam pasakyti, kas vis dėlto yra tikrieji valstybės vadovai, ir pademonstruoti visuomenei jo politinį neišgalumą, suprantama, kodėl. Bet opozicija, kuri faktiškai tylomis remdama daugumą ir balsuodama arba nedalyvaudama tame balsavime, irgi prisidėjo prie to, kad parodytų Prezidentui vietą už tai, kad jis galbūt nepakluso dėl vieno ar kitų opozicijos reikalavimų ar norų. Jeigu mūsų politika yra paremta grynai asmeninėmis ambicijomis, tai tas žmogus visada ir bus tų ambicijų įkaitas. Tenka apgailestauti.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ar galima?

PIRMININKĖ. M. Majauskas per šoninį mikrofoną.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas Povilai Urbšy, kviečiu nevertinti visų kitų Seimo narių pagal savo standartus. Jeigu jūs viską dažnai vertinate emociškai, tai nebūtinai kiekvienas čia esantis Seimo narys tą daro lygiai taip pat, kaip ir jūs.

Dabar dėl projektų, kuriuos jūs, gerbiama pirmininke, pavadinate lydimaisiais. Jie jokie lydimieji. Jie yra atskiri labai svarbūs įstatymų projektai. Aš kviečiu pritarti. Bet jie yra visiškai nesusiję. Jie yra apie tai, kad visi mokesčiai, kurie yra priimami, neįsigalioję kitą dieną, o jiems galiotų Mokesčių administravimo įstatymas – šešių mėnesių atidėjimas. Labai svarbus dalykas, ko ši valdančioji dauguma daug kartų nepaisė. Man atrodo, tai svarbūs įstatymų projektai, reikia priimti, bet jie nėra tiesiog lydimieji. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, gal baigiame replikas? (*Balsai salėje: „Gera, baigiame.“*) Povilai, susilaikykite. Labai ačiū. Ir, profesoriau, taip pat. Dėkoju.

Gerbiami kolegos, grįžtame prie rytinės darbotvarkės. Turėsime labai didelį kompleksinį klausimą – darbotvarkės 1-7.1 klausimas su 41 lydimuoju projektu.

18.11 val.

Strateginio valdymo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4294(2), Seimo nutarimo „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Seimo nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ projektas Nr. XIIIP-4295(2), Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4296(2), Energetikos įstatymo Nr. IX-884 1, 2, 4, 5, 6, 7, 13¹, 14, 15, 18 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4297(2), Sporto įstatymo Nr. I-1151 6, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4298(2), Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 6, 46, 60, 61, 64, 65, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4299(2), Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 54, 55, 56, 58, 61 ir 66 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4300(2), Technologijų ir inovacijų įstatymo Nr. XIII-1414 7, 11 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4301(2), Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2, 36, 37, 38, 39, 40 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4302(2), Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 10, 18, 20 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4303(2), Aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4304(2), Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 1, 4, 8, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4305(2), Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 4, 5, 6, 13, 20, 20¹, 22, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4306(2), Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 4, 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4307(2), Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 2, 5, 8, 17, 18, 32 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 14¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIP-4308(2), Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4309(2), Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo Nr. VIII-1328 6¹ ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4310(2), Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymo Nr. VIII-1661 papildymo 1¹ straipsniu ir 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4311(2), Jūros aplinkos apsaugos įstatymo Nr. VIII-512 3, 4, 6 straipsnių ir antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4312(2), Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 2, 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4313(2), Miškų įstatymo Nr. I-671 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4314(2), Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 20 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4315(2), Muziejų įstatymo Nr. I-930 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4316(2), Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 5 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4317(2), Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4318(2), Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymo Nr. VIII-822 7, 8, 9, 11, 12, 14, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4319(2), Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-1190 2, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4320(2), Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 7, 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4321(2), Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 3, 6, 7, 8, 8¹, 10 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4322(2), Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. VIII-822 4, 6, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4323(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 7, 11, 13, 14, 16, 17, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4324(2), Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 10 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4325(2), Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 10³ ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4326(2), Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4327(2), Civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4328(2), Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 7, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4329(2), Melioracijos įstatymo Nr. I-323 4, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4330(2), Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo Nr. XI-329 antrojo skirsnio pavadinimo ir 3, 4, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir 23 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIP-4331(2), Teismų įstatymo Nr. I-480 120, 124 ir 128 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4332(2), Nacionalinės teismų administracijos įstatymo Nr. IX-787 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4333(2), Profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-4334(2) (*svarstymas*)

Strateginio valdymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4294(2). Kviečiu pagrindinio komiteto – Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pranešėją G. Burokienę. Kartu ir visus lydimuosius prašom.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Komitetas pritarė patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvados bendru sutarimu, ir visiems lydimiesiems taip pat.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Aplinkos apsaugos komiteto išvadą pateikti kviečiu K. Bacvinką. Taip pat pristatykite ir dėl lydimųjų, kuriuos svarstė komitetas.

K. BACVINKA (*LVŽSF*). Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šiuos pakeitimus ir, įvertinus Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir kitų valstybės ir savivaldybių institucijų pastabas, komiteto sprendimas yra gražinti iniciatoriams tobulinti. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Audito komiteto... I. Šimonytės nematau, kviečiu A. Jankuvienę. Prašom pristatyti.

A. JANKUVIENĖ (*LVŽSF*). Audito komitetas svarstė Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo projektą ir lydimuosius projektus. Sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti, atsižvelgiant į dėl įstatymo projekto pateiktas pastabas ir pasiūlymus, jiems Audito komitetas pritaria, ir Audito komiteto pateiktus pasiūlymus. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Biudžeto ir finansų komiteto išvada. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Biudžeto ir finansų komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą. Pasiūlė pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir pasiūlyti pagrindiniam Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui patobulinti projektą pagal Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymą. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ekonomikos komitetas. V. Poderys.

V. PODERYS (*MSNG*). Dėkui, pirmininke. Mielieji kolegos, ilgas sprendimas. Ekonomikos komiteto sprendimas: atsižvelgiant į tai, kad susilpninamos Seimo galios sprendžiant strateginius valstybės valdymo klausimus, nepakankamai sumažinamas strateginio planavimo dokumentų kiekis – iš 290 lieka 156, neapibrėžiami vertinimo kriterijai ir nesumažinamas jų skaičius – 1 tūkst. 800, taip pat atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir Ekonomikos komiteto siūlomą strateginio valdymo schemą bei pasiūlymus, jiems komitetas pritarė, gražinti įstatymo projektą iniciatoriams tobulinti ir pritarti komiteto išvadoms. Už – 9, susilaikė 1. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Europos reikalų komiteto išvada. Kadangi G. Kirkilo nėra, kas pateiks? Yra pavaduotoja R. Budbergytė. Europos reikalų komiteto išvadą galėtumėte pateikti?

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Europos reikalų komitetas apsvarstė šį klausimą ir bendru sutarimu pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas apsvarstė įstatymo projektą ir pasiūlė pagrindiniam komitetui tobulinti Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo projektą ir lydimuosius teisės aktų projektus pagal komiteto pateiktus pasiūlymus. Komitetas tokiame pasiūlymui pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Sveikatos reikalų komiteto išvada. A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Sveikatos reikalų komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė įstatymo projektą Nr. XIIIIP-4294. Sprendimas yra iš esmės pritarti iniciatoriaus patobulintam įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo narių A. Kubilienės, L. Matkevičienės ir D. Kaminsko, taip pat Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymus, jiems pritarė Sveikatos reikalų komitetas, ir komiteto pasiūlymus. Už – 7, prieš nebuvo, susilaikė 3.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Švietimo ir mokslo komiteto išvadą pateiks E. Jovaiša. Prašom, akademike.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamas Seime, Švietimo ir mokslo komitetas gegužės 27 dieną svarstė visus penkis projektus, susijusius su strateginiu valdymu, ir dėl visų sprendimas yra vienas ir tas pats – atsižvelgiant į mūsų komiteto pastabas, siūlyti pagrindiniam Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui tobulinti Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo projektą. Konkrečiai ši ir visus penkis. Sutarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame Socialinių reikalų ir darbo komiteto atstovą V. Rastenį pateikti išvadą.

V. RASTENIS (LVŽSF). Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomas komitetas, balandžio 8 dieną svarstė minėtą Seimo nutarimą ir pritarė su šiais komiteto sprendimais ir pasiūlymais: siūlyti Seimo paskirtam pagrindiniam komitetui pritarti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Seimo nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ projektui Nr. XIII-4295, kuriame nustatoma, jog nuo 2023 m. sausio 1 d. netenka galios Seimo 2018 m. rugsėjo 20 d. nutarimas Nr. XIII-1484 „Dėl demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 metų strategijos patvirtinimo“. O nuo 2021 m. sausio 1 d. netenka galios Seimo 2003 m. gegužės 20 d. nutarimas Nr. IX-1569 „Dėl vaiko gerovės valstybės politikos koncepcijos patvirtinimo“ bei Seimo 2012 m. kovo 29 d. nutarimas Nr. XI-1954 „Dėl Vaiko teisių apsaugos institucijų sistemos pertvarkos koncepcijos patvirtinimo“. Taip pat atsižvelgti į Seimo narių pasiūlymus, jiems pritarė Socialinių reikalų ir darbo komitetas.

Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiame Kaimo reikalų komiteto atstovę R. Petrauskienę. Ar girdite, kolege?

R. PETRAUSKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Taigi mūsų komitetas pritarė Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIII-4304 ir komiteto išvadai. Pasiūlymų neturime.

Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ir prašome Kultūros komiteto atstovą S. Tumėną.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū pirmininkei. Mūsų komitetas nutarė, sprendimas: iš esmės pritariti projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį svarstyti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Tos pastabos buvo tik redakcinio pobūdžio. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ir kviečiame R. Andrikį. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada.

R. ANDRIKIS (LSDDF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas balandžio 20 dieną svarstė, priėmė sprendimą pritarti projekto iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir pasiūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti pagal Teisės departamento išvadą.

Už – 10, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiami kolegos, visi komitetai pateikė išvadas.

Imsimės diskusijos svarstymo stadijoje. Kviečiu G. Skaistę. Deja, nėra. K. Glaveckas. Taip pat nebeliko. D. Kreivys. Nematau. K. Masiulio nematau. Liko M. Majauskas. (*Balsai salėje*) Ar jūs atsisakote dalyvauti? Atsisakote.

Tada, gerbiami kolegos, kviečiame G. Burokienę. Imsimės siūlymų. Pirmas siūlymas yra Sveikatos reikalų komiteto. Asta Kubiliene, prašom pristatyti. Tuoj įjungsime.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš atsiimu savo siūlymą.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Iš dalies mes pritariame jūsų siūlymui. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Iš dalies pritarta. Jūs nereikalaujate balsuoti?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ne. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto pozicijai? Dėkoju. Audito komitetas.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Taip pat pritarėme iš dalies.

PIRMININKĖ. Iš dalies.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti pagrindinio komiteto pozicijai? Dėkoju.

Toliau...

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

PIRMININKĖ. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Pritarėme iš dalies.

PIRMININKĖ. Ar tenkina? (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu pritariame. Dėkoju.

Kitas siūlymas – dar Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Nepritariame, kadangi integravome į prieš tai buvusį jų pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Integruotas. Ar galime pritarti pagrindinio komiteto siūlymui?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Taip, pritariame ir neprašome balsuoti.

PIRMININKĖ. Toliau turime Seimo narių A. Kubilienės, L. Matkevičienės ir D. Kaminsko siūlymą. Prašom, Asta Kubiliene, pristatyti siūlymą.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Čia tas pats siūlymas, atsiimame.

PIRMININKĖ. Jūs...

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Nepritariame šitam siūlymui.

PIRMININKĖ. Komitetas nepritaria, bet iniciatoriai neprieštarauja nepritarimui. Ar galime priimti bendru sutarimu pagrindinio komiteto poziciją? Dėkoju, pritarta. Audito komitetas.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Pritariame iš dalies.

PIRMININKĖ. Pritarta iš dalies. Ar galime pritarti pagrindiniam komitetui? Dėkojame.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto.

PIRMININKĖ. Toliau vėlgi Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Kadangi prieš tai nepritarėme...

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Kaip ir antras, taip ir trečias tarpusavyje susiję, bet kadangi pagrindinis komitetas nepitarė, tai nereikia balsuoti. Pritariame.

PIRMININKĖ. Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Pritariame.

PIRMININKĖ. Kokia jūsų pozicija?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Pritariame pagrindiniam komitetui.

PIRMININKĖ. Jūs nereikalaujate balsuoti?

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Nereikalaujame balsuoti, taip, nes kaip dėl antro, taip ir dėl trečio, jie tarpusavyje susiję, nebalsuojame.

PIRMININKĖ. Taigi ir pagrindinis komitetas yra nepitaręs jūsų siūlymui.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Taip, mes jį integravę esame jau anksčiau.

PIRMININKĖ. Ar galime, gerbiami kolegos, pritarti pagrindiniam komitetui bendru sutarimu? Pritariame.

Toliau.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Audito komiteto.

PIRMININKĖ. Dėl 7 straipsnio 7 punkto...

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Audito komiteto – pritarėme iš dalies.

PIRMININKĖ. Pritarėte iš dalies. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). III skyrius, 9 straipsnis. Audito komitetas.

PIRMININKĖ. Audito komiteto...

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Iš dalies pritarėme.

PIRMININKĖ. 9 straipsniui?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Iš dalies.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Galime bendru sutarimu pritarti pagrindiniam komitetui? Dėkojame. Toliau...

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Dėl 17 straipsnio.

PIRMININKĖ. Mes apsisprendėme, jie nereikalauja balsuoti dėl 17 straipsnio.

Ir A. Kubilienė yra...

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Jau čia toks buvo.

PIRMININKĖ. Atsiėmusi taip pat. Ir daugiau siūlymų neturime.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai dėl viso. Prieš – M. Majauskas. Atsiprašau, K. Masiulis. Deja, nėra. Prašom, gerbiami kolegos, balsuoti dėl Strateginio valdymo įstatymo projekto po svarstymo.

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 47, prieš nėra, susilaikė 18. Taigi po svarstymo Strateginio valdymo įstatymo projektui Nr. XIII-4294(2) yra pritarta.

Toliau. Gerbiami kolegos, yra siūlymų dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Seimo nutarimų pripažinimo netekusiais galios. Projektas Nr. XIII-4295(2). Ir kviečiame vėl pagrindinį komitetą. G. Burokienė. Yra Seimo narės A. Širinskienės siūlymas.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Mes nepritarėme. Komitetas nepritarė šitam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Komitetas nepritarė. Seimo narės nėra.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Taigi pritariame pagrindinio komiteto siūlymui bendru sutarimu? Bendru sutarimu. Dėkojame.

Dar vienas A. Širinskienės dėl 2 straipsnio.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Taip pat nepritarėme.

PIRMININKĖ. Taip pat nepritarta. Pritariame pagrindinio komiteto pozicijai. Ir dėl 2 straipsnio 3 dalies yra A. Kubilienės, L. Matkevičienės, D. Kaminsko siūlymas.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėl įsigaliojimo datos.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Mes atsiimame savo pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Jūs atsiimate savo siūlymą, nereikalaujate balsuoti. Gerbiami kolegos, ar galime po svarstymo... Yra. A. Armonaitė nori kalbėti prieš. Atsakote. Ar galime bendru sutarimu pritarti projektui Nr. XIII-4295(2) po svarstymo? Bendru sutarimu.

Gerbiami kolegos, lydimasis projektas. Darbotvarkės 1-7.6 klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4299(2). Vėlgi yra... A. Kubilienė. Gal atsiimsite? Jūsų vėl ta pati grupė. Atsiima.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Taip, atsiimame.

PIRMININKĖ. Pagrindinio komiteto pozicija yra nepritarti. Ar galime visi pritarti pagrindiniam komitetui? Dėkojame. Ar galime bendru sutarimu pritarti projektui Nr. XIII-4299(2) po svarstymo? Dėkoju, pritarta.

Dar turime pataisų dėl Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4303(2). Vėl yra Seimo narių grupės: A. Kubilienės, L. Matkevičienės ir D. Kaminsko, siūlymas, jam pagrindinis komitetas nėra pritaręs. Kolegos neprieštarauja. Galime pritarti pagrindinio komiteto pozicijai ir laikyti, kad po svarstymo projektui Nr. XIII-4303(2) bendru sutarimu yra pritarta.

Darbotvarkės 1-7.21 klausimas – Miškų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4314(2). Yra Seimo nario K. Bacvinkos siūlymas. Pagrindinis komitetas nėra pritaręs. Tuoj įjungsiu K. Bacvinkai.

K. BACVINKA (LVŽSF). Sutinku su komiteto išvada ir neprašau balsuoti.

PIRMININKĖ. Ar sutinkate dėl visų trijų siūlymų? Sutinkate dėl visų trijų ir nereikalausite balsuoti. Pagrindinis komitetas nėra pritaręs nė vienam siūlymui. Gerbiami kolegos, galime pritarti pagrindinio komiteto pozicijai bendru sutarimu? Pritariame. Dėkoju. Po svarstymo pritariame projektui Nr. XIII-4314.

Gerbiami kolegos, dėl visų kitų pagrindinio projekto lydimųjų siūlymų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti visiems kitiems lydimiesiems? Per šoninį mikrofoną M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš buvau užsiregistravęs diskutuoti, nedalyvavau, bet buvau dėl motyvų dėl Biudžeto sandaros įstatymo. Nežinau, jūs pastebėjote ar nepastebėjote manęs. Aš norėčiau išsakyti motyvus, nes man atrodo, kad ten labai svarbus aspektas yra įtrauktas Finansų ministerijos, apie jį ponia G. Burokienė irgi žinojo. Yra jos pasiūlymas įregistruotas labai svarbus, tai man atrodo, kad būtų labai svarbu išsakyti dėl jo motyvus. Jums suteikus galimybę, norėčiau tai padaryti.

PIRMININKĖ. Jūs norite grįžti prie projekto Nr. XIIIIP-4308(2) – Biudžeto sandaros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 14¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4308(2), taip? Darbotvarkės 1-7.15 klausimas. Prašom. Tada suteiksime galimybę jums sakyti motyvus.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke, kad suteikėte tokią galimybę. Gerbiami kolegos, atkreipsiu dėmesį, ką tas įstatymo projektas daro, ir čia tikrai labai džiaugiuosi, kad ponia G. Burokienė užregistravo pasiūlymą, ir kviečiu jį vėliau palaikyti.

Pagal tai, ką Finansų ministerija čia įdėjo, Vyriausybė galėtų skirstyti biudžetą be Seimo sprendimų, patvirtinusi bet kokią ekstremalią padėtį. Esant ekstremaliai padėčiai Lietuvoje, nebereikėtų jokių Seimo sprendimų skirstant biudžetą. Tai yra labai radikalus Finansų ministerijos siūlymas, kuris neabejotinai prieštarauja Konstitucijai. Ir tai, kas dabar čia įdėta, yra labai pavojinga. Ir aš paaiškinsiu kodėl.

Pavyzdžiui, valstybės lygio ekstremali situacija Vilniaus mieste dėl Gedimino kalno vis dar galioja. Taigi remdamasi tuo sprendimu Vyriausybė galėtų tiesiog laisvai skirstyti biudžetą be jokių sprendimų iš Seimo. Toliau. Valstybės lygio ekstremali situacija dėl afrikinio kiaulių maro tęsėsi beveik trejus metus. Taigi trejus metus galėtų Seimas atostogauti ir Vyriausybė be jokių biudžetų galėtų tiesiog imti ir skirstyti. Krašto ekstremali situacija dėl stichinės sausras 2006 metais, rodos, dar iki dabar neatšaukta.

Tokie Finansų ministerijos sprendimai ir siūlymai yra labai pavojingi. Taigi kviečiu, mačiau, ponia G. Burokienė linkėjo galvą, kad bus pakoreguotas įstatymo projektas, jeigu iš tiesų taip ir bus, kviečiu palaikyti ponios G. Burokienės pasiūlymą, išbraukiantį tą nuostatą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, bet konkrečių siūlymų dėl šio įstatymo projekto nebuvo?

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Yra įregistruotas, bet jis, matyt, bus svarstomas tik priėmimo stadijoje, nes yra ponios G. Burokienės įregistruotas.

PIRMININKĖ. Taip. Bet dabar laikome, kad jiems yra pritarta. Gerbiami kolegos, toliau pritariame visiems bendru sutarimu.

18.37 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 3, 6, 9 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1250(2), Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1251(2), Administracinių nusižengimų kodekso 463 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1252(2) (svarstymas)

Vėlgi kompleksinis darbotvarkės klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo kai kurių straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1250(2) bei lydimieji projektai: Kelių įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1251(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 463 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1252(2). Svarstymo stadija. Kviečiu V. Ažuolą. Jis nori kalbėti dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną. Prašom.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Frakcijos vardu prašyčiau dėl šio įstatymo projekto ir lydimųjų pertraukos iki kito posėdžio, nes Seimas turi apsispręsti dėl Kelių direkcijos pertvarkos. Jeigu bus apsispręsta kitaip, šie įstatymai negalės eiti toliau, nes Kelių direkcija neturės teisės skolintis, jie yra susiję.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar, gerbiami kolegos, bendru sutarimu pritariame frakcijos?.. Pritariame bendru sutarimu, kad pertrauka iki kito posėdžio.

18.38 val.

Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4355(2), Karo padėties įstatymo Nr. VIII-1721 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4356(2), Administracinių nusižengimų kodekso 505, 517, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 188², 505¹, 505², 517¹, 517², 517³, 517⁴, 560¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4357(2), Baudžiamojo kodekso XLVI skyriaus pavadinimo, 330 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 316¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4358(2), Darbo kodekso 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4359(2), Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatymo Nr. VIII-1856 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4360(2), Karo prievolės įstatymo Nr. I-1593 3, 15, 26, 29 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4361(2), Kašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 12, 13, 14, 17, 21, 23 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4362(2), Laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo Nr. I-830 2, 3, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4363(2), Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 2, 3, 8, 9, 12, 13, 21, 34, 35 ir 41 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20¹ ir 33¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4364(2), Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4365(2), Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio 7, 8, 18, 19 ir 22¹ skyrių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4366(2), Nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4367(2), Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4368(2), Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4369(2), Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 20 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju¹ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4370(2), Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 11, 19, 25 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4371(2), Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4372(2), Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 63, 69, 172 ir 186² straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-4373(2) (*svarstymas*)

Kiti darbotvarkės klausimai – Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4355(2). Svarstymo stadija. Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narį J. Jarutį pateikti išvadą. Prašom. Taip pat ir lydimeji – Karo padėties įstatymas ir Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo projektas.

J. JARUTIS (LVŽSF). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-4355. Buvo gauta Teisės departamento pasiūlymų. Taip pat teikė Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto siūlymais reglamentuojama, kad Vyriausybė kasmet ne tik patvirtina valstybės mobilizacijos planus, bet ir juos peržiūri, prireikus atnaušina. Patobulinome, kad Vyriausybė nustato mobilizacijos sistemos būklę ir institucijų pasirengimo mobilizacijai vertinimo kriterijus, pagal kuriuos būtų vertinamas pasirengimas mobilizacijai. Taip pat reglamentavome, kad Valstybės mobilizacinių galimybių katalogas, kuriame kaupiama informacija apie valstybės ir savivaldybių institucijų materialinius išteklius, išsigaliojį kartu nuo 2021 metų. Priimti visi pasiūlymai, ir pritartimai, ir atmetimai, komiteto pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiami kolegos, čia yra kompleksinis klausimas su 18 lydimųjų įstatymų projektų. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą J. Jarutis mums pateikė. Dabar kviečiame A. Širinskiene pateikti mums Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl Administracinių nusižengimų kodekso, Baudžiamojo kodekso, taip pat ir dėl Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4370. Kas iš Teisės ir teisėtvarkos komiteto galite? Prašom, gerbiamas... pateikti. Duosim išvadą.

L. STACEVIČIUS (LVŽSF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė įstatymo projektą ir komiteto sprendimas yra pritarti. Už – 10.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dar liko Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Gintautai Kindury, prašome pateikti dėl laikino tiesioginio valdymo.

G. KINDURYS (LVŽSF). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė Laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įvedimo įstatymo pakeitimo projektą ir priėmė sprendimą iš esmės pritarti projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymą. Pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiami kolegos, komitetai, kurie pranešė savo išvadą, tai buvo pagal Seimo statuto numatytą kompetenciją jiems pateikti dėl visų lydimųjų išvadą. Ir diskusija. Kviečiame D. Gaižauską. Prašom per šoninį mikrofoną.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Matau, kad niekas daugiau neužsirašė ir prieštaraujančių nėra, tai aš atsisakau.

PIRMININKĖ. Jūs atsisakėte. Gerbiami kolegos, yra siūlymų dėl Karo prievolės įstatymo projekto Nr. XIII-4361. Pagal mūsų darbotvarkę tai yra 2-11.2 klausimas. Atsiprašau, ne, pagal mūsų darbotvarkę 2-11.7 klausimas.

Darbotvarkės 2-11.7. Kviečiu J. Jarutį. Yra D. Šakalienės siūlymas dėl 4 straipsnio.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Taip, mano siūlymas iš tikrųjų yra labai paprastas. Faktiškai turbūt buvo netyčia pražiūrėtas Specialiųjų tyrimų tarnybos vaidmuo mobilizacijos metu, ir kai kurie kolegų išsakyti argumentai, kad štai, kai bus pašaukti į ginkluotąsias pajėgas, galės užsiimti korupcijos prevencija ginkluotosiose pajėgose, išsisklaidyti po būrius, turbūt yra absurdiški. Realiai kalbėjome tiek su Specialiųjų tyrimų tarnyba, tiek su Krašto apsaugos ministerija, ir jie vienareikšmiškai pritaria, kad taip, ši tarnyba yra praleista ir ji niekur kitur nėra paminėta, o neatidėjus tarnybos STT pareigūnams lieka rizika ir neapibrėžtumas, kaip atrodytų STT veikla paskelbus mobilizaciją.

Iš esmės pagal dabartinį reguliavimą STT pareigūno atžvilgiu būtų taikoma bendroji tvarka – visos sąlygos ir prielaidos tiesiog šaukti STT pareigūnus į karinę tarnybą. Pačios Specialiųjų tyrimų tarnybos yra pateikta pozicija, kad tikrai šiam pasiūlymui būtų protinga pritarti, nes netgi ir karo padėtis, kokia baisi ji bebūtų, ir mobilizacija vis dėlto nenutraukia valstybės funkcionavimo. Anksčiau ar vėliau tokia padėtis baigiasi, o korupcija yra labai didelę žalą valstybei darantis reiškinys. Nutraukę kovą su korupcija tokiomis sąlygomis, leidę jai dar labiau padaryti žalą valstybei ir suklestėti, mes tikrai turėtume sunkių papildomų padarinių.

J. JARUTIS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritari. Komiteto argumentai: Karo prievolės įstatymo 15 straipsnyje reglamentuota, kad privalomoji pradinė karo tarnyba didinama Specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) pareigūnams, tačiau mobilizacijos metu STT pareigūnai bus reikalingi valstybės ginkluotajai gynybai, todėl jiems tarnyba neatidedama.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar, gerbiama Dovile, reikalaujate balsuoti, ar sutinkate su komiteto pozicija?

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Ne, nesutinku. Reikalauju balsuoti.

PIRMININKĖ. Reikalaujate balsuoti. Jus nori paremti A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Turbūt kiekviena suirutė, ar tai būtų COVID-19 virusas, ar karas, kažkam yra didelis verslas. Būtent STT vaidmuo turbūt ir turėtų būti suskaičiuoti, neleisti švaistyti valstybės išteklių. Kad ir taikos metu, mes matome, krašto apsaugos sistemoje ganosi visokios „Nota Bene“, pardavinėja auksinius šaukštus, jau nekalbant apie ginkluotes ir visokius pirkimus bokserių, kurie perkami už tanko kainą. Karo atveju tas pasipelnymo motyvas yra viešai pripažintas visame pasaulyje – pats didžiausias biznesas yra karas. Ten reikia kiekvienai valstybei skaičiuoti savo išteklius. Aš manau, kad sutaupyti išteklių yra gynybinio pajėgumo stiprinimas. Todėl vien dėl šio aspekto norėčiau pritarti labai, sakykim, racionaliam kolegės siūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiami kolegos, prašom balsuoti dėl D. Šakalienės siūlymo, jam pagrindinis komitetas nepritarė. Kas palaiko Dovilę, balsuoja už, turintys kitą nuomonę arba palaikantys komiteto poziciją (komitetas siūlymui nepritarė) balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 61 Seimo narys: už – 16, prieš – 11, susilaikė 34. Taigi D. Šakalienės siūlymui nėra pritarta.

Motyvai po svarstymo. Ar bus kalbančių? P. Saudargas. Prašom.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiama pirmininke. Aš užsirašiau kalbėti dėl Šaulių sąjungos įstatymo. Tikiuosi, čia jis ir yra.

Čia jau paskendome didelėje gausoje projektų, bet nepaisant visko noriu atkreipti dėmesį į svarbų aspektą, kad kritinėje situacijoje, COVID pandemijos atveju, šauliams padedant policijai, kitoms tarnyboms iš tiesų išryškėjo tam tikri niuansai. Šiame įstatymo projekte yra svarbių pakeitimų, kad būtent dėl karo padėties, kai iš tikrųjų bus diena X, Šaulių sąjungos nariai, vykdydami užduotis, tarnybos metu galėtų, turėtų teisę, tarkime, tikrinti dokumentus važiuojančių, einančių ar panašiai žmonių, reikalauti, kad jie laikytųsi įstatymo. Aš manau, kad tai yra labai svarbūs pakeitimai. Imkime elementarų pavyzdį. Šaulių sąjungos narių pagalba policijai Velykų savaitgalio metu, kai buvo reguliuojamas eismas, automobilių srautai, žmonių klausima, ar jie tikrai turi rimtą pagrindą vykti į kitą savivaldybę. Tai pagal dabar galiojantį įstatymą šaulys, vykdydamas savo užduotį, kaip ir negali reikalauti iš žmogaus dokumentų, jis turi kviesti policininką, kad jam padėtų, ir ta pagalba tampa tokia nekokybiška. O karo padėties atveju turbūt natūralu, kad funkcijų operatyvumui tai tikrai pagelbėtų. Todėl kviečiu kolegas balsuoti už. Konkrečiai aš dėl to projekto pasisakiau, bet čia ir visam paketui reikia pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiamas kolega, jūs tikrai kalbėjote dėl Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo projekto Nr. XIIP-4364(2), nors mes dabar svarstėme Karo prievolės įstatymo projektą Nr. XIIP-4361(2). Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto pozicijai dėl Karo prievolės? Ir mes balsavome dėl D. Šakalienės siūlymo, jam Seimas nebuvo pritaręs. Taigi, taip pat laikome, kad Seimas po svarstymo visiems lydimiesiems pritarė.

Dėkoju, gerbiami kolegos. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė. Linkiu jai sėkmės.

18.52 val.

Valstybės gynimo tarybos įstatymo Nr. VIII-209 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4013(2) (svarstymas)

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, 2-12 klausimas – Valstybės gynimo tarybos įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymas. A. Anušauskas. Nematau. Gal iš Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto gerbiamas J. Jarutis perskaitytų išvadą?

J. JARUTIS (LVŽSF). Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė Valstybės gynimo tarybos įstatymo Nr. VIII-209 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto narių atskirosios nuomonės nepareikšta. Piliečių, politinių partijų, lobistų ir kitų asmenų...

PIRMININKĖ. Galutinė išvada?

J. JARUTIS (LVŽSF). Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, norinčių diskutuoti nėra, motyvų niekas nenori išsakyti. Galime po svarstymo bendru sutarimu? Dėkoju.

18.54 val.

Organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymo projektas Nr. XIIP-4041(2), Strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo Nr. IX-1132 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4042(2), Sprogmenų apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-1315 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4043(2), Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4044, Radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4045(2), Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4046(2), Valstybės tarnybos ir paslapčių Nr. VIII-1443 7, 17 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4047(2), Narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatymo Nr. VIII-1207 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4048(2), Valstybės tarnybos ir paslapčių Nr. VIII-1443 7, 17 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4049(2),

Valstybės tarnybos ir paslapčių Nr. VIII-1443 7, 17 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4050(2), Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 papildymo 7³ straipsniu ir Įstatymo 1, 2, 3, 4, 5, 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4051, Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-931 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4052(2), Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4053(2), Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4054, Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 66 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4055, Asmens ir turto saugos įstatymo Nr. IX-2327 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4056(2), Administracinių nusižengimų kodekso 512 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4057(2), Baudžiamojo kodekso papildymo 32¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-4058, Baudžiamojo proceso kodekso 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4059(2) (*svarstymas*)

2-13.1 klausimas – Organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymo projektas. Ir lydimieji. Teikėjas – darbo grupė. Kviečiu A. Širinskienę. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymo projekto ir lydimųjų projektų Nr. XIIP-4042, Nr. XIIP-4043, Nr. XIIP-4044, Nr. XIIP-4045, Nr. XIIP-4046, Nr. XIIP-4047, Nr. XIIP-4048, iki pat projekto Nr. XIIP-4059. Visas paketas. Iš viso 19 teisės aktų. Prašom, gerbiamoji komiteto pirmininke.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mieli kolegos, tikrai didelis paketas. Jeigu leisite, tai pristatysiu visą. **PIRMININKĖ.** Taip, iš karto. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Yra pritarta bendru sutarimu kartu ir visiems projektų patobulintiems variantams, išskyrus Nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymą ir... turėtų dar vienas būti, rodos, Gyventojų pajamų mokesčio dar turėjo būti, juos siūloma atmesti.

PIRMININKĖ. Gerbiamoji pirmininke, mieli kolegos, diskutuoti niekas neužsirašė. Dabar motyvai dėl... Noriu atkreipti dėmesį – įstatymų projektus Nr. XIIP-4044, Nr. XIIP-4051, Nr. XIIP-4054, Nr. XIIP-4055 ir Nr. XIIP-4058 komiteto siūloma atmesti. Galime bendru sutarimu tam pritarti? Pritarėme. Organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymo projektui ir lydimiesiems, jiems komitetas pritarė po svarstymo, ir mes galime pritarti. Motyvų niekas nenori išsakyti, galime pritarti. Organizuotai pritariame. Dėkoju. Tai visam šiam paketui bendru sutarimu pritariame po svarstymo.

18.56 val.

Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4412(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Prokuratūros įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas... (*Balsai salėje*) 2-14. Ačiū, jūs labai budrūs ir mane tai džiugina. Projektas Nr. XIIIIP-4412(2). Puiku, kad sekate. Prokuratūros įstatymas. Agnė Širinskienė, prašom ateiti čia. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mieli kolegos, Prokuratūros įstatymas, yra atsižvelgta į visas Teisės departamento pastabas ir taip pat bendru sutarimu pritarta patobulintam variantui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Motyvai dėl viso, nes pasiūlymų neturime. Niekas nenori kalbėti. Bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu.

18.57 val.

Teismų įstatymo Nr. I-480 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4842(2), Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4843(2) (*svarstymas*)

Ir dar vienas blokas įstatymų – Teismų įstatymo 47 straipsnis ir lydimasis Konstitucinio Teismo įstatymas, tai būtų projektai Nr. XIIIIP-4842(2) ir Nr. XIIIIP-4843(2). Svarstymas. A. Širinskienė. Prašom perskaityti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadas dėl minėtų teisės aktų.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Minėtiems teisės aktams taip pat buvo pritarta bendru sutarimu. Bent jau dėl Teismų įstatymo nebuvo gauta jokių Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų, o dėl Konstitucinio Teismo pastabų buvo. Projektas buvo patobulintas ir taip pat bendru sutarimu, 11 balsų, pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusija. E. Gentvilas. Dėl Teismų įstatymo prašome diskutuoti. Kol jūs ateisite, mums reikėtų pasitarti, nes jau čia pat artėja 19 valanda ir buvo numatyta, kad posėdžio pabaiga. Be šio įstatymo liko 8 įstatymų pateikimai. (*Balsai salėje*) Kolegos, kokie sprendimai? A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, dėl to buvo daug ginčų ir Seniūnų sueigoje, aš girdėjau. Tai jeigu mes sutarėme, kad dirbame iki septynių, tai ir dirbkime iki septynių, nes tą greitą ir vėlyvą darbą velniai gaudo. Užimtumo įstatymą mes septintą kartą taisome.

PIRMININKĖ. Mes netaisome, mes gal pildome. Bet, atsiprašau Eugenijaus, kolegos, gal sutarkime, kad šį mes pabaigiam. Kiti įstatymų projektai numatyti svarstyti rudens sesijoje, tada pagalvosime gal į kitas dienas įtraukti. E. Gentvilas. Diskusija, bendru sutarimu.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Kolegos, mano laiką A. Sysas prakalbėjo...

PIRMININKĖ. Atsuksime.

E. GENTVILAS (LSF). Nesukite, aš tikrai visiškai trumpai tiek dėl Teismų įstatymo, tiek dėl lydimosio Konstitucinio Teismo įstatymo. Kažkur skubame, kažkur veržiamės, įstatymų projektai, paketas, registruotas birželio 10 dieną, tai yra praėjusį trečiadienį. Sunku suprasti, kur mes veržiamės ir ką siūlo projekto autoriai. Autoriai siūlo panaikinti teisėjų, taip pat Konstitucinio Teismo teisėjų imunitetą iš esmės. Aš suprantu, kad, matyt, yra teismuose problemų, girdime kitus dalykus. Bet, ir nepanaikinus imuniteto, teisėsauga sugebėjo rasti sprendimų, būdų, kaip surinkti įkalčius prieš teisėjus. Kai kuriems iš jų dabar yra pareikšti įtarimai ir taip toliau.

Noriu pasakyti, kad galiojantys įstatymai, tiek Teismų, tiek Konstitucinio Teismo, numato, kad jeigu nėra iškelta baudžiamoji byla dėl teisėjo veiksmų, tai teisėjo darbo vietoje, bute, automobilyje negali būti atliktos kratos ar kiti operatyviniai veiksmai. Dabar siūlomame nuo birželio 10 dienos įstatymų pakete siūloma išbraukti šitą nuostatą ir tai reiškia, kad teisėjai ir Konstitucinio Teismo teisėjai gali būti apieškom, kratomi kaip ir bet koks Lietuvos Respublikos pilietis. Man tai yra nepriimtina.

Aš manau, kad mes turime saugoti teismų nepriklausomumą, teisėjų nepriklausomumą, Konstitucinio Teismo teisėjų nepriklausomumą, suteikdami tam tikras imuniteto garantijas. Šis įstatymų paketas bet kokia imuniteto garantijas atima ir teisėjai bei Konstitucinio Teismo teisėjai yra prilyginami eiliniams piliečiams, eiliniams praeiviams gatvėje. Galvokime, ką mes darome! Aš kategoriškai nepritariu tokiam teisėjų luomo žmonių numenkinimui. Supraskime, kad teisėjai yra skiriami ir Seimo, ir Prezidento, keičiasi jų darbovietės ar pakeičiamos pareigos Seimo arba Prezidento sutikimu. Ir štai, imuniteto požiūriu, iš jų atimamos tos imuniteto garantijos.

Labai keistai, ypač kalbant apie Konstitucinio Teismo teisėjų imuniteto garantijų mažinimą, čia sutampa su praėjusią savaitę svarstytu ir paskelbtu Konstitucinio Teismo sprendimu dėl Seimo laikinosios tyrimo komisijos nekonstitucingumo. Taip, aš sutinku, kad tik birželio 12 dieną buvo paskelbtas formaliai teismo sprendimas, kad Seimo laikinoji tyrimo komisija buvo sudaryta ir veikė, ir pateikė išvadas kaip nekonstitucinė. Tačiau visi suprantame, kad ne birželio 12 dieną, o jau bent birželio 10 dieną tikrai buvo žinomos tos išvados, taip sakant, plačiai žinomos siauruosiuose ratuose. Ir štai tą pačią birželio 10 dieną atsiranda įstatymo projektas, kad naikiname Konstitucinio Teismo teisėjų imunitetą.

Kokios tos peripetijos? Gal aš jas ir ne visai tiksliai nuspėjau ir nenoriu to paversti esme, tačiau bet kuriuo atveju tai yra Seimo politikų invazija į konstitucines teisėjų ir Konstitucinio Teismo teisėjų garantijas. Siūlau po svarstymo nepritarti šių įstatymų projektų paketui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Kolegos, pasiūlymų dėl šių įstatymų projektų nebuvo. Motyvai. Motyvai po svarstymo. A. Skardžius – motyvai už.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Vis dėlto tas žaidimas, ką bekalbėtų signataras E. Gentvilas, vis dėlto tas ilgas politikavimas ir žaidimas galų gale atveda prie tokių rezultatų. Mes pirmiausia parlamente, parlamentinėje valstybėje negerbiame savęs. Negerbiame

parlamento, parlamentarizmo ir apskritai konstitucinės sąrangos parlamentinėje valstybėje. Iš to ir kyla visi politiniai žaidimai, išvedžiojimai. Vienu metu patogu kažkam atimti koki nors, sakykime, imunitetą, ar tai Seimo nario, ar sumenkinti jo autoritetą būnant kitoje barikadų pusėje, pozicijoje arba opozicijoje. Į tai įtraukiami teismai. Ne paslaptis, kad teismai, pasirodė, dalis teisėjų yra net ir korumpuoti, jau nekalbant apie tai, kad dešimtmečius buvo vykdomi politiniai užsakymai tuose pačiuose teismuose. Tai teismai taip pat yra politinių žaidimų objektas, ir yra jau seniai.

Todėl aš manau, kad yra logiška, nors ne visai pritariu tam, bet yra logiška seka, kad galų gale ir teismams, ir Konstituciniam Teismui, kuris tikrai peržengė visas kompetencijas pripažindamas Seimo tyrimo komisijos išvadas antikonstitucinėmis... Tai panašiai kaip uodega pradėtų vizginti šunį, ar ne? Perėmė įstatymų leidybą prieš kurį laiką Konstitucinis Teismas vietoj parlamento, dabar net ir kvestionuoja Seimo komisijos išvadas pripažindamas antikonstitucinėmis. Bet ne dėl to aš noriu pasakyti. Aš noriu pasakyti...

PIRMININKĖ. Laikas, gerbiamas kolega.

A. SKARDŽIUS (MSNG). ...kad pavoingo žaidimo išdava šis projektas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Sysas – motyvai prieš.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Tikrai netrykštu meile, didele meile teisėjams. Teko ne vieną kartą stovėti prieš tą patį Konstitucinį Teismą, esu pralošęs krūvą bylų ten, labai keistų, galėčiau čia vardinti išimtis, kurias padarė teisėjai. Bet, kolegos, aš labai norėčiau, kad mes plačiau šiek tiek žiūrėtume.

Prisiminkime, kas vyko antradienį, kai čia norėjome Statutą patys sau sekimą suorganizuoti kiekvieno iš mūsų. Aš kalbu apie imunitetą. Na, per daug sutapimų. Birželio 10 dieną pateikiamas įstatymas, šiandien jau svarstymas. Na, mes gi kalbame apie rimtesnius dalykus. Tai kaip su teisėjų nepriklausomumu, kuris įrašytas mūsų Konstitucijoje? Jeigu tai, ką sakė E. Gentvilas, jeigu mūsų specialiosios tarnybos sugebėjo surinkti įkalčius neturėdamos tokios teisės, kad bet kada įsilauš į jūsų mašiną, jūsų butą ar dar kitur. Na, čia teisėjų, bet turėkite omeny, kad ir jūs galite būti tarp tų, kurie bus tokiu būdu patikrinti ar surinkti duomenys.

Aš labai norėčiau, kad mes matytume tą platesnį kontekstą. Teisėjų nepriklausomumas įtvirtintas mūsų Konstitucijoje. Aš nesakau, kad visi teisėjai yra šventieji, ir Seimo nariai turbūt ne visi šventieji, visi klystame, darome klaidų ir visokių dalykų būna. Bet kai mes pradedame griauti konstitucinį pagrindą, aš manau, labai greitai galime prisižaisti.

Todėl aš visiškai palaikau kolegos pasisakymą, kad nesiverskime per galvą per tris dienas priimdami tokius rimtus įstatymus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Minėti įstatymai buvo įregistruoti ne birželį, bet gegužės 28 dieną. Balsuojame po svarstymo.

Balsavo 58 Seimo nariai: už – 43, prieš – 3, susilaikė 12. Po svarstymo pritarta.

A. Širinskienė – replika po balsavimo.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Tikrai būčiau nekalbėjusi, bet kadangi buvau priversta išklaudyti melo ir demagogijos kratinį, vis dėlto turiu pareigą pasisakyti. Tik primenu tiems, kuriems vaide-nasi, kad kažkas Konstitucinio Teismo galias mažina. Mūsų Seimas prieš tris mėnesius kreipėsi į Konstitucinį Teismą dėl teisėjų imuniteto net nekvestionuodamas Konstitucinio Teismo teisėjų imuniteto. Pats Konstitucinis Teismas savo imunitetus pripažino prieštaraujančius Konstitucijai. Tai, ką jūs matote, matote Konstitucinio Teismo sprendimą dėl jų pačių imunitetų, o visa kita, kas buvo pasakyta, kaip minėjau, melas ir tam tikras demagogijos kratiny.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Replika po balsavimo – P. Saudargas. Prašau, kolega.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš ne repliką po balsavimo, aš dėl vedimo tvarkos norėjau pasakyti.

PIRMININKĖ. Prašau. Dėl vedimo tvarkos – P. Saudargas.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiamas Seime, kolegos, turiu labai didelį prašymą. Jeigu šiandien nuspręsimė, kad posėdį baigiame ir nukeliame projektus į kitą dieną, aš turiu prašymą leisti pateikti Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo projektą Nr. XIII-P-4957, nes, pirma, jis labai trumpas, antra, buvo surinkti 47 parašai ir jis turi būti svarstomas, taip?

PIRMININKĖ. Taip.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Trečia, dabar klausykite, jį reikėtų priimti ne rudens sesijoje, bet pavasario sesijoje, dar iki vasaros. Su komiteto pirmininku yra kalbėta, kad galėtų būti apsvaistytas kartu su Karo padėties ir Šaulių sąjungos įstatymas.

Ketvirta. Nors jis trumpas, bet jis labai svarbus šaulių praktinei veiklai ir būtų gerai iki vasaros priimti. Tiesiog, jeigu galima, aš labai prašyčiau supratimo.

PIRMININKĖ. Supratome. Gerbiame kolegos, kaip tik du tokie įstatymai, dėl kurių surinkti 47 ir daugiau parašų. Dėl šitų dviejų išskirtinai tikrai galbūt mes ir po... (*Balsai salėje*) Yra, kolegose, tie du, kur surinkta, ir paskui keturi, kurie galbūt tikrai gali palaikyti.

Klausimas 2.17.1 ir 2.17.2. P. Saudargas, prašau. Papildyti sesijos darbų programą Seimo nutarimu, nes ne veltui 47 parašai.

19.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. XIII-2849 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-4962 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Čia labai trumpai dėl papildymo darbų programos, kad būtų galima pristatyti Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą dėl šaulių pagalbos policijai ir Valstybės sienos apsaugos tarnybai.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Aš pristatysiu labai trumpai, jeigu leisite pakeisti darbų programą.

PIRMININKĖ. Palaikite. Dabar jau niekur nepabėkite. Pateikimas. Klausimų nėra. Galime pritarti po pateikimo? Pritariame. Svarstymas. Galime pritarti po svarstymo? Pritariame.

Priėmimas. Norinčių kalbėti nėra.

Balsuojame. Papildysime sesijos darbų programą. (*Balsai salėje*) Pristatys po to, kai mes nubalsuosime. (*Balsai salėje*)

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 59 Seimo nariai – 59 pritarė. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*) Jis bus sujungtas su kitais Seimo nutarimais, kuriais mes papildome sesijos darbų programą.

19.12 val.

Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4957 (pateikimas)

Dabar Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIII-4957. P. Saudargas.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkui. Stengsiuosi labai trumpai. Papildome įstatymo 16 straipsnį tokia nuostata, kad pagalba policijai teikiama vadovaujantis generalinio policijos komisaro ir Lietuvos šaulių sąjungos vado susitarimu. O buvo tik rinktinės vado įsakymu gavus atitinkamą apskrityje veikiančios teritorinės policijos įstaigos vadovo ar pavaduotojo prašymą.

Lygiai taip pat su Valstybės sienos apsaugos departamentu, kad vadų lygiu būtų galima susitarti ir teikti pagalbą, nes mes iš praktikos pamatėme, kad nebūtinai toje pačioje savivaldybėje tie patys šauliai gali iš Vilniaus važiuoti į Elektrėnus, į Kaišiadoris, į Klaipėdą, kur tik nori. Tikrai stipriai palengvintų biurokratiją ir pagalbą teikiant paramą policijai ar Valstybės sienos apsaugos tarnybai. Aš stengiausi labai trumpai. Jeigu turite klausimų, aš atsakysiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nori paklausti R. Šarknickas. Ruošiasi J. Sabatauskas. Nėra Roberto. J. Sabatauskas. Prašom, kolega.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū. Labai trumpai. Bet, kolega, mano manymu, jūs sunkinate, nes jeigu šaulių vado sprendimu ir generalinio komisaro, kai prieš tai buvo tik rinktinės vado prašymu, tai jūs pakeliate į aukštesnį lygį, didinate biurokratizmą. Jeigu reikia, pavyzdžiui, vieti-

niu lygmeniu šaulių pagalbos, tai užtektų tikrai žemesnio lygmens pareigūnų ir šaulių vadovų sprendimo. Ačiū.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Ačiū. Labai gera pastaba. Iš tikrųjų taip ir būtų, bet aš skubėdamas gal negerai išaiškinau, kad lieka ta norma, kad ir rinktinės lygis, ir komisariato lygis, ir aukščiausias lygis. Jie pasirašo sutartį ir tai gali būti permanentinė pagalba.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Atsakėte į visus klausimus. Motyvai po... Bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame. (*Balsas salėje: „Bendru.“*) Bendru? Ačiū, bendru sutarimu. Kaip pagrindinis siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Komitetas imasi svarstyti ir, kai turėsime išvadą, galbūt ir šioje sesijoje galėsime priimti. Suspėsime. Taip, ačiū.

19.14 val.

Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 123 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4975, Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4976 (pateikimas)

Dar vienas įstatymo projektas – Darbo kodekso pateikimas. A. Gumuliauskas. (*Balsai salėje*) Ir lydimasis – Atmintinų dienų įstatymo projektas. Projektai Nr. XIII-4975 ir Nr. XIII-4976.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Gerbiamieji, aš labai trumpai. Jūs prisimenate, kad buvo pateiktas Seimo nutarimo projektas dėl sausio 13 dienos kaip laisvos dienos 2021 metais. Tačiau Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pateikė pastabas, kad būtina pateikti būtent pasiūlymus dėl Darbo kodekso ir Atmintinų dienų įstatymų. Ką mes dabar dėl šio... Visa komisija nusprendė taip daryti ir visa komisija pasirašė savo pateikimus, būtent projektus dėl jau minėtų įstatymų.

PIRMININKĖ. Nori jūsų paklausti A. Sysas. Ruošiasi T. Tomilinas. Jo nematau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, prieštaravau prieš nutarimo priėmimą, ir jūs dabar einate teisingu keliu, bet Darbo kodekso nuostatas visada svarsto Trišalė taryba. Aš suprantu, kad jūs su niekuo nederinate, komisija sugalvojo ir pateikė. Kaip jūs manote, ar jūs laikysitės tvarkos, kad Darbo kodeksas būtų apsvarstytas Trišalėje taryboje?

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Aš manau, kad mes kaip tik laikysimės tos teisinės praktikos. Kadangi tai yra tik pateikimas, aš manau, rudens sesijos metu bus sutarta Trišalėje taryboje ir bus priimtos pataisos, kaip ir turi būti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Papirtienė. Ruošiasi J. Sabatauskas.

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, šiandien dar turėjo būti teikiami panašūs Darbo kodekso pakeitimai, kurie skiriasi tik tuo, kad ten siūloma iš šventinių ne darbo dienų išbraukti Gegužės 1-ąją. Jūs to nesiūlote. Noriu pasitikslinti, ar neturite kokių nors paslėptų ketinimų svarstymo metu pasikėsinti į Gegužės 1-ąją? Turbūt ir komisija svarstys. Ar nepasiūlysite išbraukti?

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Supratau. Mes kalbėjome komisijoje, iš tikrųjų čia nėra kokie nors turgaus mainai, vieną dieną į kitą, juolab žinau, kad Gegužės 1-oji yra profsąjungų šventė ir jos aktyviai dalyvauja, plečiasi. Mes apsistojome prie Sausio 13-osios, kadangi viso to, ką šiandien mes turime, pagrindas – būtent Sausio 13-oji, kai buvo apginta visa tai, ką mes šiandien turime ir galime džiaugtis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Sabatauskas. Prašom klausti.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamas kolega, iš dalies mano nerimą jūs lyg ir nuraminote, bet, žinote, vien nuo jūsų nepriklausys, jeigu Seimo nariai teiks siūlymus papildyti arba išbraukti kokias nors kitas dienas iš šventinių dienų sąrašo. Aš norėjau paklausti dėl Sausio 13-osios. Kadangi mes vis tiek tą dieną minime, iškilmingas minėjimas būna, ar nesutrukdys tos šventinės dienos paskelbimas tiems šventiniams renginiams?

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Aš manau, kad ne, tikrai tiek, kad iš tikrųjų šioje šventėje bus suteikta proga dalyvauti platesniam žmonių ratui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Atsakėte į visus klausimus. Motyvai po pateikimo. E. Pupinis – už. Gal nekalbame? Trumpai.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, čia nuskambėjo, kad tai vieniems metams, bet turbūt ne vieniems metams, kaip suprantu, tad iš tikrųjų siūlymas vis dėlto ieškoti, kuo tą dieną būtų galima pakeisti, galbūt ir su Trišale taryba reikėtų pasikalbėti, bet iš esmės švenčių didinti nereikėtų, nes yra tų dienų, kur šventės ne visai šventės, o daugiau turbūt tokios primestinės. Siūlau vis dėlto pritarti ir ieškoti dar vieno būdo, kaip sumažinti kuria nors švente.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl Darbo kodekso ir lydimą Atminčių dienų įstatymo projektų.

Balsavo 54 Seimo nariai: už – 49, prieš nėra, susilaikė 5. Pagrindiniu komitetu siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomu – Švietimo ir mokslo komitetas, čia dėl Darbo kodekso, o dėl Atminčių dienų įstatymo projekto – pagrindiniu Švietimo ir mokslo komitetas, papildomu – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Taip kažkaip užrašyta, pati skaitau ir netikiu, ko gero, mes vienam komitetui atiduodame, tai būtų Socialinių reikalų ir darbo komitetas kaip pagrindinis. Papildomas – Švietimo ir mokslo komitetas dėl abiejų. Taip pat dėl abiejų Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija. Pritariame? Pritariame.

Matau, A. Sysas dėl Trišalės...

A. SYSAS (*LSDPF*). Gauti Trišalės tarybos išvadą...

PIRMININKĖ. Taip.

A. SYSAS (*LSDPF*). ...ir Vyriausybės.

PIRMININKĖ. Dėl Trišalės tarybos ir Vyriausybės išvadų. Prašome? Prašome. Dėkoju, kolegos.

Liko tik rezerviniai įstatymų projektai, juos nori pateikti. (*Balsai salėje*) Sutariame ir nekeičiame. O jeigu bus geresni laikai, tai galbūt ketvirtadienis bus tas geresnis laikas. Pasitarsime.

Dėkoju, gerbiamieji. Registruojamės.

19.20 val.

Seimo narių pareiškimai

Oi, pareiškimai. E. Zingeris. Nematau. S. Gentvilas. Prašom pareikšti.

S. GENTVILAS (*LSF*). Naudodamasis šia proga, labai noriu kreiptis į Vyriausybės narius, jų matau salėje bent keletą, gerbiama sveikatos apsaugos ministrą. Rytoj Vyriausybės posėdyje 16 klausimu svarstomas Klaipėdos geležinkelių mazgas, planuojama iškirsti šimtus hektarų miško. Labai didelis prašymas Vyriausybės nariams pasvarstyti galimybę nekirsti miško, o geležinkelio parkavimo aikštelę daryti už rekreacinių miškų, tai yra Trušelių kaime, ir atidėti šį klausimą bent savaitei, praplečiant svarstomas alternatyvas. Tikiuosi geranoriškumo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl anksčiau pateiktų įstatymų projektų – tada tik rudens sesijoje, kol sulauksime išvadų, kitaip jau ir nebus.

Registruojamės, mielieji kolegos.

Užsiregistravo 51 Seimo narys. Dėkoju visiems, buvote aktyvūs, kartu padarėme labai daug. Baigėme šios dienos vakarinį posėdį. (*Gongas*)

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Ačienė Vida 29, 30, 31, 69
Aleknaitė-Abramkienė Vilija 17, 66
Aleksna Virgilijus 63
Andrejevas Vitalijus 37
Andrikis Rimas 88
Anušauskas Arvydas 18, 94
Armonaitė Aušrinė 31, 65, 76, 84, 90
Augienė Vilma 54, 55, 56
Ažubalis Audronius 18
Ažuolas Valius 29, 30, 31, 36, 37, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 83, 87, 91
- Bacvinka Kęstutis 27, 28, 87, 90
Barauskas Aleksandras 10, 12
Baškienė Rima 9, 15, 23, 64, 72, 94
Baura Antanas 22
Bernatonis Juozas 27
Bistras Leonas 10
Bobelis Kazys 13
Bradauskas Bronius 15, 20
Budbergytė Rasa 81, 82, 87
Budrytė Algė 38, 39, 40
Burokienė Guoda 53, 55, 69, 87, 88, 89, 90, 91
Butkevičius Algirdas 26, 27, 46, 75, 80, 82, 85
- Chomentauskas Gintaras 84
- Čavošolu Mevlutas (Çavuşoğlu Mevlüt) 32
Čmilytė-Nielsen Viktorija 34, 35, 63
- Dagys Rimantas Jonas 56, 57, 62, 82
Dambrava Silvestras 13
Dambrava Vytautas Antanas 13
Degutienė Irena 82
Dulkys Arūnas 47
- Gaidžiūnas Aurimas 69
Gaižauskas Dainius 21, 87, 89, 93
Gedvilienė Aistė 20, 21
Gentvilas Eugenijus 19, 21, 25, 34, 35, 36, 37, 38, 96, 97
Gentvilas Simonas 20, 21, 35, 60, 61, 77, 78, 83, 84, 85, 100
Glaveckas Kęstutis 23, 25, 32, 33, 77, 78, 81, 88
Gražulis Petras 24, 54
Grybauskaitė Dalia 55
Gumuliauskas Arūnas 10, 14, 15, 16, 99
- Ivinskis Zenonas 10
- Jankuvienė Audronė 87
Jarutis Jonas 21, 71, 92, 93, 94
- Jovaiša Eugenijus 68, 87, 88
Jovaiša Sergejus 64
Juozapaitis Vytautas 39, 40, 67
- Kaminskas Darius 21, 87, 89, 90
Karbauskis Ramūnas 79
Kindurys Gintautas 93
Kirkilas Gediminas 42, 58, 82, 87
Kreivys Dainius 23, 24, 88
Kubilienė Asta 87, 88, 89, 90
Kupčinskas Andrius 22, 23, 25, 26, 28, 29, 30, 33
- Landsbergis Gabrielius 58, 62
Landsbergis Vytautas 14, 15
Linkevičius Linas Antanas 32
Lozoraitis Stasys 10
- Macijauskas Mindaugas 42, 46, 47, 48
Majauskas Mykolas 31, 35, 37, 46, 70, 72, 73, 76, 79, 83, 84, 85, 88, 90, 91
Manerheimas Karlas Gustavas Emilis (Mannerheim Carl Gustaf Emil) 19
Masiulis Kęstutis 17, 19, 88, 90
Matkevičienė Laimutė 87, 89, 90
Mazuronis Andrius 20, 54, 58
Mažeika Kęstutis 20, 21, 41, 58, 59, 60, 61
Molis Arūnas 37
Molotovas Viačeslavas (Molotov Viačeslav) 10
Monkevičius Algirdas 57, 63, 64, 65, 66, 67
- Narkevič Jaroslav 37, 38
Nausėda Gitanas 77, 78
Nekrošius Arvydas 21, 23, 42, 48
Neverovič Jaroslav 33, 35, 36
Nevzorovas Aleksandras (Nevzorov Aleksandr) 15
Norkienė Aušrinė 27
Normantas Augustinas 48, 50, 53
- Papirtienė Aušra 21, 99
Paulauskas Sigitas 59
Pavalkis Dainius 68
Petrauskienė Rasa 68, 71, 88
Petrulis Vytautas 10
Pilsudskis Juzefas (Pilsudski Józef) 12
Poderys Virgilijus 25, 46, 47, 77, 87
Popovienė Raminta 55, 57
Povilaitis Augustinas 12
Pranckietis Viktoras 9, 10, 15, 42
Puidokas Mindaugas 31, 40, 56
Pupinis Edmundas 28, 30, 31, 35, 60, 63, 70, 99, 100
Puteikis Naglis 82

- Rasburskis Nerijus 37
Rastenis Vytautas 88
Razma Jurgis 19, 21, 30, 35, 36, 54
Ribentropas Joachim (Ribbentrop Joachim) 10
- Sabatauskas Julius 13, 14, 20, 98, 99
Salamakinas Algimantas 21, 39, 54, 55, 59, 61, 62
Saudargas Paulius 15, 16, 18, 22, 60, 61, 94, 97, 98, 99
Simulik Valerijus 48
Sinkevičius Rimantas 37
Sysas Algirdas 39, 40, 55, 57, 64, 70, 96, 97, 99, 100
Skaistė Gintarė 75, 88
Skardžius Artūras 20, 37, 47, 78, 93, 96, 97
Skučas Kazys 12
Skvernelis Saulius 71, 77, 78
Stacevičius Lauras 92
Stalinas Josifas (Stalin Josif) 12, 15, 16, 19
Stančikas Andriejus 27, 69, 70
Starkevičius Kazys 33, 39, 57
Steponavičius Gintaras 67
Stulginskis Aleksandras 10
- Šakalienė Dovilė 93, 94
Šakenis Konstantinas 10
Šalaševičiūtė Rimantė 71, 79, 83
Šarnickas Robertas 36, 39, 57, 64, 98
Šepetytė Rūta 16
- Šiaulienė Irena 42, 73
Šidlauskienė Elena 9
Šimas Audrys 69
Šimonytė Ingrida 46, 87
Širinskienė Agnė 62, 72, 73, 79, 90, 92, 95, 96, 97
Švedas Romas 37
- Tamašunienė Rita 73
Tomilinas Tomas 20, 21, 58, 68, 69, 70, 71, 99
Tučkus Dominykas 37
Tumėnas Antanas 10
Tumėnas Stasys 66, 67, 88
- Urbšys Juozas 16, 18
Urbšys Povilas 15, 16, 53, 54, 62, 71, 73, 81, 82, 85
- Vagnorius Gediminas 80
Vainiutė Milda 50, 52, 53
Vareikis Egidijus 17, 18
Varkalys Jonas 27
Varžgalys Juozas 47
Vasiliauskas Gediminas 56
Veryga Aurelijus 20
Vinkus Antanas 47
- Zimnickas Andrius 59
Zingeris Emanuelis 19, 20, 84, 100

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*

Interneto puslapis *www.lrs.lt*